

ZÁKLADNÍ ŠKOLA TRIVIUM PLUS o.p.s. v DOBŘANECH

BEZPEČNOU CESTOU LABYRINTEM POZNÁNÍ

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

PLATNOST OD 1. 9. 2007

Aktualizace 1. 9. 2021

MOTTO:

"Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykročoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost."

Pro žáky:

Bud' příjemný a milý ve tváři, vlídný a zdvořilý ve způsobech, přívětivý a pravdomluvný ústy, vroucí a upřímný srdcem. Miluj a tak milován budeš."

Pro učitele a rodiče:

"Učit lze slovy, vychovávat jen příkladem."

Pro školu v Dobřanech:

*"Šťastný národ, který má hojnost dobrých škol a dobrých knih."
(z děl Jana Amose Komenského)*

V Dobřanech dne:

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Identifikační údaje

ADRESA A KONTAKTY

Základní škola a Mateřská škola Trivium Plus o.p.s.

Dobřany 2, 518 01 p. Dobruška,
tel.: 494 665 240, fax: 494 665 240, E-mail : trivium@trivium.cz
web: www.trivium.cz

Mateřská škola Trivium Plus o.p.s., Bystré 82, tel: 733 282 875 (876)

Právní forma – obecně prospěšná společnost - příspěvková organizace - právní subjekt
IČO: 64829804

ZŘIZOVATEL

Obecně prospěšná společnost Trivium Plus
Dobřany 2, 518 01 p. Dobruška
Statutární orgán: Mgr. Jan Grulich

SPRÁVNÍ RADA:

Simona Švorcová, Dobřany 57, předsedkyně
Martina Václavková, Dobřany 20
Michal Moravec, Dobřany 40

ŠKOLSKÁ RADA:

Mgr. Luboš Kubáček, předseda
Ing. Romana Bartošová, Bystré
Miroslava Moravcová, Dobřany

datum zřízení: 22. ledna 1996

IČ: 64829804

IZO: **108 024 181**

REDIZO v síti škol: **600 001 491**

ŘEDITEL ŠKOLY, ŘEDITEL OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

Mgr. Jan Grulich
do funkce jmenován od 1. 9. 2005
tel.: 733 130 749, mail: reditel@trivium.cz

1 Charakteristika školy:

1.1 Základní škola Trivium Plus o.p.s.

Školství v Dobřanech má hluboké kořeny a více jak čtvrt tisíciletou tradici. V roce 2007 uplynulo 265 let od založení školy. První zmínky o výuce žáků v Dobřanech však sahají již do roku 1635. Od 1. 9. 2007 funguje dobřanská škola pod hlavičkou obecně prospěšné společnosti, Základní škola Trivium Plus o.p.s., od 1. 9. 2013 Základní škola a Mateřská škola Trivium Plus o.p.s.. Od této doby prochází budova školy dílčími rekonstrukcemi ve spolupráci s obcí Dobřany. Dnes je škola spádovou školou pro okolní neúplné školy a obce, které školské zařízení nemají. Tradičně školu navštěvují žáci z: Bačetína, Bohdašína, Bystřeho, Dobrého, Domašína, Dobrušky, Dobřan, Janova, Kounova, Náchoda, Nového Města nad Metují, Opočna, Orlického Záhoří, Pěčina, Pohoří, Sedloňova, Slavětína, Slavoňova, Tisu, Valu a Deštného v Orlických horách. Před školou je autobusová zastávka (cca 90 % žáků dojíždí z okolních obcí).

ZŠ Trivium Plus o.p.s. je plně organizovanou základní školou, jež má celkem 9 ročníků , školní družinu a školní klub.

- základní škola -	IZO: 108 024 181 -	se stanovenou kapacitou 250 žáků;
- školní družina -	IZO: 150 048 408 -	se stanovenou kapacitou 47 žáků;
- školní klub -	IZO: 150 048 416 -	se stanovenou kapacitou 60 žáků;
- školní jídelna -	IZO: 110 036 751 -	se stanovenou kapacitou 220 jídel.

Počet oddělení školní družiny: 4 (podle počtu zapsaných žáků, zájmových činností a rozvrhu hodin.) Jelikož většina žáků dojíždí do školy ze spádových obcí, žáci tak navštěvují školní družinu i klub při delším čekání na autobusové spojení či odvoz ze strany rodičů.

V areálu obce je školní multifunkční hřiště, tělocvična i zázemí pro výuku přírodních věd, výpočetní techniky, dílen, keramiky a estetických předmětů.

1.2 Klima školy

Klima školy je příznivé, liberální, vládnou zde partnerské až rodinné vztahy. Škola je řízena na demokratických principech s vnitřní hierarchií a určenými kompetencemi. Nižší počet žáků ve třídě napomáhá k individuální péči o každého žáka, kolektiv není anonymní, naopak, skoro až rodinný. Obsáhlost programu školy je dána i cílem zapojit ZŠ Trivium Plus Dobřany do komunitního vzdělávání a umožnění dalších aktivit dětí, mládeže i dospělých v regionu. Snažíme se vytvořit pro všechny skupiny prostředí otevřené, prostředí důvěry a spolupráce. Pedagogičtí pracovníci vzájemně spolupracují na školních projektech a akcích, vedou žáky k otevřené komunikaci. Problémy žáků řeší třídní učitel na třídnických hodinách, snaží se vést žáky k demokracii a zodpovědnosti. Třídní kolektivy vyjíždí na řadu exkurzí, pracují na projektech zaměřených na tvorbu kolektivu, týmu a respektování druhých. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, mohou i v případě zájmu navštívit výuku. Škola pořádá pravidelně dny otevřených dveří s dílnami pro děti i rodiče, besídky, akademie, vydává pravidelně školní časopis.

1.3 Materiální a personální podmínky školy

Prostorové podmínky školy pro výuku jsou dobré. V hlavní školní budově je celkem 9 kmenových učeben, plus 4 jsou odborné. Pro výuku šití a vaření slouží samostatná kuchyňka. Družina využívá 2 samostatné učebny a prostory školní kuchyňky, dále pak kmenové učebny. Výuka na hudební nástroje probíhá v učebně s klavírem. K uskladnění učebních pomůcek a učebnic mají učitelé k dispozici celkem 2 kabinety.

V sousedství hlavní budovy je v samostatném objektu zrekonstruovaná školní dílna pro dřevo - kov a školní dřevníky k uložení nářadí pro pěstitelské práce a také nově zrekonstruovaná a vybavená dílna pro pracovní činnosti keramický kroužek s využitím keramické pece. K výuce tělesné výchovy využívá škola pronájem tělocvičny v sokolovně, vzdálené 100 m od hlavní školní budovy a víceúčelové hřiště tělovýchovné jednoty s vybavením pro hřiště na malou kopanou, vybíjenou, volejbal, nohejbal, florbal, tenis a přehazovanou. V blízkosti sportovního hřiště je také dětské hřiště s dřevěnými atrakcemi, které děti využívají v družině, školním klubu, při tělesné výchově a při čekání na autobus.

Od září 2018 do srpna 2019 probíhala v budově školy celková rekonstrukce a nástavba celého patra. Během této kompletní rekonstrukce došlo k zvětšení šaten, jídelny, rekonstrukci starých prostor, výstavbě výtahu, sedmi nových tříd a několika kabinetů. Škola byla tedy celkově zrekonstruována, jídelna vybavena jídelními pulty, do školní kuchyně byla zakoupena nová myčka nádobí, v celé budově došlo k vybudování ICT sítě a WI-FI dle moderního standardu konektivity, proběhla rekonstrukce stínících žaluzií, úprava zeleně kolem školy, výměna svítidel v celé škole, vybudování nových sociálních zařízení atd. Škola byla zkolaudována v srpnu 2019 a předána k užívání.

Na škole a ve školce působí celkem 19 pedagogických pracovníků, 2 v MŠ, 5 na I. stupni a 9 na II. stupni včetně ředitele školy a pedagogických asistentů. Ve družině pracují 3 vychovatelky. Provoz školy a školky dále zajišťuje 8 provozních zaměstnanců: 1 školnice MŠ, 1 chůva MŠ, 1 školnice ZŠ, 1 topič a údržbář budovy, 2 kuchařky na plný úvazek a 1 pomocná kuchařka.

Chod školy řídí a koordinuje ředitel školy, který je zároveň ředitelem obecně prospěšné společnosti, vytváří a sleduje podmínky pro pedagogickou činnost učitelů, spolupracuje s obcí a dalšími subjekty, hodnotí činnost školy za uplynulý školní rok ve výroční zprávě a projednává veškeré další otázky související s problematikou školy.

Celkový chod školy byl zabezpečen společností Základní škola a Mateřská škola Trivium Plus o.p.s. Dobřany, která zajišťovala investiční výdaje a neinvestiční náklady. Škola dostávala dotace z MŠMT, příspěvky obcí a na provoz velkoryse přispívala obec Dobřany.

Spojení s Dobruškou, Novým Městem nad Metují a většinou okolních obcí je dobře zajištěno veřejnou autobusovou dopravou. Spojení s obcemi, kam nezajíždí autobus, je zajištěno školním mikrobusem.

1.4 Charakteristika volnočasových aktivit pod hlavičkou družiny a školního klubu

Naše školní družina a školní klub (dále jen ŠK/ŠD) poskytuje:

- **pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost.** Z důvodu nepříznivých epidemických podmínek v posledních letech jsme nabídku zájmové činnosti změnili na nabídku workshopů v rámci ŠD a ŠK. Aktuální nabídku workshopů budeme zveřejňovat na stránkách školy. Mezi dané workshopy pak patří:

Nabídka workshopů I	Vyučující	Termín
Literární činnost	Pavla Hejzlarová	středa
Vaření	Irena Pařízková	středa
Výtvarné činnosti	Andrea Dašková	středa
Kytara	Hana Henclová	středa
Orientační běh	Luboš Kubáček	středa
Včelařství	Dana Bartlová	Středa
Keramika	Jiří Švejda	středa
Dramat'ák	M+M	středa
Fotografování	Jan Grulich	středa
Vědec junior	Pavel Mach	středa

Každý pátek probíhají standardní kroužky: sportovní kroužek - Luboš Kubáček a náboženství - Jan Barborka

Na škole pracuje **speciální pedagog**, který je k dispozici dětem i rodičům. Klademe vysoký důraz na integraci žáků se SVPU, ale i dětí s postižením, kde je nutná pomoc asistenta. Pod intenzivním vedením tito žáci dosahují výborných výsledků. Dále na škole působí výchovný poradce a další externí odborníci, s kterými realizujeme i „minimální preventivní program“.

Žáci mají kdykoliv možnost vznášet připomínky a náměty, buď anonymně prostřednictvím „Sví schránky důvěry“ nebo přímo řediteli školy, s kterým se dle potřeby schází.

1.5 Personální zajištění vzdělávání – charakteristika pedagogického sboru

Pedagogičtí pracovníci 2021-2022:

JMÉNO A PŘÍJMENÍ	KVALIFIKACE	ŠKOLA	APROBACE
Mgr. Michaela Polická	pedagogický asistent vychovatelka ŠD a ŠK	VOŠ Litomyšl, PF UP Olomouc	Pedagog. asistent
Mgr. Eva Bašková	učitelka	FF Universita Ostrava	Učitelství pro střední školy a gymnázia – obor ČJ a literatura
Mgr. Hana Henclová	učitelka, asistentka pedagoga	PF UP Olomouc	I.st., SP
Mgr. Jan Grulich	učitel, ředitel školy	Univerzita Pardubice Univerzita JAK Praha	NJ - germanistika Andragogika, RLZ
Mgr. Hana Kárníková	učitelka	PF MU Brno	M - Bi
Mgr. Pavla Hejzlarová	učitelka	PF Univerzity Hradec Králové	I. stupeň
Mgr. Irena Pařízková	učitelka	PF Hradec Králové	I. stupeň
Mgr. Luboš Kubáček	učitel	Masarykova Univerzita Brno, Ped. fakulta	I. stupeň
Mgr. Andrea Dašková	učitelka	SPgŠ PF Hradec Králové	Učitelství v MŠ a učitelství I. stupně.
Mgr. Jiří Killar	učitel	Univerzita Palackého, Olomouc	Tv – Ze
Ing. Pavel Mach	učitel	ČVUT	Fyzika
Mgr. Kateřina Málková	učitelka	Univerzita HK	Sociální a speciální pedagogika. Státní jazykové zkoušky z AJ, Certifikát ICC.
Mgr. Jiří Švejda	učitel, zástupce ředitele	Masarykova Univerzita Brno	Učitelství odborných předmětů pro základní a střední školy
Mark Jonathan Tibbles	učitel anglické konverzace		
Zdeňka Moravcová, DiS.	učitelka MŠ	VOŠ Litomyšl	Pedagogika specifických činností ve volném čase se zaměřením na spec. pedagogiku.
Josef Balcar	učitel MŠ	Univerzita HK	Pedagog předškolního věku
Michaela Procházková	vychovatelka ŠD a ŠK	Sportovní gymnázium Jablonec n. N., JABOK Praha	Pedagog. asistent
Ing. Adéla Čermáková	vychovatelka ŠD a ŠK	ČVUT Praha, JABOK Praha	Vychovatel
Joanna Kiszka Rybická	vychovatelka ŠD a ŠK	JABOK Praha	Pedagog. asistent

1.6 Charakteristika žáků dle tříd

PŘEHLED O POČTECH ŽÁKŮ V ZŠ K 30. 6. 2021				
	ročník	celkový počet žáků	počet chlapců	počet dívek
I. stupeň	1.	22	9	13
	2.	14	6	8
	3.	15	3	12
	4.	18	10	8
	5.	25	14	11
	celkem	94	42	52
II. stupeň	6.	20	11	9
	7.	26	12	14
	8.	23	12	11
	9.	19	10	9
	celkem	88	45	43
celkem		182	87	95

1.7 Dlouhodobé projekty, krátkodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola se pravidelně zapojuje do četných projektů a to krátkodobě i dlouhodobě. Průběžně na škole probíhá projekt „lidská práce“ kdy rodiče z řad žáků pořádají přednášky o své práci, či o svých „koníčkách“. Dále se zapojujeme do krátkodobých projektů, které vycházejí z regionálních podmínek (jak geografických, tak i podnebných) např. Vítání jara, Podzimní malování atd. O všech krátkodobých i dalších projektech pravidelně informujeme na školních stránkách www.trivivum.cz. Pro některé projekty žádáme dotační grantové tituly, poskytnuté především Královéhradeckým krajem. Dlouhodobě se také snažíme z grantové politiky získávat prostředky pro modernizaci školy a to většinou prostřednictvím obce Dobřany. (Budování školní kuchyně, výměna oken v celé budově, oprava fasády na škole, atd.)

1.8 Servisní služby

1.8.1 Školní družina

Školní družina zajišťuje výchovu mimo vyučování. Nenahrazuje v žádném případě školní vyučování ani není jeho pokračováním. Zabezpečuje dozor nad žáky v době školního oběda a dále relaxační a odpočinkovou činnost. V družině se žáci mohou věnovat zájmové činnosti a mnoha kroužkům. Vychovatelka družiny nebo učitelé školy zajišťují také dohled nad žáky před zahájením vyučování a po jeho skončení (čekání na autobus apod.). Činnost školní družiny je úzce spojena se školou a jejich činnost je často vzájemně prolíná.

1.8.2 Školní informační centrum

Žáci školy mají po vyučování možnost navštěvovat učebnu informatiky, kde si mohou vyhledávat potřebné informace k výuce nebo podle vlastního zájmu.

Kromě internetu mohou žáci využívat i výukové programy, které jsou v učebně nainstalovány (dějepis, anglický jazyk, německý jazyk, zeměpis, fyzika apod.), procvičovat učivo v testovacích programech. Učebna informatiky má u každé pracovní stanice sluchátka, která jsou žákům rovněž k dispozici.

Ve škole funguje i knihovna, kde si žáci mohou zapůjčit tisky – naučnou literaturu, beletrii, knihy encyklopedického charakteru, slovníky. Lze také poskytnout knihy ke společné četbě ve třídě.

1.8.3 Školní jídelna

Školní jídelna zajišťuje pro všechny zájemce z řad žáků i učitelů a provozních zaměstnanců obědy. Tuto službu poskytujeme ve školní kuchyni, která v roce 2005 prošla celkovou rekonstrukcí a vyhovuje normám EU.

Žáci mají dostatek prostoru k polednímu jídlu. Jídelníček je stanoven podle hygienických pravidel, oběd obsahuje polévku, hlavní jídlo, pití (čaj, džus, voda, mléko) a ovoce, zeleninu (i ve formě salátu) nebo mléčný výrobek (tvaroh, smetánek, pyré).

1.9 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů (zák. zástupců). Pro rodiče a veřejnost škola každoročně pořádá den otevřených dveří plný dílen a sportovních soutěží - „Letní akademie“, dále pořádá škola i pro okolní neúplné školy sportovní setkávání, na návštěvu zveme pravidelně i mateřské školy z okolí. Škola provozuje i svůj školní web www.trivium.cz, který plně informuje o veškerém aktuálním dění i o konaných akcích.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a §168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Ve Školské radě zastupuje školu 2 členové, zvolení pedagogickými pracovníky školy.

Základem vzdělávání a výchovy integrovaných žáků je úzká spolupráce s pobočkou PPP Rychnov nad Kněžnou a Náchod. Dále škola velice úzce spolupracuje se střediskem výchovné péče v Náchodě „Kompas“, která zajišťuje poradenství a odbornou péči dětem a mládeži, kteří mají problémy „SAMI SE SEBOU“, podílí se na realizaci preventivních programů a konzultují specifické problémy s ředitelem i pedagogy.

V oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty škola spolupracuje se správou CHKO Orlické hory i s ornitologickým spolkem AROCHA.

2 Charakteristika školního vzdělávacího programu - Bezpečnou cestou labyrintem poznání!

2.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program (ŠVP) vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP). Cílem základního vzdělávání je pomoci žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. A to v bezpečném a rodinném prostředí.

2.1.1 V základním vzdělávání usilujeme o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro střední i celoživotní vzdělávání
- podporovat žáky ve tvořivém myšlení, vést je k logickému uvažování a k řešení problémů
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- vychovávat žáky v samostatné, svěbytné, svobodné a zodpovědné bytosti, které dokáží uplatňovat svá práva a zároveň naplňovat své povinnosti
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat při práci ostatní
- mít radost z úspěchů svých i celého pracovního týmu
- vést žáky k otevřené komunikaci
- učit žáky projevat své city v chování a jednání v různých životních situacích, rozvíjet vnímavost a citlivost vůči ostatním lidem, k prostředí, k přírodě
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k ostatním, k jejich kulturám a duchovním hodnotám
- učit žáky orientovat se v problematice sociálně patologických jevů
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za něj zodpovědný

2.1.2 Obecné cíle školy:

- výběr takového učiva, které zajistí žákům kvalitní všeobecný avšak moderní vzdělávací základ, na který budou moci navazovat v profesní i životní praxi
- používat takové metody a formy práce, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí, zejména samostatnost, tvořivost, komunikativní dovednost, sebevzdělávání, k úctě a toleranci
- vytvářet podmínky pro rozvoj žáků v zájmových aktivitách a tak je vést ke smysluplnému trávení volného času

2.1.3 Profilace školy

- Jsme „školou v přírodě“ - budova školy je začleněna do srdce Orlických hor, v malebné horské vesničce Dobřany, je obklopena lesy, loukami, polemi, pastvinami. Její poloha koresponduje s cíli vzdělávání, se vztahem k přírodě, s bezpečnou cestou labyrintem poznání.
- Jsme školou pro všechny, děti i dospělé.
- Ve spádové oblasti zajišťujeme vysoce kvalitní a profesionální výuku žáků se specifickými potřebami ve vzdělávání, tělesně postižených, tyto žáky integrujeme v běžných třídách.
- Podporujeme zdravé a bezpečné školní klima.
- Poskytujeme individuální péči všem žákům.
- Poskytujeme maximální podporu žáků nadaných v jejich aktivitách, cíleně je vedeme k širším aktivitám.

2.1.4 Priority školy

- kvalitní výuka cizích jazyků již od první třídy
- kvalitní příprava ve všeobecně vzdělávacích předmětech pro další studium
- nadstandardní výuka informační, ekonomické, administrativní gramotnosti
- nadstandardní výuka informatiky a využívání informačních a komunikačních technologií
- cílená mediální výchova žáků zavedená do osnov jako vzdělávací předmět
- tělesná výchova a výchova ke zdravému životnímu stylu
- komunikativní dovednosti
- odborná péče o žáky se SPV
- vzdělávání žáků s tělesným postižením
- podpora talentovaných žáků
- rozvoj ekologické a estetické výchovy
- prevence sociálně patologických jevů, zdravé klima školy
- otevřenost pro region

2.2 V rámci stanovených priorit škola žákům nabízí:

2.2.1 kvalitní výuka cizích jazyků

- výuku anglického jazyka již od 1. ročníku

- základy druhého cizího jazyka zaměřeného především na komunikativní dovednosti na II. stupni již od 6. ročníku
- pro žáky 1. stupně možnost zdokonalení v rámci zájmového kroužku
- konverzace s rodilým mluvčím

2.2.2 výuka informatiky a využívání informačních a komunikačních technologií

- výuka informatiky od 5. do 9. ročníku
- kvalitní výuka s dělenými třídami tak, aby každý žák měl přístup na počítač
- možnost využívat učebnu informatiky i mimo výuku a o přestávkách jako dobrý zdroj informací
- využívání informační technologie ve všech předmětech
- s talentovanými žáky využívat i další komunikační a prezentační technologie
- základy psaní na klávesnici a úprava základních písemností

2.2.3 tělesná výchova a výchova ke zdravému životnímu stylu

- využíváme tělocvičnu a multifunkční hřiště, dětské hřiště, pole, louky, lesy, lány.
- účast na soutěžích regionálních i krajských
- rozvoj sportovní zdatnosti v zájmových kroužcích
- pořádání soutěží a turnajů v kolektivních sportech
- lyžařské kurzy (včetně snowboardingu) již od 5. ročníku, sportovní odpoledne trávená na lyžích
- bruslení
- jezdíme na školních koloběžkách
- plavecká škola pro 1. – 4. ročník

2.2.4 komunikativní dovednosti, mediální výchova

- povinný předmět mediální výchova
- rozvoj komunikace i v dalších předmětech
- akce školy (akademie, zahradní slavnosti, vánoční besídka)
- dramatická výchova

2.2.5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření § 16 odst. 9 školského zákona).

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP), a to ve spolupráci s vyučujícím daného předmětu
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory třídní učitel vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, třídní učitel zákonnému zástupci žáka doporučí využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný třídní učitel. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah, tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou uvedeny v příloze ŠVP.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů)

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových

materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem,
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.),
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka.

Organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků,
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka, upřednostňuje se slovní hodnocení
- hodnocení vychází ze zjištěných specifík žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání, - z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria,

- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka,
- respektování zvláštností a možností žáka,
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev,
- vytvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- v případě dlouhodobé nemoci konzultovat a vytvořit individuální vzdělávací plán,
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků,
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- nutnost spolupráce s rodiči,
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- výchovný poradce
- školní metodik prevence
- třídní učitel

2.2.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování

základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele.
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem. Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný třídní učitel. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o **přeřazení do vyššího ročníku**
- Ředitel školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem
- Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky.

- Žák vykoná zkoušku před komisí.
- Komise určí hlasováním výsledek zkoušky.
- Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace prováděných podpůrných opatření

Metody výuky (pedagogické postupy)

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky,
 - využívání individuální a skupinové projektové práce, stáže na odborných pracovištích na podporu rozvoje vědomostí a dovedností, včetně praktických dovedností nadaných žáků,
 - povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí.
 - pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh)
 - respektování pracovního tempa a zájmů žáka
 - podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů
- napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání

- obohacování učiva {dílčích výstupů} nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.
- vnitřní diferenciaci žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk, volitelné předměty
- přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí
- žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních nebo krajských,
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou.
- pestrá nabídka volitelných předmětů, kde si žáci volí studium podle svého zájmu a mohou rozvíjet svůj talent v oborech, kde pro to mají předpoklady,
- spolupráce se sportovním klubem.

2.2.7 *prevence sociálně patologických jevů, dobré klima školy*

- péče o přátelské a zdravé klima školy
- podpora komunikace mezi žáky a učiteli
- podpora komunikace mezi žáky a provozními zaměstnanci
- pravidelné testování klimatu školy diagnostickými metodami
- preventivní programy v oblasti sociálně patologických jevů
- spolupráce na těchto programech s Policií ČR, s občanskými sdruženími, se střediskem výchovné péče KOMPAS, i s PPP
- DVPP pro pedagogické pracovníky v oblasti SPJ
- besedy pro žáky v dané oblasti

2.3 *Výchovné a vzdělávací strategie*

2.3.1 *Pojetí školního vzdělávacího programu*

Základní vzdělávání musí být chápáno jako důležitá služba občanům a má zpětně odrážet i jejich očekávání a individuální potřeby. Tohoto cíle lze dosáhnout jen změnou tradičního chápání všech funkcí školy. Jejím hlavním posláním v takovém případě nemůže být pouhé předávání daného množství vědomostí a zkoušení žáků z faktografických údajů.

V našem novém pojetí musí být škola místem, které žáky motivuje a podporuje v aktivním učení. Ne však pouze encyklopedických vědomostí, ale pro život důležitých kompetencí učit se, řešit problémy a zvládat sociálním dovednostmi. Charakter práce má v žácích mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Vzdělávání ve škole Trivium Plus o.p.s. je otevřeno svému okolí, využívá malebné prostředí vesničky Dobřany v Orlických horách, otevírá se však i regionálním firmám, využívá pro své vzdělávací cíle řemeslníky a firmy z blízkého okolí, v neposlední řadě se otvírá celé Evropě, zahraničními expedicemi poznávají žáci školy státy Evropy.

Takto formulovaná obecná koncepce školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být v první řadě posuzována pouze podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezdědky považovány pouhé faktografické znalosti žáků zjišťované testováním.

Naším prvořadým úkolem je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně, plnohodnotně a spokojeně. Každý žák stojí na jiné startovací čáře, má různorodé předpoklady k zvládnutí vzdělávacího systému, má jiné potřeby a jinak se profiluje. Cílem našeho vzdělávání je individuální přístup ke všem vzdělávacím potřebám žáků. Zvládnutím tohoto úkolu se chceme připojit ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v 21. století. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme hlavně následujícím kompetencím:

2.3.2 Pojetí klíčových kompetencí

Klíčové kompetence	Úroveň klíčových kompetencí
Kompetence k učení vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- vedeme žáky k uvědomělému výběru vhodných způsobů, metod a strategií při učení - vedeme žáky k sebehodnocení - klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a cílené vyhledávání informací - vedeme žáky k pochopení pojmů, jejich propojení a systematizaci, aby byly efektivně využívány - vedeme žáky k samostatnému pozorování i experimentům - podněcujeme tvořivost žáků, zadáváme zajímavé referáty a seminární práce, umožňujeme jim realizaci vlastních nápadů - ve všech předmětech umožňujeme používání cizího jazyka, tam, kde je to vhodné výpočetní techniky - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - vytváříme takové modelové situace, kde žák vlastní učení třídí, hodnotí a zobecňuje - individuálním přístupem umožníme každému prožívat úspěchy a radost z učení - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - učíme žáky pracovat s chybou - na začátku hodiny žáky seznámíme s cílem VH, na konci VH s žáky zhodnotíme jeho dosažení - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“ - učíme trpělivosti, povzbuzujeme - při hodnocení používáme v převaze prvky pozitivní motivace - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení - žáci si zakládají a průběžně vedou profesní deníky - jdeme příkladem - dalším vzděláváním si rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
Kompetence k řešení problémů podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů, k samostatnosti	- modelujeme žákům problémové situace ve škole i mimo ni a vedeme je k pochopení problému, analýze situace, vyvozování příčin a důsledků rozhodnutí a k řešení problému - učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“) - učíme žáky používat SWOT analýzu - při výuce se snažíme o propojení s praktickým životem - podněcujeme u žáků srovnávací metody, objevování různých variant řešení - stimulujeme u žáků touhu zvládat nezdary, být trpěliví - vedeme žáky ke kritickému myšlení

	- vedeme žáky k ověření hypotéz, které si stanovili a dotažení práce do konce - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů - žáci jsou úměrně věku vedeni k používání internetu - podle svých schopností se zapojují žáci do soutěží - starší žáci 2. stupně chystají pro své mladší spolužáky projektové dny a soutěže - umožňujeme žáků prožívat radost i z malých pokroků - vytváříme bezpečné prostředí pro učení – materiální i sociální - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole!
Kompetence komunikativní vést žáky k všestranné a účinné otevřené komunikaci	- vedeme žáky ke vhodné komunikaci mezi sebou, s učiteli a ostatními zaměstnanci školy - ukazujeme žákům cesty, jak komunikace velmi výrazně ovlivňuje vztahy mezi lidmi v pozitivní i negativním slova smyslu - na 2. stupni jsou žáci cíleně vedeni ke komunikaci v odborných předmětech (mediální výchova, základy administrativy) - žáci jsou vedeni k porozumění textů, záznamů, gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji - učíme žáky obhajovat a vhodně argumentovat svůj názor a zároveň je učíme naslouchat druhým - žáci se zapojují do prezentace školy (školní časopis, webové stránky školy www.trivium.cz) - žáky vedeme k využívání komunikativních dovedností k plnohodnotnému soužití s ostatními lidmi - rozvíjíme komunikativní znalosti žáků formou kooperativního učení a při skupinovém vyučování - organizujeme celoškolní akce, ve kterých žáci své kompetence ověřují - vedeme žáky k poznání, že vhodná komunikace vyřeší problémy - ve spolupráci ukazujeme žákům, že problémy, které se zdají neřešitelné, je vhodné sdělit a společně najít řešení - učíme žáky asertivnímu jednání a vhodné neverbální komunikaci - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
Kompetence sociální a	- vedeme žáky ke spolupráci ve skupinách, k přijetí pracovních rolí ve skupině a k zodpovědnosti za vlastní výsledek společné práce - vedeme žáky k příjemné pracovní atmosféře, k ohleduplnosti i

personální rozdíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých	- shovívavosti při jednání s druhými - podporujeme u žáků fakt, že není hanba udělat chybu, ale o nic se nepokusit - v postupných krocích žáci pracují v týmech - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré klima školy - starší žáci organizují projektové dny a soutěže pro mladší spolužáky - podporujeme žáky, aby si vytvářeli pozitivní představu o sobě samých, budovali si zdravé sebevědomí a řídili své jednání a chování tak, aby dosahovali pocitu sebeuspokojení a sebeúcty - vedeme žáky k respektu k ostatním, k odlišným zvykům, sociálnímu zázemí a zájmům - netolerujeme hrubé chování žáků, zaměstnanců školy ani rodičů - ukazujeme, že slušné jednání není slabost - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. - upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.
Kompetence občanské vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	- vedeme žáky k respektování ostatních, jejich hodnot, k empatii, k odmítání útlaků a týrání - nestrpíme sociálně patologické jevy - vedeme žáky k uvědomění si svých povinností a odpovědnosti za jejich plnění - učíme žáky občanskému postoji proti fyzickému a psychickému násilí - klademe důraz na prožitek v předmětech, kde je to vhodné - spolu se žáky vymezujeme základní principy soužití, jejich práva a povinnosti ve škole i mimo školu - modelujeme pro žáky krizové situace (i život ohrožující) a dáváme jim možnost od pokusů až po uvědomělé řešení - žáci jsou vedeni k respektu k odlišnostem u spolužáků (vzděláváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) - klademe důraz na environmentální výchovu - vedeme žáky k třídění odpadu - při pobytech na škole v přírodě a exkurzích vedeme žáky k zodpovědnosti a slušnosti - zapojujeme žáky do projektových dnů, které mapují kulturu jiných národů i národností

	- žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu, pomocí modelů k odmítnutí všech způsobů života, které negativně ovlivňují život člověka (návykové látky, nezdravý životní styl apod.) - jakákoli agrese žáka vůči učiteli je posouzena jako útok na roli učitele, ne však osobně - problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti, v každém člověku se nachází něco dobrého, na čem můžeme stavět - pomůžeme každému, kdo to potřebuje nebo kdo o to požádá - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření - využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, psychologů, policie atd. - při hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně-patologickým jevům - zapojujeme žáky do celostátních projektů – např. Čtení pomáhá, Uklidíme svět, Recyklohraní apod. - pravidelně žákům připomínáme tradice a kulturní i historické dědictví národní i regionální - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
Kompetence pracovní Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání.	- kvalitně odvedená práce zasluhuje pochvalu - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - vedeme žáky k bezpečnému používání vybavení, materiálů a nástrojů, také k dodržování vymezených pravidel - vedeme žáky k odpovědnosti za svěřený materiál, nástroje, náčiní a pomůcky... - vedeme žáka k adaptaci na nové pracovní podmínky - věnujeme pozornost profesní orientaci žáků, seznamujeme je s různými profesemi - vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech - žáci dodržují nejen pracovní postupy, ale jsou vedeni i k ochraně svého zdraví i zdraví jiných, k ochraně kulturních a společenských hodnot - pomáháme žákům při utváření představ o reálné podobě budoucího povolání a možnostech dalšího studia - dodržujeme společně dohodnutou koncepci školy ke kariérnímu poradenství - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného

	dalšího studia - cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání) - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
--	---

2.4 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná **spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školského poradenského zařízení**.

V rámci školy jde pak především o spolupráci třídního učitele, speciálního pedagoga, ostatních vyučujících žáka, výchovného poradce a vedení školy. Tito jmenovaní spolu s pracovníky školských poradenských zařízení budou spolupracovat při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou žáka.

2.4.1 Zásady komunikace učitele s rodičem:

- vytvoření klidné atmosféry (pochvala dítěte, optimismus)
- dopřání dostatku času pro rozhovor s rodiči
- popsání (nehodnocení) situací, chování a příhod se žákem (nedávat dítěti „nálepky“)
- ujasnění si pojmů spolu s rodiči (nastolení „pravidel hry“)
- uvádění konkrétních příkladů a objasňování svých stanovisek (rozebrat s rodiči možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvážil, než se rozhodl takto reagovat)
- snaha citlivě rodičům poradit a nabídnout jim pomoc
- brát v úvahu ve všech ohledech znevýhodnění žáka k plánovaným dosaženým výstupům, ale také hledat hranici, kdy přílišné úlevy by byly již kontraproduktivní

2.4.2 *Vzdělávání žáků se zdravotním postižením*

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (architektonické řešení, možnost asistenta pedagoga, počet žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělání učitelského sboru, zabezpečení materiálně technickým vybavením školy, spolupráce se školským poradenským zařízením, spolupráce s rodiči apod.)

Za nezbytné považujeme:

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka (možnost přednášek a konzultací vztahujícím se k postižení žáka)
- dohoda s rodiči a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce
- pomoc při vypracování individuálního vzdělávacího plánu
- vysvětlení a objasnění způsobu hodnocení žáka (slovní hodnocení, možnosti úlev)
- zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek
- zajištění odborné literatury

2.4.3 *Zásady práce pro žáky se zdravotním postižením:*

- respektování zvláštností a možností žáka
- včasné poskytnutí speciální pomoci (čím dříve, tím lepší výsledek práce)
- dodržení jednotlivých vývojových etap (důležité je „nepřeskakovat“)
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry
- zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek
- užívání speciálních metody a forem při práci
- dodržení zásady všestrannosti (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné)
- dodržení zásady soustavnosti (snaha zapojit žáka do všech vzdělávacích aktivit)

2.4.4 *Vzdělávání žáků zdravotním znevýhodněním*

- Při diagnóze specifické poruchy učení postupujeme následovně:
- seznámíme všechny pedagogy s poruchou žáka a s jejími specifiky
- dohodneme se s rodiči na možnostech úzké spolupráce, stanovíme termíny pravidelných schůzek
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev
- vypracujeme individuální vzdělávací plán
- seznámíme spolužáky s rozdílným způsobem hodnocení
- zajistíme žákovi potřebné pomůcky
- zajistíme docházení žáka do volnočasových aktivit a kroužků ve škole

2.4.5 *Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:*

Naše škola věnuje práci s dětmi se specifickými poruchami učení velkou pozornost. Naprosto běžná je kvalitní péče o žáky s vývojovými poruchami učení (dys...). Žáky individuálně integrujeme v běžných třídách. Na žádost zákonných zástupců a doporučení speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko-psychologické porady mohou být vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Speciální pedagog i dyslektická asistentka si pravidelně bere žáky k docvičování látky a individuálně se jim věnuje několik hodin týdně, žáci tak dosahují pravidelně výrazného zlepšení dysfunkcí a začleňují se tak velmi snadno mezi ostatní žáky. Mladším žákům se také velmi intenzivně věnujeme v logopedii.

Rozvrh hodin a týdenní časové dotace budou zpracovány na školní rok tak, aby byl naplněn učební plán daného ročníku. V Pravidlech pro hodnocení žáků přihlížíme k doporučení školského poradenského zařízení. Na výše uvedené pracovníky školy se mohou rodiče, ale i sami žáci s důvěrou obrátit, ať jde již o konzultaci, či podporu v obtížných psychosociálních situacích.

2.4.6 Pravidla pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa
- odstranění rušivých vlivů při práci
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- zařazování relaxačního cvičení

2.4.7 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně i jazykově odlišného. Hlavním problémem bývá zpravidla i nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka. Pozornost je třeba při práci s těmito dětmi věnovat nejen osvojení českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi, ale ve shodě se školským zákonem umožnit těmto dětem budování jejich vlastní identity, která bude vycházet z jejich původního prostředí.

2.4.8 Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:

- v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích plánů
- zajištění skupinové nebo individuální péče
- zajištění specifických učebnic a pomůcek
- volba odpovídajících metod a forem práce
- případná pomoc asistenta pedagoga
- nastolení pravidelné spolupráce s rodinou a odborným pracovištěm
- vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve školním prostředí

2.5 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Naprostou samozřejmostí je péče o žáky talentované i mimořádně nadané. Tuto službu zajišťujeme ve dvou oblastech. U žáků mimořádně nadaných provádíme zvýšenou motivaci, rozšíření učiva do hloubky v předmětech, které prezentují nadání dítěte. Vyčleňujeme jim patřičný prostor také v kroužcích a seminářích. Mohou také individuálně navštěvovat výuku ve vyšších ročnících. Takové žáky připravují učitelé na olympiády a soutěže. Jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván větší prostor pro zkoumání a bádání. V případě, že žák je mimořádně nadaný a jeho nadání potvrdí pedagogicko-psychologická poradna, lze na žádost rodičů převést žáka na základě rozhodnutí ředitele školy do vyššího ročníku základního vzdělávání.

Při práci s takovými žáky je spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou nezbytná. Žákům je na její doporučení a žádost zákonných zástupců umožněno z rozhodnutí ředitele školy pracovat podle individuálního vzdělávacího plánu.

V něm jsou stanoveny podmínky, za jakých je žák hodnocen, přezkoušen, popř. termíny konzultačních hodin.

Matematicko-fyzikální, přírodovědné nadání – podpora jejich abstraktního myšlení, umožnění bádání, třídění, zpracování a vyhodnocení poznatků, ověřování hypotéz, účast na přírodovědných a matematicko-fyzikálních olympiádách (Pythagoriáda, Matematická olympiáda, Fyzikální olympiáda, Matematický klokan, Přírodovědný klokan, Biologická olympiáda, Korespondenční semináře apod.)

Hudební a výtvarné nadání – vyšší nároky na výstupy, které odpovídají dovednostem a schopnostem žáka, zapojení žáků do výuky (hra na hudební nástroj, sólový zpěv, náročnější výtvarné techniky, účast na soutěžích apod.)

Technické nadání a manuální zručnost – možnost rozvoje v zájmových kroužcích, při výuce pověřování náročnějšími úkoly, vedením skupinové práce apod.

Pohybové nadání – možnost uplatnit pohybové nadání v zájmových kroužcích, účast na sportovních soutěžích (školních i mimoškolních), reprezentace školy, možnost specializace na míčové hry a lyžování

Podporujeme i žáky, kteří svůj talent uplatňují ve sportovních nebo uměleckých aktivitách. I pro ně můžeme připravit individuální konzultace, popř. upravit plán roční výuky tak, aby korespondoval se soustředěním a turné žáka. Jde nám o to, aby žák splnil odpovídající výstupy, které jsou dány vzdělávacím programem, ale zároveň měl možnost uplatnit a rozvíjet svůj talent bez stresů a učení pro něj bylo dostatečnou motivací k možnosti uplatňovat dále svůj talent. Ostatní žáky vedeme k tomu, aby si uvědomovali, že jen talent nestačí, ale úspěchy těchto žáků provází tvrdá a systematická práce.

Žáci, kteří mají mimořádný talent pro některý obor, mají však často problémy se sociálním začleněním v kolektivu nebo výkyvy v chování. Tuto skutečnost máme na zřeteli. Vedeme je s pedagogickým optimismem, taktně, ale důsledně. Věnujeme zvýšenou pozornost osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Je nutné si uvědomit, že velmi často žák, který je mimořádně nadaný, je v jiné oblasti průměrný.

2.6 Závěr

Jako škola máme dlouholetou tradici se vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Výše uvedený výčet zásad je víceméně v obecné rovině. Nejdůležitějším faktorem vzdělávání těchto žáků je však individuální přístup a spolupráce s rodinou a odborníky. Každý z těchto žáků je tedy v naší škole individuálně veden a díky takovéto péči dosahuje výborných vzdělávacích výsledků a cítí se bezpečně v prostředí školy.

3 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností. Průřezová témata budou realizována integrací obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a některá budou též realizována v rámci pravidelných projektů. Mediální výchova je řešena na druhém stupni formou samostatného předmětu.

3.1 V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)
 Výchova demokratického občana (VDO)
 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
 Multikulturní výchova (MkV)
 Environmentální výchova (EV)
 Mediální výchova (MeV)

Přehled průřezových témat a jejich vztah ke vzdělávacím oblastem

Osobnostní a sociální výchova	Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce
Výchova demokratického občana	Člověk a jeho svět
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura
Multikulturní výchova	Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura Člověk a svět práce
Environmentální výchova	Člověk a jeho svět, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a svět práce
Mediální výchova	Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Mediální výchova

3.1.1 Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu:

Zvláštností osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Je praktická a má každodenní využití v běžném životě. Zohledňuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti.

Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým,
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování,
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni,
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti,
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci,
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů),
- formuje studijní dovednosti,
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým,
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů,
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování,
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy průřezového tématu:

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí, z nichž jistě vyplynou další podněty a skutečnosti vedoucí k řešení aktuálních situací.

3.1.2 Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu:

Průřezové téma **výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod,
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti,
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků,
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti,
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování,
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě,
- vychovává k úctě k zákonu,
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku,
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti,
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost,
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů,
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším,
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze),

- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností,
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy průřezového tématu:

Tematické okruhy průřezového tématu (**Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**) jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků - budoucích dospělých občanů - v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

3.1.3 *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy,
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech,
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv,

- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech,
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru,
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu,
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání,
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory,
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky,
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi,
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života,
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti,
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám,
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy (**Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané**) průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

3.1.4 Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin

pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti,
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých,
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých,
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné,
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin,
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie,
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů, potažmo pak připravenosti, nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je,
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí,
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu,
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti,
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu,
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy průřezového tématu Tematické okruhy (Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity) vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

3.1.5 Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů.

Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí,
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování,
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa,
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí,
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí,
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje,
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni,
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti,
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů,
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty,

- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů,
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti,
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí,
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí,
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí,
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů (**Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí**), které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

3.1.6 Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejný charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry.

Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře, fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace.

Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace,
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich,
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů,
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvláště zpravodajských),
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu),
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě),
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci,
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování, a stylizaci psaného a mluveného textu,
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu,
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení,
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění,
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci,
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy průřezového tématu Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

3.2 Začlenění průřezových témat do ŠVP

3.2.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									

Rozvoj schopností poznávání	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA VE VŠECH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH PRVNÍHO STUPNĚ					Z M HV PŘ VV INF	Z M HV VV INF VZ	Z M HV VV INF	Z M HV VZ INF
Sebepoznání a sebepojetí						PŘ VV	VV	VZ ČJ VV	VZ VV
Seberegulace a sebeorganizace						ZP PŘ	ZP PŘ VZ	ZP CH	ZP VZ CH
Psychohygiena						PŘ		VZ PŘ	VZ
Kreativita						Z M D PŘ VV INF	Z M VV INF VZ	Z M INF	Z M VZ INF
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí						Z M ČJ AJ PŘ NJ	Z M ČJ NJ VV VZ	Z M ČJ NJ	Z M VZ HV NJ
Mezilidské vztahy						Z HV D PŘ	Z HV PŘ VZ	Z PŘ CH	Z VZ D PŘ
Komunikace						Z M ČJ PŘ VV INF	Z M ČJ PŘ INF VZ	Z M ČJ PŘ CH VV INF	Z M ČJ VZ HV PŘ CH VV INF
Kooperace a konkurence						Z M D PŘ INF	Z M PŘ AJ INF VZ	Z M PŘ AJ CH VV INF	Z M VZ PŘ AJ CH INF
MORÁLNÍ ROZVOJ									

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						Z M PŘ INF	Z M INF VZ	Z M CH VV INF	Z M VZ CH INF
Hodnoty, postoje, praktická etika						Z M	Z M PŘ VZ	Z M	Z M VZ D VV INF

3.2.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	ČJ M PRV VV	PRV TV PČ	PRV	VL	ČJ	AJ	VZ	Z NJ	VZ
Občan, občanská společnost a stát		PRV	PRV TV	VL	PŘ INF	D INF	Z D AJ INF	Z D INF	Z VZ INF
Formy participace občanů v politickém životě				VL			Z	Z D AJ	Z PŘ
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	PŘ	Z D VV	Z	Z D PŘ CH	Z AJ CH

3.2.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	ČJ HV PRV VV	ČJ	AJ HV		VLP HV INF	M HV ČJ AJ PŘ NJ INF	Z M HV ČJ AJ PŘ NJ VV INF	M HV PŘ CH VV INF	M HV CH INF
Objevujeme Evropu a svět			M		VL INF	Z M HV INF	Z M HV INF VZ	M HV AJ NJ INF	Z M HV NJ INF
Jsme Evropané					VL	M D VV	Z M D PŘ VV	Z M D CH VV	Z M D AJ CH VV

3.2.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	HV PRV	PRV	ČJ	HV ČJ VV	VL ČJ VV	Z ČJ AJ	Z D AJ NJ	Z D NJ	Z
Lidské vztahy		PRV HV TV	TV ČJ	AJ HV ČJ PČ VV TV	AJ VL PŘ PČ HV VV TV INF	Z NJ INF	Z HV ČJ AJ NJ INF VZ	Z HV PŘ VV INF	Z VZ HV INF
Etnický původ				ČJ VV	VL PŘ HV VV	Z	Z	Z ČJ D PŘ	Z D NJ

Multikulturalita			AJ		TV	Z D	Z HV VV	Z HV AJ NJ	Z HV NJ
Princip sociálního smíru a solidarity		PRV	PRV		VL PŘ	Z	Z	Z D	Z AJ

3.2.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	VV	PRV	PRV	AJ PŘP VV	AJ PŘ VV	Z PŘ AJ VV	Z PŘ	Z	PŘ VV
Základní podmínky života		PRV PČ	PRV	PŘ VV	VV	Z PŘ	PŘ AJ VZ	PŘ CH	PŘ CH
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ PRV		PRV PČ	M PŘ VV	M PŘ VV	Z M ČJ PŘ VV INF	Z M PŘ VV INF VZ	Z M ČJ CH AJ NJ VV INF	Z M CH INF
Vztah člověka k prostředí	PRV	TV	PRV	M PŘ VV TV PČ	M PŘ VV TV PČ	Z HV D PŘ INF	Z M HV ČJ D PŘ VV INF VZ	Z M HV D PŘ VV CH INF	HV ČJ D PŘ VV CH AJ NJ INF

3.2.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	ČJ	HV INF	MV INF	MV INF	MV INF	MV INF

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ					MV INF	MV INF	MV INF	MV INF
stavba mediálních sdělení				VV	VV	MV INF	MV INF	MV INF	MV INF
vnímání autora mediálních sdělení	HV VV	HV ČJ			HV	MV INF	MV INF	MV INF	MV INF
fungování a vliv médií ve společnosti				TV	ČJ TV	MV INF	MV INF	MV INF	MV INF
tvorba mediálního sdělení					AJ ČJ	MV INF ČJ CJ	MV INF ČJ CJ	MV INF ČJ CJ	MV INF ČJ CJ
práce v realizačním týmu						MV INF	MV INF	MV INF	MV INF

4 Učební plán

4.1 Rámcový učební plán I. stupeň

Vzdělávací oblast	předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Minimální časová dotace	celkem	DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	9	7	7	33	41	+8
	Cizí jazyk	2*	2*	3	4	4	9	11	+2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	20	24	+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			12	14	+2
	Přírodověda				2	2			
	Vlastivěda				2	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12	0
	Výtvarná výchova	1	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	0
Celkem		20	22	25	25	26		118	+16

*Nepovinný předmět

4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu pro 1. – 5. ročník

V tabulce je souhrnně označena minimální časová dotace dle RVP, disponibilní časová dotace je ve sloupci pod zkratkou DČD. Součet celkem označuje pak celkovou časovou dotaci. Vzdělávací oblasti jsou pro přehlednost doplněny názvy vyučovacích předmětů.

V učebním plánu jsou dodrženy jednotlivé minimální časové dotace. Disponibilních 16 hodin jsme použili na posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí ze vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace.

V předmětech dopravní a zdravotní výchova a komunikativní dovednosti jsme zařadili výuku vždy v nejméně dvou po sobě následujících ročnících, aby byla zajištěna návaznost dovedností a vědomostí a byl zachován prostor pro projektové vyučování. Jejich časová dotace je týdenní, bude vyučováno pravidelně, i v projektových dnech, pořádáme exkurze a výstavy.

Český jazyk a literatura

Tento vyučovací předmět je dotován osmi hodinami z disponibilní časové dotace (DČD) vzhledem k důležitosti získání kvalitních základů pro další vzdělávání.

Anglický jazyk

Cizí jazyk je posílen dvěma hodinami z DČD. Je jedním z profilových předmětů, takže je zařazen do učebního plánu již od druhého ročníku. Zájemci o cizí jazyk mají možnost navštěvovat anglický jazyk ve formě kroužku již od prvního ročníku.

Matematika

Naplnuje vzdělávací oblast Matematika a její aplikace a jako vyučovací předmět je posílena o tři hodiny z DČD, aby byl zajištěn kvalitní přechod žáků na druhý stupeň školy v této vyučovací oblasti.

Informační a komunikační technologie

Tento vyučovací předmět Informatika je zařazen od pátého ročníku s jednohodinovou dotací. V 1. – 4. ročníku je vhodně zařazena výuka v učebně informatiky (výukové programy pro žáky).

Člověk a jeho svět

Předmět Člověk a jeho svět v sobě zahrnuje obsahy předmětů prvouka, přírodověda, vlastivěda. Pro náročnost a rozsah i kvůli začlenění naší školy uprostřed Orlických hor, posilujeme výuku třemi hodinami z DČD.

Dopravní a zdravotní výchova

Tyto vzdělávací obory doplňují vhodně učivo prvouky, přírodovědy, vlastivědy a vzdělávací oblasti stejně tak i okruh ochrana člověka za mimořádných událostí.

Obecné poznámky

Vyučování v 1. - 3. ročníku probíhá v blocích časově nevymezených a je v kompetenci učitele volit pořadí vyučovacích předmětů, délku jednotlivých činností a zařazování hygienických přestávek. Vyučování ve 4. –

5. ročníku probíhá zpravidla ve 45minutových vyučovacích hodinách a řídí se rozvrhem. Dramatická výchova prolíná předměty český jazyk, anglický jazyk, výtvarná výchova, hudební a tělesná výchova a je součástí odpoledních činností ve školní družině. Plavecký výcvik bude realizován během výjezdů „plavecké školy“ a to ve zpravidla všech ročnících I. stupně, minimálně však 2 úplné kurzy plavecké školy.

Tematické okruhy průřezových témat jsou integrovány do vybraných předmětů v ročnících a jejich konkretizace je v jednotlivých předmětech v ŠVP. V průběhu vzdělávání žáci pořádají besedy, exkurze, vytváří a podílejí se na projektech školy, každý žák má také možnost přispívat do školního časopisu.

4.2 Rámcový učební plán II. stupeň

Vzdělávací oblast	předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Minimální časová dotace	celkem	DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	4	4	4	15	16	1
	Angličtina	3	3	3	3	12	12	0
	Angličtina I	2	2	2	2			
	Angličtina II							
	AJ konverzace	1	1	1	1			
	AJ konverzace							
	Němčina	0	2	2	2	6	6	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	15	18	3
	Cvičení z matematiky			1*	1*			
Informační a komunikační technologie	informatika	1	1	1	0	1	3	2
	informatika	1						
	Mediální výchova	1	1	1	1	0	4	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2			
	Finanční gramotnost	-	-	-	1			

	Výchova k občanství	1	-	-	1	11	11	0
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	21	28	7
	Chemie	-	-	2	2			
	Přírodovědné a fyzikální hry	2	2*	0	-			
	Přírodopis	2	2	2	1			
	Zeměpis	2	2	2	1			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10	10	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	10	10	0
	Výchova ke zdraví	0	1	0	1			
Člověk a svět práce	Šikovné ruce a pěstitelské práce	0	0	0	0	0	0	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	3	4	1
Celkem		30	30+2	31+1	31+1	104	122	18

*Nepovinný předmět

4.2.1 Poznámky k učebnímu plánu pro 6. – 9. ročník

V tabulce je souhrnně označena minimální časová dotace dle RVP, disponibilní časová dotace je ve sloupci pod zkratkou DČD. Součet celkem označuje pak celkovou časovou dotaci. Vzdělávací oblasti jsou pro přehlednost doplněny názvy vyučovacích předmětů.

V učebním plánu jsou dodrženy jednotlivé minimální časové dotace. Disponibilních 24 hodin jsme použili v souladu s filozofií školy na posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí s vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace a k vytvoření předmětu podporujících vzdělávací oblasti a začlenění průřezových témat.

Český jazyk a literatura

Tento vyučovací předmět je dotován jednou hodinou z disponibilní časové dotace (DČD) vzhledem k důležitosti získání kvalitních základů a přechod na střední školu.

Cizí jazyk II – Německý jazyk

Cizí jazyk je začleněn již od šesté třídy s celkovou dotací 6 hodin. Je jedním z profilových předmětů, žáci se učí základům konverzace v daném jazyce. Německý jazyk byl zvolen s ohledem na německy mluvící sousední země, kde se naši žáci mohou později uplatnit na trhu práce.

Matematika

Naplnuje vzdělávací oblast Matematika a její aplikace a jako vyučovací předmět je posílena o 2 hodiny z DČD, vzhledem k přípravám na přijímací zkoušky na střední školy a další pokračování středního vzdělávání žáků.

Informační a komunikační technologie

Tento vyučovací předmět Informatika je zařazen od pátého ročníku s jednohodinovou dotací, využili jsme tak 2 hodiny DČD. Informatika je jedním z profilových předmětů školy, klademe vysoké nároky na informační gramotnost našich žáků.

Vzdělávací oblast člověk a příroda

Tato vzdělávací oblast byla posílena 7 hodinami DČD vzhledem k náročnosti a rozsahu předmětů, i kvůli začlenění naší školy uprostřed Orlických hor. Dále byl předmět rozšířen o „Přírodovědné a fyzikální hrátky“. Tento předmět vznikl na z výstupu našeho projektu „Akademie v labyrintu přírody“ CZ.1.07/1.1.20/01.0033.

Dále byl zaveden předmět v oblasti **Člověk a společnost – „Finanční gramotnost“** s důrazem na administrativní i ekonomicko-finanční gramotnost našich žáků.

Vzhledem k filozofii školy byl vytvořen i **nový vyučovací předmět „Mediální výchova“**, který je určen pro žáky 6. a 9. ročníku. Mediální výchova rozvíjí dovednosti dětí, řeší průřezová témata, výstupem tohoto předmětu je školní časopis, žáci se dokáží orientovat ve světě informací, kriticky hodnotit obsah, učí se vyjadřovat. Práce s informací je dnes jednou z nejdůležitějších kompetencí občanů, kdy informace jsou snadno dosažitelné, ale mnoho lidí s nimi nedokáže kriticky pracovat.

V rámci **volitelných předmětů** nabízíme žákům praktický předmět „Šikovné ruce a pěstitelské práce“ s ohledem na školu i život na venkově, vztah k půdě, k přírodě, žáci se učí praktickému životu v Orlických horách. Žáci pracují vesměs na krátkodobých i dlouhodobých školních projektech.

Další průřezová témata jsou součástí vyučovacích předmětů a nevyučují se samostatně.

5 Učební osnovy

Učební osnovy Základní školy a Mateřské školy Trivivum Plus o.p.s. v Dobřanech byly vypracovány ve spolupráci a konzultaci s „Asociací pedagogů základního školství České republiky“ a dále pak upravován týmem pedagogů a supervizorů. Jsme si vědomi, že důsledné zpracování učebních osnov je neustálý proces, proto na ŠVP naší školy neustále pracujeme a upravujeme výstupy.

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura

5.1.1.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu **Český jazyk a literatura** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

5.1.1.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk a literatura

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

5.1.1.3 Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV 4 Psychohygienu: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

5.1.1.4 Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída

OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

5.1.1.5 Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

MkV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení

MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci

Mkv 4 Multikulturalita: vstřícný postoj k odlišnostem

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků

MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

5.1.1.6 Tematické okruhy produktivních činností

MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

5.1.1.7 Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	9	9	9	7	7	41

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	4	4	4	4	16

Očekávané výstupy RVPZV:

Na konci **I. období** základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost

- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Na konci **II. období** základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

–

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém

mluveném projevu

- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Na konci III. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

–

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

5.1.1.8 Pro 1. Stupeň

Ročník: 1.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
plynule čte jednoduchá slova interpretuje text, rozpozná nadpis, řádek dovede zdvořile komunikovat oslovení, zahájení a ukončení dialogu střídání rolí mluvčího a posluchače pečlivě vyslovuje, opravuje svoji špatnou výslovnost, příklad učitele učí se správnému dýchání, v mluveném projevu volí vhodné tempo řeči v běžných situacích dokáže použít mimojazykové prostředky jako jsou gesta a mimika tvoří krátký mluvený projev dobře zachází s grafickým materiálem, správně drží psací potřeby správně sedí píše správné malá a velká písmena české	písmena abecedy věta/slovo/slabika praktické čtení - technika čtení, čtení pozorné a plynulé praktické čtení - znalost orientačních prvků v textu nadpis, řádek praktické a věcné naslouchání praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání, základní komunikační pravidla-oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, základní techniky mluveného projevu-správná výslovnost, dýchání, tempo řeči správné spojování písmen a slabik mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, poděkování

abecedy, správně napojuje písmena a slabiky, píše správné tvary číslic, kontroluje svůj písemný projev píše slova, věty, odstraňuje kvalitativní i kvantitativní nedostatky v písmu umí seřadit ilustraci podle dějové posloupnosti, vypráví jednoduchý příběh rozvíjí řečové dovednosti, zrakové i sluchové vnímání, procvičuje soustředěnost, pozornost i paměť, rozlišuje grafickou i sluchovou podobu slova, rozlišuje hlásky a písmena ve slově, umí rozdělit slova na slabiky, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky, čte a píše slova jednoslabičná, dvojslabičná, trojslabičná i víceslabičná, čte slova se shlukem souhlásek, čte slova s předložkami, pozná dvojhlásky, čte slova se slabikami di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, pozná slabikotvorné l, r umí napsat a přečíst jednoduché věty pozná slova opačného významu přednáší z paměti vhodné básně dokáže vyjádřit svoje pocity z přečteného nebo slyšeného textu využívá četbu jako zdroj poznatků přednese báseň dokáže přečtený text vyprávět odliší literární druhy, žánry a pojmy	zacházení s grafickým materiálem, držení psacího náčiní, uvolňovací cviky pro psaní správné sezení hygiena zraku technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) správné psaní malých a velkých písmen české abecedy správné spojování písmen a slabik psaní správných tvarů číslic kontrola písemného projevu opis, přepis, diktát, doplňovací cvičení, psaní velkých písmen na začátku vět a tečka za větou rozvoj zrakového a sluchového vnímání (sluchové rozlišení hlásek) vyprávění podle obrázků rozvoj řečových dovedností rozvoj zrakového a sluchového vnímání (sluchové rozlišení hlásek) procvičování soustředěnosti, pozornosti a paměti slovo - slabika - hláska - písmeno výslovnost samohlásek (délka samohlásek), souhlásek a souhláskových skupin modulace souvislé řeči vyvozování čtení slabik slabičné a neslabičné předložky dvojslabičná slova a víceslabičná slova dvojhlásky, slabiky di, ti, ni, dy, ty, ny, slova se shlukem souhlásek slova se slabikotvorným l, r slabiky bě, pě, vě, mě, dě, tě, ně
---	---

	význam slov, slova a pojmy slova jednoznačná, mnohoznačná a antonyma přednes básní volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání dramatizace báseň, verš, rým vyprávění děje rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka
--	--

Ročník: 2.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
čte plynule text přiměřeného rozsahu a interpretuje ho, upevňuje si čtenářské dovednosti a návyky porozumí textu nebo mluveným jednoduchým pokynům dovede zdvořile komunikovat osloví, zahájí a ukončí dialog střídá role mluvčího a posluchače v běžných situacích dokáže použít	praktické čtení-technika čtení, upevňování čtenářských dovedností a návyků slovní přízvuk, intonace pozorné a plynulé čtení jednoduchých vět hlasitě a tiché čtení s porozuměním praktické naslouchání, věcné naslouchání, pozorné, aktivní a soustředěné věcné čtení-čtení jako zdroj informací orientace v textu-znalost orientačních prvků v textu (nadpis, řádek, odstavec) zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem základní komunikační pravidla-oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače zdvořilé

mimojazykové prostředky jako jsou gesta, mimika tvoří krátký mluvený projev rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk píše správně malá a velká písmena české abecedy nacvičí písmena Y, W, w, Q, q, X, x píše správné tvary číslic kontroluje svůj písemný projev odstraňuje kvalitativní i kvantitativní nedostatky v písmu umí seřadit ilustrace podle dějové posloupnosti vypráví jednoduchý příběh	vystupování mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta), užívání komunikačních žánrů- pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, vypravování rozvoj řečových dovedností správná výslovnost technika psaní (úhledný, čitelný a přesný písemný projev), správné psaní malých a velkých písmen české abecedy formální úprava textu nácvik písmen Y, W, w, Q, q, X, x psaní velkých tiskacích písmen psaní správných tvarů číslic psaní velkých písmen na začátku vět a znamének za větami psaní adresy, přání, pozdravu, blahopřání, zprávy, pozvánky, vzkazu, dopisu, popisu, přihlášky vypravování kontrola písemného projevu opis, přepis, diktát, doplňovací cvičení mluvnická cvičení vypravování podle obrázků dialog na základě obrázkového materiálu rozvoj zrakového a sluchového vnímání výslovnost samohlásek (délka), souhlásek a souhláskových skupin modulace souvislé řeči, intonace, přízvuk slova se slabikami di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně,
---	---

rozvíjí zrakové a sluchové vnímání rozlišuje grafickou i sluchovou podobu slova rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky čte správně slova se slabikami napíše a přečte jednoduché věty pozná slova stejného a opačného významu pozná slova významem souřadná, nadřazená a podřazená rozliší větu jednoduchou a souvětí dovede zdvořile komunikovat střídá role mluvčího a posluchače zná tvrdé a měkké souhlásky napíše velká písmena na začátku věty a typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování přednáší z paměti vhodnou básně nebo prózu	bě, pě, vě, mě slova a pojmy, význam slov, jejich souřadnost, nadřazenost a podřazenost slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma věta jednoduchá a souvětí zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem základní komunikační pravidla-oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače zdvořilé vystupování tvrdé a měkké souhlásky psaní slabik dě, tě, ně u/ú/ů bě, pě, vě, mě psaní velkých písmen Básně, próza volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání dramatizace vlastní výtvarný doprovod spisovatel, básník, prozaik rozpočítadlo, hádanka, říkanka pohádka, bajka, povídka kniha, čtenář divadelní představení báseň, verš, rým vyprávění děje
--	---

vyjadřuje pocity z přečteného nebo slyšeného textu využívá četbu jako zdroj poznatků umí naslouchat literárním textům převypráví přečtený text odliší další literární druhy a pojmy	
Čte s porozuměním jednoduché texty. Rozlišuje druhy vět. Používá interpunkční znaménka (.!?) Čte s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu. Dbá na správnou intonaci. Seřadí věty v textu. Tvoří ze slov	Sloh - Jak se zdravíme v rodině. Čt - Plynulé čtení jednoduchých vět. Slovní přízvuk. Ps - Hygiena psaní. Správné tvary abecedy, opis, přepis. Aa, Bb, Cc, Čč. JV - Druhy vět (oznamovací, tázací, rozkazovací a přací). Opakování. Čt - Přirozená intonace. Hlasité a tiché čtení s porozuměním. Přednes básně. Ps - Dd, Dď, Ee, Ff. Opis, přepis, diktát. JV - Pořadí vět. Věty se skládají ze slov.

smysluplné věty. Rozděluje slova na slabiky. Dělí slova na konci řádku. Rozlišuje pojem hláska a písmeno.	Slova se skládají ze slabik. Jak dělíme slova na konci řádku. Slabiky se skládají z hlásek.
Naslouchá přednesu.	Sloh - Listopad Čt - Poslech četby poezie a prózy. Text a ilustrace. Ps - Gg, Hh, Ch ch, li. Opis, přepis, diktát.
Rozlišuje a vyjmenuje krátké a dlouhé samohlásky a dvojhlásky. Správně používá ú a ů.	JV -Samohlásky krátké a dlouhé. Psaní ů, ú. Dvojhlásky au, ou. Sloh - Strašpytel
Reprodukuje přečtený text.	Čt -Dramatizace pohádky. Divadlo: jeviště, herec, divák, maňásky, loutky. Ps - Jj, Kk, Ll.
Rozlišuje a umí vyjmenovat tvrdé souhlásky. Používá gramatiku tvrdých souhlásek.	JV -Shrnutí o samohláskách. Opakování a procvičování. Souhlásky - tvrdé. Sloh - Malá popleta
Převypráví přečtený text.	Čt - Hádanky a slovní hříčky. Co rádi čteme, orientujeme se v pohádce. Ps - Mm, Nn, Ňň. Opis, přepis, diktát. Adresa.
Rozlišuje a vyjmenuje měkké souhlásky. Používá gramatiku měkkých souhlásek.	Opakování a procvičování. Souhlásky - měkké. Sloh - Kouzelná slova Čt - Knihy o přírodě a věcech. Doporučujeme knihu spolužákům. Ps -Oo, Pp, Qq, Rr, Řř.

Vyjmenuje a rozliší samohlásky, tvrdé a měkké souhlásky.	JV -Měkké souhlásky. Opakování.
	Sloh - Třešeň
Recituje báseň z paměti.	Čt - Vyprávění pohádek a povídek o dětech. Přednes básně.
	Ps -Ss, Šš, Tt, Ťt, Uu.
Rozlišuje a vyjmenuje obojetné souhlásky. Rozlišuje podstatná jména a vlastní jména.	JV -Souhlásky - obojetné. Podstatná jména. Vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic.
	Sloh - Tomáš se umí omluvit
Rozlišuje poezii a prózu.	Čt - Próza: vyprávění, vypravěč, příběh, děj.
	Ps - Vv, Ww, Xx, Yy, Zz. Opis, přepis, diktát.
Rozlišuje předložky, píše je odděleně. Poznává slovesa. Rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.	JV -Předložky. Slovesa. Opakování. Skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.
	Sloh - Kamarád; Hrníček
Rozlišuje poezii a prózu.	Čt - Poezie: báseň, rým, rytmus, přízvuk přednes.
	Ps - Žž. Abeceda. Tvary hůlkových písmen. Adresa.
Poznává a správně používá párové souhlásky.	JV -Opakování. Párové souhlásky na konci slov. Souhrnné opakování učiva 2.ročníku.
	Sloh - U lékaře; Ptáčata
	Čt - Výtvarný doprovod knihy – ilustrace, ilustrátor.
Ovládá tvary malých i velkých psacích písmen abecedy. Opisuje a přepisuje	Ps - Telegram. Číslice. Opakování.

jednoduché texty.

Ročník: 3.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení a interpretuje ho porozumí textu nebo mluveným pokynům střídá roli mluvčího a posluchače, naslouchá pozorně v běžných situacích dokáže použít mimojazykové prostředky tvoří krátký mluvený projev umí telefonovat pozná význam slov určí slova příbuzná, určí kořen slova porovná významy slov určí základní skladební dvojice pozná slova s citovým zabarvením rolišuje slovní druhy v základním tvaru dokáže určit slovní druhy v základním tvaru pozná podstatné jméno, umí určit rod, číslo, pád pozná sloveso, umí určit osobu, číslo a čas dokáže sestavit jednoduchá souvětí zná obojetné souhlásky zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis pozná a správně píše slova příbuzná čte plynule s porozuměním jednoduché	praktické čtení-technika čtení čtení pozorné a plynulé hlasité a tiché čtení věcné čtení-čtení jako zdroj informací praktické a věcné naslouchání-záznam slyšeného, otázky k textu praktické čtení-čtení vyhledávací, pozorné znalost orientačních prvků v textu (nadpis, řádek, odstavec, článek) zdvořilý kontakt s partnerem rozvoj řečových dovedností mimojazykové prostředky řeči-mimika, gesta užívání komunikačních žánrů-zpráva, vypravování slova a pojmy, význam slov antonyma, synonyma, homonyma slova příbuzná stavba slova slova protikladná slova nadřazená, podřazená, souřadná slova mnohoznačná, souznačná antonyma, synonyma, homonyma slova s citovým zabarvením slova příbuzná základní skladební dvojice slovní druhy slovní druhy podstatná jména

texty nahlas i potichu čte a přednáší ve vhodném frázování využívá četbu jako zdroj poznatků přednáší z paměti vhodné básně a literární texty dokáže vyjádřit svoje pocity z přečteného nebo poslouchaného textu využívá četbu jako zdroj poznatků umí rozlišit prózu a poezii najde verš, rým přednese báseň, rozbor básně dokáže přečtený text vyprávět umí naslouchat lit. textům volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text odliší další literární žánry, druhy a pojmy pozná nadpis, odstavec, řádek určí hlavní a vedlejší postavy pracuje s dalšími literárními texty: hádanky, křížovky, rébusy čte dětské knihy, časopisy a encyklopedie text nebo báseň zpracuje i výtvarně pracuje tvořivě s literárním textem	slovesa věta jednoduchá a souvětí vyjmenovaná slova slova příbuzná stavba slova upevňování čtenářských dovedností a návyků básně a literární texty zážitkové čtení a naslouchání čtení vyhledávací, pozorné poslech literárních textů volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu dramatizace volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu článek další literární texty divadelní představení, herec, režisér přirovnání dramatizace pohádky spisovatel, básník, prozaik poezie – báseň, verš, rým próza – vyprávění, děj poslech literárních textů ilustrátor, ilustrace
--	--

Ročník:4.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
zdokonaluje techniku čtení zaměřuje se na plynulost čtení, pozorné čtení snaží se využívat čtení jako zdroj informací	recitace básně poslech a čtení textu přednes vypravování příběhu vyhledávání informací

vybere z nabídky vhodný nadpis vystihne hlavní myšlenku textu vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl (vznění) textu sestaví jednoduchý slohový útvar posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým) zanechá vzkaz na záznamníku posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, tel. rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná změna dialogu na vzkaz apod. umí se představit ovládá základní techniky mluveného projevu snaží se reagovat na žádost reaguje otázkami vyjadřuje se závisle na komunikační situaci využívá gesta a mimiku vhodně se představí ostatním dětem, dospělému sestaví popis předmětu, zvířete, osoby popíše pracovní postup nebo činnost sestaví osnovu vyprávění dbá na čitelnost a úhlednost, správné sezení a správné držení psacího náčiní vnímá zvukovou stránku jazyka vybere z nabídky slovo, které má významem nejbližší k zadanému slovu vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova k danému slovu uvede slova příbuzná snaží se správně rozlišovat předpony a předložky a určovat slovní základ (předpona, kořen, přípona) zná abecedu, dělí hlásky rozlišuje slova ohebná a neohebná učí se	vyhledávání klíčových slov výpisek adresa, zpráva, vzkaz, pozdrav, pozvánka, blahopřání, oznámení, dopis telefonický rozhovor oslovení, omluva, prosba, pozdrav vzkaz na záznamníku, SMS zahájení a ukončení dialogu mluvní cvičení dechová cvičení jazykolamy popis předmětu, zvířete, osoby popis pracovního postupu osnova členění textu význam slov slova jednovýznamová a mnohovýznamová slova opačného významu slova nadřazená a podřazená svým významem vícevýznamové slovo slova spisovná, nespisovná a expresivní stavba slova kořen předponová a příponová část koncovka příbuzné slovo předpony: od-, nad-, pod-, před-, vz-, ob- opakování abecedy tvarosloví slovní druhy podstatná jména: kategorie pád, číslo, rod vzory podstatných jmen a jejich skloňování slovesa: zvrtná, jednoduché a složené tvary osoba, číslo, čas neurčitek časování přítomného, budoucího času a minulého času základní skladební dvojice podmět a přísudek shoda podmětu s přísudkem v rodě středním, ženském a mužském stavba věty jednoduché souvětí a jeho stavba interpunkce, spojovací výrazy spojovací výrazy v souvětí opakování vyjmenovaných slov četba z učebnice a z knih nepovinná četba
--	--

rozlišovat slovní druhy skloňuje a časuje (tvary slov) vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh vyhledává ve větě základní skladební dvojici aplikuje shodu přísudku s podmětem rozliší větu jednoduchou a souvětí rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku používá pojmy - věta, souvětí a stavba věty jednoduché užívá vhodných spojovacích výrazů ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných píše/doplňuje i/y poslouchá a čte literární texty čte a naslouchá zpracuje stručně sdělení o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku přednese a volně reprodukuje text používá a rozlišuje základní literární pojmy	četba z časopisů dramatizace přednes reprodukce přečteného rozpočítadlo rozpočítadlo, hádanka, říkanka báseň, pohádka, bajka, povídka spisovatel, básník divadelní představení, herec, režisér verš, rým, přirovnání kniha, čtenář
--	---

Ročník: 5.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
zdokonaluje techniku čtení zaměřuje se na plynulost čtení a pozorné čtení využívá čtení jako zdroj informací učí se znalosti vyhledávání orientačních prvků v textu využívá a snaží se vyhledat, co v textu chybí, posoudí pravdivost/nepravdivost textu posoudí, zda daná informace vyplývá /	poslech a čtení textu, recitace básní dechová cvičení jazykolamy pozdrav - vyhledat, co chybí, pozdrav z prázdnin poslech a čtení textu s následnou reprodukcí oslovení

nevyplývá z textu vypíše požadovanou informaci z textu utřídí přečtené informace vybere podstatná fakta sestaví jednoduchý slohový útvar vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce sestaví poznámky ke slyšenému reaguje otázkami vyslechne sdělení a reprodukuje, napíše jeho obsah vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě reaguje na žádost vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení ovládá základy techniky jazykového projevu vyjadřuje se závisle na komunikační situaci při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi v ukázce dopisu doplní, co chybí k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo orientuje se v základních pravidlech psaní předpon a předložek rozlišuje slova ohebná a neohebná	výpisek vyhledávání informací k danému tématu klíčová slova adresa, zpráva, pozvánka popis místnosti, popis činnosti zahájení a ukončení dialogu vzkaz oznámení Reklama mluvní cvičení prosba příkaz omluva omluvenka oznámení tiskopisy přihláška inzerát dotazník vyprávění dopis zpráva do školního časopisu členění textu - osnova vyprávění stavba slova význam slov předpony a předložky tvarosloví dělení slovních druhů - ohebné a neohebné opakování slovních druhů druhy zájmen, číslovek podstatná jména: pád, číslo, rod, vzor opakování vzorů podstatná jména rodu mužského (+ vzory předseda, soudce), ženského a středního druhy přídavných jmen koncovky přídavných jmen pád, číslo, rod přídavných jmen skloňování
--	--

učí se rozlišovat slovní druhy skloňuje a časuje určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podst. jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu doplní zadaný tvar podst. jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru mluveném i psaném projevu určí osobu, číslo a způsob (u způsobu oznamovacího času) u slovesa užívá slovesa ve správných tvarech v mluveném i psaném projevu vyjadřuje se spisovně rozlišuje slova spisovná, nespisovná a nářečí vyhledá ve větě základní skladební dvojice nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanás. větný člen) rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně poslouchá a čte literární texty umí naslouchat čte a naslouchá s porozuměním zpracuje sdělení o přečteném a prezentuje ho přednese a volně reprodukuje text poznává základní literární pojmy rozlišuje umělecké a neumělecké texty	přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích slovesa - opakování osoba, číslo, čas slovesný způsob hlásky - výslovnost samohlásek a souhláskových skupin slova spisovná, nespisovná, expresivní, nářečí podmět a přísudek shoda přísudku s podmětem druhy podmětů - nevyjádřený, několikanásobný druhy přísudků interpunkce, spojovací výrazy věta hlavní a vedlejší četba z učebnice a z knih nepovinná četba četba z časopisů dramatizace, přednes, reprodukce přečteného rozpočítadlo a hádanka základní literární pojmy spisovatel, básník kniha, čtenář divadelní představení, herec, režisér verš, rým, přirovnání pohádka, bajka, povídka říkanka, báseň
---	--

5.1.1.10 Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Nejčastějšími používanými metodami a formami výuky jsou komunikace, kooperace, práce s chybou, čtení s porozuměním a práce s textem. Žáci se učí vyhledávat a třídit informace, osvojují si základní jazykové a literární pojmy, samostatně řeší problémy a nalézají vhodné způsoby řešení, formulují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se ústně i písemně vyjadřují, umí naslouchat rozmluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat, obhajovat své názory. Podporujeme kreativitu (tvorba textů, jazykové hry, kvízy)

Žáci postupně porozumí různým typům textů a záznamů, aktivně rozšiřují svoji slovní zásobu. Dále dokáží propojovat historické a kulturní informace. Zvládnou správně používat základní administrativní úkony a formy společenského styku.

Ročník: 6.	
Český jazyk a literatura	6. ročník
ŠVP výstupy	Učivo
Vymezí pojem vypravování, v ukázkách vyhledá charakteristické jazykové prostředky	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Zvládne reprodukovat přečtený příběh, orientuje se v daném textu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Zpracuje osnovu zadaného textu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Samostatně napíše vypravování	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Z ukázek vyvodí charakteristické rysy popisu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Výstižně popíše libovolnou osobu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Dokáže využít slovníky, napíše jednoduchý popis pracovního postupu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Vyhledá v tisku zprávu, oznámení a inzerát	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky

Český jazyk a literatura	6. ročník
Dovede vyplnit objednávku a vhodně užívá jazykové prostředky	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Udělá výpisky z uceleného výkladu z učebnice	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Zpracuje výtah kratšího výkladu nebo textu z naučné knihy	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Uvede rozdíly mezi soukromým a úředním dopisem	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Napíše osobní dopis	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vyplňování tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis, popis, výtah a výpisky
Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu potichu i nahlas	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Třídí podstatné informace v textu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Předvádí náležitou individuální intonaci, přízvuk, pauzy a tempo v textu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Reprodukuje text	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Pamětně recituje	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Tvoří jednoduchý originální příběh na základě vlastní zkušenosti	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost,

Český jazyk a literatura	6. ročník
	ilustrátoři dětských knih
Při rozboru literárních textů používá základní literární pojmy	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Účastní se divadelních, filmových a dalších kulturních akcí, hodnotí své zážitky	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvádí jejich výrazné znaky a autory	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Výstižně formuluje vlastní názor na četbu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Rozvíjí vlastní představivost a fantazii	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Vyhledává informace v knihovně a v dalších informačních zdrojích	LITERÁRNÍ VÝCHOVA literární druhy, literární žánry, pohádky, pověsti, romance, povídka, cestopis, deník, western, komiks, poezie, próza, drama, ústní lidová slovesnost, ilustrátoři dětských knih
Třídí slovní druhy	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá v textu běžná podstatná jména, dokáže u nich určit pád, číslo, rod a vzor	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Zvládá pravopisně správně koncovky podstatných jmen, odůvodňuje pomocí vzorů	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Dokáže v textu vyhledat přídavná jména, určí u nich pád, číslo a rod	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Třídí přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací a zvládá jejich pravopis	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá v textu zájmena a zařadí je ke správnému druhu	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu	JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Český jazyk a literatura	6. ročník
	tvarosloví, skladba, pravopis
Zvládá skloňování číslovek dva, oba, tři, čtyři	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Uvede mluvnické kategorie a tvoří různé slovesné tvary	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Ve větě vyhledá podmět a přísudek	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Uvede charakteristické znaky základních a rozvíjejících větných členů	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozliší větu hlavní a vedlejší, zdůvodní interpunkci a uvede nejobvyklejší spojovací výrazy	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozpozná druhy vět podle postoje mluvčího	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozlišuje spisovný jazyk a nářečí, zdůvodní jejich užívání	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis

Ročník: 7.	
-------------------	--

Český jazyk a literatura	7. ročník
Píše interpunkci v přímé řeči, používá přirovnání a personifikaci.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Vyhledá a uplatní ve vypravování dějová slovesa.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Rozliší slova neutrální, kladně nebo záporně citově zabarvená.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
V textu odstraňuje slohové nedostatky.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Využívá poznatků k vlastnímu tvořivému psaní podle svých schopností.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Pracuje s textem, nahradí opakované nebo nevhodné výrazy výstižnějšími.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis,

Český jazyk a literatura	7. ročník
	vypravování
Využívá synonyma. Vlastní tvořivé psaní na základě osobních prožitků.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Vypíše všechny potřebné předměty a prostředky, vyhledá všechny fáze postupu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Vyhledá v textu odborné názvy a vysvětlí jejich význam.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Napíše popis pracovního postupu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Pracuje se rčením a přirovnáním.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Vysvětlí různá přísloví a pořekadla.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Stručně charakterizuje zvolenou osobu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Shromáždí patřičné údaje a napíše vlastní životopis.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Formuluje žádost ústně i písemně.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Napíše jednoduchou pozvánku.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Připraví si výtah z přečteného textu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis, vypravování
Čte plynule a s porozuměním.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Při hlasitém čtení dodržuje přiměřené tempo.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Reprodukuje přečtený text.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Český jazyk a literatura	7. ročník
	základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Pracuje s textem.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Vyhledává hlavní myšlenku, metafory, přirovnání a personifikaci.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Vyhledá a uvede zajímavosti o některých autorech.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Uvede příklady dalších povídek, které četl, popř. přinese knížku na ukázkou.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Rozliší lyriku a epiku.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Objasní pojmy – sloka, verš a rým.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Vyhledává metafory, personifikaci, přirovnání a zvukomalbu.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Z literárních ukázek vyvozuje rozdíly mezi baladou a romancí.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Porovná poezii s prózou.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Uvede základní rozdíly mezi poezií, prózou a dramatem.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Porovná pohádku s pověstí na základě konkrétních známých příběhů.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Vypráví zajímavý příběh z vlastní četby.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA základní literární druhy a žánry, starší česká literatura, autobiografie, báje
Rozlišuje odchylky ve tvarech podstatných jmen od tvarů vzorů, rozlišuje slova podle významu, skloňuje je.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Využívá znalostí o přídavných jménech tvrdých, měkkých a hlavně přivlastňovacích.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis

Český jazyk a literatura	7. ročník
Rozhoduje, kdy bude za číslovkou tečka, orientuje se v druzích číslovek.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Časuje slovesa v přítomném čase.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Dokáže od sloves vytvořit tvary rozkazovacího způsobu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Samostatně vyhledá tvary rodu činného a trpného.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Převádí věty se slovesy v činném rodě do trpného rodu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozlišuje příslovce místa, času, způsobu, míry a příčiny.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Uplatňuje v psaném projevu pravopis předložek s a z.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vysvětlí pravidla psaní velkých písmen u podstatných jmen vlastních.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vysvětlí význam věcný a mluvnický.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vysvětlí pojem sousloví, vyhledá je v textu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vysvětluje význam některých rčení.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozpoznává slova jednoznačná a mnohoznačná.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Objasní pojem synonymum a uvede příklady.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
K domácím slovům vyhledá slova přejatá a naopak.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyjmenuje slova se slohovým zabarvením.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá odborné názvy v textu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vysvětlí pojem odvozování.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá v textu slova složená.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vysvětlí zkratky v textu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá v textu věty jednočlenné a dvojčlenné.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis

Český jazyk a literatura	7. ročník
Vyjmenuje druhy vět (oznamovací, rozkazovací, tázací a práci), dá příklady.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá druhy přísudků a vedlejší větu přísudkovou	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá ve větách podměty a určí, zda jsou holé, rozvité nebo několikanásobné.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá v textu vedlejší větu podmětnou.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá v textu předmět a vedl. větu předmětnou	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyjmenuje druhy příslovečných určení.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Příslovečné určení nahradí vedlejšími větami.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Rozliší přívlastek shodný a neshodný.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Charakterizuje znaky věty vedlejší přívlastkové a vyhledá ji v textu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis
Vyhledá v textu doplňky a větu vedlejší doplňkovou.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvarosloví, skladba, pravopis

Ročník: 8.	
-------------------	--

Český jazyk a literatura	8.ročník
ŠVP výstupy	Učivo
Na základě ukázek rozliší a vyjmenuje slovanské jazyky.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obhacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vysvětlí způsoby obhacování slovní zásoby a dokládá to příklady v textu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy,

Český jazyk a literatura	8.ročník
	přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Ve slovníku samostatně vyhledá významy různých slov.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Tvoří nová slova pomocí předpon a přípon.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vyhledá v textu cizí slova a vysvětlí jejich význam.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Porovná výslovnost a pravopis slov domácích a přejatých.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek

Český jazyk a literatura	8.ročník
	věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
V textu vyhledá obecná jména přejatá a vyvodí, jak se budou skloňovat, tvary ověří v Pravidlech.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Tvary některých jmen si ověřuje v Pravidlech.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vyjmenuje vzory slovesných tříd. Popíše postup, podle kterého zařadí sloveso ke správnému vzoru.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy

Český jazyk a literatura	8.ročník
	vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Rozzná slovesa nepravidelná.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Rozliší věty s přísudkem slovesným a jmenným. Tvoří věty, kde bude podmět vyjádřen různými slovními druhy.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Rozlišuje členy holé, rozvité a několikanásobné	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vyhledává přívlastky shodné, neshodné, těsné, volné, postupně rozvíjejícím a několikanásobné.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší,

Český jazyk a literatura	8.ročník
	souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Určuje v textu několikanásobné větné členy.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vyjmenuje významové poměry mezi jednotlivými členy, uvede nejčastější spojovací výrazy.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Graficky znázorní stavbu věty jednoduché.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vysvětlí pojem souvětí podřadné. Rozpozná větu hlavní a vedlejší, zdůvodní interpunkci.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV,

Český jazyk a literatura	8.ročník
	větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Rozlišuje v textu druhy vět vedlejších.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vyhledá souřadně spojené věty vedlejší a určí u nich významový poměr.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
V běžných typech souvětí píše správně interpunkci.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními, doplní interpunkci.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy, přístavek věta jednoduchá a souvětí, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi VH,VV, větnými členy, interpunkce

Český jazyk a literatura	8.ročník
	Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov Tvarosloví, Pravopis
Vyhledá jazykové prostředky charakteristiky vnější i vnitřní.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Dokáže doplnit přirovnání a rčení, odstraňuje kompoziční nedostatky.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Vybere z krásné literatury ukázkou charakteristiky postavy a vyhledá zajímavá jazyková vyjádření.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Vyhledá básnické obrazy, najde příklady subjektivně zabarveného popisu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Vypracuje subjektivně zabarvený popis.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Používá personifikaci, přirovnání a metafory.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Vysvětlí, co je výklad, a uvede, kde se používá.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Pracuje se Slovníkem cizích slov.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Vypracuje výklad. Uvede knihy nebo časopisy, z kterých čerpal informace.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace

Český jazyk a literatura	8.ročník
	charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Slova, kterým nerozumí, vyhledá ve Slovníku spisovné češtiny nebo ve Slovníku cizích slov.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Zpracuje výtah z určeného textu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Z textu vyhledává znaky typické pro úvahu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Porovnává úvahu s výkladem.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Upraví nevhodná vyjádření, odstraní opakování sloves.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Zapojuje se do diskuze, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Vyjmenuje základní styly podle funkce a uvádí příklady.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Sloh a komunikace charakteristika literárních postav subjektivně zabarvený popis výklad, výtah, úvaha
Uceleně reprodukuje přečtený text.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Český jazyk a literatura	8.ročník
	povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Vhodnými slovy interpretuje smysl díla.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Objasní pojem povídka.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Vystihuje hlavní téma povídky.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Uvádí nejznámější české a světové autory povídek.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Uvádí díla některých českých a světových dramatiků.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Porovnává ztvárnění téhož námětu v literatuře, dramatu a filmovém zpracování.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Formuluje ústně i písemně dojmy z návštěvy divadelního představení.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Charakterizuje základní rysy cestopisné literatury a literatury faktu.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument

Český jazyk a literatura	8.ročník
Zkouší tvořit podle svých schopností literární text.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Recituje báseň, klade důraz na výrazný přednes.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Uvádí jména autorů české poezie a vybraná díla.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument
Vytváří vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA povídka a drama hraje se drama čteme o jiných zemích, lidech a záhadách literatura a dokument

Ročník: 9.	
------------	--

Český jazyk a literatura	9. ročník
Vyjmenuje slovanské jazyky východní, západní a jižní a uvádí u nich, které používají azbuku a které latinku.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Na historických jazykových ukázkách vyhledává důkazy, jak se vyvíjel český jazyk, v textu vyhledá archaismy, historismy a neologismy.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba

Český jazyk a literatura	9. ročník
	věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Rozliší jazyk spisovný a nespisovný.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vysvětlí, proč dbáme v mluveném projevu na vhodné tempo.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
V textu vyhledá slova cizího původu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka, hlavní zásady českého slovosledu
Rozlišuje kořen slova, předponu, příponu a koncovku.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vyhledává slovotvorný základ a základové slovo.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vytváří slova příbuzná, rozlišuje zkratková slova a zkratky, slova složená.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
V textu vyhledává synonyma, antonyma a homonyma a vysvětluje rozdíly mezi nimi.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Uvádí příklad sousloví.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vyhledává v textu odborné názvy.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Hlavní zásady českého slovosledu
U podstatných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Rozlišuje podstatná jména konkrétní a abstraktní, hromadná, pomnožná a látková.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vyhledává přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací, určuje u nich pád, číslo, rod a vzor.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vyhledává zájmena v textu a určuje jejich druh.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Správně skloňuje číslovky dvě, obě, tři, čtyři...	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Skloňuje slova přejatá.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Skloňuje cizí vlastní jména.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Převádí slovesné tvary z rodu činného do trpného a naopak.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
U sloves určuje mluvnické kategorie i vid.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
V písemném projevu zvládá pravopis malých a	JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Český jazyk a literatura	9. ročník
velkých písmen.	Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Rozlišuje větu jednoduchou.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Přísudek jmenný se sponou nahrazuje slovesným a naopak.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vyjmenovává druhy podměty a vyhledává je v textu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vyhledává v textu větné členy.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Graficky zobrazí stavbu věty.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Na základě pravidla shody přísudku s podmětem doplní koncovky.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Všimá si odlišností samostatného větného členu.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Odlišuje od sebe souvětí podřadné a souřadné.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Určuje druhy vedlejších vět.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Nahrazuje větný člen vedlejší větou a naopak.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
U souřadného souvětí určuje významový poměr.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Rozlišuje vsuvku od vedlejší věty, doplňuje interpunkci.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Hlavní zásady českého slovosledu
Opravuje pořádek slov v zadaných větách.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími příručkami.	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický Obecné poučení o jazyce Skladba věta jednoduchá Souvětí (podřadné, souřadné) Vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu
Vyhledá v zadaném textu vlastnosti vypravování a prostředky k oživení děje.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Text upravuje, aby byl napínavější.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Vypravuje příběh na libovolné téma.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu,

Český jazyk a literatura	9. ročník
	charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Uvádí literární žánry, které jsou založeny na vypravování.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Rozlišuje popis statický a dynamický.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Porovnává popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Sleduje postup popisu obrazu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Vyhledává použité postupy a prostředky.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Charakterizuje osobnost.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Podle ukázky popisuje pracovní postup, užívá slovesa a výstižná pojmenování.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Vyplňuje poukázku, průvodku a podací lístek.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis

Český jazyk a literatura	9. ročník
	Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Uvádí, kterou činnost může vykonat pomocí mobilního telefonu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Vyplňuje objednávku.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Píše svůj životopis.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Zpracovává výklad odborného textu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové

Český jazyk a literatura	9. ročník
	útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Pořizuje výtah z předneseného výkladu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Píše úvahu na libovolné téma.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo a melodii, též na vystupování.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Rozlišuje zprávu, oznámení, inzerát a interview.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary

Český jazyk a literatura	9. ročník
Přinese inzerát z denního tisku.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Přinese denní tisk a vyhledává jednotlivé útvary.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Čte si ukázkou reportáže a fejetonu.	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Vyjmenovává různé stylové vrstvy a uvádí jejich charakteristické znaky	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování, vypravování v umělecké oblasti Popis a charakteristika - popis předmětu, charakteristika, popis děje, popis pracovního postupu Tiskopisy Životopis Výklad, výtah, úvaha, proslov, diskuse Publicistické útvary - zpravodajské útvary, úvahové útvary, reportáž, fejeton přechodné útvary
Zhlédne adaptaci literárního díla a porovná s literární předlohou.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl

Český jazyk a literatura	9. ročník
	písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Přečte si ukázky písňových textů a provnívá s poezií.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Přečte si ukázky z děl a vysvětluje hlavní myšlenky, charakterizuje postavy.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Uvádí autory, kteří odešli po roce 1968 do exilu a publikovali v zahraničí.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Vysvětlí pojem samizdat. Uvede důvody, proč tato literatura vznikla.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Vysvětlí pojem absurdní drama.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty

Český jazyk a literatura	9. ročník
	literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Dokáže vyjmenovat některé současné autory .	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Formuluje vlastní názory a dojmy na četbu.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Uvede nejznámější světové autory, vyjmenuje jejich díla.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura
Nejznámější díla přiřazuje k autorovi, literární text k literárnímu žánru.	LITERÁRNÍ VÝCHOVA film a adaptace literárních děl písňové texty literatura po roce 1945 literatura exilová literatura samizdatová drama současná literatura světová literatura

5.1.2 SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět seminář českého jazyka a literatury obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Seminář probíhá v méně početných skupinách (max10 žáků). Je zaměřen na opakování, procvičování, rozšiřování učiva ZŠ, rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu. Využíváme kreativní jazyková cvičení, lingvistické hry, kvízy, i digitální techniku. Je určen žákům slabším i nadaným Rozšiřuje a prohlubuje učivo 8. a 9. ročníku a je zaměřen i na přípravu žáků k přijímacím zkouškám na střední školy. Výuka Semináře českého jazyka a literatury probíhá v zasedací místnosti

Seminář z českého jazyka a literatury disponuje touto časovou dotací:

8. ročník – 1 hodina týdně

9. ročník – 1 hodina týdně

Výuka je realizována ve dvouhodinovém bloku

2. Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- využívání osvojených pravidel pravopisu a podpora kreativity
- rozvoj kritického myšlení
- zohlednění rozdílů ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- posuzování vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů

- vybízíme žáky, aby vyhledávali chyby a uměli odůvodnit správné řešení
- vyhledávání informací k řešení problémů. Žáci řeší problémy samostatně a snaží se najít vhodné způsoby jejich řešení
- práce s chybou – chybu vnímáme jako efektivní prostředek k učení

Kompetence komunikativní

- inspirujeme žáky ke srozumitelné a výstižné formulaci vlastních myšlenek písemnou i ústní formou
- zapojení do diskuse
- motivujeme ke kladení otázek

Kompetence sociální a personální

- práce ve skupině, týmová spolupráce
- dodáváme žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních

Kompetence pracovní

- využití získaných poznatků a schopností v praktickém životě

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.3 **Vzdělávací předmět: Anglický jazyk**

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství,
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

5.1.3.1 *Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí*

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, cizojazyčnou beletrií, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tematickou výuku, vyučování „ve stanicích“ zpracování

referátů, motivační hry, písně, využívá modelu evokace, učení a reflexe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku - používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, umožňuje setkání s rodilými mluvčími (rodilý mluvčí – učitel konverzace, zahraniční asistent, exkurze, poznávací zájezdy), zajišťuje možnost volby při zpracování různých úkolů.

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších gramatických jevů, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd., při výměnných pobytech řešení soužití v „cizí“ rodině a prostředí.

Kompetence komunikativní: je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením, průvodcováním při exkurzích, návštěvách partnerských škol, zahraničních rodin, prezentací výstupů projektu..., ale i k četbě a poslechu.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami a setkáními s rodilými mluvčími, účastí na poznávacích zájezdech, účastí na různých mezinárodních projektech apod., pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zem a odstranění jazykových bariér při tematické výuce, tlumočení, kontaktech s partnerskými školami, zpracování autentických materiálů o městě, naší republice pro setkání s partnerskými školami, při besedách s významnými osobnostmi o jejich pobytu v zahraničí, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích.

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, kontakty s partnerskými školami – výměnné zahraniční pobyty – vytváření pracovních listů, příprava diskusních setkání s rodiči a spolužáky, zpracování referátů, výstupů ze společných mezinárodních projektů, zpracování výstupních a absolventských prací.

5.1.3.2 Charakteristika předmětu:

V předmětu **Anglický jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, oboru **cizí jazyk a další cizí jazyk**

- Základní myšlenkou výuky jazyka je diferencovat žáky podle talentu a nadání. Pro nadanější žáky je připravena excelentní forma výuky jazyků, pro průměrné žáky forma optimální a pro žáky se specifickými potřebami učení je varianta minimální, která zachovává předepsanou časovou dotaci hodin, tři hodiny týdně.
- Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

- Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.
- Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením. Důraz je též kladen na poznávání reálií, možnost zúčastnit se kontaktů s partnerskými školami a poznávacích zájezdů, například do Anglie, Belgie a jiných zemí. U žáků se SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.
- Všichni žáci mohou využívat konzultačních hodin svých vyučujících.

5.1.3.3 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Anglický jazyk.

OSV	Osobnostní a sociální výchova
MkV	Mezilidské a kulturní vztahy
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova

3. ročník

<i>OSV 1</i>	<i>Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.</i>
<i>OSV 2</i>	<i>Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě.</i>
<i>OSV 3</i>	<i>Seberegulace a sebeorganizace: regulace vl. chování.</i>
<i>MkV 2</i>	<i>Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.</i>

4. ročník

<i>MkV 1</i>	<i>Kulturní diferenciaci: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí.</i>
<i>MkV 2</i>	<i>Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.</i>
<i>VMEGS 1</i>	<i>Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích.</i>

5. ročník

<i>OSV 4</i>	<i>Psychohygienu: organizace a plánování volného času.</i>
<i>MkV 1</i>	<i>Kulturní diferenciaci: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení.</i>
<i>MkV 2</i>	<i>Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.</i>
<i>MkV 4</i>	<i>Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání.</i>
<i>VMEGS 1</i>	<i>Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé.</i>
<i>VMEGS 2</i>	<i>Objevujeme Evropu a svět: vzdělávání mladých Evropanů.</i>

6. ročník

<i>OSV 4</i>	<i>Psychohygienu: organizace a plánování volného času.</i>
--------------	--

EV 2 Základní podmínky života: ochrana biologických druhů.

7. ročník

MkV 1 Kulturní diferenciace: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení.

MkV 4 Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání.

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: identifikování základních orientačních prvků v textu.

8. ročník

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: plánování učení a volného času.

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: mezinárodní setkávání.

9. ročník

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.

OSV 6 Poznávání lidí: chyby při poznávání lidí.

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé.

5.1.3.4 Učební plán předmětu Anglický jazyk v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	2*	2*	3	4	4	11	3	3	3	3	12

5.1.3.5 Očekávané výstupy RVPZV:

Na konci I. stupně základního vzdělávání:

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

Řečové dovednosti

rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

- umí klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat pokud se týkají jeho základních potřeb nebo jde-li o věci důvěrně jemu známé
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu,
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku,
- používá dvojjazyčný slovník.

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

Poslech s porozuměním

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení

- žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním

- vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální

oporu

Produktivní řečové dovednosti

- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů,
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace,
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Interaktivní řečové dovednosti

aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Na konci II. stupně:

Žák

Očekávané výstupy

Poslech s porozuměním

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Mluvení

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Psaní

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák

Poslech s porozuměním

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou

výslovností a reaguje na ně

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Mluvení

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobně otázky pokládá

Čtení s porozuměním

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci

Psaní

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojují slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.3.6 Pro 1. Stupeň

Ročník: první

Nepovinný předmět

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák pozdraví, rozloučí se, vyjádří souhlas a nesouhlas, poprosí a poděkuje. . Představí sebe a členy rodiny. Žák pojmenuje členy rodiny, odpoví na otázky: Jak se jmenuje tvoje maminka, tatínek ...? Máš bratra, sestru? Pojmenuje oblíbené sladkosti, určí masku, zná jména nadpřirozených bytostí, užívá slovesného tvaru mají. Pojmenuje hračky, vyjádří jejich velikost, pojmenuje hračky, které má a které nemá. Pojmenuje základní slovíčka týkající se podzimního počasí. Žák vyjmenuje základní barvy, používá otázku: Jaká je to barva? Odpoví na ni. Seznámí se s termíny správně, špatně, ukaž mi, přines. Zná základní pojmy spojené s Vánocemi, šťastné a veselé Vánoce, fráze chtěl bych, rád bych. Vyjádří přání, dárek, který by si přál pod stromčkem. Je schopen zvládnout dramatizaci pohádky v anglickém jazyce. Rozlišuje pojmy spojené se zimou, zimními sporty a zimním počasím. Užívá sloveso umím, umím hrát. Žák rozliší druhy počasí, které je možné v zimě zažít. Zvládne předvést naučenou látku dle svých schopností.	Pozdravy, otázky: Jak se jmenuješ? Jsi holka nebo kluk? Yes, No. Poděkování - Thank you! You're welcome! Poprosit - Please! Family. Rodina. Halloween. Toys - Hračky. Žák pojmenuje základní hračky, rozlišuje pojmy malý a velký, použije sloveso mít a fráze já nevím. Autumn weather. Colours Vánoce, vánoční zvyky a tradice. (Christmas and christmas habits and traditions) Dramatizace pohádky na vánoční besídce. (Dramatization of fairy tale on Christmas play) Winter - Zima. Základní pojmy spojené se zimou. Sporty, zběžné seznámení s čísly, sloveso umět, umět hrát. Winter weather - zimní počasí. Opakování. (Repetition)

Počítá do deseti. Určí svůj věk a věk spolužáka. Zdokonalí se v pojmech na téma počasí v zimě.	Numbers - čísla. Počítání do deseti, kolik? Kolik je ti let? Všechno nejlepší! Zopakuje pojmy spojené s počasím v zimě. Winter weather - počasí v zimě.
Pojmenuje zvířata domácí, jejich mláďata a zvířata cizokrajná. Rozlišuje jejich zvuky, hlasy.	Animals - Zvířata. Zvířata domácí a cizokrajná, mláďata na jaře, jejich zvuky, fráze mám rád. Spring animals and their babies.
Ovládá základní slovní zásobu spojenou s Velikonocemi. Pojmenuje doplňkové barvy. Určí polohu předmětů nahoře, dole, v, na, vedle.	Easter - Velikonoce. Pojmy spojené s Velikonocemi a jarem, sloveso létat, pojmy nahoře, dole, v, na, vedle, rychle, pomalu, doplňkové barvy.
Rozliší a pojmenuje druhy počasí, které se vyskytují na jaře.	Spring weather - Počasí na jaře. Názvy druhů počasí, které je obvyklé na jaře.
Pojmenuje a pozná mláďata domácích zvířat, určí jejich barvu a počet.	Revision - animals, numbers, colours, big - small. Farm animals.
Pojmenuje psací a školní potřeby, dá pokyn, užívá slovesa stříhat, lepit, kreslit, vybarvovat.	Stationery - Psací potřeby. Psací a školní potřeby, stříhat, lepit, kreslit, vybarvovat, fráze ukaž mi.
Pojmenuje a hraje své oblíbené hry. Zvládne předvést naučenou látku dle svých schopností.	Hry, hry v přírodě. (Games, games in nature) Opakování. (Repetition)

Ročník: druhý	Nepovinný předmět
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Pozdraví, rozloučí se, vyjádří souhlas a nesouhlas, poprosí a poděkuje, řekne já	Greetings. Hello! Goodbye! What's your name? Are you a boy or a girl? Please,

nevím.	thank you. I don't know.
Žák ovládá základní pojmy spojené se školou a třídou, vedle, rovně, vpravo a vlevo, pod, na a nad.	Classroom. . Třída.
Pojmenuje části těla a obličeje, krátký, dlouhý, rovný, kudrnatý,	Body parts - části těla.
Pojmenuje základní slovíčka týkající se podzimního počasí a pojmy spojené s oslavou Halloweenu.	Autumn weather. Halloween.
Žák předvede naučené slovíčka na téma pohyby a předvedené pohyby pojmenuje.	Movements.
Rozlišuje základní geometrické tvary, světlý, tmavý. Vyjádří pocit radosti, smutku, strachu a jiné.	Shapes. Feelings.
Zná základní pojmy spojené s Vánocemi, šťastné a veselé Vánoce, fráze chtěl bych, rád bych. Vyjádří přání, dárek, který by si přál pod stromečkem.	Vánoce, vánoční zvyky a tradice. (Christmas and christmas habits and traditions)
Seznámí se s názvy ročních období, Rozšíří si slovní zásobu na téma počasí v zimě, s kterou se seznámil v 1. ročníku.	Seasons. Winter weather - zimní počasí.
Zvládne předvést naučenou látku. Opakuje všechnu látku naučenou od začátku školního roku.	Opakování. (Repetition)
Zopakuje si pojmy týkající se počasí z 1. ročníku a rozšíří je o další pojmy spojené s počasím, teplo a zima / teplý a studený, Buď opatrný! Jdi domů!	Weather.
Pojmenuje základní dopravní prostředky, na zemi, na vodě, ve vzduchu. Užívá slovesa vidím, slyším. Ovládá čísla 0 - 20. Rozlišuje základní barvy, které rozšíří o další druhy.	Means of transport. Colours and numbers.

Pojmenuje základní slovní zásobu spojenou s Velikonocemi, doplňkové barvy. Určí polohu předmětů nahoře, dole, v, na, vedle. Rozlišuje základní druhy ovoce a zeleniny, slovní spojení mám rád a nemám rád, potřebujeme, co chybí? Pojmenuje a hraje své oblíbené hry. Zvládne předvést naučenou látku.	Easter - Velikonoce. Pojmy spojené s Velikonocemi a jarem, sloveso létat, pojmy nahoře, dole, v, na, vedle, rychle, pomalu, doplňkové barvy. Fruit and vegetables. Hry, hry v přírodě. (Games, games in nature) Opakování. (Revision)
---	--

Ročník: třetí	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Zvládne předvést naučenou látku z druhého ročníku. Pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas. Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Umí čísla 1 – 10 a barvy. Řekne je i napíše. Zeptá se Co je toto?. Odpoví na otázku, pojmenuje školní potřeby. Reaguje na základní rozkazy a zákazy. Pojmenuje své oblíbené hračky. Označí jeho a její oblíbené hračky. Zeptá se kamaráda i	Opakování z 2. ročníku. (Revision). Pozdravy, představování. (Greetings, Introduction) Numbers 1-10, colours. What's this? Is it a pencil? Yes, it is. No, it isn't. It's a pen. Open your book, please. Don't open your book. What's your favourite toy? What's his/her favourite toy? Toys. How old is he? How

kamarádky na věk. Zná přídavná jména dlouhý, krátký, krásný, ošklivý, nový, starý, velký, malý.	old is she? Long, short, beautiful, ugly, new, old, big, small.
Zná slovíčka zvířátek, určí jejich polohu – na, v, pod. Řekne, která má rád a která nemá.	Animals, on, in, under. I like...I don't like...
Umí slovíčka na téma jídlo. Řekne co má a nemá k svačině a zeptá se na to kamaráda.	Food. I have got some apples. I haven't got any milk. Have you got a sandwich? Yes, I have. No, I haven't.
Ovládá názvy dnů. Vyjádří co který den dělá. Zeptá se co děláš o víkendu a na tuto otázku i reaguje.	Days of the week. I play football on Mondays. Do you read a book at the weekend? Yes, I do. No, I don't.
Umí pojmenovat místnosti v domě, v bytě. Popíše pomocí vazby Tam je, Tam jsou vybavení místnosti. Zeptá se, jestli tam něco je a na tuto otázku odpoví. Zvládá se zeptat i na množství věcí, zvířat či lidí?	House, flat, rooms. There is a/an....There are some.....There are two....Is there a cat? Yes, there is. No, there isn't. Are there any chairs? Yes, there are. No, there aren't. How many cats are there? There is one cat. There are two cats.
Umí slovní zásobu oblečení. Řekne co se jim líbí a co nelíbí, co má na sobě. Zeptá se kdo co má na sobě? Na tuto otázku odpovídá, reaguje.	Clothes. Do you like this hat/these caps? Yes, I do. No, I don't. What are you wearing? I am wearing blue T-shirt. Are you wearing black jeans? Yes, I am. No, I am not.
Ovládá části těla. Vyjádří co umí a co neumí. Zeptá se ostatních, jestli něco umí a na tuto otázku odpovídá.	Body parts. I can play tennis. I can't stand on one leg. Can you swim? Yes, I can. No, I can't.
Popíše co bude dělat o prázdninách. Navrhne co by mohli dělat. Na návrh reaguje souhlasem či nesouhlasem. Zeptá se na polohu věcí a umí na to reagovat.	Holidays. Let's play the guitar. Good idea. I'm not sure. Sorry, I don't want to. Where is the blue book? It's in the green bag. Where are the orange books? They're in the black bag.
Předvede naučenou a procvičenou látku.	Opakování. (Repetition)

Ročník: čtvrtý	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

Zopakujte látku třetího ročníku. Umí pojmenovat věci ve třídě. Použije frázi Tam je, Tam jsou. Reaguje na rozkazy a zákazy pronesené učitelem. Vyjádří denní činnosti, denní rutinu. Zeptá se kolik je hodin a reaguje na otázku vyjádřením celé hodiny. Zeptá se kdy a jakou činnost druhý vykonává a na otázku odpovídá. Pojmenuje zvířata ze Zoo. Vyjádří, která zvířata se mu líbí a která nelíbí. Zeptá se na názor druhých a na stejnou otázku odpovídá. Orientuje se v místě svého bydliště. Pojmenuje známá místa, jako obchod, autobusová zastávka. Velmi jednoduše popíše, kde tato místa jsou v jeho městě nebo vesnici. Zeptá se, jaká místa ve městě či vesnici jsou a popíše kde. Zvládá základní orientaci. Umí pojmenovat jídlo a pití. Nabídne někomu občerstvení. Velmi slušně na nabídku reaguje ať už pozitivně nebo negativně. Zeptá se, jestli je např. v lednici konkrétní jídlo a odpoví na tuto otázku Popíše vybavení pokoje. Využívá ukazovací zájmena pro vyjádření co se mu líbí nebo nelíbí. Zeptá se či co je a pomocí jmen pojmenuje osoby, kterým něco patří. Umí pojmenovat části obličeje. Vyjádří pocity. Zeptá se na pocity druhé osoby. Umí měsíce v roce a řekne kdy má narozeniny on nebo někdo jiný. Pojmenuje dopravní prostředky. Vyjádří kam	Revision. The classroom. There is a pen. There are some chairs. Stand up. Don't stand up. Sit down. Don't sit down. Open your books. Don't open your books. Daily routines. What's the time? It's five o'clock. When do you watch TV? At six o'clock. I get up at seven o'clock. Animals in the ZOO. I like tigers. I don't like zebras. Do you like parrots? Yes, I do. No, I don't. Places in a town. Has your town got a swimming pool? Yes, it has. No, it hasn't. The cinema is between the toy shop and the library. Food. Drinks. Would you like some tea? Yes, please. No, thank you. Is there any bread in the fridge? Yes, there is. No, there isn't. Are there any potatoes in the basket? Yes, there are. No, there aren't. My bedroom, furniture. I like this, that, these, those.. Whose pen is this? It's Mark's. Whose socks are these? They're Tom's. The face. I am happy, sad, excited, scared, tired, angry. Are you angry? No, I am not angry. I'm tired. Months of the year. My/His/Her birthday is in May. Our/Their birthdays are in September. Means of transport. I would like to go to

by chtěl jet a jak, čím. Zeptá se někoho co právě teď dělá a na podobnou otázku umí odpovědět. Umí slovní zásobu na téma sporty. Vyjádří, jak obtížné či zábavné to je. Zeptá se jakou aktivitu kdo rád dělá a na stejnou otázku i reaguje. Vyjádří souhlas nebo nesouhlas s názorem druhých. Vyjádří plány na prázdniny. Zeptá se, zda může někam jet, něco dělat. Popíše vysněné prázdniny.	Africa by plane. What are you doing? I am flying. Sports. Swimming is difficult, fun. What sport do you like doing? I like riding a bike. So do I. Me too. I don't. Holiday plans. Can I/we go horse riding tomorrow morning?
--	--

Ročník: pátý	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Opakování a procvičování probraného učiva z minulého ročníku. Pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví osobu, rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě, představí jinou osobu. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Používá základní slovní zásobu v oblasti starého hradu, čísla 0-100. Zeptá se v čem jsou druzí dobří a sám toto vyjádří i o sobě. Popíše své oblíbené předměty, svůj rozvrh hodin ve škole. Umí vyjádřit co rád dělá, co miluje a nesnáší dělat. Umí základní pravidla chování ve škole i doma, vyjádří je pomocí have to. Reaguje na jednoduché příkazy učitele. Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či	Opakování z 4. ročníku. (Revision). Pozdravy, představování. (Greetings, Introduction) Old castle, numbers 0-100. What are you good at? I am good at swimming. School subjects, timetable, I like, I love, I don't like, I hate learning about plants. I have to wash my hands before I eat. I have to wear school uniform.

slovního spojení. Naváže kontakt s konkrétní osobou. Vyžádá si jednoduchou informaci. Vede krátký dialog. Rozumí krátké konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl. Navrhne co si připraví k jídlu. Zeptá se a odpoví pomocí vazby There is/are co mají v lednici nebo ve skříni za potraviny. Popíše své denní povinnosti a aktivity. Zeptá se kolik je hodin? Umí na to reagovat a vyjádří v kolik hodin dané aktivity vykonává. Využívá pojmy vždy, často, obvykle, nikdy. Pojmenuje tradiční vánoční předměty, zpívá vánoční písně, rozliší tradiční vánoční zvyky v Čechách a v Anglii. Popíše různé obchody a organizace ve svém městě, vesnici. Orientuje se, kde co je a vyjádří to pomocí předložek místa. Řekne, napíše informaci do jaké instituce jde a proč. Vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům. Používá základní slovní zásobu na téma mořská zvířata. Vyjádří co bylo nebo nebylo pomocí slovesa být v minulém tvaru. Zvládne předvést naučenou látku. Umí základní slovíčka na téma technologie. Porovná své oblíbené výrobky. Vyjádří co je nejdražší, největší atd. pomocí stupňování přídavných jmen – základní pravidla. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Zvládá základní slovní zásobu zdraví a nemoci. Řekne či napíše krátce o tom co se dělo včera, o víkendu či jindy v minulosti. Využívá pravidelná i nepravidelná slovesa v minulém čase. Má základní slovní zásobu sloves. Přečte jednoduchý článek a na základě toho napíše jednoduchý text. Pojmenuje základní státy, oblíbené	Food. Drinks. Is there any cheese? Yes, there is. No, there isn't. Are there any eggs? Yes, there are. No, there aren't. Shall we make some soup? How about some tea? Good idea! Ok! Daily tasks. What's the time? It's quarter past six. I wash up at seven o'clock. Always, usually, sometimes, never. Vánoce, vánoční zvyky a tradice. (Christmas and christmas habits and traditions) My town. My vilage. Bank, library, bus station atd. Opposite, near, above, below. I am going to the shop to buy some bread. Under the sea. Sea animals. Was/were. I was at home. Were you at school? Yes, I was. No, I wasn't. Technology. The red car is older than the blue car. My mobile phone is the most expensive. Health. Regular verbs – jump – jumped, play – played atd. Irregular verbs – go – went, wake up – woke up, feel – felt, have – had, go – went, give – gave, say – said. Countries. Past simple. I went to the beach
--	--

prázdninové destinace. Vyjádří jednoduchými větami co dělal o víkendu, o prázdninách. Dále si rozšiřuje znalost minulého času prostého. Vyhledá potřebné informace v textu. Reaguje na informace, které slyší. Ovládá slovní zásobu o počasí. Vyjádří své plány na víkend, na prázdniny atd. Zeptá se druhých na jejich plány. Prohlubuje čtení i poslech s porozuměním. Opakování a předvedení naučené látky.	but we didn't go swimming. Did you go shopping? Yes, I did. No, I didn't. When did you get home? Yesterday. Reading for specific information. Listening for specific information. Weather. I am going to play in the garden all day. Are you going to cook pizza? Yes, I am. No, I am not. Reading and listening for specific information. Writing about differences. Revision.
---	--

5.1.3.7 Pro 2. stupeň

Ročník: šestý	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Opakování a procvičování probraného učiva z minulého ročníku. Pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví osobu, rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě, rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, představí jinou osobu. Ovládá abecedu – spelling, čísla do 0-100, rozumí a vysloví telefonní čísla, dny a měsíce, řadová čísla a vyjádří své zájmy.	Opakování z 5. ročníku. (Repetition) Verb to be, question words, imperative, alphabet, everyday words, numbers 0-100, telephone numbers, days of the week, months of the year, ordinal numbers, interests.

Rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích. Postihne hlavní smysl jednoduchého sdělení. Používá základní slovní zásobu na téma rodina, země a národnosti. Vyjadřuje se v přivlastňovacím pádě. Ovládá sloveso být. Sdělí základní informace o sobě a o své rodině. Dokáže vyjádřit z jaké země pochází on či jeho přátelé.	Verb to be, possessive adjectives, regular plural, countries and nationalities, personal objects, talking about facts, saying where you are from, personal information, greetings, introductions and saying goodbye.
Opakování a zvládnutí probraného učiva.	Revision.
Rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a reaguje na ně. Rozumí rozkazovacímu způsobu a použije ho. Ovládá slovní zásobu na téma dům. Ovládá bez obtíží sloveso být, popíše co kde je. Používá nepravidelné množné číslo, ukáže na věci a používá ukazovací zájmena, předložky místa.	Verb to be. There is, There are, lots of, irregular plurals, this, that, these, those, possessive adjectives. Rooms in the house. Furniture. Talking about homes. Describing a room. Asking for and giving personal information.
Vystihne hlavní smysl jednoduchého sdělení. Čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché audio-orálně připravené texty. Používá sloveso mít, přivlastňovací zájmena a přivlastňovací s. Mluví o rodině.	Verb to have, possessive s, Whose?, family relationships, adjectives to describe character, talking about family, talking about possessions.
Pojmenuje tradiční vánoční předměty, zpívá vánoční písně, rozliší tradiční vánoční zvyky v Čechách a v Anglii.	Vánoce, vánoční zvyky a tradice. (Christmas and christmas habits and traditions)
Orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky. Je schopen samostatně, ale i ve spolupráci se svými spolužáky vytvořit jednoduchý text (projekt) na zadané téma. Ovládá přítomný čas prostý ve všech jeho podobách. Dokáže vyjádřit denní rutinu, zvyky, volnočasové aktivity, řekne, kdy jaké aktivity dělá, mluví o svých	Daily routines, present simple, free time activities. Saying when you do things.

zájmech. Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace. Formuluje otázky a odpovídá na ně. Vede krátký rozhovor na dané téma. Používá sloveso can ve všech tvarech spojené s tématem sportu. Vyjádří co rád a nerad dělá, volnočasové aktivity. Umí mluvit o tom, jak dobře něco umí či neumí. Zdokonalí si znalost přítomného času prostého o příslovce frekvence. Používá doplňovací otázky. Používá předložky času. Mluví o vyučovacích předmětech, o svých oblíbených i neoblíbených. Umí a respektuje školní pravidla i pravidla chování doma, denní zvyklosti, vlastnictví atd. Umí nakupovat, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, člen neurčitý a/an, some, any. Zeptá se kolik? A vyjádří množství. Nakoupí jídlo, zeptá se kolik ho má. Dokáže si jídlo i objednat. Seznámí se s rozdíly Velikonoc v České republice a ve Velké Británii - tradice, zvyky. Řekne, co dělá právě teď či co si naplánoval, pomocí přítomného času průběhového. Napíše prázdninovou pohlednici. Ovládá přítomný čas průběhový ve všech tvarech. Má slovní zásobu na téma zvířata, počasí, místa, prázdniny. Zeptá se na cestu a popíše směr. Mluví o probíhající akci a počasí. Opakování.	Can all forms. Like, love, hate + ing, imperative. Imperative, sports, free time activities. Talking about how well you can do something. Talking about likes and dislikes. Making suggestions. Adverbs of frequency, question words, preposition of time, must, mustn't, object pronouns. School subjects, house and school rules. Talking about your daily routine, about obligation and possession. Invitation. Countable and uncountable nouns, a/an, some/any, How much? How many? Lots of, not much, many. Food and drink. Talking about quantity and food, ordering food. Easter and Easter customs. Present continuous positive, negative forms and questions, short answers. Animals, the weather. Talking about actions in progress, the weather. Asking the way and giving directions. Revision.
---	--

Ročník: sedmý	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Opakování a procvičování probraného učiva z minulého ročníku. Popíše co je nového ve škole. Používá vazbu There is/are. Používá rozkazy a reaguje na ně. Umí říct co má a nemá. Používá příslovce frekvence. Přítomný čas prostý. Popíše své denní povinnosti. Používá some/any, too much/many pro počitatelná a nepočitatelná podstatná jména. Postihne hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů. Vyhledá základní informace a hlavní myšlenky v textu. Vyjádří co umí a neumí. Používá přítomný průběhový pro vyjádření činnosti, kterou právě vykonává. Vyjádří pomocí minulého času prostého kde byl. Používá pravidelná slovesa. Tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob. Přednese krátkou zprávu či sdělení. Slovní zásobu má na téma dopravní prostředky a používá slovní spojení. Pomocí přítomného času průběhového vyjádří své plány. Hovoří o víkendových aktivitách. Umí říct co má a nemá. Zná předložky času. Vyjádří co umí a neumí. Zvládá sloveso být v minulém čase ve všech tvarech, používá ho i ve frázích There was,were. Minulý čas používá i pro vyjádření co se stalo v minulosti, co dělal.	Revision. School. Rooms and furniture. There is, are. Have got all forms. Appearance. Classroom English. Adverbs of frequency. Present simple. Present continuous. Countable or uncountable nouns. Some/any/too much/too many. Daily routines. Can. Past simple – verb to be, all forms. Means of transport. Compound founs. Dialogues. Present continuous as future plans. Weekend activities. Have got. Prepositions of time. Can/can't. Past simple be, all forms. There was/were. Past simple regular and irregular verbs. Problems, Airport, Animals.

Používá pravidelná i nepravidelná slovesa. Slovní zásobu má na téma letiště a zvířata.	
Používá minulý čas prostý ve všech tvarech. Zeptá se někoho co dělal, umí na otázky odpovědět. Je schopen pohovořit o katastrofách, pocitech. Pracuje se textem, vytáhne si patřičné informace. Pohovoří na probraná témata.	Past simple all forms. Questions and short answers. Disasters. Feelings. Reading and telling stories.
Umí porovnat jednotlivé věci, lidi. Používá stupňování přídavných jmen. Mluví na téma příroda. Vyjádří kdo nebo co je nej. Slovní zásobu má na téma zeměpisné pojmy, zvířata a jejich části těla, příroda. Čte, píše a reaguje na dopis. Vypracovává úkoly související s textem.	Comparative adjectives, as...as, not as...as. Superlative adjectives. Nature, Geography, Animals. Making comparisons. Talking about superlatives.
Používá přítomný čas průběhový pro návrh a tvorbu plánů. Pokud pochybuje, použije may, might. Nakupuje a využívá frázi would like to. Slovní zásobu má na téma druhy obchodů.	Present continuous for future arrangements, may, might. Shops. Talking about future plans. Talking about the weekend.
Ovládá a reaguje na rozkazy. Zná rozdíl must a have to. Hovoří o televizních programech, používá počítačovou terminologii. Doporučí co by někdo měl nebo neměl dělat. Celkové opakování a shrnutí učiva. Prokáže znalost probíraného učiva. Čte text, vypracuje k němu úkoly a dle vzoru a poznámek vytvoří vlastní reportáž.	Imperative. Must, have to, should. Tv programmes, computers. Talking about obligation and the internet. Revision. Reading etc.

Ročník: osmý	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Opakování a procvičování učiva z minulého ročníku.	Revision.

Řekne co dělal o prázdninách, využije minulého času prostého k vyjádření zkušeností o minulosti. K vyjádření těchto zkušeností umí použít i třetí stupeň přídavných jmen. Dále rozlišuje počitatelná i nepočitatelná podstatná jména a umí předložky času.	Past simple. Holiday experiences. Superlative adjectives. Countable and uncountable nouns. Prepositions of time.
Umí říct co probíhalo v minulosti v určitém okamžiku pomocí minulého času průběhového. Vyjádří jak někdo něco dělá, jak se cítí. Slovní zásobu zná na téma typy textů. Rozumí zápletce příběhu jak čtením, tak poslechem.	Past continuous all forms. Past simple vs continuous. Adverbs of manner. Text types. Talking about past. Reading and listening – understanding the plot of a story.
Používá vazbu be going to pro vyjádření svých plánů do budoucna i pro předpověď událostí, které zjevně v důsledku nějaké činnosti nastanou. Mluví i píše o zaměstnáních a svých plánech. Umí předložky místa i pohybu. Mluví o hudbě a počasí.	Be going to all forms. Be going to for prediction. Prepositions of movement. Jobs. Talking about music and weather. Understanding an article about Red Nose Day and what children did to raise money for charity.
Řekne svou domněnku a předpověď pomocí will budoucího času. Vyjádří co se stane za splnění nějaké podmínky díky znalosti první podmínkové věty. Vyhledá informace v nahraném textu. Slovní zásobu zná na téma Solární systém a počítačová terminologie. Rozumí článku o robotech a technologii.	Will for prediction. First conditional. The solar system. Computer verbs and technology. Talking about future and technology. Understanding an article about robots and time capsules.
Vyjádří, že něco už prožil, někde už byl. Používá k tomu předpřítomný čas prostý. Slovní zásobu má na téma péče o druhé. Rozumí biografii o Lewisy Hamiltonovi. Poslouchá a rozumí rádiovému programu.	Present perfect all forms. Never, Ever. Care. Problems. Talking about experiences in the past. Understanding a biography of Lewis Hamilton and a radio programme about Shanaze Reade.
Porovná co se stalo a skončilo v minulosti s tím co v minulosti probíhalo. Použije minulý čas prostý a průběhový, spojky when a while. Rozliší rozkazy pomocí must a have to. Používá slovní zásobu na téma festivaly a svátky. Rozumí článku o Novém Roce. Vyjádří budoucnost a předpověď pomocí will a slov definitely, probably, might, might not. Will používá i pro nabídky, sliby a rozhodnutí. Zároveň vyjádří naplánovanou činnost pomocí going to a přítomného času průběhového. Slovní zásobu má na téma vzdělávání a zdraví životní styl. Rozumí tématům o budoucím životě ve městě a životu v budoucnosti.	Past simple and continuous. When, while. Must, have to, had to. Festivals and special days. Talking about past. Understanding an article about New Years's Eve. Will for prediction, definitely, probably, might, will for offers, promises, decisions. Present continuous for future and going to. Education. Green lifestyle. Understanding about city life in the future and life in the future.

Rozšíří si znalost předpřítomného času, využije slov ever, never, vyjádří jak dlouho už něco zná, dělá atd. pomocí předložek for and since. Porovná předpřítomný čas prostý a minulý čas prostý. Slovní zásobu si rozšíří o témata fyzické aktivity a pobyt venku. Rozumí článkům, poslechům o pobytu venku.	Present perfect, ever/never, for, since. Present perfect and past simple. Physical activities, out and about. Understanding about an activity award.
Dále si rozšiřují znalost předpřítomného času a obohatí ho o just, already, yet. Používá slova nothing, everybody atd. too, too much, too many, not enough. Slovní zásobu má na téma lidé a nakupování, cestování a festivaly. Vypracují kvíz o nakupování.	Present perfect with just, already, yet. Indefinite pronouns, too, too much, too many, not enough. Shopping, people. Questionnaire about shopping.
Celkové opakování a shrnutí učiva. Prokáže znalost probíraného učiva.	Revision.

Ročník: devátý	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Opakování a procvičování učiva z minulého ročníku. Procvičí si znalost přítomného prostého a průběhového. Porovná minulý čas s předpřítomným. Vyjádří budoucnost pomocí will. Pohovoří na téma eko turismus, online hry, věkové kategorie a moje angličtina. Vyjádří nultou a první podmínkovou větu. Zeptá se a vyjádří kde, kdo, proč, co. Mluví na téma nemoci a zranění, chování. Popisuje fakta, výsledky a podmínky. Nepřímou řeč umí jak s převodem časů, tak i bez něj. Použije zde i způsobová slovesa.	Revision. Present continuous and simple. Past simple and present perfect. Will for prediction. Eco tourism. Online games, life stages, my English. Talking about time. Planning. Zero and First conditional. Relative pronouns. Illness and injuries. Behavior. Talking about facts, results and conditions. Reported speech – say, tell, modals, yes, no questions. Talking about talent show,

Umí pracovat s textem. Hovoří na téma talentová show a filmy. Vyjádří svůj názor.	films. Giving opinions.
Mluví o imaginárních situacích, vyjádří je pomocí druhé podmínky. Slovní zásobu má na téma kriminalita a společnost. Pracuje s textem, vytáhne si z něj potřebné informace. Rozumí poslechu na téma sociální problémy.	Second conditional. Crime and society. Talking about imaginary situations. Reading. Listening and understanding students talking about their social problems.
Trpným rodem vyjádří co je vyráběno, co bylo uděláno. Zná názvy interpunkčních znamének. Mluví o procesech. Rozumí informacím o emocích.	Present and past passive. Punctuation. Talking about processes. Understanding information about emotions.
Ujistí se, zda je něco pravda či ne pomocí tázacích dovětek. Rozlišuje předmětné a podmětné otázky, otázková slova. Umí názvy různých zemí a měst, pojmenuje místa ve městě či vesnici. Nakupuje.	Question tags, question words, subject and object questions. Countries and cities. Places in a town or village. Talking about cities. Shopping.
Vyjádří co dříve dělali nebo nedělali a teď už ne nebo ano. Dokáže se obecně vyjadřovat v anglickém jazyce. Slovní zásobu má na téma technologie. Zlepšuje si plynulost mluvení.	Used to, didn't use to, general language. Technology. Talking about your family, fluency practice.
Opakování.	Revision.

5.1.3.8 Poznámky k předmětu Anglický jazyk

Součástí předmětu Anglický jazyk jsou ve 3. – 9. Ročníku i hodiny konverzace. Tyto hodiny tvoří rámec témat k předmětu Anglický jazyk, jsou součástí hodinové dotace pro Anglický jazyk, klasifikace je také jednotnou součástí předmětu Anglický jazyk, prohlubují konverzační schopnosti žáků v daném předmětu.

V 1. a 2. ročníku je Anglický jazyk zařazen jako nepovinný předmět, tento předmět však na žádost rodičů navštěvují v posledních letech všichni žáci daných ročníků.

5.1.3.9 Vzdělávací obsah předmětu – Cvičení z Anglického jazyka (zkratka AJ2)

6., 7., 8., 9., ročník – 2 hodiny týdně

Ročník: 6,7,8,9	2 hodiny týdně
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Zvládnutí a nácvik výstupů z předmětu Anglický jazyk pro daný ročník	Viz. výstupy pro dané ročníky v předmětu Anglický jazyk, praktická cvičení a opakování ve spolupráci s pedagogem vyučujícím Anglický jazyk v daném ročníku
- Představí sebe a rodinu. Zná názvy dnů a měsíců. Umí čísla 0-100 a řadová čísla. - Pojmenuje místnosti v domě, nábytek. Vyjádří denní povinnosti. Mluví o svých zájmech, sportech. - Pojmenuje své oblíbené školní předměty, pravidla chování doma i ve škole. - Hovoří v základních jednoduchých frázích o jídle, zvířatech, počasí. - Seznámí se a britskými svátky.	Introduce themselves and their family. Days of the week and months of the year. Numbers and ordinal numbers. House, rooms, furniture. Daily routines, interests, sports. School subjects, school and house rules. Talking about food, animals, weather. British festivals and customs.
Používá AJ –CZ slovník - Pracuje ve dvojicích, skupinách i celém kolektivu dané třídy	Use English and Czech dictionary. Work in pairs and groups and class.

5.1.3.10 Poznámky k předmětu Cvičení z Anglického jazyka

Předmět „Cvičení z Anglického jazyka“ je určen žákům, kterým na základě spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami nebyla doporučena výuka dalšího cizího jazyka. Tento předmět je tedy

koncipován pro prohlubování znalostí a dovedností v l. cizím jazyku, procvičuje především výstupy z předmětu l. cizí jazyk. Stěžejní důraz je dán na procvičování a úspěšné zvládnutí l. cizího jazyka v individuálním tempu a v menší skupině žáků. Vyučující pedagogové úzce spolupracují a konkretizují procvičované učivo l. cizího jazyku.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství,
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

5.1.3.11 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, cizojazyčnou beletrii, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tematickou výuku, vyučování „ve stanicích“ zpracování referátů, motivační hry, písničky, využívá modelu evokace, učení a reflexe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku - používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, umožňuje setkání s rodilými mluvčími (zahraniční asistent, exkurze, poznávací zájezdy), zajišťuje možnost volby při zpracování různých úkolů.

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších gramatických jevů, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd., při výměnných pobytech řešení soužití v „cizí“ rodině a prostředí.

Kompetence komunikativní: je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením, průvodcováním při exkurzích, návštěvách partnerských škol, zahraničních rodin, prezentací výstupů projektu..., ale i k četbě a poslechu.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s realitami, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami a setkáními s rodilými mluvčími, účastí na poznávacích zájezdech, účastí na různých mezinárodních projektech apod., pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolio.

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zem a odstranění jazykových bariér při tematické výuce, tlumočení, kontaktech s partnerskými školami, zpracování autentických materiálů o městě, naší republice pro setkání s partnerskými školami, při besedách s významnými osobnostmi o jejich pobytu v zahraničí, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích.

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, kontakty s partnerskými školami – výměnné zahraniční pobyty – vytváření pracovních listů, příprava diskusních setkání s rodiči a spolužáky, zpracování referátů, výstupů ze společných mezinárodních projektů, zpracování výstupních a absolventských prací.

5.1.4 Vzdělávací předmět: Německý jazyk

5.1.4.1 Charakteristika předmětu

V předmětu Německý jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, oboru německý jazyk.

Předmět Německý jazyk zaujímá v současném vzdělávacím systému důležité postavení, jelikož ve dvou sousedních státech České republiky je Němčina mateřským jazykem. Hlavní cíl výuky předmětu německý jazyk je spatřován v osvojení komunikativních dovedností, tzn. ve vybavení žáků takovými znalostmi a dovednostmi, které jim umožní správně vnímat různá sdělení v cizím jazyce, porozumět jim a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání.

Žáci mají především získat dobré základy německého jazyka a vytvořit si kvalitní výchozí předpoklady pro další studium a rovněž komunikaci v tomto jazyce v rámci integrované Evropy a světa.

Proces osvojování německého jazyka na ZŠ má:

- vést k posílení vědomí důležitosti jazykového vzdělání v současném světě

- pomáhat snižovat jazykové bariéry a přispívat ke zvýšení sebevědomí a samostatnosti každého jedince
- umožňovat poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí z německy mluvících zemí, poznávat jejich kulturní tradice a zvyky
- směřovat k nácviku modelových situací
- vést k rozvoji základních řečových dovedností, tj. poslechu, čtení, mluvení a psaní
- vést k upevňování slovní zásoby a základních frází, k nácviku jednoduchých monologů a dialogů v běžných komunikačních situacích

5.1.4.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.4.3 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **německého jazyka** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Směřuje k poznávání a chápání jazyka jako důležitého a nezbytného zdroje celoživotního vzdělávání. Je rozvíjena tím, že žákům zprostředkováváme osvojování gramatických pravidel a slovní zásoby, předkládáme poslechová i písemná cvičení spojená s úkoly na kontrolu porozumění, vedeme je k samostatnému nastudování příslušné slovní zásoby pro tvorbu tematicky zaměřených projektů i k vlastní prezentaci výsledků své práce, umožňujeme kooperativní a další formy výuky.

Kompetence k řešení problémů: Vede žáky k tvořivému myšlení na základě poznávání konkrétních pojmů a situací tím, že využívají jazyková pravidla pro vyvozování složitějších gramatických jevů, k hledání souvislostí a rozdílných prvků v dané problémové situaci a formulování možných řešení u vyslechnutého sdělení či nalezení určitých informací v písemných textech.

Kompetence komunikativní: Vede k přesnému, logicky a gramaticky správnému vyjadřování potřeb, prožitků i ke sdělování názorů. Žáci se učí správnému porozumění textům, ústnímu i písemnému formulování odpovědí. Jsou vedeni k nácviku správných pravidel mezilidské komunikace a k rozvíjení konstruktivního dialogu tím, že jim umožníme nácvik poslechu, monologových a dialogových výstupů, čtení s porozuměním, vyjadřování vlastních stanovisek a patřičných reakcí na dotazy k vyslechnutému nebo písemnému sdělení.

Kompetence sociální a personální: Vede k získávání sebedůvěry při vystupování před menším nebo větším kolektivem, ke spolupráci a upevňování dobrých vztahů s druhými lidmi, ke schopnosti zapojit se do diskuse či debaty a k respektování různých názorů tím, že budeme podporovat samostatný a kultivovaný projev žáků, umožníme jim podílet se na formě a organizaci výukové hodiny, pracovat v týmech a pokusit se o objektivní hodnocení výsledků své i týmové práce

Kompetence občanská: Vede k poznávání a chápání jazyka jako zdroje pro využívání osvojených komunikativních znalostí v konkrétních reálných situacích, tím, že žákům zprostředkujeme obeznámení s historií, kulturními tradicemi, zvyky, běžným životem a zeměpisnými reáliemi německy mluvících zemí.

5.1.4.4 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

7-9. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání

Sociální rozvoj

OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti (monolog), dialog, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1** Evropa a svět nás zajímá: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích
- VMEGS 2** Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, život Evropanů a styl života v evropských rodinách

MkV Multikulturní výchova

- MkV 4** Multikulturalita: naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

8. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1** Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium

- OSV 3** Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, plánování učení a studia

Sociální rozvoj

- OSV 6** Poznávání lidí: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

- OSV 8** Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti (monolog), dialog, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1** Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích

- VMEGS 2** Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

MkV Multikulturní výchova

- MkV 4** Multikulturalita: naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

MV Mediální výchova

- MV 1** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

- MV 4** Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

9. ročník

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj poznání o sobě, moje tělo, moje psychika, moje učení

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, plánování učení a studia

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti (monolog),

dialog, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních schopností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl vzdělávání mladých Evropanů

MkV Multikulturní výchova

MkV 4 Multikulturalita: naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

MV Mediální výchova

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

5.1.4.5 Učební plán předmětu německý jazyk v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	0	2	2	2	6

5.1.4.6 Očekávané výstupy předmětu

Na konci **II. stupně** základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby
2. rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám
3. rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje
4. rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku
5. používá abecední slovník, učebnice a dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

6. sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů
7. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace
8. napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za použití základních gramatických struktur a vět

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

9. zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace

5.1.4.7 Přehled učiva pro jednotlivé ročníky

7. ročník

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
výstupy	učivo

• rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- pozdravy, oslovení - představování, seznamování - výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek - výslovnost samohlásky + h - výslovnost přehlásek ä, ö, ü - slovní přízvuk - větná melodie - větný přízvuk - slovní přízvuk v cizích slovech - ich-Laut, ach-Laut - slabé koncovky -e, -er, -en - výslovnost některých souhlásek - hláskování - číslovky - časování sloves (vybraných) - zápor ve větě, podstatná jména v 1. a 4. pádě - předložky - osobní zájmena - práce se slovníkem
POSLECH S POROZUMĚNÍM	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- pozdravy, oslovení - představování, seznamování - identifikace pokynů učitele - informace o osobách - domov, členové rodiny - volnočasové aktivity - pojmenování zemí - škola, vyučovací předměty - dny v týdnu
MLUVENÍ	
výstupy	učivo

• zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- dotazy a odpovědi o své osobě, rodině, škole - záliby - vyjádření přání - objednávka jídla - dotaz na cenu - přízvuk, správná výslovnost - intonace vět - slovosled věty oznamovací a tázací - tykání, vykání - číslovky 1 - 2000 - barvy
PSANÍ	
výstupy	učivo
• vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- psaní číslovek slovem - psaní jednoduchých vět na daná témata - slovosled věty oznamovací a tázací - email - komentář na webovou stránku - jídelní lístek

8. ročník

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek - výslovnost znělých a neznělých souhlásek - slovní přízvuk - větná melodie - větný přízvuk - časování sloves (způsobová, nepravidelná - vybraná, s odlučitelnou předponou) - osobní zájmena (1. a 4. p.) - předložky se 3. a 4. p. - tázací zájmena - rodina - bydlení - denní program - porozumění nabídce prázdninových programů - získání potřebných informací z prospektu - práce se slovníkem
POSLECH S POROZUMĚNÍM	
výstupy	učivo

• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se témat rodina, bydlení, volný čas, cestování a dalších osvojovaných témat	- popis osoby - popis domácích mazlíčků - porozumění prosbě, povelu - orientace v časových údajích - denní program - slovesa (nepravidelná - vybraná, způsobová, s odlučitelnou předponou) - osobní zájmena (1. a 4. p.) - předložky se 3. a 4. p. - tázací zájmena - porozumění jednoduchému popisu cesty - porozumění nabídce prázdninových programů - získání potřebných informací z oblasti cestování - roční období, počasí
MLUVENÍ	
výstupy	učivo
• zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho rodiny, bydlení, volného času, cestování a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho rodiny, bydlení, volného času, cestování a podobné otázky pokládá	- popis členů rodiny - popis domácích mazlíčků - vyjádření sympatie/antipatie - pojmenování povolání - popis domácích mazlíčků - popis pokojů - vyjádření prosby, pokynu - časové údaje - prezentace denního programu - žádost o dovolení - domluva termínu a místa schůzky - dopravní prostředky - sdělení plánu cesty - popis cesty - narozeniny (gratulace, poděkování) - počasí, roční období - volnočasové aktivity - slovosled věty oznamovací a tázací - přízvuk, správná výslovnost - intonace vět
PSANÍ	
výstupy	učivo

• vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho rodiny, bydlení, volného času, cestování a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- popis členů rodiny - popis domácích mazlíčků - slovosled věty oznamovací a tázací - sestavení denního programu - email - pozdrav z prázdnin - pozvánka na narozeniny - reakce na ni - popis ročních období
--	---

9. ročník

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
výstupy	učivo
• rozumí krátkým jednoduchým textům, které se týkají běžných konkrétních témat • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • dokáže vyhledávat konkrétní informace v jednoduchých běžných materiálech, např. v inzerátech • dokáže vyhledávat informace v jednodušších materiálech, se kterými běžně přichází do styku, např. webová stránka, krátký novinový článek	- výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek - výslovnost znělých a neznělých souhlásek - přízvukné a nepřízvukné slabiky - ráz - slovní přízvuk - větná melodie - větný přízvuk - slovesa (rozkazovací způsob, silných sloves, zvrtná slovesa, perfektum silných a smíšených sloves, vybraná modální slovesa v préteritu) - přídavná jména (1. a 4. p., stupňování) - spojky (weil, dass, denn, deshalb) - sport - denní program (nabídka aktivit) - bydlení/město - nakupování - oblečení - porozumění statistice (sportovní výsledky) - porozumění a získání důležitých informací z webové stránky, prospektu - deníček
POSLECH S POROZUMĚNÍM	
výstupy	učivo

• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a reaguje na ně • rozumí frázím a výrazům, které se vztahují k jednoduchým každodenním potřebám (např. nakupování, instrukce pro denní program, instrukce u lékaře), pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se témat rodina, bydlení, volný čas a sport, nakupování, zdraví a nemoci a a dalších osvojovaných témat	- instrukce při hře, sportovní aktivitě a volnočasových/prázdninových aktivitách - telefonický rozhovor – domlouvání si setkání - porozumění vyprávění životního příběhu - porozumění prosbě, povelu - nakupování - nehoda a instrukce z tísňové linky u lékaře - výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek - výslovnost znělých a neznělých souhlásek - přízvukné a nepřízvukné slabiky - ráz - slovní přízvuk - větná melodie - větný přízvuk - slovesa (rozkazovací způs. silných sloves)
MLUVENÍ	
výstupy	učivo
• zapojí se do jednoduchých rozhovorů • dokáže klást otázky týkající se běžných každodenních témat a odpovídat na ně • dokáže si s někým vyměňovat názory a informace týkající se běžných témat (např. rodina, bydlení, volný čas a sport, nakupování, zdraví a nemoci a dalších osvojovaných témat)	- dát pokyny - vysvětlit pravidla hry - navazovat nové kontakty - popis prázdninových aktivit - žádost o pomoc - domluva na něčem (setkání apod.) - převyprávění životního příběhu - popis zážitku - vyprávění o zájmech a koníčcích - popis sportu, sportovní disciplíny - vyjádření srovnání - informování o sportovní soutěži - vyjádření záliby a nelibosti - popis fotografie - popis města - názvy obchodů - rozhovor při nakupování - vyjednávání ceny - způsoby bydlení a udání množství - informování o nehodě - popis a zdůvodnění nehody - telefonát na tísňovou linku - části těla - rozhovor u lékaře - výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek
PSANÍ	
výstupy	učivo

• vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho rodiny, bydlení, volného času, cestování a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- pohled, pozdrav z prázdnin - nákupní seznam - seznam oblečení - zápis v deníčku - sestavení jednoduchého textu písně - krátký popis prázdninových zážitků - sestavení denního programu - e-mail - žádost o radu - pozdrav z prázdnin - pozvánka na narozeniny - reakce na ni - popis ročních období
--	--

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

5.2.1 Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je vyučována s časovou dotací podle učebního plánu ŠVP Bezpečnou cestou labyrintem poznání.

Vzdělávací oblast je založena na aktivních činnostech typických pro práci s matematickými objekty. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Tím prolíná všemi předměty a vytváří předpoklady pro další studium.

Důraz je kladen na porozumění základním myšlenkovým postupům a matematickým pojmům, jejich vzájemným vztahům, algoritmům, terminologii, symbolice.

Vzdělávací oblast je rozdělena do čtyř tematických okruhů:

- Čísla a početní operace (na 1. stupni) a Číslo a proměnná (na 2. stupni)
- Závislost, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nadstandardní aplikační úlohy a problémy (od 2. období)

Součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, při jejichž řešení je nutné uplatnit logické myšlení a prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Žáci se učí využívat různé prostředky výpočetní techniky, zdokonalují se také v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.2.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.3 *Vzdělávání v oblasti dále směřuje k:*

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (činnostmi, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematického modelu, poznávání hranic jeho použití;
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů, k jeho realizaci a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému;
- zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, porozumění matematickým termínům a symbolice a ke komunikaci na odpovídající úrovni (formulování nebo přijímání matematických poznatků nebo problémů a jeho způsobu řešení);

- rozvíjení zkušenosti s řešením úloh a problémů, poznávání možností matematiky a k uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvíjení logického myšlení a úsudku, zdůvodňování matematických postupů, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

5.2.4 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že ověřuje správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Učí se zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

5.2.5 Vzdělávací předmět: Matematika

5.3.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Matematika se vyučuje ve všech ročnících. Geometrie v 1. a 2. ročníku většinou prolíná učivem aritmetiky, od 3. ročníku je doporučena jedna hodina geometrie týdně.

Předmět je zaměřen na rozvoj počtářských dovedností a na dovednost aplikovat je při řešení problémových úloh. Tím podporuje logické uvažování. Problémové úlohy vychází zejména z praktických životních situací. Žáci je řeší početně a učí se je znázorňovat graficky. Učí se také dokazovat svá tvrzení, odhadovat výsledek a ověřovat jeho správnost, orientovat se v rovině a poznávají rozdíl mezi rovinou a prostorem.

Mezi hlavní cíle matematiky patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1 000 000 až miliardy, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, rýsovat, soutěžit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Výuka probíhá ve třídách, měření, odhadování vzdáleností, práce ekologického rázu probíhají v okolí školy. Je zařazena do hlavních předmětů a je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Matematika vede žáky k přesnému vyjadřování, rozvíjí logické uvažování, důslednost, vytrvalost, pečlivost, schopnost sebekontroly, tvořivost a sebedůvěru. Prolíná celým vzdělávacím procesem.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu matematika

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí:* můj vztah ke mně samému; moje učení, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3: *Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4: *Psychohygienu:* hledání pomoci při potížích
- OSV 5: *Kreativita:* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

- OSV 6: *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí
- OSV 9: *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny), pro etické zvládání situací soutěže,

konkurence

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV

Environmentální výchova

EV 2 Základní podmínky života: různá měření, tabulky, grafy

EV 4 Vztah člověka k prostředí: řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

VMEGS

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa

5.2.6 Učební plán předmětu matematika v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Matematika	4	5	5	5	5	24

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Matematika	4	4	5	5	20

5.2.7 Očekávané výstupy RVPZP:

Očekávané výstupy předmětu

Číslo a početní operace – 1. období:

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem bodů
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- pracuje s číselnou osou, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo

- provádí pamětné jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a znázorňuje osvojené početní operace

Číslo a početní operace – 2. období:

žák

- využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel
- určí a modeluje část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se společným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a na číselné ose vyznačí dané desetinné číslo
- rozumí zápisu celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty – 1. období:

žák

- se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty – 2. období:

žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a prostoru – 1. období:

žák

- pojmenuje, rozezná, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, ta nachází i v realitě
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Geometrie v rovině a prostoru – 2. období:

žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce
- graficky sčítá a odčítá úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- pozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy – 2. období:

žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení nemusí být pomocí obvyklých postupů školské matematiky

5.2.8 Pro 1. stupeň

<u>Očekávané výstupy</u>	<u>Učivo</u>
<u>Ročník: 1.</u>	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Žák: počítá předměty v souboru přiřazuje číslici k počtu předmětů čte, zapisuje a porovnává čísla do 20 ukáže číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s čísly do 20 bez přechodu desítky, pojmenovává matematické symboly +, -, =, <, > provádí rozklad na desítky a jednotky provádí písemně početní operace sčítání a odčítání čísel do 20 bez přechodu základu 10 řeší jednoduché slovní úlohy	- vytváření představ o jednotlivých číslech 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 na základě názoru, číslo 0 - používání čísel do 20 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru - čtení, zapisování a porovnávání čísel do 20, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší - užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 20 na číselné ose - pamětné počítání jednoduchých početních operací s čísly do 20 - písemné sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu základu 10 - řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých žák aplikuje a modeluje osvojené početní

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák: orientuje se v čase seznamuje se s jednotkami hmotnosti, objemu a času, poznává značky pro litr, kilogram, metr, korunu popisuje jednoduché závislosti z praktického života, provádí názorný zápis slovní úlohy, řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání, o n více, méně do 20 rozlišuje mince a bankovky do 100 doplňuje tabulky, posloupnosti čísel, čte a sestavuje jednoduché tabulky GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Žák: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází je v realitě geometrické tvary rozlišuje podle tvaru a velikosti orientuje se v prostoru (nahore, dole, před, za apod.) rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní geometrická tělesa, nachází je v realitě porovnává velikost útvarů	operace - poznávání času na ručičkových hodinách; digitální čas - jednotky ve slovních úlohách; značky jednotek - úlohy typu o n více, o n méně - využití peněz k přiblížení životních situací (využití her na obchod) -doplňuje připravené tabulky, řady čísel -na základě zadání tvoří tabulku - určování geometrických tvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) - vyhledávání podobností a odlišností základních geometrických tvarů - orientace v prostoru - jednoduchá tělesa (koule, krychle, kvádr, válec) a popis jejich vlastností
Ročník: 2.	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Žák: zapisuje a řeší příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes základ 10	- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes základ 10

vyjmenuje číselnou řadu do 100 zapisuje, čte a porovnává čísla do 100 užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo do 100 na číselné ose sčítá a odčítá čísla do 100 zaokrouhuje na desítky písemné sčítání a odčítání v oboru do 100 s přechodem základu 10, 100 pracuje se závorkami seznamuje se s principy násobilky řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák: provádí jednoduché převody jednotek času, čte časové údaje na různých hodinách používá jednotky objemu, hmotnosti, délky provádí zápis jednoduché slovní úlohy učí se řešit složené slovní úlohy do 100 počítá s mincemi a bankovkami do 100 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel, čte a sestavuje jednoduché tabulky, učí se číst data z diagramů	- numerace v oboru 0 – 100 - čtení, zápis a porovnávání čísel do 100 - číselná osa - pamětné sčítání a odčítání do 100 - zaokrouhlování - písemné početní operace sčítání a odčítání v oboru do 100 - závorky; pořadí početních operací - názorné zavedení násobilky 1, 2, 3, 4, 5, 10, která je odvozena z opakovaného přičítání stejných čísel - několikrát více, méně - řešení a tvoření jednoduchých i složených slovních úloh samostatně nebo za pomoci učitele, kde žák aplikuje a modeluje osvojené početní operace - čas, jednotky času, převody jednotek času - jednotky objemu - jednotky hmotnosti - jednotky délky - jednoduché a složené slovní úlohy do 100 - počítání s mincemi a bankovkami do 100 - popis jednoduché závislosti z praktického života
---	---

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Žák: seznamuje se s geometrickými tělesy (krychle, kvádr, koule, válec), nachází je v realitě odhaduje a měří délku úsečky seznamuje se s pojmy bod, přímka, úsečka, lomená čára; vyznačí bod, rýsuje přímku a úsečku dané délky měří délku úsečky, porovnává úsečky	- určování geometrických těles (krychle, kvádr, koule, válec), vyhledávání jejich podob a odlišností - bod, úsečka - manipulace s pravítkem, rýsování přímky, lomené čáry - rýsování a měření délky úsečky v cm, měření v metrech
<u>Ročník: 3.</u>	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: zapisuje a řeší příklady na sčítání a odčítání do 100 pamětně i písemně užívá násobení v oboru malé násobilky vyjmenuje číselnou řadu do 1000 zapisuje, čte a porovnává čísla do 1000 užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo do 1000 na číselné ose provádí násobení i dělení mimo obor násobílek Sčítá, odčítá, násobí a dělí čísla do 1000 pamětně i písemně zaokrouhluje na desítky, na stovky	- pamětné i písemné výpočty v oboru do 100; slovní a praktické úlohy; typ úloh o x více, o x méně - zavedení násobilky 6, 7, 8, 9 - vytváření představ o jednotlivých číslech do 1 000 - čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000 - zobrazování čísel do 1 000 na číselné ose - rozklad čísla v desítkové soustavě - násobení a dělení čísel do 100 i mimo obor násobílek, násobky 100, násobení a dělení dvojcif. čísel jednociferným, dělení se zbytkem - pamětné sčítání, odčítání, násoben, dělení čísel do 1 000 - písemné sčítání, odčítání, násobení jednociferným činitelem, dělení jednociferným dělitelem čísel do 1 000 - zaokrouhlování čísel na desítky a stovky

pracuje se závorkami; aplikuje pořadí výpočtů řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: provádí převody jednotek času, čte a zapisuje časové údaje, používá přitom různou formu zápisu provádí jednoduché převody jednotek délky, objemu a hmotnosti; jednotky délky používá k měření popisuje jednoduché závislosti z praktického života, provádí zápis slovní úlohy, při řešení složených slovních úloh hledá více způsobů řešení a aplikuje osvojené početní operace doplňuje údaje do tabulek, schémat, učí se číst data z diagramů, hledá zákonitosti posloupnosti čísel učí se při výpočtech používat kalkulačku GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: vyznačí bod, rýsuje přímku a úsečku dané délky odhaduje a měří délku úsečky porovnává úsečky podle velikosti rýsuje a označuje polopřímku, seznamuje se s pojmem opačná polopřímka a vyznačuje ji seznamuje se se čtyřúhelníkem rozlišuje kruh a kružnici, rýsuje kružnici rozezná jednoduchá tělesa a nachází jejich reprezentanty v realitě	- výpočty se závorkami - řešení a tvoření jednoduchých a složených slovních úloh, ve kterých žák aplikuje a modeluje osvojené početní operace - jednotky času, délky, hmotnosti, objemu - užití znalostí v praktickém životě, vytváření tabulek, schémat, grafů - posloupnost čísel - práce s kalkulačkou - základy využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí - využití peněz k přiblížení životních situací - bod, přímka - úsečka, délka úsečky, střed úsečky - přenášení úseček, grafický součet úseček - měření v centimetrech a metrech, jednotky délky, převody - polopřímka, opačné polopřímky - čtyřúhelníky - kruh, kružnice, rýsování kružnice - tělesa (krychle, kvádr, koule, válec, jehlan, kužel)
---	--

rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- střed úsečky - útvary souměrné v rovině - porovnání jejich velikostí
Ročník: 4.	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení vyjmenuje číselnou řadu do 10000 zapisuje, čte a porovnává čísla do 10000 užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo do 10000 na číselné ose provádí rozvoj čísel do 10 000 v desítkové soustavě porovnává čísla do 10 000, používá číselnou osu provádí jednoduché pamětné početní operace čísel do 10 000 provádí písemné početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s čísly do 10 000 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady naučí se chápat, proč se v praktickém životě setkáváme s čísly zaokrouhlenými provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulátoru při písemných výpočtech dokáže provést zkoušku správnosti učí se řešit jednoduché rovnice a nerovnice řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace seznámí se s pojmem zlomek, modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovnává zlomky se společným jmenovatelem	- opakování učiva předchozích ročníků - vytváření představ o jednotlivých číslech do 10 000 na základě názoru, rozklad čísla - používání čísel do 10 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru - čtení, zápis a porovnávání čísel do 10 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší - užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 10 000 a intervalů na číselné ose - pamětné počítání jednoduchých početních operací s čísly do 10 000 - písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení jednociferným dělitelem - užívání závorek - zaokrouhlování, odhad výsledku, chybný odhad – oprava výsledku - práce s kalkulátorem - rovnice a nerovnice - jednoduché i složené slovní úlohy s aplikací a modelováním osvojených početních operací, o n více (méně), n krát více (méně) - zlomky (část celku, zápis a čtení, porovnávání)

používá zlomky v praktických úlohách řeší jednoduché i složené slovní úkoly zaměřené také na finanční gramotnost	- základy využívání výpočetní techniky, využívání názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací - slovní úkoly na téma hospodaření domácnosti, rozpočet, příjmy a výdaje
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy, učí se číst data z tabulek a diagramů seznamuje se se základními převody jednotek	- užítí znalostí v praktickém životě, sběr a třídění dat, jejich utřídění v tabulce a převedení do grafu - zápis čísel a čtení čísel (údajů) z diagramů, práce s diagramy - slovní úlohy na přímou úměrnost - jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a jejich převodní vztahy
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: rýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník) a kružnici, užívá jednoduché konstrukce sčítá, odčítá a násobí graficky úsečky, určí délku lomené čáry, sestavuje rovnoběžky a kolmice, aplikuje jejich sestrojení obvod obdélníku, čtverce, trojúhelníku a mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě, seznamuje se se základními jednotkami obsahu	- určování a jednoduchá konstrukce geometrických rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník, pravoúhlý trojúhelník) - kruh a kružnice, konstrukce kružnice - rýsování úsečky, délka úsečky - grafické sčítání a odčítání úseček - střed úsečky, osa úsečky - kolmice, rovnoběžky, různoběžky - rovnoběžky a kolmice daným bodem, pravý úhel - rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky cm, mm) - výpočet obvodu čtverce, obdélníku a trojúhelníku součtem stran - obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti, základní jednotky obsahu; vyvození vzorce pro

rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary určí osu souměrnosti základních geometrických rovinných útvarů překládáním papíru pozná základní geometrická tělesa a rozlišuje je podle vlastností NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: Žák: seznamuje se s řešením jednoduchých praktických slovních úloh a problémů, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech při řešení netradičních slovních úkolů využívá názor, hledá řešení, zapojuje se do skupinové práce	výpočet obsahu - osa souměrnosti, osa úsečky, osově souměrné útvary, čtvercová síť - poznávání těles (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) - matematické hádanky - nestandardní aplikační úlohy a problémy - číselné a obrázkové řady, magické čtverce - prostorová představivost, matematické řetězce - využití kalkulátoru
Ročník: 5.	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: žák využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh se závorkami a využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel využívá malé násobilky při písemném násobení a dělení dvojčiferným číslem provádí písemné operace včetně kontroly výsledku dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel	- pamětné sčítání a odčítání - násobení mimo obor násobilky - násobení 10, 100, 1000 - asociativní a komunikativní zákon - číslo a početní operace - číselný obor 0 – miliarda - tabulka řádů, porovnávání čísel - násobení trojčiferným a čtyřčiferným činitelem - násobení činitelem s nulami - písemné dělení jednociferným dělitelem - dělení dvouciferným dělitelem

zaokrouhluje postupně čísla na desítky, stovky, tisíce... miliony, učí se chápat, proč se v praktickém životě setkáváme s čísly zaokrouhlenými přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací zformuluje odpověď k získanému výsledku přiřadí k zadanému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu, využije situace ze života řeší jednoduché rovnice a nerovnice řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem, umí vypočítat část celku používá zlomky v praktických úlohách převádí desetinné zlomky na desetinná čísla přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty pracuje s jednoduchými desetinnými čísly porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: vyhledává sbírá a třídí data provádí a zapisuje jednoduchá pozorování např. měření teploty, průjezd aut... vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria posuzuje reálnost vyhledaných údajů učí se pracovat s diagramy, grafy, jízdními řádů vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku sloupcový diagram používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový, kruhový diagram bez použití %)	- zaokrouhlování čísel - slovní úlohy - rovnice a nerovnice - průměrná rychlost, aritmetický průměr - sčítání, odčítání a porovnávání zlomků se stejným základem - vyznačení poloviny, třetiny, čtvrtiny - přirozená, celá a desetinná čísla, zlomky - desetinný zlomek, desetinná čárka, desetinné místo - zápis, čtení, porovnávání, sčítání, odčítání, zaokrouhlování a vyznačení desetinných čísel na číselné ose - násobení a dělení desetinných čísel 10, 100 a přirozeným číslem - celé záporné číslo, jeho zápis a vyznačení na číselné ose (teploměru) - užití znalostí v praktickém životě, tabulky, grafy závislostí, čtení grafů, jízdních řádů - práce se soustavou souřadnic - slovní úlohy na přímou a nepřímou úměru - převody jednotek délky, hmotnosti, objemu a času
--	--

používá jednoduchých převodů času při práci s jízdními řády GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: dodržuje zásady rýsování osvojí si schopnost narýsovat a správně označit základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii vypočítá obvod čtverce a obdélníku při výpočtu obsahu využívá čtvercovou síť rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru porovná obvody rovinných útvarů žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: Žák: hledá řešení praktických úloh a problémů neobvyklými postupy učí se řešit úkoly vyžadující logické uvažování, vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy, volí vhodné postupy pro řešení úlohy, vyhodnotí výsledky úlohy	- geometrie v rovině a prostoru - konstrukce geometrických rovinných útvarů - čtverec, obdélník, trojúhelník, konstrukce a vlastnosti kružnice (střed, poloměr, průměr, oblouk) - úsečka, délka úsečky, jednotky délky - grafický součet, rozdíl a násobek úseček - polopřímka, opačné polopřímky - rovnoběžky a kolmice daným bodem, využití při konstrukčních úlohách - odhad a měření délky, výpočet obvodu a obsahu základních geometrických tvarů - jednotky obsahu - obvod mnohoúhelníku součtem délek stran - čtvercová síť - obvod a obsah, vzorce (čtverec, obdélník), jednotky obsahu; obvod trojúhelníku součtem délek stran - osa souměrnosti, konstrukce osy úsečky - určování geometrických prostorových útvarů (krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan) - osová souměrnost osově souměrné útvary - osa úsečky a její konstrukce - řešení jednoduchých praktických slovních úloh neobvyklými postupy - číselné a obrázkové řady, magické čtverce - prostorová představivost - porozumění práci s jednoduchým počítačovým softwarem
--	--

5.2.9 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace II stupeň

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.10 Vzdělávání v oblasti dále směřuje k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (činnostmi, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematického modelu, poznávání hranic jeho použití, uvědomování si, že realita je složitější než

- její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely;
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů, k jeho realizaci a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému;
 - zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, porozumění matematickým termínům a symbolice a ke komunikaci na odpovídající úrovni (formulování nebo přijímání matematických poznatků nebo problémů a jeho způsobu řešení);
 - rozvíjení zkušenosti s řešením úloh a problémů, poznávání možností matematiky a k uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
 - rozvíjení logického myšlení a úsudku, zdůvodňování matematických postupů, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

5.2.11 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

5.2.12 Vzdělávací předmět: Matematika II stupeň

Charakteristika předmětu:

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu matematika.

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání:* cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí:* můj vztah ke mně samé/mu; moje učení, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3: *Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4: *Psychohygiena:* hledání pomoci při potížích
- OSV 5: *Kreativita:* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

- OSV 6: *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- OSV 9: *Kooperace a kompetice:* rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

Morální rozvoj

- OSV 10: *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

- EV 2: *Základní podmínky života:* různá měření, tabulky, grafy
- EV 4: *Vztah člověka k prostředí:* řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

VMEGS Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1: *Evropa a svět nás zajímá:* místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- VMEGS 2: *Objevujeme Evropu a svět:* naše vlast a Evropa

5.3.5.2 Učební plán předmětu matematika v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Matematika	4	4	5	5	18

5.3.5.3 Očekávané výstupy RVPZV:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

1. provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
2. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
3. modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
4. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
5. řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
6. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
7. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
8. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
9. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

10. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
11. porovnává soubory dat
12. určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
13. vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
14. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

15. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
16. charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
17. určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
18. odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
19. využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
20. načrtne a sestrojí rovinné útvary
21. užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
22. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
23. určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
24. odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
25. načrtne a sestrojí síť základních těles
26. načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
27. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

28. užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
29. řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

5.3.5.4 Pro 2. stupeň

Ročník 6.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně provádí odhady a kontrolu výpočtů zaokrouhluje - zobrazí přirozené číslo na čísel.ose	Rozšířené opakování. přirozená čísla čtení a zápis čísla v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose početní operace
rozlišuje druhy čar používá technické písmo k popisu geometrických útvarů	Základní pravidla rýsování. druhy čar, technické písmo
užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka rýsuje lineární útvary převádí jednotky délky, hmotnosti, času vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Geometrické útvary v rovině. rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh převody jednotek obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku
čte a zapisuje desetinná čísla zobrazí des. číslo na číselné ose porovnává a zaokrouhluje des. čísla provádí početní operace s des. čísly vypočítá aritmetický průměr převádí jednotky zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností vysvětlí pojem násobek, dělitel užívá znaky dělitelnosti vysvětlí pojem prvočíslo, číslo složené rozloží číslo na součin prvočísel určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N	Desetinná čísla. čtení a zápis v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose porovnávání zaokrouhlování početní operace aritmetický průměr převody jednotek Dělitelnost přirozených čísel. násobek, dělitel, znaky dělitelnosti prvočíslo, číslo složené společný násobek, společný dělitel

vysvětlí pojem narýsuje a změří daný úhel graficky přenáší úhel a sestrojí jeho osu rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) vysvětlí dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastností objasní pojem mnohoúhelník, sestrojí pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	Úhel a jeho velikost. pojem, rýsování a přenášení úhlu osa úhlu jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu ostrý, tupý, pravý a přímý úhel početní operace s velikostmi úhlů vrcholové a vedlejší úhly mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod)
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti vymezí útvary osově souměrné a shodné útvary užívá jednotky obsahu vypočítá obsah čtverce a obdélníku využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) načrtne a narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání vypočítá povrch krychle, kváдру užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí odhaduje a vypočítá objem krychle, kváдру	Osová souměrnost. osová souměrnost shodné útvary osově souměrné útvar Obsah čtverce a obdélníku. Povrch a objem krychle a kváдру. - jednotky obsahu obsah čtverce a obdélníku obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) kvádr, krychle, síť těles zobrazování těles povrch krychle, kváдру jednotky objemu objem krychle, kváдру
určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastností pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly, ...) sestrojí těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku sestrojí trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou	Trojúhelník. pojem, druhy vnitřní a vnější úhly trojúhelníku těžnice, střední příčky, výšky kružnice opsaná, vepsaná
	Závěrečné opakování

Ročník 7	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
	Opakování učiva 6. ročníku
ARITMETIKA	
rozlišuje kladná a záporná čísla zobrazí kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose vysvětlí pojem opačné číslo určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam provádí početní operace s celými čísly analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel	Celá čísla čtení a zápis čísla zobrazení na číselné ose opačné číslo absolutní hodnota početní operace
modeluje a zapisuje zlomkem část celku převádí zlomky na des. čísla a naopak porovnává zlomky provádí početní operace s racionálními čísly užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematic. aparát v oboru racionálních čísel	Racionální čísla. čtení a zápis zlomku vztah mezi zlomky a des. čísly zobrazení na číselné ose převrácený zlomek smíšené číslo početní operace složený zlomek
vyjádří poměr mezi danými hodnotami zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru dělí celek na části v daném poměru pracuje s měřítky map a plánů řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem využívá pojmu úměra využívá trojčlenku při řešení slovních úloh určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost. zvětšení a zmenšení v daném poměru rozdělení dané hodnoty v daném poměru měřítko úměra přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka

vysvětlí pojem 1% užívá základní pojmy procentového počtu vyjádří část celku pomocí procent řeší slovní úlohy vypočítá promile zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Procenta. pojem základ, procentová část, počet procent promile slovní úlohy
GEOMETRIE	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar -načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti -určí osově souměrný útvar -načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí	Středová souměrnost sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti. Osová souměrnost Posunutí
pozná shodné útvary užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách sestrojí trojúhelník z daných prvků dbá na kvalitu a přesnost rýsování	Trojúhelník. - shodnost trojúhelníků trojúhelníková nerovnost konstrukce trojúhelníků
charakterizuje pojem rovnoběžníku rozlišuje různé typy rovnoběžníků sestrojí rovnoběžník odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku rozpozná a pojmenuje lichoběžník sestrojí lichoběžník vypočítá obvod a obsah lichoběžníku - rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině načrtne a narýsuje síť hranolu odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	Rovnoběžníky. pojem vlastnosti rozdělení konstrukce obvod a obsah obsah trojúhelníku Lichoběžník pojem konstrukce Povrch a objem hranolu pojem hranol povrch a objem hranolu

	Závěrečné opakování
--	---------------------

Ročník 8.	
Předpokládané výstupy ŠVP	Učivo
	Opakování učiva ze 7. ročníku
ALGEBRA	
vysvětlí pojem výraz matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných určí hodnotu číselného výrazu zapiše pomocí výrazu s proměnnou slovní text dosadí do výrazu s proměnnou provádí početní operace s výrazy	Výrazy. číselné výrazy proměnná výrazy s proměnnou úpravy výrazů
určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech vysvětlí pojem reálné číslo	Druhá mocnina a odmocnina. pojem čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin určení druhých mocnin a odmocnin pojem reálného čísla
zapiše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem -umí používat prakticky tyto vzorce	Mocniny s přirozeným mocnitelem. čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem zápis čísla pomocí mocnin deseti početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem -vzorce $(A+B)^2$, $(A-B)^2$, A^2-B^2
užívá a zapisuje vztah rovnosti řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav provádí zkoušku řešení	Lineární rovnice. rovnost lineární rovnice
matematizuje jednoduché reálné situace vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou,...) zdůvodní zvolený postup řešení	Slovní úlohy. slovní úlohy

ověří výsledek řešení užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení	
GEOMETRIE	
rozliší odvěsny a přepony odvodí vzorce Pythagorovy věty využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku aplikuje poznatky ve slovních úlohách zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Pythagorova věta. Pojem výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku užití Pythagorovy věty
-načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v otočení	Otočení
určí vzájemnou polohu přímky a kružnice určí vzájemnou polohu dvou kružnic vypočítává obvod a obsah kruhu sestrojí jednoduché konstrukce objasní pojem množiny všech bodů dané vlastnosti využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice) v konstrukčních úlohách	Kruh, kružnice. vzájemná poloha přímky a kružnice vzájemná poloha dvou kružnic délka kružnice obsah kruhu Konstrukční úlohy. jednoduché konstrukce množiny všech bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice konstrukční úlohy
charakterizuje válec vypočítá povrch a objem válce	Válec. pojem povrch válce objem válce
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách	Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů. základní statistické pojmy základní charakteristiky statistického souboru
	Závěrečné opakování.

Předpokládané výstupy ŠVP	Učivo
ALGEBRA	
	Opakování učiva 8.ročníku.
rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) provádí početní operace s lomenými výrazy	Výrazy. úpravy výrazů pomocí vzorců rozklad výrazů na součin pojem lomený výraz početní operace s lomenými výrazy
řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech	Rovnice s neznámou ve jmenovateli.
řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) řeší slovní úlohy pomocí soustav lin. rovnic	Soustavy rovnic. soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic
užívá a zapisuje vztah nerovnosti řeší lineární nerovnice a jejich soustavy znázorní řešení lin. nerovnic na číselné ose	Nerovnice, soustavy nerovnic. nerovnost lineární nerovnice soustava lineárních nerovnic
zakreslí bod v PSS vysvětlí pojem funkce rozlišuje lineární a kvadratickou funkci sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce užívá funkční vztahy při řešení úloh	Funkce pravoúhlá soustava souřadnic pojem funkce lineární funkce (přímá úměrnost)
řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování	Finanční matematika. základní pojmy finanční matematiky
rozliší shodné a podobné útvary užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	Podobnost. podobnost věty o podobnosti trojúhelníků
charakterizuje jednotlivá tělesa narýsuje síť tělesa vypočítá povrch a objem těles řeší slovní úlohy na povrch a objem těles	Tělesa. kužel jehlan koule povrch a objem těles
používá ve výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku goniometrické funkce sinus, cosinus, tangens, cotangens	Goniometrické funkce.

	Závěrečné opakování
--	---------------------

5.2.13 Vzdělávací předmět: seminář z matematiky

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Seminář z matematiky je volitelným předmětem v 8 a 9. ročníku. Rozšiřuje a prohlubuje obsah předmětu Matematika vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Obsah předmětu je zaměřen na procvičení získaných matematických znalostí a dovedností, na jejich uplatnění při řešení úloh z praxe. Zároveň rozšiřuje matematické vědomosti nad rámec RVP v souvislosti s přijímacím řízením na střední školy. Klade důraz na vytváření správného úsudku, postřehu, vzhledu do úlohové situace nebo experimentu.

Předmět Seminář z matematiky naplňuje některé oblasti průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, zejména formuje studijní dovednosti, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci a vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci. Formy a metody práce jsou voleny s ohledem na charakter učiva, je využívána nejen frontální výuka, ale i skupinová výuka, projektová výuka, práce s interaktivní tabulí. Výuka probíhá v kmenové učebně.

Seminář z matematiky je vyučován s časovou dotací 1 hodina týdně, ale je koncipován do dvouhodinového bloku jednou za 14 dní.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu seminář z matematiky

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: můj vztah ke mně samé/mu; moje učení, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygiena: hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných

na látku předmětu

EV Environmentální výchova

EV 2 Základní podmínky života: různá měření, tabulky, grafy

EV 4 Vztah člověka k prostředí: řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

VMEGS Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa

5.3.5.5 Učební plán předmětu informatika v souladu s učebním plánem školy

ročník	8.	9.	celkem
Seminář z matematiky	1	1	2

Očekávané výstupy RVPZV:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení

úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

- *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
 - *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
 - *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
 - *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
 - *načrtne a sestojí rovinné útvary*
 - *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků*
 - *načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
 - *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
 - *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
 - *načrtne a sestojí síť základních těles*
 - *načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině*
 - *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*
- NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**
- *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*
 - *řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*

Výchovně vzdělávací strategie předmětu vedou žáka k rozvíjení těchto kompetencí:

1. Kompetence k učení:

- je schopen podle vzorového řešení příkladu samostatně řešit obdobné úlohy
- orientuje se v zadání slovní úlohy, umí vybrat údaje podstatné pro řešení
- analyzuje řešení úlohy, hledá a napravuje chyby
- používá matematické znaky a symboly
- na základě samostatné práce hodnotí své znalosti
- je veden k samostatnému pozorování, měření, porovnávání, odhadování, zaokrouhlování

2. Kompetence k řešení problému

- je veden k řešení problémových úloh, modelových situací vedoucích k hledání vlastního úsudku a odhadu
- je veden k řešení problému logickými, matematickými postupy
- objevuje různé varianty řešení problému
- provádí rozbor úkolu (problému), tvoří plán jeho řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup k vyřešení a k vyhodnocení
- správnosti výsledku vzhledem k zadání
- rozsáhlejší úkoly řešené ve skupině řeší ve spolupráci s ostatními

3. Kompetence komunikativní

- popisuje a vysvětluje svůj postup řešení úkolu
- dokáže obhájit svůj názor na základě věcných argumentů
- pracuje s grafy, tabulkami, diagramy
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
- učí se využívat informační a komunikační technologie pro řešení úkolů
- při práci ve skupině aktivně spolupracuje s ostatními

4. Kompetence sociální a personální

- respektuje společně dohodnutá pravidla chování
- pomáhá při řešení úloh slabším žákům
- dokáže se obrátit na ostatní s žádostí o pomoc
- neodmítá pomoc ostatním
- při skupinové práci přijímá svou roli ve skupině
- přijímá kritiku i pochvalu

5. kompetence občanské

- uvědomuje si význam Matematiky v běžném životě
- uvědomuje si provázanost Matematiky s ostatními předměty

řeší příklady vycházející z běžného života (daně, nákupy, spoření,..)

6. kompetence pracovní

pracuje samostatně s učebnicí, zvládá práci s tabulkami, kalkulačkou

správně používá rýsovací potřeby

vyrábí jednoduché učební pomůcky

zapojuje tvořivý přístup, k práci přistupuje zodpovědně

dodržuje bezpečnost práce

při řešení úloh posiluje trpělivost, vytrvalost a systematičnost

5.3.5.6 Vzdělávání obsah v předmětu seminář z matematiky

Ročník: 8	
Učivo	Výstup
Druhá mocnina a odmocnina - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin	- určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech
Pythagorova věta - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty	- rozlišuje odvěsny a přepony - rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - využívá poznatků ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností
Mocniny s přirozeným mocnitelem - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti	- zapisuje a určuje mocniny s přirozeným mocnitelem - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - zapisuje čísla v desítkové soustavě s užitím mocnin o základu 10
Výrazy - číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů	- rozumí pojmu výraz - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu číselného výrazu - zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text - dosazuje do výrazu s proměnnou - provádí početní operace s výrazy
Mnohočleny	- chápe pojem mnohočlen

Ročník: 8	
Učivo	Výstup
- mnohočlen - operace s mnohočleny - rozklad mnohočlenu na součin	- sčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkání
Lineární rovnice - rovnost - lineární rovnice	- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení
Slovní úlohy - slovní úlohy	- matematizuje jednoduché reálné situace - vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností - řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou,...) - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení
Kruh, kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice - obsah kruhu	- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítává obvod a obsah kruhu
Válec - pojem - povrch válce - objem válce	- charakterizuje válec - odhaduje a vypočítá povrch a objem válce - načrtne síť válce
Konstrukční úlohy - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy	- umí sestavit jednoduché konstrukce - rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti - využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice,...) v konstrukčních úlohách
Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru	- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek - vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách

Ročník: 9	
Učivo	Výstup
Racionální čísla Algoritmy početních výkonů Výhodné počítání Fixace pojmů Odhady	- žák počítá s Q
Lineární rovnice a jejich soustavy Slovní úlohy o pohybu Slovní úlohy o směsích Slovní úlohy o spol. práci	- žák řeší rovnice v praxi (úlohy o pohybu, společné práci, směsích) - žák řeší i obtížnější slovní úlohy pomocí rovnice nebo soustav rovnic
Algebraický lomený výraz Společný násobek a dělitel mnohočlenů Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů	- žák počítá s algebraickými výrazy s mnohočlenem ve jmenovateli
Poměr	- žák určuje měřítko plánů a map
Goniometrické funkce ostrého úhlu	- žák pozná zápis goniometrické funkce a správně ji zapisuje - využívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe
Lineární rovnice - rovnost - lineární rovnice	- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení
Procenta Jednoduché výpočty Slovní úlohy na dvojí zlevnění Promile Přímá a nepřímá úměrnost Funkce Kvadratická funkce	- žák počítá procenta pomocí přechodu přes 1%, úměry nebo vzorců - žák sestavuje tabulky, čte grafy - řeší úlohy z praxe - vyjádří grafem závislost a odečítá z něho potřebné hodnoty - pozná kvadratickou funkci a sestrojí její graf
Jehlan, kužel Objem a povrch jehlanu Objem a povrch rotačního kuželu	- počítá objem a povrch jehlanu a kuželu s využitím goniometrických funkcí
Zajímavé úlohy z učiva ZŠ	- žák aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých

Ročník: 9	
Učivo	Výstup
	tematických a vzdělávacích oblastí

5.3 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

5.3.1 Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

5.3.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

5.3.3 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení: Učí se vyhledávat a třídit informace, interpretovat je na základě pochopení jejich obsahu a významu. Učí se ovládat základní funkce některých programů, získané poznatky pak aplikuje při řešení praktických problémů v různých předmětech; tím že: žáci vyhledávají informace podle pokynů vyučujícího, dané informace zpracovávají v konkrétních pracích. Učí se dovednostem pracovat s informačními a komunikačními technologiemi, využívá je v ostatních vzdělávacích oblastech. Tištěné i digitální dokumenty používá jako zdroje informací. Umožňuje nalézat spolehlivé aktuální informace z většího množství zdrojů. Informační a komunikační technologie racionalizují práci.

Kompetence k řešení problémů: Učí se získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost; tím že: informace vyhodnocuje, zpracovává, při vyhledávání na Internetu používá vhodné cesty.

Kompetence komunikativní: Umí naslouchat, ptát se, formulovat otázky, vysvětlovat, vést dialog, chápat postoje a záměry účastníků komunikace, reagovat odpovídajícím způsobem, využívá k tomu informační a komunikační prostředky (mail, chat, konference, diskuse), tím, že: umí komentovat výsledky své práce (především při prezentaci). Umí odeslat a přijmout zprávu s přílohou, umí uložit informace z webu a dále je zpracovat. Využívá úsporný a formalizovaný způsob komunikace a prezentace, tím podporuje logicky uspořádané a přesné způsoby vyjadřování. Využívá informační a komunikační technologie ke snazší, rychlejší a spolehlivější výměně informací.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje a pracuje v pracovní skupině podle svých schopností a na základě poznání nebo přijetí své role, vyjednává a hledá kompromisní řešení, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; třídí a zpracovává informace; tím, že: řeší jednoduché pracovní úkoly za pomoci vhodně vybraného programu, promýšlí nejvhodnější pracovní postupy

z hlediska očekávaného výsledku a volí odpovídající technologie.

Kompetence občanské: Učí se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, respektuje přesvědčení druhých lidí a učí se zodpovědnosti; tím, že: dodržuje informační etiku.

Kompetence pracovní: Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zásady hygieny práce, zásady zdravého pracovního prostředí, tím, že: dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti, adaptuje se na změněné nebo nové podmínky. Učí se využívat získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost.

5.3.4 Vzdělávací předmět: informatika

5.5.4.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu Informatika je realizován obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, oboru Informatika. Hlavním cílem je, aby všichni žáci získali základní dovednosti při ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, aby byli schopni orientovat se ve světě informací, aby se naučili s nimi pracovat a využívali je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pomáhá žákovi orientovat se ve struktuře a činnosti počítače, poznat možnosti jeho využití, zacházet s počítačem a jeho přídatnými zařízeními uživatelským způsobem, pracovat s hotovými didaktickými programy, osvojit si základy práce s grafikou a databázemi a e-learningovým vzděláváním. Žáci se učí třídit informace, kriticky je posuzovat a aplikovat v praktickém životě v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady. Svým vzdělávacím obsahem předmět úzce souvisí s průřezovým tématem a předmětem „Mediální výchova“.

Informatika je povinný předmět s hodinovou dotací 1 hodina týdně v 5. až 8. ročníku. Výuka probíhá v budově školy v odborné počítačové učebně.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu informatika

MV Mediální výchova

Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Komunikace

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímají: naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů

MkV Multikulturní výchova

Multikulturalita

5.5.4.2 Učební plán předmětu informatika v souladu s učebním plánem školy

ročník	5.	6.	7.	8.	9.	celkem
Informatika	1	1	1	1	0	4

5.5.4.3 Očekávané výstupy RVPZV:

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

- žák využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

5.3.5 Očekávané výstupy předmětu – tematické okruhy 5. – 8. ročník

- Základy hardware (počítač a jeho součásti; nejběžnější periferní zařízení)
- Základy software (operační systémy; aplikace a jejich skupiny)
- Základy netware (základní typy sítí; základní principy komunikace v sítích)
- Základní informační jednotky (bit a Byte; velikost a kapacita)

- Ovládací zařízení v GUI (myš - klepnutí, poklepání, tažení apod...; klávesnice - oblasti a funkce jednotlivých kláves; znakové sady a přepínání mezi nimi apod...)
Základní obrazovka (Objekt a odkaz na objekt; Plocha a Hlavní panel)
Okno (popis základních ovládacích prvků; možnost nastavení chování okna)
Dialogový panel (popis základních ovládacích prvků)
- Základní objekty (adresář čili složka, soubor, cesta; základní práva přístupu k objektům)
Základní činnosti (vytváření, přejmenování, ukládání, mazání, přesouvání, kopírování apod...)
- Principy práce se soubory (založení nového souboru, otevření existujícího souboru, ukládání a ukládání pod novým názvem)
Jednoduchý textový editor (principy psaní textu; typické formátování písma a textu)
Jednoduchý grafický editor (principy malování; typické grafické nástroje)
Jednoduchý tabulkový editor (principy výpočetních tabulek; jednoduché vzorce a funkce)
- Prezentační programy (PowerPoint – vlastní tvorba jednoduché prezentace)
Práce se schránkou (využití schránky v rámci jedné aplikace; využití schránky mezi rozdílnými aplikacemi)
- Internet, bezpečnost práce na internetu, zásady internetové komunikace
- Prohlížeč www stránek (principy prohlížení www stránek; základy vyhledávání)
Poštovní klient (principy práce s elektronickou poštou; Adresář)
- Nápočedný systém
Zabezpečení dat (antivirové programy apod...)
Komprimační programy
- Digitální fotografie, grafika, úpravy

Obecné výstupy předmětu

- Základy práce s počítačem - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie, respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady, chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím
- Vyhledávání informací a komunikace - při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- Zpracování a využití informací - pracuje s textem a obrázkem v textovém, tabulkovém a grafickém editoru
- Žák umí zpracovat a vytvořit složitější prezentaci a prezentovat ji před spolužáky a učiteli. Tento cíl je zároveň výstupním hodnocením žáka v oboru informační technologie.

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím
- Vyhledávání informací a komunikace

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

5.5.5.1 Vzdělávání obsah v předmětu informační technologie v 5. ročníku - okruhy:

Učivo	Výstup
Historie informací	- vysvětlí pojmy informatika a informační technologie - popíše vývoj předávání informací od pravěku po novověk
Práce s informacemi	- vysvětlí, jak a kde se hledají kvalitní informace - rozlišuje dobré a špatné informace
Zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou	- žák respektuje pravidla bezpečné práce - popíše správné umístění monitoru - dbá zásad správného sezení u počítače
Jednoduchá údržba počítače, hardware a software, funkce a popis počítače a přídatných zařízení	- dokáže pojmenovat základní díly počítačové sestavy a vlastními slovy vysvětlit jejich použití - zná základní klávesy klávesnice a vysvětlí jejich použití - dokáže na příkladech vysvětlit pojmy hardware, software - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím - dokáže pojmenovat nejpoužívanější přídatná zařízení a vlastními slovy vysvětlit jejich použití
Zapnutí a vypnutí počítače	- zapne a vypne počítač, v případě nutnosti umí počítač restartovat - přihlásí se na uživatelský účet
Operační systémy a jejich základní funkce	- rozezná nejznámější informační systémy - orientuje se v pracovním prostředí počítače
Práce se soubory	- rozumí pojmům soubor, složka, přípona souboru a umí ukládat a otvírat své práce - umí změnit ikonu a přejmenovat soubor - soubor dokáže kopírovat a přesouvat - vybrané soubory umí smazat - žák ví jak používat průzkumníka
Program Malování	- žák pracuje s obrázkem v grafickém editoru - umí používat nástroje k tvorbě a úpravě obrázku
Internet	- žák při vyhledávání informací na internetu, používá jednoduché a vhodné cesty, zná a umí vysvětlit pojmy internet, web, adresa
Zajímavé služby internetu	- seznámil se s různými dětskými portály a umí je využívat

5.5.5.2 Vzdělávání obsah v předmětu informační technologie v 6. ročníku - okruhy:

Učivo	Výstup
Paměťová schránka, Operace s paměťovou	- umí používat paměťovou schránku, zná klávesové zkratky CTRL + C, CTRL + X, CTRL + V nebo jiné způsoby jak kopírovat, vyjmout, vložit vybrané

Učivo	Výstup
schránkou, (kopírování, vyjmutí, vkládání)	objekty
Využití tiskárny, tisk dokumentu	- umí si vytisknout dokument - používá základní nastavení tisku
Internet, Vyhledávání informací, Internetové vyhledávače, Nebezpečí z internetu, elektronická pošta	- vysvětlí vznik internetu a jednoduše popíše, jak funguje - umí založit emailovou schránku - orientuje se v prostředí webu - vyhledává webové stránky - stahuje informace z webových stránek - vyjmenuje různé internetové vyhledávače - ví, co je to hypertextový odkaz a umí ho použít - vyhledává informace na internetu a používá k tomu vhodné postupy
Služby internetu	- zná princip používání internetové encyklopedie - zná výhody a nevýhody on-line komunikace, používá pojem chat - vysvětlí výhody a nevýhody internetových obchodů - vysvětlí pojem PIN - zná výhody a nevýhody elektronického bankovníctví
MS WORD	- zvládá vytvoření jednoduchého textového souboru pomocí programu MS WORD - žák zvládá úpravy napsaného textu a jeho formátování - dokáže uspořádat text na stránce - umí vložit záhlaví a zápatí stránky - vytvoří tabulku a zvládá úpravy políček tabulky, formátování textu v tabulce, vzorce, automatické formátování tabulky - umí kreslit obrázky, ovládá vložení obrázků, orámování a stínování - do souboru vloží obrázek pomocí WordArt
Tiskárny	- žák vyjmenuje základní druhy tiskáren a popíše princip jejich fungování - u jednotlivých tiskáren uvede výhody a nevýhody jejich používání

5.5.5.3 Vzdělávání obsah v předmětu informační technologie v 7. ročníku - okruhy:

Učivo	Výstup
MS Word	- žák opakuje učivo předchozího ročníku - získané dovednosti a znalosti dokáže využít v zadaných úlohách
Grafika	- vysvětlí rozdíl mezi rastrovou a vektorovou grafikou
Skener	- žák umí používat skener a využívá ho ve své práci - zná jednotlivé tlačítka a funkce skeneru
MS Excel	- popíše prostředí MS Excel - ví, jak postupovat při založení jednoduché tabulky - správně založí soubor a ukládá a zálohuje data - provádí jednoduché úpravy údajů, kopírování a přesouvání, posloupnosti, základní operace s daty - formátuje data v tabulce, změní písmo, upravuje formát čísel - upraví tiskovou stránku, - vhodně vkládá vzorce do EXCELU, součty, průměry - z tabulky dokáže vytvořit jednoduché grafy - upravuje grafy - postupuje dle zadaných písemných kritérií
Sociální sítě	- žák se orientuje v možnostech nabídky sociálních sítí - dodržuje zásady bezpečného pohybu na sociálních sítích - zná nejznámější sociální sítě - zná zakladatele Facebooku a popíše vznik této sítě
Ochrana počítače	- popíše ochranu počítače před viry a nevyžádanou poštou - vysvětlí pojem vir a hoax - zná princip šíření virů - vyjmenuje některé antivirové programy a jejich fungování - vysvětlí pojem spam a popíše, jak se proti němu chránit
Digitální fotoaparát	- zná základní typy digitálních fotoaparátů - popíše princip digitálního fotografování - umí přenést fotografie z karty fotoaparátu do počítače
Digitální videokamera	- zná základní funkce digitální videokamery a dokáže natočit jednoduchý videoklip - vysvětlí přenos a zpracování natočeného materiálu

5.5.5.4 Vzdělávání obsah v předmětu informační technologie v 8. ročníku - okruhy:

Učivo	Výstup
Power Point	- žák zvládá založení prezentačního souboru dle popisu - vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými druhy prezentací - orientuje se v prostředí, ukládání a zálohování prezentace - řídí se základními pravidly pro tvorbu prezentace z grafického a textového hlediska - umí vytvořit návrh šablony prezentace - u vytvořené prezentace nastaví animace a časování - v prezentaci vkládá text a umí ho formátovat - do prezentace vloží obrázky, video a zvuk - upravuje již vytvořenou prezentaci - vytvoří prezentaci na zvolené téma, prezentaci umí spustit a prezentovat před třídou
Úprava digitální fotografie	- žák dokáže upravit digitální fotografii dle potřeby - žák zná některý z programů na úpravu fotografií
Vytvoření videozáznamu	- žák ovládá základy práce a úpravy digitálního videa, nahrání videa do počítače, jeho editace, exportování videa - z nahraných materiálů vytvoří jednoduché video - k vytvořenému videu dokáže vytvořit titulky
Multimediální přehrávač	- žák umí pracovat s multimediálním přehrávačem - zná a vyjmenuje některé typy přehrávačů
PDF	- vysvětlí princip a využití formátu PDF - umí převádět soubory z programu MDS Word do formátu PDF
Komprimace souborů	- vysvětlí princip komprimačních programů - podle potřeby umí komprimovat a dekomprimovat potřebné soubory
Základy administrativy	- žák zná správný prstoklad při psaní na klávesnici - žák umí dle svých možností napsat souvislý text s probranými znaky a diakritickými znaménky - žák umí opsat německý text na české klávesnici, užívá funkcí - žák zná manipulaci s číselnou řadou, snaží se používat všechna znaménka v textu dle ČSN 016910 - žák umí používat své znalosti a dovednosti při psaní textů, dbá na vnější normalizovanou úpravu textu - žák zná normalizační úpravu adres, PSČ a umí ji uplatnit - zná stylizaci a úpravu úředních písemností - žák dokáže napsat jednoduchou žádost - žák dokáže vytvořit jednoduchou objednávku - žák dokáže správně napsat písemnou reklamaci - žák dokáže napsat vlastní životopis, zná všechny náležitosti - žák zná náležitosti psaní titulů
Moderní technologie	- zná a popíše princip moderních technologií – USB, paměťové karty, tablet, notebook, dataprojektor

5.3.6 Průřezové téma - předmět: Mediální výchova

5.5.6.1 Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

5.5.6.2 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka předmětu Mediální výchovy přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat informace z nejrůznějších zdrojů, kriticky posuzovat, třídit je a využívat
- vedeme žáky k sebehodnocení i hodnocení navzájem
- žáci se zúčastňují různých soutěží, které je motivují k učení
- na praktických úlohách ze života ukazujeme žákům smysl učení, jeho celoživotní nutnost
- vedeme žáky k samostatnému myšlení, existují různé cesty při řešení problému

Kompetence k řešení problémů:

- motivujeme žáky problémovými úlohami ze života
- žáci týmově spolupracují na řešení problému, sami vytvářejí postupy
- podporujeme využívání moderní technologie při řešení problému
- žáci mohou k prezentaci svých projektů využívat multimediální tabuli
- žák má možnost kdykoli se poradit s učitelem

Kompetence komunikativní:

- žáci jsou vedeni k tomu, aby se uměli vyjadřovat jazykově správně, souvisle a kultivovaně
- učitelé užívají kooperativní metody učení, podporují spolupráci mezi žáky
- žáci naslouchají svým spolužákům, hodnotí jejich projevy a argumentaci, diskutují
- žáci se učí využívat moderní informační a komunikační technologie
- zadáváme žákům referáty, projekty, které prezentují před spolužáky

Kompetence sociální a personální:

- učitel při vyučování zařazuje skupinovou práci, vzájemnou pomoc při učení
- žáci se učí pracovat ve skupině, vzájemnou pomoc při kvalitní týmové spolupráci
- žáci si ve skupině pomáhají, uplatňují své znalosti a dovednosti, výsledky práce prezentují

Kompetence občanské:

- žák se učí tolerovat a respektovat lidi jiných národností, kultur, náboženských vyznání

Kompetence pracovní:

- žáci hodnotí práci svou i práci spolužáků
- při hodinách je kladen důraz na pestrost úkolů tak, aby všichni žáci s různými dispozicemi měli šanci na seberealizaci
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

5.3.7 Vzdělávací předmět: Mediální výchova

5.5.7.1 Charakteristika předmětu:

Předmět mediální výchova byl zařazen pro naplnění tematických okruhů PT. Má blízkou vazbu na vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie a Umění a kultura.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v počítačové učebně. Mediální výchova je ve školním učebním plánu zařazen jako povinný předmět s hodinovou dotací 1 hodina týdně v 6. až 9. ročníku. Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj mediální gramotnosti. Receptivní činnosti se soustřeďují na nakládání s projevy masové produkce (kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení,

interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, pozorování stavby mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, sledování vlivu médií, sledování fungování médií, historie médií). Produktivní činnosti se soustřeďují na vytváření jednoduchých sdělení určených pro média a sestavování vlastní mediální produkce (organizace práce ve školním časopise, příprava vlastních příspěvků, redigování příspěvků druhých, reprezentace školního média před školní i mimoškolní veřejností).

Mezi metody a formy práce náleží analýza textu (ukázky), práce ve skupinách, diskuse, strukturovaná diskuse, brainstorming, škálování, hraní rolí, volné psaní, práce s PC a audiovizuální technikou.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Mediální výchova.

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

5.5.7.2 Tematické okruhy receptivních činností:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediálních sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediálních sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na

uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

5.5.7.3 Tematické okruhy produktivních činností:

- **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

5.5.7.4 Učební plán předmětu mediální výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Mediální výchova	1	1	1	1	4

5.5.7.5 Očekávané výstupy RVP ZV:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení

- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Ročník: 6	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- vysvětlí, co to jsou media - vysvětlí pojem komunikace, popíše její fáze a vysvětlí průběh komunikačního řetězce - objasní vývoj médií a popíše jejich jednotlivé funkce - vysvětlí pojem tisky a popíše právní základy fungování tisku ve společnosti - vysvětlí funkce veřejnoprávních médií - popíše historický vývoj veřejnoprávních médií - vysvětlí vývoj a funkce internetu	Co to jsou media a jak fungují
- pojmenuje rizika nebezpečí vyplývající z anonymity na internetu - uvědomuje si různé formy nebezpečí na internetu a ví, jak se jim vyhnout - vysvětlí, jaké vzniká nebezpečí při zneužití osobních informací na internetu - vysvětlí některé pojmy, které s tímto tématem souvisí	Bezpečný internet
- podílí se na tvorbě školního časopisu, vytváří vlastní příspěvky, dodržuje stanovené termíny odevzdání	Vydávání školního časopisu Trivium Revue
- rozeznává probírané publicistické žánry, určí jednotlivé rozdíly mezi žánry a pokouší se vytvořit vlastní příspěvky.	Publicistické žánry: komiks, příběh, fotografie
- vysvětlí pojmy související s mediální výchovou	Mediální slovníček
- připraví si projev na zadané nebo vlastní téma, pracuje s kritérii zadání (podle obtížnosti v jednotlivých ročnících) a snaží se je dodržet	Řečnický projev
- využívá médií jako zdroje informací a naplnění volného času, vytváří si představu o roli médií v každodenním životě regionu, v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti - učí se orientovat v odborném textu, odlišuje podstatné od nepodstatného - vnímá různé typy psaných a mluvených jazykových prostředků, vybírá vhodné tvary pro různé komunikační styly - rozšiřuje si znalosti o současném dění, vhodně argumentuje, zapojuje se do diskusí	Kritické čtení a vnímání mediálního obsahu

Ročník: 7	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- popíše posloupnost vývoje jednotlivých médií - rozpozná a popíše specifické vlastnosti jednotlivých médií - pojmenuje některé osobnosti, které se na vývoji médií podíleli - objasní základní informace o principu digitálního přenosu informace - vyjmenuje možnosti digitalizovaných médií - vysvětlí některé pojmy související s tímto tématem	Mediální technologie
- popíše způsoby tvorby mediálních obsahů a sdělení - vysvětlí pojem cenzura a příkladu rozpozná cenzurovaný text. - vysvětlí úskalí tvorby mediálního sdělení - vyjmenuje osobnosti, které s tématem souvisí a popíše jejich činnost - vysvětlí některé pojmy související s tématem	Mediální obsahy a sdělení
- vysvětlí pojem reklama a popíše základní fáze tvorby reklamní kampaně - popíše různé formy reklamy a kanály, kterými se reklama šíří - rozlišuje význam jazyka při tvorbě reklamního sdělení - je obeznámen o zákonech upravujících fungování reklamy - vysvětlí některé pojmy související s reklamou - vytvoří reklamní leták	Média a reklama
- podílí se na tvorbě školního časopisu, vytváří vlastní příspěvky, dodržuje stanovené termíny odevzdání	Vydávání školního časopisu Trivium Revue
- rozeznává probírané publicistické žánry, určí jednotlivé rozdíly mezi žánry a pokouší se vytvořit vlastní příspěvky.	Publicistické žánry: vypravování, glosa, sloupek, poznámka
- popíše možnosti využití programu MO Publisher - vybere nebo navrhne vlastní úvodní stánu časopisu a vytvoří vlastní barevné schéma bulletinu	Základy MO Publisher 2010.
- žák popíše pojmy související s mediální výchovou	Mediální slovníček
- připraví si projev na zadané nebo vlastní téma, pracuje s kritérii zadání (podle obtížnosti v jednotlivých ročnících) a snaží se je dodržet	Řečnický projev
- využívá médií jako zdroje informací a naplnění volného času, vytváří si představu o roli médií v každodenním životě regionu, v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti - seznamuje se s internetovým zpravodajstvím, reklamními prvky, rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritický odstup od nich - orientuje se v odborném textu, odlišuje podstatné od nepodstatného - vnímá různé typy psaných a mluvených jazykových prostředků, vybírá vhodné tvary pro různé komunikační styly - rozlišuje mezi bulvární a významnou mediální informací, vyhodnocuje obsah a věrohodnost - rozšiřuje si znalosti o současném dění, vhodně argumentuje, zapojuje se do diskusí	Kritické čtení a vnímání mediálního obsahu

Ročník: 8	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- popíše historický vývoj zábavy v jednotlivých médiích - rozlišuje různé formy zábavy v různých médiích - vytvoří jednoduchý reklamní šot - rozlišuje a popíše některé pojmy související se zábavou	Média a zábava
- rozlišuje různé profese pracující v médiích - vysvětlí některé pracovní postupy novinářů - vysvětlí pojem etický kodex novináře a novinářská kachna - vysvětlí pozitiva a negativa práce v médiích - vytváří tiskové a multimediální zprávy	Práce v médiích
- vysvětlí pojem žurnalistika a žurnalista - vyjmenuje a popíše základní znaky žurnalistiky - popíše a rozlišuje jednotlivé typy žurnalistiky - rozlišuje různé zdroje žurnalistických informací - vysvětlí pojem investigativní žurnalistika	Žurnalistika
- rozlišuje jednotlivé typy mediálních obsahů a uvede k nim odpovídající příklady - vytvoří základní otázky nutné pro tvorbu zprávy, popíše zásady tvorby a konstrukce zprávy - rozlišuje a popíše jednotlivé typy zpráv	Typy mediálního obsahu
- podílí se na tvorbě školního časopisu, vytváří vlastní příspěvky, dodržuje stanovené termíny odevzdání	Vydávání školního časopisu Trivium Revue
- rozeznává probírané publicistické žánry, určí jednotlivé rozdíly mezi žánry a pokouší se vytvořit vlastní příspěvky.	Publicistické žánry: Interview, editoriál, recenze
- popíše možnosti využití programu MO Publisher - pracuje se základními funkcemi, jako je návrh strany, formát strany, vložení a podobně	Základy MO Publisher 2010.
- vysvětlí pojmy související s mediální výchovou	Mediální slovníček
- připraví si projev na zadané nebo vlastní téma, pracuje s kritérii zadání (podle obtížnosti v jednotlivých ročnících) a snaží se je dodržet	Řečnický projev
- kriticky přistupuje k mediálním informacím- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - rozpozná prvky, které signalizují skutečnost, že je prezentován názor novináře - uvědomuje si, proč zpravodajství není a nemůže být úplným odrazem reality - zmapuje, co asi prožívají a jak se cítí ti, o nichž jsou napsány novinové zprávy - orientuje se v odborném textu, odlišuje podstatné od nepodstatného - rozpozná hodnotící prostředky ve zpravodajství - vnímá různé typy psaných a mluvených jazykových prostředků, vybírá vhodné tvary pro různé komunikační styly - rozšiřuje si znalosti o současném dění, vhodně argumentuje, zapojuje se do diskusí	Kritické čtení a vnímání mediálního obsahu

Ročník: 9	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- popíše základní hodnoty novinářské etiky - posoudí článek z etického hlediska - najde rozdíl mezi reklamou a zprávou - rozliší hlavní aspekty etické/neetické reklamy - popíše, jak se lze neetické reklamě bránit - umí rozlišit mediální sdělení, která upevňují negativní předsudky a představy ve společnosti	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- vysvětlí vliv médií na společnost - vysvětlí pojem propaganda a uvede příklad propagandy - uvede předsudky a stereotypy, které se objevují v médiích	Vliv, omezení a nebezpečí médií
- popíše vnitřní strukturu organizace zabývající se médií - jednoduše vysvětlí strukturu redakce a popíše pracovní náplň jednotlivých funkcí - rozlišuje vnitřní a vnější faktory ovlivňující práci redakce - orientuje se ve výrobních postupech redakce - vysvětlí pojem publicistika a rozlišuje její jednotlivé typy	Vnitřní fungování médií Publicistika
- popíše, na jakých principech funguje regulace médií a zná základní legislativní úpravy médií	Regulace médií
- podílí se na tvorbě školního časopisu, vytváří vlastní příspěvky, dodržuje stanovené termíny odevzdání	Vydávání školního časopisu Trivium Revue
- žák rozeznává probírané publicistické žánry, určí jednotlivé rozdíly mezi žánry a pokouší se vytvořit vlastní příspěvky.	Publicistické žánry: úvaha, reportáž, komentář
- objasní možnosti využití programu MO Publisher a aktivně je využívá - vytvoří vlastní časopis	MO Publisher 2010.
- vysvětlí pojmy související s mediální výchovou a některé z nich dokáže popsat	Mediální slovníček
- připraví si projev na zadané nebo vlastní téma, pracuje s kritérii zadání (podle obtížnosti v jednotlivých ročnících) a snaží se je dodržet	Řečnický projev
- využívá médií jako zdroje informací a naplnění volného času, vytváří si představu o roli médií v každodenním životě regionu, v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti - seznamuje se s internetovým zpravodajstvím, reklamními prvky, rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritický odstup od nich - orientuje se v odborném textu, odlišuje podstatné od nepodstatného - vnímá různé typy psaných a mluvených jazykových prostředků, vybírá vhodné tvary pro různé komunikační styly - rozlišuje mezi bulvární a významnou mediální informací, vyhodnocuje obsah a věrohodnost - rozšiřuje si znalosti o současném dění, vhodně argumentuje, zapojuje se do diskusí	Kritické čtení a vnímání mediálního obsahu

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

5.4.1 Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

5.6.1.1 Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně

- ☛ pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- ☛ staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- ☛ chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- ☛ zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

5.6.1.2 Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- ☛ sdělit svoji adresu
- ☛ používat prakticky základní formy společenského styku
- ☛ připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- ☛ sledovat a vyhodnocovat proměny počasí
- ☛ umět správně pojmenovat části svého těla
- ☛ provádět základní úkony osobní hygieny
- ☛ pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- ☛ zapojit se do her s ostatními dětmi
- ☛ napsat svoji adresu a adresu školy
- ☛ orientovat se bezpečně v kalendáři
- ☛ dovést pečovat o pokojové rostliny
- ☛ pohybovat se podle pravidel pro chodce
- ☛ v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- ☛ dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- ☛ třídit odpady
- ☛ pozorovat lupou a pořídít jednoduchý nákres pozorování
- ☛ podle instrukce provést jednoduchý pokus
- ☛ měřit délku a teplotu
- ☛ přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

5.6.1.3 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní: Učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

5.4.2 *Vzdělávací předmět: Prvouka*

5.4.3 *Charakteristika předmětu:*

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvořů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející

z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

5.6.3.1 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Prvouka

OSV: Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 *Rozvoj schopností poznání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
- OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 *Psychohygiena:* dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 *Kreativita:* nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

- OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 *Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- OSV 8 *Komunikace:* řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
- OSV 9 *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

- OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika:* vytváření povědomí o kvalitách typu

odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, ochota pomáhat

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát:* přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

- MkV 2 *Lidské vztahy:* právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

- EV 1 *Ekosystémy:* les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
- EV 2 *Základní podmínky života:* voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí:* doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí:* naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

MV Mediální výchova:

- MV 1 *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:* hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
- MV 2 *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:* vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
- MV 4 *Vnímání autora mediálních sdělení:* identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky
- MV 5 *Fungování a vliv médií ve společnosti:* vliv a role médií v každodenním životě

5.6.3.2 Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	2	2	3	--	--	7

5.6.3.3 Očekávané výstupy RVPZV:

1. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí

3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
10. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

2.ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

3. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

5.6.3.4 Pro 1. stupeň:

Ročník: 1.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy rozliší nebezpečná místa při cestě do školy	můj domov a bydliště-adresa bezpečná cesta do školy
pozoruje změny v okolí školy a svého bydliště	okolí školy a bydliště
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků	moje rodina a role členů rodiny, pravidla slušného chování
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	činností. práce a povolání dospělých.

seznamuje se s denním režimem, kalendářem, zná rozvrh dne, určuje kolik je hodin	režim dne, roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, čas jako fyzikální veličina
pojmenuje významné osobnosti města, historické památky.	významní lidé v městě, regionální památky.
využívá elementární znalosti o lidském těle seznamuje se významnými dny v roce a zvyky lidí	lidské tělo a jeho části, osobní hygiena
seznamuje se významnými dny v roce a zvyky lidí	státní svátky a významné dny- Velikonoce, Vánoce
pozoruje a popíše proměny v přírodě v různých ročních obdobích	jednotlivá roční období a znaky v přírodě
roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků a uvede příklady jejich výskytu ve známé lokalitě	ovoce, zelenina, listnaté a jehličnaté stromy, pokojové rostliny, domácí mazlíčci a zvířecí rodiny
uplatňuje základní hygienické a režimové návyky zvládá sebeobsluhu, popíše zdravotní potíže a pocity, zvládá ošetření drobných poranění	lidské tělo a jeho části, osobní hygiena základy první pomoci
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné	osobní bezpečí komunikace s operátory tísňového volání
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	základy chování při zvláštních a mimořádných událostech

Ročník: 2.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
rozlišuje vztahy v rodině, role rodinných příslušníků	rodina, základní pravidla společenského chování
rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost orientuje se v čase- kalendářní rok, školní rok ,měsíce, týdny, dny, hodiny denní režim dětí, práce a odpočinek pozná významné památky v okolí bydliště	orientace v čase a časový řád, denní režim dítěte současnost a minulost v našem životě
uplatňuje elementární poznatky o rodině a činnostech člověka, o soužití, zvycích	průběh lidského života, bydlení, zvyky, svátky
pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích rozliší	voda, vzduch, půda – význam pro život rostliny a živočichové životní podmínky - význam vody,

charakteristické znaky: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka	vzduchu rovnováha v přírodě ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté, rozezná běžně se vyskytující keře, stromy, zeleninu, pozná domácí a volně žijící zvířata	rostliny a živočichové, znaky života, stavba částí těla význam přírodnin pro člověka rovnováha v přírodě
umí dodržovat základní hygienické návyky zvládá sebeobsahu, popíše pocity a potíže, umí ošetřit drobná poranění	péče o zdraví lidské tělo a jeho stavba vývoj jedince správná strava, denní režim, drobné úrazy a první pomoc
rozezná nebezpečí, dodržuje zásady bezpečného chování, neohrožuje sebe a jiné využívá místa k bezpečným hrám	bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, mimořádné události

Ročník: 3.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

umí se orientovat v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině orientuje se v plánu obce, ví, kde jsou významné budovy	obec, místní a okolní krajina, poloha v krajině rozdíl město a vesnice, typy krajiny
začlenění svou obec (město do určitého kraje), zná názvy nejbližších okolních obcí a měst	obec (město) součást kraje a republiky
pozná přírodní a umělé prvky kolem nás, rozliší lidské výtvoř	regionální památky a významné objekty vodstvo, působení lidí na krajinu orientace v krajině, světové strany
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	rodina a vztahy v rodině
zná význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, pojmenuje povolání a činnosti	soužití lidí a jejich společenské potřeby, povolání, surovina/výrobek
umí pozorovat, rozlišovat a popsat některé vlastnosti a změny látek - barva, chuť, rozpustnost, hořlavost	vlastnosti a změny látek voda a vzduch měření - délka, objem, teplota, hmotnost
umí dodržovat základní hygienické návyky zná základy správné životosprávy, zvládá	péče o zdraví první pomoc

ošetření drobných poranění	
zná zásady správného chování k sobě i k druhým rozlišuje lidi kolem sebe ovládá způsoby komunikace s operátory tísňového volání	osobní bezpečí, zásady správné komunikace
umí poslechnout pokynů a rad dospělých	situace hromadného ohrožení

5.4.4 Vzdělávací předmět: Přírodověda

5.6.4.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy.

Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život.

Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat. Člověk je odpovědný za techniku
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořídit jednoduchý náčrt
- pozorovat lupou
- určit živočicha či rostliny s použitím atlasu
- v přiměřené míře třídit informace
- účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními
- používat základní úkony první pomoci
- sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

5.6.4.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Přírodověda

OSV Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

OSV 1:	Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
OSV 4	Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
OSV 5	Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6	Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
OSV 7	Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OSV 8	Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
OSV 9	Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana:

- VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

- MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

- EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
- EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
- EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
- EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

MV: Mediální výchova:

- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
- MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
- MV 3 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky
- MV 4 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě

5.6.4.3 Učební plán předmětu Přírodověda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
přírodověda	0	0	0	2	2	4

5.6.4.4 Očekávané výstupy RVPZV:

4. a 5. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
 - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
 - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
 - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

5.6.4.5 Pro 1. stupeň

Ročník: 4.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

seznamuje se s významem vody a vzduchu pro život, jejich oběhem v přírodě, vlastnostmi dozvídá se o zvětrávání hornin, vzniku půdy a jejím významu	rozmanitost přírody neživá příroda: voda, vzduch, půda skupenství vody, složení vzduchu, některé horniny a nerosty, vznik půdy koloběh vody
--	---

zkoumá vlastnosti věcí a látek, provádí měření, užívá základní jednotky	v přírodě, význam vody a vzduchu – spojitost s živou přírodou
charakterizuje některá společenstva les, louka, pojmenuje některé rostliny a živočichy v těchto společenstvech, popíše stavbu jejich těla rozlišuje rostlinná patra zná běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití rozlišuje běžné druhy zeleniny a ovoce	měřidla; jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a teploty živá příroda: rostliny houby živočichové (průběh a způsob života, stavba těla) listnaté a jehličnaté stromy, ovocné stromy rozšíření rostlinstva a živočichů v okolí školy, domu
dokáže samostatně nebo ve skupině sestavit pravidla pro chování v přírodě, pro sběr hub, bylin... a je schopen tato pravidla vysvětlit ostatním	ohleduplné chování v přírodě, potravní řetězec, živelné pohromy, přírodní katastrofy, CHKO
využije poznatků z živé a neživé přírody k založení jednoduchého pokusu, pozoruje a zaznamenává průběh pokusu	živá příroda – pokusy – klíčivost rostlin, teplo, živiny a světlo – podmínky pro život neživá příroda – měření a vážení
orientace v čase, denní režim, kalendář, roční období, současnost a minulost v našem životě, proměny uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	orientace v čase, kalendář, roční období, současnost a minulost v našem životě
zná telefonní čísla tísňového volání ví co je to evakuace, evakuační zavadadlo ovládá zásady manipulace s elektrickými spotřebiči	telefonní čísla – hasiči, policie, první pomoc situace hromadného ohrožení bezpečné zacházení s el. spotřebiči, první pomoc při zasažení el. proudem
respektuje pravidla bezpečného a slušného chování	vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí
seznamuje se se zásadami bezpečného chování v silničním provozu v roli chodce i cyklisty	dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě, bezpečnostní prvky

popíše jednoduchým způsobem lidské tělo, zná zásady první pomoci - odřeniny, drobné úrazy	člověk a jeho zdraví: lidské tělo, péče o zdraví, režim dne, pitný režim, pohybové aktivity, zdravá strava základy první pomoci
---	--

Ročník: 5.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

navrhne, co by člověk měl udělat, je-li svědkem šikany, týrání zná základní instituce, které mohou člověku pomoci v tíživé situaci řeší, jak pomoci slabým, nemocným ví, jak se chovat v dopravních prostředcích, kulturních zařízeních, při sportovních akcích	právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot šikana, týrání a zneužívání brutalita a jiné formy násilí
uvědomuje si základní ekologické problémy regionu, je schopen sám nebo v kolektivu navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení situace, aktivně se zapojí do řešení některého problému chápe důležitost rovnováhy v přírodě, dokáže vysvětlit některé důsledky jejího porušování objasní pojem recyklace, podílí se na třídění odpadu zformuluje pravidla chování v lese, v CHKO	globální problémy životního prostředí, významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí rovnováha v přírodě ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody
vysvětlí tvrzení, že ve vesmíru je vše v pohybu zná pojmy hvězda, planeta, družice, zemská přitažlivost	vesmír a Země, sluneční soustava, magnetické a gravitační pole
rozlišuje jednotlivé podnebné pásy, dokáže pojmenovat čím se vyznačují pojmenuje světadíly oceány, chápe nebezpečí znečišťování moří a oceánů za pomoci knih a	rozmanitost podmínek života na Zemi, význam vody, ovzduší, půdy, rostlin, živočichů

encyklopedií určuje, která zvířata a rostliny se v jednotlivých oblastech vyskytují vysvětlí funkci zoologických a botanických zahrad rozlišuje přírodniny živé a neživé, dále rozdělí živé organismy rozdělí rostliny a živočichy do podrobnějších skupin, určí, co je pro ně charakteristické zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a živočichy používá encyklopedie a klíče k třídění organismů prokáže znalost čísel tísňového volání, dokáže reagovat v modelových situacích na různá rizika v přírodě se chová bezpečně a ohleduplně ví, co je kostra, svalstvo pojmenuje, stavba a funkce jednotlivých orgánů na modelu najde některé vnitřní orgány, zná části těla dokáže sestavit jídelníček s respektováním zásad zdravé výživy	dělení přírodnin rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy způsob a průběh života, rovnováha v přírodě mimořádné události způsobené přírodními vlivy, rizika v přírodě lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
vysvětlí tvrzení, že je člověk součástí přírody charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka zamýšlí se nad funkcí rodiny, postavením jejich členů	vývoj jedince, partnerství, rodičovství, biologické a psychické změny v dospívání, průběh lidského života
dokáže odmítavě reagovat na nabídnutí návykové látky vysvětlí, co do návykových látek patří seznamuje se se zásadami první pomoci rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění zajistí lékařskou pomoc uplatňuje základní dovednosti a návyky	návykové látky, hrací automaty, počítače, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (HIV, hepatitida) první pomoc při drobných poraněních; ochrana člověka za mimořádných událostí telefonní čísla jednotek integrovaného systému

související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	péče o zdraví: zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsob uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim
zformuluje pravidla slušného chování zdůvodní správnost a nesprávnost určitého chování	základy sexuální výchovy pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
rozlišuje, které chování tolerovat nelze	etická stránka sexuality, etická stránka vztahů

5.4.5 Vzdělávací předmět: Vlastivěda

5.6.5.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cíle v oblasti postojů

- mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti
- patřím k svému národu, jsem na něj hrdý
- vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost
- mám úctu k lidským právům a demokracii

Cíle v oblasti dovedností a schopností

- pomocí jednoduchých měříčských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady
- použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších
- pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území
- vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním

- seznamu, poštovních směrovacích číslech
- poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

5.6.5.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Vlastivěda

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1	Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
OSV 4	Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
OSV 5	Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6	Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě, ve škole
OSV 7	Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, tolerance a respektování, podpora, pomoc
OSV 8	Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích, neverbální komunikace
OSV 9	Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

	Morální rozvoj
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování; základní pilíře hodnot a pravidel naší společnosti
VDO	Výchova demokratického občana:
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
MkV	Multikulturní výchova:
MkV 2	Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)
EV	Environmentální výchova:
EV 1	Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
EV 2	Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
EV 4	Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví
MV: Mediální výchova:	
MV 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
MV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
MV 3	Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v medializovaném sdělení, výrazové prostředky, fungování a vliv médií ve společnosti – vliv a role médií v každodenním životě

5.6.5.3 Tematické okruhy Vlastivědy ve 4. ročníku – vzdělávací obsah

- světové strany: orientace v místní krajině, plán okolí školy
- seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, základní typy krajiny
- mapa České republiky, poloha, sousední státy, státní symboly, politické a správní uspořádání - instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby), obyvatelstvo, povrch, vodstvo, průmysl a nerostné bohatství, zemědělství, hlavní město Praha a oblasti ČR, region ve kterém žijí; exkurze do zajímavých míst
- dějiny vlasti: pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu; svědectví práce našich předků uchované v památkách; nejstarší dějiny lidstva; nejstarší osídlení našeho území – příchod Slovanů, Sámova říše, Velkomoravská říše, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Husitství, nástup Habsburků

5.6.5.4 Tematické okruhy předmětu Vlastivěda v 5. ročníku – vzdělávací obsah

1. dějiny vlasti: Habsburkové, Rakousko-Uhersko, revoluční rok 1848, průmyslová revoluce, I. světová válka; moderní dějiny ČR v evropských souvislostech – vznik ČSR; první republika; II. světová válka; poválečný vývoj ČSR, ČSSR; obnova demokracie; vznik ČR a SR
2. za hranicemi ČR: Evropa – poloha, povrch, vodstvo, podnebné oblasti, evropské státy a jejich charakteristika

5.6.5.5 Učební plán předmětu Vlastivěda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
vlastivěda	0	0	0	2	2	4

5.6.5.6 Očekávané výstupy RVPZV:

4. a 5. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
3. rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
8. rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích
11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
13. využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

17. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
18. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
19. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

20. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
21. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
22. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
23. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

5.6.5.7 Pro 1. stupeň:

Ročník: 4.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

zná prostředí domova, školy a obce a okolní krajinu	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště obec – místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť
umí pracovat s plánem, mapou okolí svého bydliště, kompasem	okolní krajina – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu

Str. 214

Ročník: 5.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
spojuje časové souvislosti	orientace v čase - dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace Národní obrození, století hospodářského rozvoje, první světová válka, vznik ČSR, meziválečné období, druhá světová válka, osvobození Evropy, vývoj ČSR po roce 1945, znovuoobnovení demokratického systému, vznik ČR po současnost
dokáže získávat informace z různých zdrojů historické důvody pro zařazení státních svátků umí pracovat s mapou, dokáže získávat informace z různých zdrojů předává ostatním zkušenosti a zážitky z cest zná státní symboly ČR rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce	ochrana přírody knihovny, archivy, muzea státní svátky mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky kontinenty, oceány Evropa - poloostrovy, ostrovy, moře Evropa - nížiny, pohoří, řeky, jezera hlavní města evropských států Evropa a svět kontinenty a evropské státy státy sousedící s ČR, ostatní státy Evropy Evropská unie, cestování základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, armáda ČR domov, krajina, regiony ČR

porovnává regionální zvláštnosti	
dokáže řešit drobné konflikty v mezilidských vztazích	soužití lidí, mezilidské vztahy
vyřizuje své drobné finanční záležitosti sám	vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné spoření, dluhy
hodnotí problémy v nejbližším společenském prostředí orientuje se v kultuře	kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce

5.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

5.5.1 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka:

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko-melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřeby, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že: učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky, pro staré lidi v domech s pečovatelskou službou apod.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

*Výuka **výtvarné výchovy** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto*

Kompetence k učení:

Učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím, že učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života.

Učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního

vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá si vytvářet komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy.

Učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; tím, že učitel vede žáky k tvořivému zpracovávání podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků, k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů:

Učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; tím, učitel vede k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik. Učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy; tím, že učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu.

Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím, že učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní:

Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; tím, že učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu.

Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; tím, že učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury.

Učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; tím, že učitel vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi.

Učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; tím, že učitel vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Kompetence sociální a personální:

Učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; tím, že učitel vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdaru společné práce.

Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; tím, že učitel učí vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého.

Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské:

Učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí; tím, učitel učí v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost.

Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; tím, že učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní:

Učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovní výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách tím, že učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci.

5.5.2 Vzdělávací předmět: Hudební výchova

Charakteristika předmětu:

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Hudební výchova.

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne
- OSV 5 Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,
- OSV 8 Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov
- OSV 9 Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

MV Mediální výchova

- MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

ENV Environmentální výchova

- ENV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)

5.7.2.1 Učební plán předmětu Hudební výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.		6.	7.	8.	9.	celkem
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	9

5.7.2.2 Očekávané výstupy RVPZV:

1. stupeň
Očekávané výstupy – 1. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny

ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami

vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

5.7.2.3 Pro 1. Stupeň

Ročník: 1.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
provádí dechová, artikulační a intonační cvičení zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně v jednohlase dodržuje hlasovou hygienu dodržuje správné držení těla při zpěvu rytmizuje a melodizuje jednoduché texty provádí hudebně pohybovou činnost rozezná zvuky a tóny, rozpozná poslechem některé hudební nástroje odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	tón, zvuky, hlas mluvený a zpěvní intonace, vokální improvizace znalost názvů a správného způsobu hry na dětské rytmické nástroje z Orffova instrumentáře, rytmizace, hudební hry hra na tělo, pochodový krok pohybové vyjádření děje (držení těla, chůze, pochod, jednoduché taneční hry) rozpoznání: délky, síly, barvy, výšky tónů, melodie vzestupné a sestupné, dynamických změn v poslechových vybraných skladbách ro rozpoznání neznámějších hudebních nástrojů poslechové skladby vokální (záznam zpěvu dětských sborů), instrumentální a vokálně instrumentální profesionální projev

Ročník: 2.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

dbá na správné dýchání a držení těla, dodržuje hlasovou hygienu provádí intonační dechová a artikulační cvičení	pěvecký projev (dodržování intonace, správné artikulace a rytmu, hlasové hygieny při zpěvu písní)
umí vytleskat rytmus podle vzoru pozná rozdíl mezi zvukem a tvořeným tónem	osvojení písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu, kanonická úprava písně - hudební otázka a odpověď zvuk, tón dodržování rytmu
pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku používá dětské rytmické nástroje	hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře (rytmická improvizace), rytmizace říkadel hra na tělo
umí se pohybovat v daném rytmu a tempu osvojované písně či poslechové skladby umí pohybově vyjádřit hudbu zvládá koordinaci pohybů při skupinové práci	taktování pohybové vyjádření hudby, rytmu hra na tělo orientace v prostoru taneční hra k písni
seznámí se s vybranými skladbami klasiků rozlišuje umělou a lidovou píseň	kvalita tónů (délka, síla, barva, výška), umělá a lidová píseň poslech vybraných skladeb
odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj hudební styly: hudba pochodová, taneční, ukolébavka apod.

Ročník: 3.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
dbá na správný způsob dýchání při zpěvu osvojí si vybrané písně, seznámí se s hymnou ČR	rozvíjení pěveckého projevu (artikulační, dechová a intonační cvičení) dodržování hlasové hygieny (např. nekřičet, pít pouze vlažné nápoje) praktikování dynamiky zpěvu (podle hud. značek v notovém zápisu) r ozširování hlasového rozsahu pomocí vybraných písní k osvojení realizace vybraných písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu hymna ČR
vytleská a taktuje 2/4 a 3/4 takt pozná a pojmenuje notovou osnovu rozliší a přečte z notového zápisu takt 2/4 a 3/4 podle zápisu not	dodržování hudebního rytmu v osvojovaných písních

pozná melodii stoupavou a klesavou rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrtovou rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad umí doprovázet na rytmické nástroje podle svých dispozic pohybově zvládne jednoduché lidové tance pohybově vyjadřuje hudbu poslechově rozpozná některé hudební nástroje rozpozná hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	kanonická úprava písně, vokální improvizace (Otázka - odpověď), seznámení s volnými nástupy (opakování z předešlých ročníků) práce s notovou osnovou a základními hudebními značkami (noty, pomlky, znaménka dynamiky) hra na dětské rytmické nástroje (tamburina, ozvučná dřívka, rumbakoule, bubínek, triangel, drhlo) koledy hra na tělo rytmický doprovod k písním podle formy a-b-a nástroje dechové, smyčcové a žesťové taktováním ve dvoudobém a třídobém taktu pojem „dirigent“ taneční hry se zpěvem pohybová improvizace k písním (pojem polka) krok - sun - krok (kroková variace) kvalita a výška tónů hudební výrazové prostředky hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroje práce s doporučenými poslechovými skladbami hudební styly (např. hudba pochodová, taneční apod.)
--	--

Ročník: 4.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

dbá na správný způsob dýchání při zpěvu a dodržuje pravidla hlasové hygieny osvojuje si další vybrané písně zpívá rytmicky a intonačně správně českou státní hymnu umí zpívat podle notového záznamu písně (dodržení rytmu) orientuje se s porozuměním ve všech dosud osvojených hudebních značkách v notovém záznamu zpívá ve stupnici C dur (tónika, dominanta) doprovodí zpěv písní hrou na rytmické nástroje, rozlišuje nástroje dechové smyčcové, klávesové, drnkací, bicí dokáže poznat podle poslechu jednotlivé nejznámější hudební nástroje umí taktovat dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt dokáže improvizovat s rytmizací říkadel učí se poznávat hudební výrazové prostředky v poslechových skladbách umí taktovat dvoudobý a třídobý takt pozná opakující se téma v poslouchané skladbě	pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti a hlasová hygiena) realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny), seznámení s volnými nástupy nástroje z Orffova instrumentáře hra na tělo rytmizace reprodukce rytmických motivů, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, tvorba hudebního doprovodu (xylofon) jednoduché písně k vytváření předeher poslechové skladby k vnímání různých hudebních prostředků
--	---

Ročník: 5.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
s porozuměním používá pojmy durová a mollová tónina, dvojhlas, kánon, houslový klíč, repetice umí napsat houslový klíč rozlišuje délku tónů a umí je zapsat do notové podoby pozná v notovém zápisu znaménka dynamiky (p, mf, f) a řídí se jimi při zpěvu zná stupnici C dur (názvy not) a umí ji zazpívat vzestupně i sestupně rozumí pojmům: oktáva jednočárkovaná a dvoučárkovaná osvojuje si postupně pojmy (balet, mateník, furiant, menuet, minet) osvojuje si postupně pojmy - smyčcové	grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) kanonická úprava vybrané písně respektování hudebních značek v notovém záznamu písně při zpěvu osvojované písně grafický záznam jednoduché rytmické skladby hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) hudební styly a žánry (indická hudba, folková apod.)

kvarteto, symfonický orchestr poslouchá vybrané skladby, snaží se zapamatovat jejich názvy a jméno hud. skladatele osvojí si nejdůležitější údaje o životě a hudební tvorbě B. Smetany, zná jména nejznámějších oper B. Smetany - rozlišení opera - opereta – muzikál, zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast seznámí se se stručným životopisem a dílem A. Dvořáka a L. Janáčka (pojmem balet) poslouchá vybrané skladby umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový, polkový, pochodový krok	poslech české státní hymny (Fidlovačka) poslech vybraných skladeb v souvislosti s učivem o hudebních skladatelích, přehled jednotlivých období hudby lidová muzika, primáš rondo Johan S. Bach J. J. Ryba (pastorela, betlém, jesličky) W. A. Mozart B. Smetana A. Dvořák taktování v dvoudobém a třídobém, čtyřdobém taktu tanec valčík, polka a menuet (jednoduché zvládnutí tanečních kroků) pohybový doprovod k vybraným písním pantomimické hádanky
--	--

5.7.2.4 Pro 2. stupeň

Ročník: 6.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
ovládá intonaci tercie zvládne zazpívat píseň v lidovém dvojhlase, získává pěvecké návyky	Úvodní hodina Lidový dvojhlas

vytleskává rytmus, zpívá podle dynamických značek, vysvětlí jak funguje hudba	Hudební výrazové prostředky
pozná jednotlivé hudební nástroje v ukázkách přečte předznamenání, vysvětlí význam křížku, béčka a odrážky zná stupnici C, G a D dur	Lidové hudební nástroje Posuvky
pozná sólové nástroje zná stupnici a moll	Sólista, duo, trio Stupnice moll melodická
rozdíl mezi nástrojovou a sborovou partiturou pozná základní motiv v obměnách chápe rozdíl mezi lidovou a umělou písní	Partitura Variace Píseň a její hudební forma
rozdíl mezi operou, operetou a muzikálem tvorba A. Dvořáka a B. Smetany Národní divadlo	Hudba na jevišti Česká opera
pozná společenské tance vysvětlí, co je to balet předvede základní kroky valčíku, polky, mazurky vysvětlí, co je to melodram a scénická hudba	Hudba a tanec Hudba a slovo
	Hudba nás provází všude Shrnutí

Ročník: 7.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
pozná lidovou a umělou píseň podle obsahu určí druh písně zpívá v lidové dvojhlase	Úvodní hodina Lidová píseň

dovednosti a návyky používá i při mluvním projevu zná zásady hlasové hygieny pozná mollovou tóninu	Lidský hlas Harmonická mollová stupnice
v poslechu pozná rozdíl mezi jednohlasem a vícehlasem vysvětlí rozdíl mezi vokální a instrumentální polyfonií vysvětlí, co je to koncert, pozná sólový nástroj	Kánon a fuga Koncert
proč není vhodné poslouchat hudbu vždy spojení s drogami	Hudba je nešvar
pojem sonátová forma pantomima, lidový tanec, výrazový tanec, společenské tance	Sonáta Hudba a pohyb
vysvětlí hudební formu pozná dílo B. Smetany, nejznámější symfonie J. Haydna, L. van Beethowena rozdíl mezi světskou a duchovní hudbou zkusí řídit sbor exkurze do minulosti zvukového záznamu vysvětlí hudební formu nadání, originalita vliv na provedení díla	Symfonie Symfonická báseň Kantáta a oratorium Taktování Hudební přehrávače a nosiče Muzikál O skladatelích Interpret

Ročník: 8.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- žák se aktivně zapojuje do hudebních aktivit, provádí vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti - využívá při nich svůj hlasový potencionál, získává pěvecké návyky - uplatňuje pravidla hlasové hygieny (hlavně v období mutace) - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně - užívá získané vědomosti a dovednosti z předchozích ročníků.	Repertoár minimálně 10 písní dle výběru učitele

- vysvětlí pojem vážná a populární hudba - uvede, v jakých oblastech se hudba uplatňuje (k tanci, k práci, k filmu ...) - orientuje se v historických počátcích vzniku hudby, dokáže je charakterizovat a vyslechne hudební ukázky.	Artificiální a nonartificiální hudba Původ hudby – pravěk, starověk
- chápe souvislosti vývoje jazzu s historickými událostmi, je schopen uvést příklady černošských písní a hudebních projevů, které se staly základem jazzu. - vysvětlí hudební pojmy spirituál, blues, regtime, vyjmenuje přední světové představitele jazzu a zjistí zajímavosti z jejich života. - v nacvičovaných písních rozumí textu a doprovodí písně hrou na tělo a Orffovými nástroji.	Jazz – přípravné období Klasický jazz – L. Armstrong
- vysvětlí hudební pojmy stupnice, tónina, vyslechne a porovná hudební ukázky. - chápe souvislosti mezi hudebním uměním, výtvarným uměním, literaturou, architekturou a orientuje se v časové ose - je schopen uvést charakteristické znaky tohoto hudebního období, dokáže pojmenovat interprety, popsat jejich repertoár a rozumí hudebnímu pojmu „Ars nova“	Stupnice, tónina Středověk - gotika
- shrne dosavadní vývoj jazzu a dokáže vysvětlit nové hudební styly ve vývoji jazzu. - vyjmenuje interprety, zjistí zajímavosti z jejich života a poslechne si hudební ukázky - pokusí se brumendem doprovodit poslouchanou píseň.	USA – jazz (30. a 40. léta) E. Fitzgeraldová, G Miller
- chápe souvislosti mezi hudebním uměním, výtvarným uměním, literaturou, architekturou a orientuje se v časové ose - je schopen uvést charakteristické znaky renesance, dokáže vyjmenovat nejvýznamnější autory tohoto období, pojmenovat základní rysy jejich tvorby. - projevuje pozitivní vztah ke kultuře a tradicím při poslechu a nácvičení vánočních koled i v cizích jaz.	Renesance O. di Laso, G. da Palestrina
- shrne dosavadní vývoj jazzu a dokáže vysvětlit nové hudební styly ve vývoji jazzu - vyjmenuje interprety, zjistí zajímavosti z jejich života a poslechne si hudební ukázky písní z jejich repertoáru - orientuje se v notovém zápisu vyslechnutých písní, vysvětlí předznamenání a písně zazpívá	Rockenroll, country, western v USA – 50. léta P. Anka, E. Presley
- chápe souvislosti mezi hudebním uměním, výtvarným uměním, literaturou, architekturou a orientuje se v časové ose	Baroko C. Monteverdi, J. S. Bach,

- je schopen uvést charakteristické znaky hudebního baroka, dokáže vyjmenovat nejvýznamnější autory tohoto období, pojmenovat základní rysy jejich tvorby a zjistí zajímavosti z jejich života - poslechne si hudební ukázky a pozná zvuk některých barokních hudebních nástrojů. - vyjmenuje všechny členy skupiny, časově je zařadí a zjistí základní informace o této skupině - uvede názvy jejich písní a zjistí názvy filmů, ve kterých hráli. - poslechne si nahrávky písní, pokusí se je intonačně a rytmicky správně zazpívat a doprovodit hrou na tělo nebo na rytmické nástroje. - pojmenuje další představitele rockové hudby.	G. F. Händel Anglie a rock 60. let Beatles, Rolling Stones
- chápe souvislosti mezi hudebním uměním, výtvarným uměním, literaturou, architekturou a orientuje se v časové ose - je schopen uvést charakteristické znaky hudebního klasicismu, dokáže vyjmenovat nejvýznamnější autory tohoto období, pojmenovat základní rysy jejich tvorby a zjistí zajímavosti z jejich života - rozumí pojmu „Vídenští klasikové“ - poslechne si ukázky z jejich tvorby a porovná je. Určí díla s vazbou k Praze.	Klasicismus J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven
Umí charakterizovat tón z fyzikálního hlediska. Vyjmenuje zařízení, která změnila klasickou kytaru nebo nahradila klavír.	Moderní nástroje
- hledá spojitosti hudebního období s literaturou, výtvarným uměním, architekturou a historickými událostmi - uvede příklady děl a třídí informace o životě a dílech významných Evropanů. - poslechne si ukázky z jejich tvorby a porovná je. - seznámí se s libretem a dokáže vyprávět děj opery.	Romantismus F. Schopin, J. Verdi, R. Wagner
- dokáže sestavit přehled dalších hudebních období ve vývoji hudby v souvislosti s vývojem výtvarného umění a literatury - dokáže přiřadit představitele pozdního romantismu, impresionismu, expresionismu a novoklasicismu k dílům a třídí informace o dílech a životě významných Evropanů.	Vážená hudba 20. století R. Strauss, C. Debussy, M. Ravel, A. Schönberg, Pařížská šestka, I. Stravinskij, P. Hindemith
- charakterizuje hardrock, art rock, pop rock, disco hudbu, punk a novou vlnu, neo rock, heavy metal, rap a hip hop, house music a ostatní hudební styly. - přiřazuje k jednotlivým žánrům interprety a skladbu - zaujme vlastní stanovisko k poslechu nahrávek.	70. a 80. léta v moderní a rockové hudbě
- rozumí novým hudebním pojmům a dokáže vysvětlit a krátce charakterizovat seriálovou, elektronickou, aleatorní a grafickou hudbu. - časově zařadí postmodernismus a vysvětlí hudební pojem syntézy. - zaujme vlastní stanovisko k poslechu nahrávek.	Vážená hudba 20. století

- průběžně dokáže porovnat proměnu hudby v jednotlivých slohových obdobích a orientovat se na časové přímce - ukázky z děl dokáže zařadit ke správným autorům a do správného slohového období. - dokáže získat z různých zdrojů další informace k probíranému učivu. - rozvíjí vnímání poslechových skladeb.	

Ročník: 9.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák se aktivně zapojuje do hudebních aktivit, provádí vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Využívá při nich svůj hlasový potencionál, získává pěvecké návyky. Uplatňuje pravidla hlasové hygieny (hlavně v období mutace). Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně. Využívá získané vědomosti a dovednosti z předchozích ročníků. Připraví si hudební referát na hudbu, kterou poslouchá (hudební skupinu nebo sólového zpěváka). Shromáždí informace (využije encyklopedie, časopisy, internet ...) a sestaví z nich zajímavý text. Samostatně připraví zápis, donese obrazový materiál, pustí poslechovou skladbu nebo videoklip. Vede si záznamy z referátů svých spolužáků a získává přehled o populární hudbě 20. a počátku 21. století. Hledá souvislosti ve vývoji hudby a historických událostech. Orientuje se v historických počátcích vzniku hudby, dokáže je charakterizovat a orientuje se v časové ose. Vysvětlí, k jakým příležitostem se zpívaly písně Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave, Ktož jsú boží bojovníci, poslechne si ukázky těchto písní a jednu z nich zazpívá. Shrne poznatky o době husitské. Zařadí jednotlivé etapy vývoje do časové osy, vysvětlí vývoj písně a přiřadí autory a interprety. Pochopí spojitosti vývoje hudby se společensko – politickými událostmi. Poslechne si hudební ukázky písní. Orientuje se v notovém zápisu vyslechnutých písní a písně zazpívá.	Repertoár minimálně 10 písní dle výběru učitele Hudba 20. a počátku 21. století Počátky hudebních dějin u nás, Období gotiky Česká populární hudba od počátku 19. století do 20. století Rytmus, metrum, tempo

Uvede příklady hudebních památek, vyjmenuje nejvýznamnější skladatele období hudební renesance v Čechách. Hledá spojitosti s vývojem architektury, výtvarného umění a literatury, chápe historické události a orientuje se v čase. Poslechne si hudební ukázky.	Hudební renesance – Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic, Jan Kampanus Vodňanský
Charakterizuje hudební žánry, hledá souvislosti s vývojem jazzu v Americe a dokáže vysvětlit vliv politických událostí na vývoj české hudby. Poslechne si několik nahrávek písní a orientuje se v jejich notovém zápisu. Jednu z vyslechnutých písní intonačně a rytmicky správně zazpívá.	Jazz a swing v české hudbě R. a. Dvorský J. Ježek
Uvede příklady hudebních památek, vyjmenuje nejvýznamnější skladatele českého i světového hudebního baroka. Hledá spojitosti s vývojem architektury, výtvarného umění a literatury, chápe historické události a orientuje se v čase. Poslechne si hudební ukázky a vyjádří své pocity a názory. Přiřadí interprety, písničkáře a skupiny k písním. Poslechne si několik nahrávek trampských písní a orientuje se v jejich notovém zápisu. Jednu z vyslechnutých písní intonačně a rytmicky správně zazpívá. Vysvětlí pojem trampská píseň.	České hudební baroko Adam Michna z Otradovic, P. J. Vejvanovský, F. V. Míča Trampská píseň Rangers, Greenhorns, Spirituál kvintet, bratři Nedvědi, Wabi Daněk
Časově zařadí, vyjmenuje představitele českého i světového hudebního klasicismu a uvede jejich nejvýznamnější díla. Z poslechových ukávek je schopen vyvodit, zda se jedná o operu, koncert, symfonii nebo sonátu. Poslechne si několik nejznámějších ukávek a vyjádří své názory a pocity. Projevuje pozitivní vztah ke kultuře a tradicím při poslechu a nácviu vánočních koled i v cizích jazycích.	Český hudební klasicismus
Pochopí spojitosti vývoje hudby se společensko – politickými událostmi. Shrne poznatky o Semaforu, jeho představitelích, divadelních hrách a písních. Poslechne si hudební ukázky písní, orientuje se v notovém zápisu vyslechnutých písní a píseň zazpívá.	50. a 60. léta – divadla malých forem Reduta, Semafor J. Suchý a J. Šlitr
Rozumí spojení hudby s technikou, je schopen vysvětlit vývoj elektroniky a jejího vlivu na fungování současného hudebního průmyslu a používat hudební přehrávače při prezentaci hudebních aktualit.	Technika v hudbě – nahrávací technika
Časově zařadí, vyjmenuje představitele českého i světového hudebního romantismu a uvede jejich nejvýznamnější díla. Vypráví o jejich životě, poslechne si ukázky z jejich děl a zařadí je k autorovi.	Český hudební romantismus F. Škroup, B. Smetana, A. Dvořák Z. Fibich Národní divadlo
Přiřadí interprety a skupiny k písním. Poslechne si několik nahrávek písní a orientuje se v jejich notovém zápisu. Jednu z vyslechnutých písní intonačně a rytmicky správně zazpívá a doprovodí na Orf. nástroje.	60. léta – bigbeat Olympic, Mephisto, Matadors, Miki Volek, Petr Novák, Pavel Novák

Dokáže porovnat světovou tvorbu s českou, vyjmenuje hlavní představitele a hledá historické souvislosti. Časově zařadí a uvede hlavní představitele impresionismu, vysvětlí tento hudební pojem. Dokáže formulovat své pocity při poslechu této hudby.	20. století české vážné hudby L. Janáček, B. Martinů, J. Suk, A. Hába, K. Husa, P. Eben
Dokáže přiřadit interprety k hudebním žánrům a vysvětlit je. Poslechne si ukázky písní, orientuje se v notovém zápisu vyslechnutých písní, vysvětlí text jedné z písní a zazpívá ji. Je schopen porovnat českou tvorbu se světovou.	70. a 80. léta v moderní populární hudbě I. Mládek, P. Janda, K. Gott, Pražský výběr, Precedens
Vysvětlí nové hudební žánry a porovná je se světovou tvorbou a analyzuje poslech.	90. léta v populární hudbě – techno hudba, house music
Vytvoří si komplexní pohled na hudbu vážnou a populární. Rozpozná ukázky z nejznámějších děl české i světové hudby. Dokáže uvést autora a zařadit ho do správného období. Orientuje se v notovém zápisu, dokáže zazpívat podle svých možností jednohlasé i vícehlasé písně. Podle svých schopností dokáže písně doprovodit na rytmické i melodické nástroje. Vnímání hudby dokáže vyjádřit pohybem (improvizací, hrou na tělo, tanečními kroky ...).	Průběžně

5.5.3 Vzdělávací předmět: Výtvarná výchova

5.7.2.5 Charakteristika předmětu:

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru Výtvarná výchova a část obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, oboru Člověk a svět práce, Využití digitálních technologií.

5.7.2.6 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Výtvarná výchova

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání*: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí*: já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

OSV 5: *Kreativita*: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 8: *Komunikace*: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro

sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

OSV 9: *Kooperace a kompetence*: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj

OSV 11: *Hodnoty, postoje, praktická etika*: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 3: Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

Muv Multikulturní výchova

MUV 1: Kulturní difference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik

MUV 2: Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

5.7.2.7 Učební plán předmětu Výtvarná výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	2	2	2	8

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	2	2	1	1	6

5.7.2.8 Očekávané výstupy RVPZV:

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů

ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v

sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

5.7.2.9 Pro 1. stupeň

Ročník: 1.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

uvědoměle pozoruje prvky vizuálně obrazného vyjádření, rozpoznává a pojmenovává: linii - výrazové vlastnosti, druhy kresby sleduje tvarově zajímavé rostliny, věci a předměty z hlediska jejich funkce a materiálu, barvy - vyjádření poznání, představ kreslí a maluje na základě přímého názoru, soustředěně pozoruje objekty využívá v tvorbě vlastní zkušeností, vjemů, zážitků, představ uplatňuje vlastní životní zkušenosti kreslí linie různým materiálem (pero, tuš) pozoruje tvary, výtvarně vnímá a analyzuje tvary pracuje s šablonou rozvíjí tvořivost a fantazii práce s barvou, pestré, nepestré barvy vytváří objem modelováním keramiky využívá tematických prací výtvarně využívá vzniklých náhodností a představ, domýšlí a dotváří - vyhledává odlišnosti, dotváří na základě představ užívá kombinované techniky ilustruje vnímání událostí různými smysly rozvíjí vztahy zrakového vnímání, podněty hmatové, sluchové a pohybové, vyjadřuje rozdíly samostatně vytvořené a přejaté vyjádření v rámci skupin komunikuje se spolužáky, rodinnými příslušníky opakovaně využívá vlastních zkušeností dítěte, fantazii, tvoří od názoru k představě	malba: rozvíjení smyslové citlivosti (ovoce, zelenina, podzimní sklizeň) vycházka do přírody techniky plastického vyjádření (dítě a svět přírody) můj tatínek, moje maminka, jak bylo o prázdninách hra s linií - návrh tapety rozfoukávání barev, otisky štětce, bramborová tiskátka modelování - stlačování barvy - otisky štětce rozfoukávání barvy vycházka do přírody dotváření přírodnin spontánní malba - maminka vaří, pomáháme tatínkovi naše třída, krabičky od léků, špejle, plastelína
--	--

Ročník: 2.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

rozpoznává prvky vizuálně obrazného vyjádření, pojmenovává prvky používá barvy - estetické vnímání barvy, světlostní a barevnou kvalitu rozlišuje barevný kontrast, pozadí, kompozice vnímá objekty a rozvíjí smysl pro jejich vnímání	tematická práce - moje prázdniny malba - vodové barvy, rozpouštění barev, námět krajiny koláž - sklizeň ovoce modelování - sklizeň ovoce
třídí prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností, upřesní pozorovaný objekt, celek, část, části předmětu získává praktické a teoretické poznatky získává vztah k výtvarnému umění	osová souměrnost - monotyp malba podle předlohy užitkový předmět beseda o barvách - druhy barev, husté, řídké, kontrastní
projevuje vlastní životní zkušenosti - uplatňuje tvary: pochopí tvarový základ, poznává tvarový prvek, výrazové prostředky předmětu, ukazuje vznik tvaru a postup v práci (analýza, syntéza) používá tvarově zajímavé prvky přírodnin: uplatňuje objemy v prostorovém uspořádání, využívá dalších prvků a jejich kombinací	koláž - sledování tvaru předmětu koláž z přírodnin skupinová práce
zachycuje děje, rozvíjí smyslovou citlivost, uplatňuje smyslové vnímání, rozvíjí estetické vnímání a cítění tisk - řadí prvky v ploše - tapeta, skupinová práce	malba pastel, uhlí zimní sporty
využívá smyslových účinků, fotografie, film výrazové prostředky ilustruje (barva, linie, prostor), kultura bydlení a odívání rozvíjí a uplatňuje tvořivost a fantazii využívá získaných poznatků a dovedností	beseda - knihovna ilustrace - Lada, Sekora, Zmatlíková koláž z fotografií, časopisů
vytváří si osobní postoj, komunikuje se spolužáky, rodinnými příslušníky (rozvíjí smysl pro krásu přírody, hledá vztah k životnímu prostředí) beseduje, vzájemně se motivuje k výtvarným činnostem	beseda - moje oblíbené hračky tematická práce ke Dni Země výstavka prací

Ročník: 3.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
výtvarně vnímá a analyzuje tvary smyslově vnímá objemy, barvy - hru s barvou, studené a teplé barvy pozoruje objekty na ploše, umísťuje textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace, proměny rozvíjí pozorovací schopnosti a paměti, využívá dětských zkušeností, vjemů, zážitků a představ sleduje různé objekty, porovnává je rozvíjí fantazii a představivost ve výtvarném vyjádření vnímá skutečnost rozhovorem - upřesněním získává praktické a teoretické poznatky, získává vztah k výtvarnému umění projevuje vlastní životní zkušenosti, uplatňuje tvary - chápe tvarový základ, poznává tvarové prvky, výrazové prostředky předmětu, ukazuje vznik tvaru a postup v práci (analýza, syntéza) kreslí tvarově zajímavé prvky přírodnin: uplatňuje objemy v prostorovém uspořádání, uspořádává do objektů a celků (výraznost, velikost), zachycuje děj rozvíjí smyslovou citlivost, uplatňuje smyslové vnímání, rozvíjí estetické vnímání a cítění tisk - řadí prvky v ploše - tapeta, skupinová práce využívá smyslových účinků, fotografie, film používá výrazové prostředky ilustruje kulturu bydlení a odívání vytváří hračku, loutku aktivně pracuje s ilustrací rozvíjí a uplatňuje tvořivost a fantazii využívá získaných poznatků a dovedností komunikuje se spolužáky, rodinnými příslušníky	stromy na podzim malba temperovou barvou, nálada v krajině míchání barev kresba - černobílá pohlednice města plánek naší ulice - dům pro rodinu modelování fantazie - zvíře, které neexistuje beseda o barvách - druhy barev, husté, řídké a kontrastní osová souměrnost - monotyp malba podle předlohy užitkový předmět koláž z přírodnin skupinová práce malba pastel, uhlí zimní sporty koláž z fotografií, časopisů beseda - knihovna ilustrace - Lada, Sekora, Zmatlíková kašírování - hlava loutky beseda - moje oblíbené hračky orientace ve výtvarném umění vnímání autora

(hledá vztah k životnímu prostředí) beseduje, vzájemně se motivuje k výtvarným činnostem	tematická práce ke Dni Země výstavka prací
---	---

Ročník: 4. a 5.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
4. ročník hraje si s barvami, zapouští vytváří volný výtvarný projev pozoruje skutečnost a ztvární ji vyjadřuje zážitky volně maluje vyjadřuje vnitřní stavbu rostlin kreslí zvířata řeší barevné vztahy objektu a prostředí výtvarně vyjadřuje nálady a pocity individuálně a skupinově pracuje s různými technikami a velkými formáty pracuje na třídních projektech navštíví výstavu seznamuje se s významnými osobnostmi výtvarného umění 5. ročník experimentuje s barvou, vyjadřuje proporce lidské postavy a hlavy uspořádává objekty do celků, staticky a dynamicky vyjadřuje	uplatňuje fantazii podzimní list prázdninový zážitek ilustrace ke školní četbě kostra živočicha koláž návrh látky a oblečení velikonoční vejce abstrakce - poslech hudby razítka - modrotisk, otisky komiks Dobřany pohádková postava postava v pohybu Den Země hračka výstava beseda sochy malba - lidské reálné a fantastické postavy modrotisk tisk z koláže kresba

seznamuje se s funkcí písma, písmeno jako dekorativní prvek píše, kreslí, stříhá, vytrhává, řadí písma v jednoduchých krátkých nápisech	koláž - doplněná různými typy písma zátiší postavy v pohybu podzimní aranžování
vyjadřuje zážitky, emoce, myšlenky, události seznamuje se s významnými osobnostmi výtvarného umění	malba - modelování tělo při tanci, sportu maketa domu, sídliště modelování - návrh: např. konvice, vázy, dekorativní kachlík zážitky ze života dětí lepení, stříhání, dokreslování třídní noviny reklama
vyjadřuje zážitky, emoce, myšlenky, události rozvíjí prostorové vidění, citění a vyjadřuje se na základě pozorování	malba - modelování malba - modelování tělo při tanci, sportu maketa domu, sídliště modelování - návrh: např. konvice, vázy, dekorativní kachlík zážitky ze života dětí lepení, stříhání, dokreslování třídní noviny reklama
vizuálně obrazně vyjadřuje obsah fotografie, filmu, televize, reklam obrazně se vyjadřuje na volné téma, zajímá se o animovaný film, fotografie, reklamu seznamuje se s jednoduchými grafickými technikami: papírořez, tisk z koláže, kombinace technik individuálně a skupinově pracuje s různými technikami s velkými formáty dotváří prostředí	ilustrace, volná malba, sochařství komiks návštěva výstavy návrh reklamy výrobku, práce s fotografií kresba - dokreslování poloviny fotografie návrhy oblečení, balícího papíru tisk z koláže kresba - významné budovy malba - historie našeho města

5.7.2.10 Pro 2. stupeň

Ročník: 6.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- rozvíjí svoji smyslovou citlivost; pojmenovává, vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření - vnímá a využívá linie, tvary, objemy, světlostní kvality, vztahy k zaznamenání představ a fantazie; - uspořádá prvky v ploše a prostoru, projevuje aktivní estetický vztah k životnímu prostředí - uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu - vnímá historické, sociální a kulturní souvislosti zachycovaných dějů, tradic a užívá některé metody uplatňované v současném umění - pracuje s prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - uspořádává objekty do celků v ploše a prostoru - vysvětluje záměr a obhajuje výsledky své tvorby - prezentuje na veřejném prostoru - vnímá environmentální problematiku	- základní dělení výtvarných umění, teorie barev, masky a jejich podoby - zeleň - stromy - život kolem nás - písmo, komunikace, reklama - propojení obrazu a textu - živočichové – "Moje oblíbené zvíře", - sporty a sportovci – lidské tělo, - jeden den pravěkého člověka, - barevné sny a náhody- netradiční výtvarné techniky - komunikace - dopravní prostředek minulosti - symbolika měst - erby, vlajky, znaky – heraldika - Vánoce, Velikonoce - život kolem nás - písmo, komunikace, reklama -propojení obrazu a textu - příroda v zimě - Vánoce - tradice a zvyky, vánoční výstava - voda – řeka nebo stoka - elektrické spotřebiče v domácnosti - komunikace - dopravní prostředky v minulosti - Den Země – přání ke Dni Země - reprodukce uměleckých děl - ilustrace uměleckého textu - koláž - mozaika

Ročník: 7.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- procvičuje proporční vztahy lidské postavy - skrze výtvarné umění vnímá účinky obrazných vyjádření - žák pracuje s prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností skrze – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality - získává povědomí o rozdílech mezi konkrétní a abstraktní malbou na konkrétních ukázkách - procvičuje proporční vztahy lidského obličej a lidské postavy - uplatňuje kreativitu a estetické cítění při tvorbě - užívá rozličné výtvarné prostředky k osobitému vyjádření se k danému tématu a hodnotí účinky své práce - vnímá historické, sociální a kulturní souvislosti na základě znalostí historických, sociálních a kulturních souvislostí vytváří dobové kulisy - pracuje v týmu, přijímá svou roli, toleruje spolužáky - prohlubuje své poznání zákonitostí výběru a užití písma a jeho funkce - na základě dějin vědy a techniky zpracovává vlastní představu o umění v technice - využívá zkušenosti z oblasti ochrany životního prostředí - projevuje aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, jeho tvorbě a ochraně - řeší vztahy a uspořádání v ploše, objemu a prostoru - uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve svém projevu - vysvětluje záměr a obhajuje výsledky své tvorby, prezentuje na veřejnosti - rozliší působení obrazného vyjádření v rovině sociálně utvářeného obsahu - zamýšlí se nad problematikou zdravého životního stylu v souvislostech s módou - hodnotí účinky své práce - orientuje se v historii dopravních prostředků a vnímá funkci dopravy, diskutuje o jejím dopadu na životní prostředí, při tvorbě využívá odpadní materiál	- "Člověk mezi lidmi" – kultura, tradice, lidové umění - voda – abstraktní malba - klid a pohyb – abstraktní malba - Monochromatický motýl (kresba fixem, vodové barvy). - duha (koláž útržků/ústřížků z časopisů) - malovaná hudba - "Jak se hlava zdobí" – koláž - stylizovaný autoportrét. - kresba, malba, ilustrace, práce s hlinou, prezentace - Den Země – komiks ke Dni Země – propojení obrazu a textu - Vánoce - tradice, zvyky, vánoční výstava - Dobřany a jejich památky – Kostel, fara - umění – písmo, kniha, knižní malba - plakát, reklama. - fantazijní variace na základní tvary písmen. - stroj jako umělecké dílo - kytice - dokreslovaný ústřížek z časopisu. - V krajinách fantazie – surrealistický pohled na skutečnost kolem nás (kresba, malba, koláž) - vztahy mezi lidmi – abstrakce, symbol - špatná a dobrá nálada - vyjádření pocitů pomocí barev. - Šaty dělají člověka – koláž - oděv..., odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - dopravní prostředky v minulosti a dnes (kresba, malba, objekty)

Ročník: 8.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů. - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. - užívá obrazové vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností. - orientuje se v grafických technikách. - orientuje se v grafických technikách. - rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů. - rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů. - pozoruje, porovnává a zařazuje do historických souvislostí - rozezná základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko - zná nejznámější autory a jejich díla - některé autory dokáže správně zařadit do odpovídající epochy - zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření - kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi - užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy - užívá perspektivních postupů. - k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií využívá - počítačovou grafiku, fotografii, video, animaci - a učí se s nimi zacházet. - využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření. - uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor.	Umění starověkého Egypta a Řecka Antické umění Středověké umění Renesance Baroko Poznáš autora / epochu? Historická malba Krajinomalba Portrét Zátiší

Ročník: 9.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- rozlišuje obsah vizuálního obrazového vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti - orientuje se v oblastech moderního umění. - orientuje se v grafických technikách - hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy - porovnává rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.). - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě. - využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření. - užívá vizuální obrazové vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích. - užívá vizuální obrazové vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem. - k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - užívá vizuální obrazové vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. - zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé. - pokouší se o zachycení pomíjivého okamžiku - skicování. - zná nejznámější autory a jejich díla - některé autory dokáže správně zařadit do odpovídající epochy	Secese Impresionismus Kubismus Futurismus Expresionismus Abstraktní umění Surrealismus a dadaismus Pop-art a performance Poznáš autora?

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

- Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.
- Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.
- Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.
- Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.
- Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

-
Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.
-
Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.
-
Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

5.6.1 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1.1 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Výchovy ke zdraví společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se metodám jak vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím že: žáci diskutují a dávají do souvislostí vztah mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, provádějí praktické činnosti (poskytnutí adekvátní první pomoci, příprava zdravého jídelníčku, osvojení relaxačních a kompenzačních technik, sociální dovednosti), využívají výukové programy, internet a uplatňují osvojené modely chování směřující k vybudování pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu a k odpovědnosti za své zdraví a zdraví svých spoluobčanů.

Kompetence k řešení problémů: Učí se kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnost obhájit je. Je veden k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a učí se zhodnotit výsledky svých činů; tím že: předpokládá, prakticky si ověřuje a vyvozuje závěry na základě osvojených znalostí a dovedností. Rozvíjí vlastní tvořivost. Přijímá odpovědnost za provedenou práci.

Kompetence komunikativní: Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat. Je veden zapojit se účinně do diskuse, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat;

tím že: vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt a přitom uplatňuje osvojené komunikační dovednosti., vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a nejbližším okolí .

Kompetence sociální a personální: Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj. Je veden ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty; tím že: je schopen objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, spolupracovat při programech podpory zdraví, na projektech a v situacích ohrožujících zdraví nebo při mimořádných událostech.

Kompetence občanské: Učí se zodpovědně rozhodovat podle dané situace a poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; tím že: zná rizika spojená se zneužíváním návykových látek a jejich životní perspektivu mladého člověka, souvislosti mezi složením stravy a způsoby stravování v souvislosti s rozvojem civilizačních nemocí, seznámí se s plány krizových opatření, zná historii zneužívání chemických zbraní, přírodních a ekologických havárií. Navrhuje opatření k jejich odstranění nebo minimalizaci. Dodržuje zásady ochrany životního prostředí. Rozvíjí zásady správných pohybových aktivit. Chápe nutnost vlastní ochrany zdraví jako předpoklad pro svůj zdárný vývoj.

Kompetence pracovní: Učí se přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot; tím že: v případě potřeby poskytne první pomoc, vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. Usiluje o aktivní podporu zdraví, bezpečné prostředí ve škole, v dopravě a při různých činnostech. Dodržuje zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, režim dne, stravovací návyky. Je veden k zodpovědnému chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (při sportu, na pracovišti, v domácnosti, v dopravě, atd.)

5.6.2 Vzdělávací předmět: *Výchova ke zdraví*

5.8.3.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu **Výchova ke zdraví** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. Předmět Výchova ke zdraví je zařazen samostatně na druhém stupni s hodinovou dotací 1 hodiny týdně v sedmém a devátém ročníku. Předmět vede k pochopení vztahů mezi všemi složkami zdravého životního stylu. Učí žáky zamýšlet se nad důsledky svého chování a jednání, správně vybírat řešení problémů, ohleduplně k ostatním, ale i k sobě samému. Vede je k zodpovědnosti, větší samostatnosti a slušnosti. Učí žáky orientovat se v každodenním životě, řešit běžné situace, upozorňuje je na nebezpečí a rizika. Využívá metod a forem práce zaměřených na žákovskou spolupráci v širší či užší skupině, prezentaci zpracovaných témat. Vědomosti jsou upevňovány během projektů a projektových dnů. Jsou zde zařazena témata osobnostní a sociální výchovy. Žáci se učí pracovat s informacemi. Výuka probíhá v kmenových učebnách tříd nebo v počítačové učebně.

5.8.3.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu: Výchova ke zdraví

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů.
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika, můj vztah ke mně samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí.
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání.
- OSV 4 Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.
- OSV 7 Mezilidské vztahy: lidská práva jako regulativ vztahů, vztahy a naše třída.
- OSV 9 Kooperace a kompetence: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci.

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích.

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy.
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: život Evropanů a styl života v evropských rodinách.

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní difference: respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy).

EV Environmentální výchova

- EV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví.

MeV Mediální výchova

- MeV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce vliv médií na uspořádání dne, rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování.
- MeV 6: Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, internetové médium.

5.8.3.3 Učební plán předmětu „Výchova ke zdraví“ v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	0	1	0	1	2

5.8.3.4 Očekávané výstupy RVP ZV:

1. respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
2. vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
3. vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
4. posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
5. usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
6. vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
7. dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
8. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
9. projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
10. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
11. respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
12. respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
13. uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
14. vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
15. projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
16. uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

5.8.3.5 Pro 2. Stupeň

Vzdělávání obsah v předmětu výchova ke zdraví v 7. ročníku - okruhy:

Ročník: 7. ročník	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky - svým chováním přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - aktivně naslouchá - rozlišuje vhodné formy řešení konfliktu - při dialogu dodržuje daná pravidla - uplatňuje některá pravidla asertivní komunikace - vysvětlí pojem empatie a popíše ho na příkladu - aktivně spolupracuje ve skupině - vysvětlí role členů v komunitě – rodina, škola, třída - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu v rodině nebo vrstevnické skupině - vysvětlí, že má svá práva a povinnosti	Vztahy mezi lidmi a formy soužití
- popíše jednotlivá období lidského života (dětství, puberta a dospívání) z hlediska tělesného, duševního a sociálního zdraví - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - popíše sexuální dospívání jedince, reprodukční soustavy - uvede, že sexualita je součástí formování osobnosti - orientuje se v základních pojmech sexuální výchovy - popíše problémy spojené s předčasnou sexuální zkušeností, problémy s těhotenstvím a rodičovstvím u mladistvých - vysvětlí pojem promiskuita - popíše kvalitu lidského života (handicapovaní lidé)	Změny v životě člověka
- popíše zásady zdravého stravování a dodržování pitného režimu - popíše vliv životních podmínek na způsob stravování a zdraví - rozlišuje alternativní způsoby stravování - popíše příčiny a následky poruch příjmu potravy - popíše vliv y vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - popíše svůj denní režim a pohybový režim - rozlišuje vhodnou vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit - určí nevhodné stravovací návyky a příčiny vzniku civilizačních chorob - vysvětlí základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence - určí vztah mezi reklamou a nevhodnými stravovacími návyky	Člověk a výživa

Vzdělávání obsah v předmětu výchova ke zdraví v 9. ročníku - okruhy:

Ročník: 9. ročník	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- vyjmenuje různé složky, ze kterých se skládá životní styl - projevuje zodpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - uvádí do souvislostí zdravotní a psychologická rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivy mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá pomoc sobě nebo druhému - na základě svých znalostí a dovedností vyhodnotí možná manipulativní vliv vrstevnické skupiny, médií, sekty - uplatňuje osvojené komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Životní styl – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- popíše pojem zdraví a nemoc, spojí je se životním stylem - popíše složky zdraví a jejich interakce - vyjmenuje některé programy na podporu zdraví, jejich formy - charakterizuje principy uchování zdraví - dodržuje pravidla správné životosprávy, režim dne a noci - popíše režim dne a biorytmy	Člověk a zdraví
- má zdravý vztah k sobě samému a k druhým lidem - zaujímá hodnotové postoje a rozhoduje se při řešení mezilidských problémů - popíše možnosti sebekontroly a sebereflexe - pozitivně hodnotí a chválí druhé - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných situací - plánuje svou budoucnost a stanovuje si cíle - vysvětlí pojem prosociální chování - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy - aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Rozvoj osobnosti

5.8.3.6 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví – tělesná výchova

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- 🌀 poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- 🌀 pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- 🌀 poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.3.7 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení: Učitel ji vytváří zejména v oblasti motorického učení algoritmizací nácviku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva. Učitel vede žáky k práci ve dvojicích dle systému „každý žák cvičencem i cvičitelem“.

Kompetence k řešení problémů: Učitel využívá disproporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní R.S.O.V. (Rychlost, Síla, Obratnost, Vytrvalost jsou schopnosti nutné jak pro sportovní, tak pro pracovní výkon a při psychické zátěži je jejich rozvoj důležitým kompenzačním prvkem. Toto pochopení a „zvnitřnění“ je úspěchem společné práce žáka a učitele) a řeší s žáky dle nabídky variant vlastním výběrem možnosti a racionální přizpůsobením pohybového režimu i mimo hodiny TV.

Kompetence komunikativní: Zpětnovazební komunikací mezi žákem a učitelem, která pomáhá vnímat a předávat jednoznačné informace. Komunikace, nutná ke splnění pohybového úkolu žáka či skupiny, vede k výběru použitelných slovních i mimoslovních signálů a sdělení.

Kompetence sociální a personální: Žák střídá různé role ve dvojici i ve skupině v rámci svých možností. Respektuje vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny. Je srozuměn s tím, že vynaložené úsilí může znamenat posun pozice v družstvu. Akceptuje roli odpovídající svým možnostem a snaží se ocenit spektrum ostatních členů v jejich rolích za pomoci učitele.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky ke schopnosti domluvy a respektováním individuálních odlišností při hledání toho, co lze na sobě i na druhých pozitivně hodnotit. Pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty je přenosný ze sportu do společenské a pracovní sféry.

Kompetence pracovní: Učitel pomáhá žákům k překonávání přiměřené míry psychického i fyzického diskomfortu s ohledem na individuální parametry.

5.6.3 Vzdělávací předmět: Tělesná výchova

5.8.3.8 Charakteristika předmětu:

V předmětu **Tělesná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, oboru Tělesná výchova

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organismu při sportovním i pracovním výkonu.

5.8.3.9 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Tělesná výchova.

Zde vložíte tematické okruhy průřezových témat zařazených do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1	Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
OSV 4	Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.

OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

VDO Výchova demokratického občana

VDO 1 Občanská společnost a škola

MeV Mediální výchova-

MeV 1 Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.

5.8.3.10 Učební plán předmětu Tělesná výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2	2	2	10

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	2	2	2	2	8

5.8.3.11 Očekávané výstupy RVPZV:

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou

zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*
 - *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka*
 - *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*
 - *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví*
 - *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*
 - *zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy*
 - *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace*

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

- *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem*
 - *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program*
 - *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly*
 - *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší*
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
- *posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

- *užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu*
- *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*

- *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*
- *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora*
- *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí*
- *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*
- *zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*

5.8.3.12 1. Stupeň

Ročník: 1.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. Spojuje každodenní pohybovou činnost se zdravím. Dbá na správné držení těla při různých činnostech i při provádění cviků. Dbá na správné dýchání. Zná relaxační cviky. Vyjádří melodii rytmem pohybu. Zná a užívá základní tělocvičné pojmy- názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní. Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. Zvládá v souladu se svými předpoklady jednoduché pohybové činnosti. Cvičí kotoul vpřed, stoj na lopatkách, cvičení na žebřinách, skoky přes švihadlo, cvičení na lavičkách. Projevuje přiměřenou radost z pohybu, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti. Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích. Zvládne přihrávku jednoruč a obouruč . Zná a dodržuje základní pravidla her, je schopen soutěžit v družstvu, jedná v duchu fair - play . Dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě.	Příprava ke sportovnímu výkonu Zdravotně zaměřené činnosti, cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti Jednoduché tanečky, základy estetického pohybu Tělocvičné pojmy, komunikace v TV Pohybové hry v přírodě, hry na sněhu a ledu, překonávání překážek, překážková dráha Základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj forem vytrvalosti, síly, koordinace Základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti, průpravná cvičení a úpoly Vztah ke sportu, prožitek z pohybové činnosti Psychomotorika Základy sportovních her, míčové a pohybové hry, pohybová tvořivost, využití netradičního náčiní při cvičení Míčová technika Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, her a soutěží Bezpečnost při sportování

Zná a reaguje na smluvená gesta, povely, signály při organizaci činností. Dbá na správné držení těla v různých polohách. Dodržuje denní režim, provádí dechová cvičení a cvičení pro podporu pohybového aparátu a pro správnou funkci vnitřních a smyslových orgánů. Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	Smluvené signály, gesta, povely Cviky pro prevenci a korekci oslabení Denní režim Cvičení na podporu pohybového aparátu - páteř, držení hlavy, posilování jednotlivých svalových skupin Uvolňovací cvičení a rotační cvičení Správné dýchání Adaptace na zvýšenou zátěž Cvičení koordinace a rovnováhy
---	--

Ročník: 2.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění. Dbá na správné držení těla a správné dýchání při různých činnostech. Zvládá vyjádřit melodie pohybem v rytmu. Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách, jednoduchá cvičení na žebřinách, skáče přes švihadlo, provádí cvičení na lavičkách. Používá nízký start, nacvičí skok do dálky, hází kriketovým míčkem. Projevuje přiměřenou radost z pohybu, samostatnost a vůli po zlepšení pohybové dovednosti. Učí se respektovat zdravotní handicap. Zná význam sportování pro zdraví. Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. Zvládne přihrávku jednoruč a obouruč. Zná a dodržuje základní pravidla her, jedná v duchu fair – play. Je schopen soutěžit v družstvu, je si vědom následků porušení pravidel pro sebe a družstvo. Dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při	Příprava organismu ke sportovnímu výkonu Zdravotně zaměřené činnosti, cvičení během dne Průpravné, rytmické a kondiční cvičení Jednoduché tanečky, základy estetického pohybu Pohybové hry a soutěže v přírodě, hry na sněhu a ledu, překonávání překážek Základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním průpravná cvičení a úpoly Základy atletiky - rychlý běh, skok daleký z místa, hod míčkem, rozvoj vytrvalosti a rychlosti, síly Koordinace pohybu Podpora, povzbuzení spolužáka Cvičení v přírodě Základy sportovních her, pohybová tvořivost Využití netradičního náčiní při cvičení Míčová technika, přihrávky Míčové a pohybové hry Pravidla her a soutěží Dodržování pravidel při hrách a soutěžích Soutěživé hry, štafety Bezpečnost při sportování

sportování v tělocvičně, na hřišti i v přírodě. Používá vhodné oblečení a obuv. Zná a reaguje na smluvená gesta, povel y a signály při organizaci činností. Dbá na správné držení těla v různých polohách. Dodržuje denní režim. Provádí dechová cvičení a cvičení pro podporu pohybového aparátu a pro správnou funkci vnitřních a smyslových orgánů. Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s možným vlastním oslabením.	Tělocvičné pojmy Smluvené signály a gesta, komunikace Korekce správného držení těla Prevence zdravotního oslabení Denní režim z pohledu možného zdravotního oslabení Vědomá kontrola cvičení
--	--

Ročník: 3.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. Zná průpravné cviky, cviky protahovací, natahovací, pro zahřátí a uvolnění. Dbá na správné držení těla a správné dýchání při různých činnostech. Spojuje každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. Zvládá vyjádřit melodii pohybem v rytmu. Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách, jednoduchá cvičení na žebřinách, skáče přes švihadlo, provádí cvičení na lavičkách, naučí se techniku odrazu z můstku při přeskočení kozy, cvičí napojované kotouly. Zná a používá techniku hodu kriketovým míčkem, uběhne rychlým během 60 m, zná princip štafetového běhu, zná taktiku vytrvalostního běhu, zná a používá techniku skoku do dálky z místa. Projevuje přiměřenou radost z pohybu, samostatnost a vůli po zlepšení pohybové dovednosti. Zdokonaluje obratnost a pohyblivost. Učí se respektovat zdravotní handicap. Zná význam sportování pro zdraví. Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích. Zná a dodržuje základní pravidla her, jedná v duchu fair – play, je si vědom následků porušení pravidel pro sebe a družstvo pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje.	Příprava organismu ke sportovnímu výkonu Zdravotně zaměřené činnosti cvičení během dne Kondiční cvičení Cvičení a hry v přírodě, hry na sněhu a ledu. Základy estetického pohybu, jednoduché tanečky Základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídajícím velikosti a hmotnosti, šplh na tyči průpravná cvičení a úpoly Základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky z místa, hod míčkem, rozvoj vytrvalosti a rychlosti, síly a koordinace pohybu, štafetový běh, vytrvalostní běh v terénu Koordinace pohybu Rozvoj forem pohyblivosti Podpora, povzbuzení spolužáka Cvičení v přírodě Základy sportovních her Pravidla her a soutěží, sportovní hry

Zvládne přihrávku jednoruč a obouruč, driblink, rozliší míč na volejbal a basketbal, učí se hru s basketbalovým míčem, nacvičuje střelbu na koš, nacvičuje přehazovanou. Je schopen soutěžit v družstvu, umí se dohodnout na spolupráci a taktice družstva a dodržovat ji. Dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti i v přírodě, používá vhodné oblečení a obuv. Zná a užívá základní tělocvičné pojmy, názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a různého náčiní. Zná a reaguje na smluvená gesta, povely, signály při organizaci činností. Dbá na správné držení těla v různých polohách. Dodržuje denní režim. Provádí dechová cvičení a cvičení pro podporu pohybového aparátu a pro správnou funkci vnitřních a smyslových orgánů, zvládá jednoduchá speciální cvičení související s možným vlastním oslabením.	Míčová technika, míčové a pohybové hry Pohybová tvořivost, organizace činností při TV Bezpečnost při sportování Tělocvičné pojmy, komunikace v TV Tradiční i netradiční náčiní Gesta, povely, signály , organizace činností při TV Prevence a korekce možného oslabení Denní režim z pohledu zdravotního oslabení Vědomá kontrola cvičení
--	--

Ročník: 4.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Dokáže pravidelně cvičit a zapojovat se do různých cvičení. Zlepšuje své výkony. Zlepšuje úroveň své fyzické zdatnosti. Dokáže využít netradiční náčiní. Dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech, pravidla hygieny. Adekvátně reaguje při úraze spolužáka. Zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka Porovnává své výkony. Jedná v duchu fair play. Dodržuje pravidla her a soutěží. Pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje.	Rozcvička, navrhuje vhodné pohybové hry Cvičení s hudbou, rytmická cvičení, akrobacie Cvičení na náradí, posilovací cvičení Základy gymnastiky - průpravná cvičení, cvičení s náčiním a na náradí, šplh na tyči, švédské bedně, přeskok, přitahování na hrazdě Kotouly, stoj na rukou, švihadla, běh Cvičení s netradičním náčiním Bezpečnost při cvičení, bezpečné ukládání cvičebního náčiní, bezpečnost v šatnách Zásady první pomoci Soutěže, úpoly, štafety Základy atletiky - rychlý běh, vytrvalostní běh, štafetový běh, skok do dálky, hod kriketovým míčkem Pravidla her a jejich dodržování, posilování týmového ducha Respektování odlišných sportovních možností jednotlivců

Reaguje správně na tělocvičné názvosloví, pokyny. Používá přihrávky jednoruč a obouruč, driblink. Seznamuje se s připravovanými sportovními aktivitami organizovanými mimo školu. Samostatně získá potřebné informace. Umí využít příležitosti. Dbá na správné držení těla v různých polohách. Dodržuje denní režim. Provádí dechová cvičení, cvičení pro podporu pohybového aparátu a pro správnou funkci vnitřních a smyslových orgánů Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s možným vlastním oslabením. Koriguje techniku cvičení podle pokynů	Hry: vybíjená, košíková, florbal, přehazovaná, kopaná Rozcvička Průpravná cvičení Cvičení na nářadí a s náčiním Míčová technika (přihrávky, driblink), míčové hry Cvičení a hry v přírodě, hry na sněhu a ledu, bruslení Orientace v nabídce sportovních aktivit Prevence a korekce možného oslabení Denní režim z pohledu zdravotního oslabení Vědomá kontrola cvičení Nevhodná a nesprávně prováděná cvičení
--	---

Ročník: 5.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Používá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. Dokáže pravidelně cvičit a zapojovat se do různých cvičení. Zlepšuje úroveň své fyzické zdatnosti. Provádí kondičně zaměřené činnosti. Zařazuje korektivní cvičení. Zlepšuje celkovou tělesnou zdatnost, harmonický rozvoj. Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost. Vysvětlí pravidla a dbá na jejich dodržování. Hraje fair-play. Sleduje svůj výkon a porovnává ho se svými předchozími výkony, provádí sebehodnocení. Zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka.	Příprava ke sportovnímu výkonu, rozcvička, relaxační, protahovací a uvolňovací cvičení, cviky pro zahřátí Běh, člunkový běh, skok daleký, švihadla Cvičení v přírodě, přespolní běh Cvičení na sněhu, zimní hry a sporty na sněhu a na ledu Posilování, protahování, uvolnění, relaxační cviky Pohybové hry, slalomy Cvičení na nářadí (žebřiny, lavičky, šplh na tyči, přeskok, švédská bedna, kotouly, hrazda) Pohybové a soutěživé hry, štafetový běh Míčové a kolektivní hry (vybíjená, přehazovaná, košíková, kopaná, florbal) Základy atletiky (běh, skok daleký, hod kriketovým míčkem) Základy gymnastiky Překážková dráha

Užívá základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou. Dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, na kluzišti. Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv. Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka. Reaguje na smluvené povel, gesta, signály pro organizaci činnosti. Užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, používá pojmy z pravidel sportů a soutěží, rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje. Jedná v duchu fair-play. Používá přihrávky jednoruč a obouruč, driblink, nacvičuje střelbu na koš. Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her. Soutěží v družstvu, dohodne se na jednoduché taktice družstva a dodržuje ji, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo. Pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Podle svých možností se účastní sportovních aktivit ve škole i mimo školu. Orientuje se v nabídce sportovních oddílů i volnočasových kroužků. Dbá na správné držení těla v různých polohách. Dodržuje denní režim. Provádí dechová cvičení a cvičení pro podporu pohybového aparátu a pro správnou funkci vnitřních a smyslových orgánů. Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s možným vlastním oslabením. Koriguje techniku cvičení podle pokynů	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - tanečky, základy estetického pohybu. Bezpečnost při sportování Tělocvičné pojmy Fair-play Míčová technika Soutěživé hry Základy sportovních her Míčové hry Kolektivní hry Pravidla her Vyhledávání informací z různých zdrojů Zapojení se do pohybových a sportovních aktivit mimo hodiny TV a v místě bydliště Prevence a korekce možného oslabení Denní režim z pohledu zdravotního oslabení Vědomá kontrola cvičení Cvičení podle pokynů
---	--

5.8.3.13 Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 6. ročníku chlapci - okruhy:

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžeckou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) užívá techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku aplikuje techniku hodů (i z rozběhu) rozpozná zpevňování a uvolňování těla snaží se o přesnost pohybu provede základní gymnastické prvky rozliší správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost usiluje o zlepšení podle svých předpokladů dokáže odstranit chybu v provedení pohybu dodržuje zásady bezpečnosti vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a nářadí provede jednoduchou organizační činnost cvičí se zátěží vlastního těla, skloubí pohyb s hudbou užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího	Atletika Běh 60 m až 600 m, nízký start, štafetová předávka Skok daleký Hod – kriket /150 gr/- na dálku, na cíl, z místa, ze 3 kroků, z rozběhu Gymnastika Akrobacie – kotoul vpřed a vzad – obměny, stoj na hlavě, lopatkách Hrazda – náskok do vzporu, přešvihy, průvlek, svisy, sešín Kruhy – houpání, shyby Přeskok-můstek - koza, švédská bedna - náskok do kleku, vzporu, roznožka, odbočka Šplh – tyč Rytmická a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Kopaná – HČJ, družstvo Florbal - dtto Košíková – nácvik driblinku, nácvik hodu na koš, nácvik dvojtlaku Přehazovaná Vybíjená Softball – nácvik odpalu Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla,

5.8.3.14 Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 6. ročníku dívky - okruhy:

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžeckou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) užívá techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku aplikuje techniku hodu (i z rozběhu) rozpozná zpevňování a uvolňování těla provede základní gymnastické prvky rozliší správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost odstraní chybu v provedení pohybu dodržuje zásady bezpečnosti vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a nářadí provede jednoduchou organizační činnost cvičí se zátěží vlastního těla, skloubí pohyb s hudbou užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího	Atletika Běh 60 m až 600 m, nízký start, štafetová předávka Skok daleký Hod – kriket /150 gr/- na dálku, na cíl, z místa, ze 3 kroků, z rozběhu Gymnastika Akrobacie – kotoul vpřed a vzad – obměny, stoj na hlavě, lopatkách Hrazda – náskok do vzporu, přešvihy, průvlek, svisy, sešin Kruhy – houpání, shyby Přeskok-můstek - koza, švédská bedna - náskok do kleku, vzporu, roznožka, odbočka Šplh – tyč Rytmická a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Košíková – nácvik driblinku, nácvik hodu na koš, nácvik dvojtaktu Přehazovaná Vybíjená Florbal Softball – nácvik odpalu Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla,

5.8.3.15 Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 7. ročníku chlapci - okruhy:

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžeckou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku aplikuje techniku hodu (i z rozběhu) zlepšuje svoji tělesnou zdatnost volí vhodný rozvojový program rozpozná zpevňování a uvolňování těla snaží se o přesnost pohybu, provede základní gymnastické prvky dokáže rozlišit správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost usiluje o zlepšení podle svých předpokladů dovede odstranit chybu v provedení pohybu dodržuje zásady bezpečnosti vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a nářadí provede jednoduchou organizační činnost cvičí se zátěží vlastního těla, skloubí pohyb s hudbou užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a rozhodčího ovládá základy běhu na lyžích používá základní oblouk, jízdu v terénu, projíždění branek, překonává terénní nerovnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Atletika Běh 60 m až 1500 m, nízký start, štafetová předávka Běh obtížnějším terénem Skok daleký Hod – kriket /150 gr/- na dálku, na cíl, z místa, ze 3 kroků, zvládnutí rozběhového poskoku Gymnastika Akrobacie – kotoul vpřed a vzad – obměny, stoj na hlavě, lopatkách, stoj na rukách Hrazda – náskok do vzporu, přešvihy, průvlek, svisy, sešin, výmyk odrazem jednoho Kruhy – houpání, shyby, komíhání, seskok při zákmihu Přeskok-můstek - koza, švédská bedna - náskok do kleku, vzporu, roznožka, odbočka, skrčka Šplh – tyč, lano - smyčka Rytmičká a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Kopaná – HČJ, družstvo Florbal - dtto Košíková – nácvik driblinku, nácvik hodu na koš, Odbíjená – nácvik HČJ Přehazovaná Vybíjená Softball – nácvik odpalu a nadhozu Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla, Lyžování Základy běhu na lyžích Sjezdové lyžování – základní oblouk, jízda v terénu, projíždění branek Snowboard – základní technika

5.8.3.16 Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 7. ročníku dívky - okruhy:

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžecskou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku aplikuje techniku hodu (i z rozběhu) usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti volí vhodný rozvojový program rozpozná zpevňování a uvolňování těla zpřesňuje provedení pohybu provede základní gymnastické prvky rozezná správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost usiluje o zlepšení podle svých předpokladů dovede odstranit chybu v provedení pohybu dodržuje zásady bezpečnosti, vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a náradí provede jednoduchou organizační činnost dokáže cvičit se zátěží vlastního těla, skloubit pohyb s hudbou užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a rozhodčího ovládá základy běhu na lyžích používá základní oblouk, jízdu v terénu, projíždění branek, překonává terénní nerovnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Atletika Běh 60 m až 800 m, nízký start, štafetová předávka Běh obtížnějším terénem Skok daleký Hod – kriket /150 gr/- na dálku, na cíl, z místa, ze 3 kroků, zvládnutí rozběhového poskoku Gymnastika Akrobacie – kotoul vpřed a vzad – obměny, stoj na hlavě, lopatkách, na rukách Hrazda – náskok do vzporu, přešvihy, průvlek, svisy, sešin, výmyk odrazem jednoho Kruhy – houpání, shyby, komíhání, seskok při zákmihu Trampolína – skoky prosté s obměnami, kotoul letmo Přeskok-můstek - koza, švédská bedna - náskok do kleku, vzporu, roznožka, odbočka, skrčka Šplh – tyč, lano - smyčka Rytmičká a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Košíková – nácvik driblinku, nácvik hodu na koš, Odbíjená - HČJ Přehazovaná Vybíjená Florbal Softball – nácvik odpalu a nadhozu Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla, Lyžování Základy běhu na lyžích Sjezdové lyžování – základní oblouk, jízda v terénu, projíždění branek Snowboard – základní technika

5.8.3.17 Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 8. ročníku chlapci - okruhy:

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžickou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku aplikuje techniku hodu (i z rozběhu), vrhu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, volí vhodný rozvojový program zpracuje naměřená data o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci uplatňuje cílevědomost při korekci zdravotních oslabení rozpozná zpevňování a uvolňování těla zpřesňuje průběh pohybu provede základní gymnastické prvky rozliší správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost usiluje o zlepšení podle svých předpokladů dovede odstranit chybu v provedení pohybu dodržuje zásady bezpečnosti, vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a nářadí provede jednoduchou organizační činnost dokáže cvičit se zátěží vlastního těla, skloubit pohyb s hudbou užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a rozhodčího dbá o bezpečnost reaguje na vzniklé situace užívá mapu orientuje se podle mapy provede přesun na 15 km	Atletika Běh 60 m až 1500 m, nízký start, štafetová předávka Běh obtížnějším terénem, vytrvalostní běh 12 minut Skok daleký – důraz na poslední dva kroky, rozběhová značka Hod – granát Vrh koulí – z místa, sun, spojení sunu a odhodu Gymnastika Akrobacie – přemet stranou Hrazda – toče jízmo, podmet, výmyk odrazem snožmo Kruhy – houpání s obraty, shyby, svis vznesmo a svis střemhlav Přeskok – můstek – švédská bedna našší – skrčka, odbočka Šplh – tyč, lano – smyčka, bez přírazu Rytmická a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Kopaná – HČJ, družstvo Florbal - dtto Košíková – driblink, nácvik hodu na koš, nácvik dvojtlaku Odbíjená – nácvik HČJ Vybíjená Softball Ringo Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla, Turistika a pobyt v přírodě Uplatnění získaných poznatků ze ZŠ na turisticko branném kurzu Pobyt a pohyb v přírodě Orientační běh – čtení mapy, orientace v terénu přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla

5.8.3.18 *Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 8. ročníku dívky - okruhy:*

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžecskou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku aplikuje techniku hodu (i z rozběhu) usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, volí vhodný rozvojový program zpracuje naměřená data o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci dokáže uplatňovat cílevědomost při korekci zdravotních oslabení rozpozná zpevňování a uvolňování těla zpřesňuje průběh pohybu provede základní gymnastické prvky rozlišuje správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost usiluje o zlepšení podle svých předpokladů odstraňuje chybu v provedení pohybu dodržuje zásady bezpečnosti vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a náradí provede jednoduchou organizační činnost dokáže cvičit se zátěží vlastního těla, skloubit pohyb s hudbou užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a rozhodčího dbá o bezpečnost reaguje na vzniklé situace užívá mapu orientuje se podle mapy provede přesun na 15 km	Atletika Běh 60 m až 800 m, nízký start, štafetová předávka Běh obtížnějším terénem, vytrvalostní běh 12 minut Skok daleký – důraz na poslední dva kroky, rozběhová značka Hod – kriket Vrh koulí – z místa, sun, spojení sunu a odhodu Gymnastika Akrobacie – přemet stranou Hrazda – toče jízmo, podmet, výmyk odrazem snožmo Kruhy – houpání s obraty, svis vznesmo, svis střemhlav Přeskok – můstek – koza, švédská bedna našíř - odbočka, skrčka Šplh – tyč, lano - smyčka Rytmická a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Košíková – driblink, nácvik hodu na koš, nácvik dvojtlaku Odbíjená - HČJ Přehazovaná Vybíjená Florbal Baseball Ringo Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla, Turistika a pobyt v přírodě Uplatnění získaných poznatků ze ZŠ na turisticko branném kurzu Pobyt a pohyb v přírodě Orientační běh – čtení mapy, orientace v terénu přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla

5.8.3.19 Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 9. ročníku chlapci- okruhy:

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžickou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku skoků aplikuje techniku hodů (i z rozběhu), vrhu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, volí vhodný rozvojový program zpracuje naměřená data o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci uplatňuje cílevědomost při korekci zdravotních oslabení uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí rozpozná zpevnování a uvolňování těla zpřesňuje průběh pohybu provede základní gymnastické prvky rozezná správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost usiluje o zlepšení podle svých předpokladů odstraňuje chyby v provedení pohybu vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a nářadí navrhne a provede jednoduchou cvičební aktivitu (rozcvička, část hodiny,.....) provede jednoduchou organizační činnost cvičí se zátěží vlastního těla, skloubit pohyb s hudbou dbá o svoji bezpečnost užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her, zorganizuje jednoduché turnaje na úrovni školy respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a rozhodčího	Atletika Běh 60 m až 3 000 m, nízký start, štafetová předávka Běh obtížnějším terénem (15 minut) Skok daleký – další techniky Hod – granát Vrh koulí – zlepšování techniky Gymnastika Akrobacie – základy přemetu vpřed Hrazda – toč vzad, podmet, výmyk odrazem snožmo Kruhy – houpání s obraty, shyby, svis vznesmo a svis střemhlav, překot vzad Přeskok – můstek – švédská bedna – skrčka, odbočka, roznožka Šplh – tyč, lano – smyčka, bez přírazu Rytmičká a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory, střehové postoje, pády stranou, vzad Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Kopaná – HČJ, družstvo Florbal - dtto Košíková – driblink, nácvik hodu na koš, nácvik dvojtlaku Odbíjená – nácvik HČJ Softball Ringo Freesbee Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla,

5.8.3.20 Vzdělávání obsah v předmětu tělesná výchova v 9. ročníku dívky- okruhy:

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
užívá běžickou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání,...) rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky spojí rozběh a odraz (z prkna) používá požadovanou techniku skoků aplikuje techniku hodů (i z rozběhu) usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, volí vhodný rozvojový program zpracuje naměřená data o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci uplatňuje cílevědomost při korekci zdravotních oslabení uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí rozpozná zpevňování a uvolňování těla snaží se o přesnost pohybu provede základní gymnastické prvky rozlišuje správně a nesprávně provedenou pohybovou činnost usiluje o zlepšení podle svých předpokladů odstraňuje chyby v provedení pohybu dodržuje zásady bezpečnosti vhodně reaguje na pokyny, gesta, signály provede přípravu náčiní a nářadí navrhne a provede jednoduchou cvičební aktivitu (rozcvička, část hodiny,...) provede jednoduchou organizační činnost cvičí se zátěží vlastního těla, skloubit pohyb s hudbou užívá jednotlivé herní činnosti jednotlivce zapojuje se do sportovních kolektivních her, zorganizuje jednoduché turnaje na úrovni školy respektuje pravidla her i pokyny rozhodčího naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a rozhodčího	Atletika Běh 60 m až 1 500 m, nízký start, štafetová předávka Běh obtížnějším terénem, vytrvalostní běh 12 minut Skok daleký – další techniky Hod – kriket Vrh koulí – zlepšování techniky Gymnastika Akrobacie – přemet vpřed Hrazda – toč vzad, podmet, výmyk odrazem snožmo Kruhy – houpání s obraty, svis vznesmo, svis střemhlav, seskok při předkmihi Přeskok-můstek - koza, švédská bedna - odbočka, skrčka, roznožka Šplh – tyč, lano - smyčka Rytmičká a kondiční gymnastika – švihadla, krátké tyče, cvičení se zátěží, cvičení na hudbu Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory Jízda na koloběžce – dopravní výchova Sportovní hry Košíková – driblink, nácvik hodu na koš, nácvik dvojtlaku Odbíjená - HČJ Přehazovaná Florbal Baseball Ringo Freesbee Různé závodivé hry – lavičky, kruhy, švihadla,

5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5.7.1 Charakteristika oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

5.9.1.1 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě;
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku;
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí;
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci;
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

5.9.1.2 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka předmětu „Člověk a svět práce“ přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žáka vedeme:

- k poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;
- k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- k volbě správných řešení problémů;

- k získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské: vedeme žáka k:

- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

Kompetence pracovní: vedeme žáka k:

- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;
- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

5.9.1.3 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

OSV 1	Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.
OSV 4	Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
OSV 5	Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

EV environmentální výchova

- EV 1 Ekosystémy
- EV 2 Základní podmínky života
- EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV 4 Vztah člověka k prostředí

5.7.2 Vzdělávací předmět: Pracovní činnosti

5.9.3.1 Charakteristika předmětu:

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

5.9.3.2 Učební plán předmětu Pracovní činnosti v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	1	1	5

5.9.3.3 Očekávané výstupy

Vzdělávací obsah předmětu v 1. a ve 2. období

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v 1. – 5. postupném ročníku a jsou v souladu s RVP

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

7. zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
8. provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
9. pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
10. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

11. provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
12. pečuje o nenáročné rostliny
13. provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
14. ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
15. volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
16. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

17. připraví tabuli pro jednoduché stolování
18. chová se vhodně při stolování
19. orientuje se v základním vybavení kuchyně
20. připraví samostatně jednoduchý pokrm
21. dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
22. udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

23. provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
24. řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí, organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

1. provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
2. řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
3. organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
4. užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
5. dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

6. volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
7. pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
8. používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
9. prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
10. dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

11. provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
12. ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
13. správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
14. dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

15. používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
16. připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
17. dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
18. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE

19. orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
20. posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
21. využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

5.9.3.4 1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo
umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat papír a skládat papír vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru stlačuje, hněte, válí, spojuje, vykrajuje navléká, aranžuje, třídí přírodní materiál stříhá a lepí textil	ráce s papírem (vějíř, šipka, čepice, pohárek apod.) práce s moduritem a modelovací hmotou (ovoce, zelenina, postava) práce s přírodním materiálem (náhrdelník, náramek, obrázek apod,) práce s textilem (koláž)
pracuje podle návodu	návody předlohy k práci
sestavuje stavebnicové prvky montuje a demontuje stavebnici pracuje podle návodu	konstrukční činnost plošné a prostorové modely
zná základy péče o rostliny - otírání listů, zalévání, přesazování	pěstitelské činnosti seznámení se školním pozemkem koutek přírody
zaseje semena, zalévá, odpleveluje	setí, zalévání školní zahrada bezpečnost práce

zná a používá základy stolování a společenského chování	stolování, prostírání, příprava jednoduchého pokrmu Den zdraví
2.ročník	
umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat papír a skládat papír vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru stlačuje, hněte, válí, spojuje, vykrajuje navléká, aranžuje, třídí přírodní materiál stříhá a lepí textil	práce s papírem, kartonem práce s modelovací hmotou, hlinou, moduritem práce s drobným přírodním materiálem práce s textilním materiálem - oči, knoflíky, koláž
pracuje podle návodu konstrukční činnosti sestavuje stavební prvky podle návodu montuje a demontuje	konstrukční činnosti, modely, dopravní prostředky, domy, nábytek
zná základy péče o rostliny - otírání listů, zalévání, přesazování, kypření zaseje semena provádí pozorování a zhodnotí je	pěstitelské činnosti práce na školním pozemku koutek přírody - velikonoční osení
zná a používá základy stolování a společenského chování připraví tabuli pro jednoduché stolování umí zacházet s příborem připraví jednoduchý pokrm - studená kuchyně	stolování, prostírání, příprava jednoduchého pokrmu vánoční posezení Den zdraví

5.9.3.5 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo
umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat papír a skládat papír vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí přírodní materiál navlékne jehlu, udělá uzel, stříhá textil, přišije knoflík, jednoduché stehy vyrobí jednoduchý textilní výrobek	vlastnosti papíru, funkce a využití pracovních pomůcek práce s přírodním materiálem - pohádková postava, obrázek práce s textilním materiálem- koláž, nácvik předního a zadního stehu, přišívání knoflíků

pracuje podle návodu konstrukční činnosti sestavuje stavební prvky podle návodu montuje a demontuje	konstrukční činnosti, modely, dopravní prostředky, domy, nábytek
zná základy péče o rostliny - otírání listů, zalévání, přesazování, kypření	pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostli
zaseje semena provádí pozorování a zhodnotí je	práce na školním pozemku pěstování ze semen v místnosti velikonoční osení
orientuje se v základním vybavení kuchyně chová se vhodně při stolování připraví tabuli pro jednoduché stolování připraví jednoduchý pokrm - studená kuchyně udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	základní vybavení kuchyně jednoduchá úprava stolu, pravidla stolování nákup potravin, příprava pokrmů

5.9.3.6 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo
dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat vytváří prostorové konstrukce seznámí se se základy aranžování a využití samorostů	práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů jednoduché pracovní postupy
seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic	využití tradic a lidových zvyků papír a karton Přírodniny
zvládne různé druhy stehu (přední, zadní, ozdobný)	textil
udržuje pořádek na pracovním místě	hygiena a bezpečnost práce
montuje a demontuje stavebnici dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - pracuje podle slovního návodu, předloh	konstrukční činnosti (práce se stavebnicemi, plošnými, konstrukčními, prostorovými) práce s návodem
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	hygiena a bezpečnost práce práce na školním pozemku pravidla správného stolování
zná základy péče o pokojové rostliny	pěstitelské činnosti (základní podmínky pro

rozlišuje setí a sázení množí rostliny odnožemi a řízkováním	pěstování rostlin)
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny	pěstování pokojových rostlin v místnosti
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a nástroje	pěstitelské činnosti (základní podmínky pro pěstování rostlin) pěstování pokojových rostlin v místnosti
orientuje se v základním vybavení kuchyně	příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně
seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně	výběr a nákup potravin
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	jednoduchá úprava stolu

5.9.3.7 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo
dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat vytváří prostorové konstrukce seznámí se se základy aranžování a využití samorostů	práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů jednoduché pracovní postupy
seznámí se při činnosti s různým materiálem, s prvky lidových tradic	využití tradic a lidových zvyků práce s papírem a kartonem, přírodninami
zvládne různé druhy stehu (přední, zadní, ozdobný) seznámí se s látáním a tkaním háčkuje	práce s textilem
udržuje pořádek na pracovním místě dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	dodržování hygieny a bezpečnosti práce
montuje a demontuje stavebnici dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu	konstrukční činnosti (práce se stavebnicemi, plošnými, konstrukčními, prostorovými) práce s předlohou a jednoduchým náčrtem

rozlišuje setí a sázení množí rostliny odnožemi a řízkováním seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergen	pěstitelské činnosti (základní podmínky pro pěstování rostlin) pěstování rostlin ze semen v místnosti
zná základy péče o pokojové květiny	pěstování pokojových rostlin
vede pěstitelské pokusy a pozorování volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a nástroje	práce na školním pozemku
orientuje se v základním vybavení kuchyně	příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně
seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně	výběr a nákup potravin
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování

5.7.3 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce 2. stupeň

V období školního roku 2012/2013 v rámci projektu „Akademie v labyrintu přírody“ CZ.1.07/1.1.20/01.0033 financovaného z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost z oblasti podpory 1. 1. proběhly v rámci klíčové aktivity č. 1 Workshopy s místními řemeslníky. Po pilotním ověření výuky spojené se zástupci praxe, byly upraveny ke dni 31. 8. 2013 očekávané výstupy ŠVP v předmětu Pracovní činnosti.

5.9.3.8 Úprava očekávaných výstupů ŠVP v předmětu Pracovní činnosti - výstup KA01

5.9.3.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

5.9.3.10 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.3.11 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka předmětu „Člověk a svět práce“ přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žáka vedeme:

- k poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;
- k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- k volbě správných řešení problémů;
- k získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- Možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebeúcty, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské: vedeme žáka k:

- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

Kompetence pracovní: vedeme žáka k:

- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;
- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

5.9.3.12 Vzdělávací předmět: Pracovní činnosti 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět pracovní činnosti je povinný předmět s hodinovou dotací 1 hodina týdně a je vyučován v 6. až 9. ročníku. Výuka probíhá v budově školy, v okolí školy a odborných učebnách – školní dílně a školní kuchyňce. S ohledem na charakter předmětu jsou žáci rozděleni do výukových skupin. Z organizačních důvodů jsou žáci rozdělováni do skupin, zpravidla podle počtu žáků v jednotlivých ročnících. Z důvodu praktického zaměření předmětu výuka probíhá ve dvouhodinových blocích jedenkrát za 14 dní.

5.9.3.13 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu pracovní činnosti

OSV Osobnostní a sociální výchova

- OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.
- OSV 4 Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

EV Environmentální výchova

- EV 1 Ekosystémy
- EV 2 Základní podmínky života
- EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV 4 Vztah člověka k prostředí

5.9.3.14 Učební plán předmětu Pracovní činnosti v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	1	1	1	4

5.9.3.15 Očekávané výstupy RVP ZV:

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
 - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
 - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
 - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
 - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
 - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
 - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
 - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
 - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
 - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
 - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
 - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy

žák

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

5.9.3.16 Vzdělávání obsah v předmětu pracovní činnosti v 6. - 9. ročníku okruhy:

Ročník: 6.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- seznámí se s řádem učebny – školní dílny - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - pojmenuje jednotlivé materiály a rozlišuje jejich vlastnosti - načrtne jednoduchý náčrtek výrobku - seznámil se se základními postupy při opracování dřeva (měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání) - z probíraných materiálů vyrobí jednoduché předměty - volí a používá vhodné pracovní nástroje a nářadí - vysvětlí zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - orientuje se v pracovních výkresech - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ
- pracuje na udržení zeleně v okolí školy - organizuje si práci na zadaném úkolu, volí vhodné pracovní postupy - vyjádří vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu v okolí školy i ve škole - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce s rostlinami - vysvětlí základní postupy při chovu drobných domácích zvířat - objasní zásady bezpečného kontaktu se zvířaty - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce se zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ
- seznámí se s vybranými profesemi - objasní pracovní činnosti vybraných profesí	SVĚT PRÁCE

Ročník: 7.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- seznámí se s řádem učebny – školní dílny - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - pojmenuje jednotlivé materiály a rozlišuje jejich vlastnosti - načrtne jednoduchý náčrtek výrobku - seznámil se se základními postupy při opracování dřeva a plastu (měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání) - z probíraných materiálů vyrobí jednoduché předměty - volí a používá vhodné pracovní nástroje a nářadí - vysvětlí zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - orientuje se v pracovních výkresech - popíše základy technického kreslení - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ
- pracuje na udržení zeleně v okolí školy - organizuje si práci na zadaném úkolu, volí vhodné pracovní postupy - vyjádří vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu v okolí školy i ve škole - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce s rostlinami - vysvětlí základní postupy při chovu drobných domácích zvířat - objasní zásady bezpečného kontaktu se zvířaty - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce se zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ
- objasní pracovní činnosti vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě svého povolání a profesní přípravě	SVĚT PRÁCE

Ročník: 8.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- seznámí se s řádem učebny – školní dílny - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - pojmenuje jednotlivé materiály a rozlišuje jejich vlastnosti - načrtne jednoduchý náčrtek výrobku - seznámil se se základními postupy při opracování dřeva, plastu a kovu (měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání) - z probíraných materiálů vyrobí jednoduché předměty - volí a používá vhodné pracovní nástroje a nářadí - vysvětlí zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - orientuje se v pracovních výkresech - popíše základy technického kreslení - vytvoří technický výkres jednoduchého tvaru a okótuje ho - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ
- pracuje na udržení zeleně v okolí školy - organizuje si práci na zadaném úkolu, volí vhodné pracovní postupy - vyjádří vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu v okolí školy i ve škole - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce s rostlinami - vysvětlí základní postupy při chovu drobných domácích zvířat - objasní zásady bezpečného kontaktu se zvířaty - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce se zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ
- objasní pracovní činnosti vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě svého povolání a profesní přípravě - prověří a zhodnotí možnosti studia v okolí svého bydliště - vyjmenuje místa, kde získá informace a poradenské služby pro vhodný výběr dalšího vzdělávání a uplatnění na trhu práce	SVĚT PRÁCE

Ročník: 9.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- seznámí se s řádem učebny – školní dílny - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - pojmenuje jednotlivé materiály a rozlišuje jejich vlastnosti	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- načrtne jednoduchý náčrtek výrobku - seznámil se se základními postupy při opracování dřeva, plastu a kovu (měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání) - z probíraných materiálů vyrobí jednoduché předměty - volí a používá vhodné pracovní nástroje a nářadí - vysvětlí zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - orientuje se v pracovních výkresech - popíše základy technického kreslení - vytvoří technický výkres jednoduchého tvaru a okótuje ho - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ
- pracuje na udržení zeleně v okolí školy - organizuje si práci na zadaném úkolu, volí vhodné pracovní postupy - vyjádří vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu v okolí školy i ve škole - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce s rostlinami - vysvětlí základní postupy při chovu drobných domácích zvířat - objasní zásady bezpečného kontaktu se zvířaty - popíše zásady bezpečnosti a hygieny práce se zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě svého povolání a profesní přípravy - prověří a zhodnotí možnosti studia v okolí svého bydliště - vyjmenuje místa, kde získá informace a poradenské služby pro vhodný výběr dalšího vzdělávání a uplatnění na trhu práce	SVĚT PRÁCE

5.7.4 Vyučovací předmět: Šikovné ruce a pěstitelské práce

Předmět Šikovné ruce a pěstitelské práce je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a je pro žáky volitelným předmětem. Vycházeli jsme s z toho, že jsme školou venkovskou, která má rozsáhlé venkovní pozemky kolem školy a naši žáci jsou velmi často ze svých rodin vedeni ke vztahu k půdě, přírodě a péče o ně a díky širokospektrému využití domácích a kreativních prací. V pěstitelských pracích uplatňujeme část praktickou i část teoretickou, více však praktické, užíváme besed, exkurzí, výukových filmů apod.

5.9.3.17 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení: žáka vedeme:

- k poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;
- k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- k volbě správných řešení problémů;
- k získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské: vedeme žáka k:

- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

Kompetence pracovní: vedeme žáka k:

- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;
- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

5.9.3.18 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

OSV 1	Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.
OSV 4	Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

EV environmentální výchova

EV 1 Ekosystémy

EV 2 Základní podmínky života

EV 3 technika ve vztahu s životním prostředím,

šetření energiemi, nutnost ochrany života na Zemi, ekologická zátěž dalších generací, výroba ekologicky šetrných výrobků, biopotravin, půdní fond, reakce rostlin

ekologické zemědělství, hospodaření s potravinami, energetická náročnost zpracování surovin, třídění odpadů a jejich druhotné zpracování, šetření materiálem při pracovních činnostech

EV 4 Vztah člověka k prostředí

5.9.3.19 Očekávané výstupy

Na konci **3. období** základního vzdělávání žák:

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

1. provádí složitější práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
2. řeší složitější technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
3. organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
4. užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
5. dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
6. Navrhuje a vyrábí předměty k dekoraci i praktickému využívání

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

7. volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
8. pěstuje a využívá květiny pro výzdobu, pěstuje zemědělské plodiny na políčku školy
9. používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
10. prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
11. dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

12. ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

13. správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu

SVĚT PRÁCE

14. orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
15. posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
16. využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

5.9.3.20 Poznámka k předmětu Šikovné ruce a pěstitelské práce

Vzdělávací obsahy využívají témat z pracovních činností II. Stupně a specificky je rozšiřují. Tento předmět využívají především žáci s IVP plánem a žáci s LMR.

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

5.8.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

5.8.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.8.3 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka fyziky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci se učí metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů, učí se zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení, samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry; tím, že učitel žákům předkládá co nejvíce praktických pokusů, umožní žákům využívat výukové programy, a to jak pod jeho vedením, tak především samostatně při zpracování vlastních prezentací. Učitel žáky vede k tomu, aby vždy nejprve odhadli výsledky experimentu a po dosažení závěru korigovali své hypotézy, aby vyhledávali v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívali je efektivně ve svém dalším studiu, aby poznávali souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání.

Kompetence k řešení problémů: Žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. Učí se poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učí se základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení; tím, že učitel žákům umožňuje předpokládat, prakticky ověřovat a vyvozovat závěry na základě osvojených znalostí a dovedností, hledat, navrhopat či používat různé další metody, informace a prostředky nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace nevedly k cíli, korigovat chybná řešení problému, používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné.

Kompetence komunikativní: Žáci jsou vedeni k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci. Učí se stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů, a to ústně i písemně, naslouchají názorům učitele i spolužáků, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují; tím, že učitel žáky vede k tomu, aby výsledky svých pokusů komentovali, vysvětlili, obhájili, aby využívali informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci i s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků.

Kompetence sociální a personální: Žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině, učí se podílet se společně s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém; tím, že učitel dává žákům příležitost vzájemně spolupracovat při praktickém řešení úkolů, umožňuje jim statisticky zpracovávat a třídit informace, vede vyučování tak, že žáci mají možnost spolupracovat při výukových programech, a umožňuje žákům objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu.

Kompetence občanské: Žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyzikálních jevů a učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí; tím, že učitel žáky seznamuje s historií zneužívání jaderných zbraní, ekologických havárií a s příčinami zhoršení životního prostředí (skleníkový efekt, ozonová díra) a s riziky a prodiskutuje s nimi opatření k jejich předcházení a minimalizaci. Seznamuje žáky s plány krizových opatření. Umožňuje žákům chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamují se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; tím, že učitel vede žáky k tomu, aby výsledky pokusů a pozorování zhodnotili, třídili a statisticky zpracovali a vytvářeli protokoly k laboratorním pracím. Učitel důsledně dbá na bezpečnost, dodržování pracovního řádu a způsobu používání fyzikálních pomůcek, dodržování zásad ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

5.8.4 Vzdělávací předmět: Fyzika

5.10.4.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu **Fyzika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, oboru fyzika

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Ve vzdělávacím předmětu fyzika směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech, především při úrazu elektrickým proudem

5.10.4.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu fyzika.

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 1	Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSV 3	Seberegulace a sebe organizace: organizace vlastního času, plánování učení a studia
	Sociální rozvoj
OSV 9	Kooperace a kompetence: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny)
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
EV	Environmentální výchova
EV 2	Základní podmínky života: ovzduší, energie
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí

- EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství), náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady)

5.10.4.3 Učební plán předmětu fyzika v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Fyzika	2	2	2	2	8

5.10.4.4 Očekávané výstupy RVPZV:

LÁTKY A TĚLESA

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uveče konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES

SÍLY

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

ENERGIE

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh

16. určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
17. zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

18. rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
19. posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

20. sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
21. rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
22. rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
23. využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
24. využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
25. využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
26. rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

VESMÍR

27. objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
28. odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

5.10.4.5 Pro 2. stupeň

Ročník: 6	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- vysvětlí slovo fyzika. - uvede důvody, proč se učí fyziku, a kde se s ní setkává v běžném životě.	Úvod do fyziky
- rozpozná těleso a uvede, že těleso je složeno s látkou. - vyjmenuje rozdíly mezi tělesem a látkou. - u látky dokáže určit její skupenství a popíše změny skupenství v závislosti na teplotě. - porovnává atom, molekulu, prvek a sloučeninu. - popíše Brownův pohyb a difúzi.	Těleso a látka

- vysvětlí, k čemu slouží fyzikální veličiny - u každé veličiny uvede její vlastní značku a jednotku. - převádí základní jednotky fyzikálních veličin. - změří jednotlivé veličiny, pracuje s chybou v měření, k měření využívá vhodné stupnice a měřicí přístroje. - při určení polohy určí tři nezávislé souřadnice a vyjmenuje výhody práce s GPS. - definuje pojem dráha a dokáže vyvodit vzorec pro výpočet rychlosti. - vyjmenuje základní jednotky rychlosti. - uvede základní fakta o vzájemném vztahu mezi dráhou, rychlostí a časem. - vyjmenuje situace, při kterých je důležité měření rychlosti - popíše důsledky objemové roztaživosti a uvede příklady z praxe. - uvede, že teplota že souvisí s pohybem atomů a molekul. - popíše změnu pohybu tělesa, změnu tvaru tělesa a rozdělení tělesa.	Veličiny a jejich měření Délka Hmotnost Čas Rychlost Objem Roztažnost těles a látek Teplota Hustota Síla
- popíše, jak v běžném životě vzniká zelektronování těles. - názorně předvede, jak elektrovat tělesa třením. - rozlišuje elektrické síly na přitažlivé a odpuzivé. - popíše fyzikální veličinu – elektrický náboj. - rozlišuje kladný a záporný elektrický náboj. - vyjmenuje části atomu a částice, které se v něm nacházejí. - popíše vznik iontu. - popíše činnost van de Graafova generátoru. - vyjmenuje typické vodiče a izolanty. - vysvětlí, silové působení nabitého tělesa v elektrickém poli - vysvětlí podstatu blesku a popíše příčiny hromu a dodržuje pravidla ochrany před bleskem.	Elektrické vlastnosti látek
- popíše magnetismus a roztřídí přírodní a umělé magnety. - u magnetu určí severní a jižní pól, netečné pásmo. - rozlišuje některé látky s feromagnetickými vlastnostmi a látky nemagnetické. - charakterizuje proces magnetické indukce. - pracuje s kompasem a popíše princip jeho fungování.	Magnetismus
- rozlišuje elektrický proud a elektrické napětí. - vyjmenuje různé druhy elektráren. - vyjmenuje výhody a nevýhody elektrické energie ze zásuvek, galvanických článků a akumulátorů. - charakterizuje účinky elektrického proudu. - popíše součásti elektrického obvodu, popíše podmínky toho, aby elektrickým obvodem procházel proud. - nakreslí jednoduché schéma elektrického obvodu a používá při tom správné schématické značky. - dodržuje zásady bezpečného zacházení s elektrickými spotřebiči a zná první pomoc při úrazu elektrinou. - vysvětlí, co je to zkrat v elektrickém obvodu. - popíše, co je to cívka.	Elektrický obvod

Ročník: 7	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

- dovednosti a znalosti, které si osvojil v předchozím roce, dokáže prakticky použít.	Opakování učiva 6. ročníku
- rozliší, zda je těleso v klidu nebo v pohybu. - podle tvaru trajektorie uvede, zda se jedná o pohyb přímočarý nebo křivočarý, dále rozlišuje pohyb posuvný a otáčivý. - určí průměrnou rychlost - rozlišuje okamžitou a průměrnou rychlost. - uvede základní principy měření rychlosti a popíše činnosti tachometru a radaru. - porovnává rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb. - mezi těmito pohyby rozlišuje pohyby zrychlené a zpomalené. - nakreslí graf závislosti fyzikálních veličin, objasní zásady, které při této činnosti platí a popíše správný postup platný pro kreslení grafů. - z rychlosti a času dokáže vypočítat dráhu	Pohyb tělesa
- uvede různé formy vzájemného působení těles. - vyjmenuje rozdíl mezi statickým a dynamickým působením sil. - popíše význam silového pole. - určí účinky síly. - popíše vlastnosti gravitační síly. - rozlišuje odstředivou sílu, tíhovou sílu a umí najít těžiště tělesa. - charakterizuje zákon setrvačnosti a jeho význam. - vysvětlí zákon akce a reakce. - uvede, co je to otáčivý účinek síly. - definuje pojem tlaková síla a vysvětlí její účinky. - popíše tlak jako fyzikální veličinu, tlak vypočítá. - vysvětlí, co je smykové tření a určí, kdy je tření užitečné a kdy ne.	Síly a jejich vlastnosti
- uvede, co je to povrchové napětí. - objasní, jak teplota ovlivňuje objem kapalin. - vysvětlí projevy teplotní anomálie v přírodě. - porovná, kdy kapalina smáčí stěny a kapalina nesmáčí stěny nádoby. - uvede, co je to hydrostatický tlak a popíše jeho příčiny. - vysvětlí, proč je ve spojených nádobách stejná výše hladiny kapaliny. - vysvětlí, jak na předměty ponořené v kapalině působí svisle vzhůru vztlaková síla, tuto sílu vypočítá - popíše Archimédův zákon. - vysvětlí, proč některá tělesa plavou. - vysvětlí, že když na povrch kapaliny působíme silou, tak se zvětšuje tlak v nádobě. - vysvětlí Pascalův zákon a jeho aplikace na hydraulickém lisu a hydraulickému zvedáku.	Kapaliny
- vysvětlí vlastnosti plynů. - charakterizuje atmosférický tlak a dokáže vypočítat tlak vzduchu. - stručně popíše Torricelliho pokus. - popíše atmosféru Země a rozdělí atmosféru na jednotlivé sféry, které dokáže charakterizovat. - vysvětlí meteorologické pojmy, které se používají při předpovědi počasí a objasní základní meteorologické prvky. - uvede, že Archimédův zákon platí i v plynech. - popíše vznik vztlakové síly.	Plyny

- porovnává pojmy vakuum, podtlak, přetlak a vyjmenuje příklady činností, které jsou založeny na principu přetlaku nebo podtlaku. - určí příčiny pohybu vzduchu v atmosféře a vyjmenuje souvislosti mezi tlakem a pohybem molekul.	
- vyjmenuje zdroje světla a popíše rozdíl mezi bodovým a plošným zdrojem. - popíše vlastnosti optických prostředí a světelný paprsek. - uvede, jakou rychlostí se šíří světlo ve vakuu. - porovnává pojem stín a polostín. - popíše vznik částečných zatmění a úplných zatmění. - vyjmenuje fáze Měsíce a souvislosti pohybu Měsíce po obloze vzhledem k jeho různým fázím. - popíše zákon odrazu, určí jeho vlastnosti. - vysvětlí zobrazení předmětů kulovými zrcadly - určí ohnisko dutého zrcadla. - vysvětlí, jak se světlo šíří v různých prostředích různou rychlostí. - popíše lom světla v optických čočkách a rozeznává dva typy čoček (spojky a rozptylky) - najde u nich ohnisko a ohniskovou vzdálenost. - popíše princip činnosti lidského oka a rozlišuje krátkozrakost a dalekozrakost. - seznámí se s funkcí lupy, mikroskopu, dalekohledu a fotoaparátu. - vysvětlí, jak vzniká duha. - popíše vznik barevného obrazu televizorů a monitorů počítačů.	Světelné jevy

Ročník: 8	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- dovednosti a znalosti, které si osvojil v předchozím roce, dokáže prakticky použít	Opakování učiva 7. ročníku
- porovnává působení statické a dynamické síly. - vysvětlí, že při dynamickém působení sil se může konat práce. - vyvodí vzorec pro výpočet práce, uvede značku práce a převádí základní jednotky práce – Jouly. - určí, kdy je práce konaná a kdy nikoliv. - určí výkon jako fyzikální veličinu, zná její jednotku – 1 watt. - popíše značku výkonu a vzorec potřebný k jeho výpočtu. - vypočítá jednoduché příklady. - charakterizuje další fyzikální veličinu – energii. - porovnává polohovou energii, pohybovou energii a potenciální energii. - popíše příklady, při kterých se obě energie přeměňují jedna v druhou. - vysvětlí zákon o zachování energie. - definuje fyzikální veličinu – účinnost, dokáže ji vypočítat a charakterizuje pojem příkon. - vyjmenuje jednoduché stroje. - vyjmenuje podmínky pro rovnováhu a dokáže určit působíště síly. -	Práce a energie

popíše princip pevné kladky, volné kladky, kladkostroje a kola na hřídeli, nakloněné roviny a šroubu.	
- popíše, jak se liší pohyb atomů a molekul v různých skupenstvích. - charakterizuje vnitřní energie tělesa. - popíše fyzikální veličinu – teplo, dokáže ho vypočítat. - stručně popíše Joulův pokus. - určí, kolik práce se musí vykonat, aby se teplota 1 Kg vody zvýšila o 1°C. - vyjmenuje příklady tepelných vodičů a tepelných izolantů. - popíše vedení tepla v pevných látkách, kapalinách a plynech. - objasní rozdíly mezi šířením tepla prouděním a zářením. - vyjmenuje způsoby přeměny energie. - popíše základní princip činnosti parní turbíny, zážehového a vznětového čtyřtákního spalovacího motoru. - porovnává různé skupenství látek a jejich změny - u všech změn skupenství uvádí názorné příklady.	Tepelné jevy
- určí pružná a nepružná tělesa. - popíše zvláštnosti kmitavého pohybu. - charakterizuje fyzikální veličiny perioda, frekvence, amplituda a jejich jednotky - popíše pojmy tlumení kmitání a rezonance. - popíše vlnění a uvede, jak se šíří v látkách. - vysvětlí fyzikální veličiny vlnová délka, frekvence vlnění a rychlost šíření vlnění. - používá odpovídající vzorce. - rozlišuje vlnění příčné a podélné. - definuje pojem zvuk a rozlišuje zvuky hudební a nehupební. - uvede základní podmínky šíření zvuku a její rychlosti. - vysvětlí, za jakých podmínek vzniká ohyb, odraz a pohlcování zvukových vln. - popíše využití ultrazvuku v běžném životě. - vysvětlí vnímání zvuku lidským uchem, jeho stavbu, rozsah vnímání zvuku a vlastnosti lidského ucha. - popíše základní principy záznamu a reprodukce zvuku. - objasní princip digitálního zpracování zvuku.	Zvukové jevy
- vyjmenuje části atomu a jednotlivé částice, které jsou v jeho částech. - popíše elektrický náboj jako fyzikální veličinu a určí jeho jednotku - vysvětlí podstatu elektrického proudu a zná jeho základní jednotku - popíše elektrické napětí jako příčinu elektrického proudu. - určí základní zdroje elektrického proudu. - popíše zapojení a schématickou značku ampérmetru. - charakterizuje Ohmův zákon a popíše fyzikální veličinu elektrický odpor, zná jeho jednotky. - vysvětlí, že některé izolanty se při vysokých teplotách stávají vodiči. - charakterizuje základní pravidla a vzorce pro určování výsledného odporu při sériově i paralelně zapojených rezistorech. - popíše fyzikální veličinu vnitřní odpor zdroje. - popíše dva způsoby zapojování zdrojů elektrického proudu. - vysvětlí, proč jsou téměř všechny spotřebiče označeny údajem o příkonu, a popíše, jak souvisí elektrický výkon s napětím na spotřebiči a proudem. - popíše základní principy elektrických spotřebičů jako je žehlička, mikrovlnná trouba, úsporná žárovka, chladnička anebo motor.	Elektrický proud

- popíše stručně činnost tepelné, jaderné, vodní, sluneční, větrné a geotermální elektrárny.	
--	--

Ročník: 9	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- dovednosti a znalosti, které si osvojil v předchozím roce, dokáže prakticky použít	Opakování z 8. ročníků
- uvede, že v magnetickém poli působí na vodič síla. - popíše vznik polární záře. - popíše působení elektrodynamických sil. - porovnává přitažlivé síly a odpuzivé síly. - popíše fyzikální veličinu – magnetická indukce, vyjmenuje její jednotku a značku. - vysvětlí, že změny magnetického pole způsobuje elektrický proud. - porovnává elektromagnetickou indukci, indukované napětí, indukovaný proud, primární obvod a sekundární obvod. - vysvětlí princip generátoru elektrického napětí: alternátoru a dynama a jejich využití v praxi. - vyjmenuje hlavní součásti generátoru – rotor, stator, kartáčky a komutátor. - vysvětlí, co je to střídavý proud a napětí. - popíše funkci kondenzátoru a cívky. - popíše třífázový proud a třífázové napětí. - porovnává pojmy fáze, fázové napětí, sdružené napětí. - vyjmenuje a popíše základní typy elektromotorů. - řídí se zásadami bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními. - popíše, jak se postupuje při úrazu elektrickým proudem.	Elektrodynamika
- popíše vznik volného elektronu, který je nositelem elektrického náboje. - popíše, jaké je praktické využití polovodičů v termistorech. - charakterizuje polovodiče typu N a polovodiče typu P. - popíše fyzikální děj – PN přechod. - vysvětlí, co je to difúze a uvede, že jejím důsledkem je vytvoření difúzního napětí. - vysvětlí pojem fotodiody a popíše činnost svítivé diody a polovodičového laseru. - popíše strukturu a funkci nejjednoduššího tranzistoru řízeného polem s indukovaným kanálem. - porovnává bipolární rezistor a zesilovací činitel. Zná historii vzniku integrovaných obvodů. - porovnává čip a procesor. - vyjmenuje polovodičové součástky a jejich využití. - definuje pojem signál	Elektrický proud v polovodičích

- vysvětlí, že katodové paprsky vedly k objevu elektronu. - definuje pojem emise a absorpce fotonu. - vyjmenuje druhy elektromagnetického vlnění – rádiové, mikrovlnné, ultrafialové, infračervené, rentgenové nebo gama záření - uvede jejich využití v praxi. - porovnává proton, neutron, nukleon, protonové a nukleonové číslo, nuklid. - objasňuje základní poznatky o jaderné síle. - popíše využití radioaktivity v běžném životě a základní principy a zásady ochrany před ozáření. - vysvětlí princip jaderné reakce a objasní pojmy štěpení a třítění. - vysvětlí, že jaderná reakce se rozvine v řetězovou reakci. - popíše nejběžnější součásti jaderného reaktoru a definuje jejich funkci a význam.	Atom a záření
- objasní funkci astronomie a popíše stavbu sluneční soustavy. - vysvětlí základní informace o Slunci. - planety rozdělí na kamenné a plyné - u každé skupiny vyjmenuje jejich zástupce a společné znaky dané skupiny. - popíše malá tělesa a vysvětlí rozdíly mezi planetkou, kometou a trpasličí planetou. - objasní, jak vzniká prachový a iontový ohon u komet. - vysvětlí negativní podmínky blízkosti těles u Země. - vysvětlí procesy, které vedly k vzniku a vývoji hvězd a popíše jednotlivé fáze vývoje hvězdy. - popíše tři možné scénáře zániku hvězdy: bílý trpaslík, neutronová hvězda a černá díra. - definuje pojem galaxie a objasní astronomickou jednotku – světelný rok. - popíše, co je to souhvězdí. - určí, že se obloha otáčí kolem Polárky.	Astronomie
- vysvětlí, že fyzika se stále vyvíjí. - vyjmenuje několik významných osobností fyziky a zmíní se o jejich práci. - popíše historický vývoj fyziky od klasické fyziky až po moderní fyziku.	Vývoj fyziky

5.8.5 Vzdělávací předmět: CHEMIE

5.10.5.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu Chemie je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda - oboru chemie.

Předmět Chemie se zaměřuje na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Ve vzdělávacím předmětu chemie výuka směřuje specificky ještě k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování

správného jednání v praktických situacích;

vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů; získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

5.10.5.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu chemie

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.

Sociální rozvoj

- OSV 7 Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc.
- OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, vedení a organizování práce skupiny.

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu.
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování.

Uplatňuje se hlavně při:

- laboratorních pracích;
- skupinové práci;
- řešení problémových úloh;
- projektovém vyučování;
- poskytování pomoci a ochraně za mimořádných událostí;
- utváření odmítavého postoje k užívání drog.

EV Environmentální výchova

- EV 2 *Základní podmínky života:* voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje.
- EV 3 *Lidské aktivity a životní prostředí:* zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země).

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec - řešení odpadového hospodářství, náš životní styl.

MV Mediální výchova

MV 1 Kritické čtení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě.

5.10.5.3 Učební plán předmětu chemie v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Chemie			2	2	4

5.10.5.4 Očekávané výstupy RVPZV:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

1. určí společné a rozdílné vlastnosti látek
2. pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
3. objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

SMĚSI

4. rozlišuje směsi a chemické látky
5. vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
6. vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
7. navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
8. rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
9. uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

10. používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
11. rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
12. orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

13. rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
14. přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
15. aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

16. porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
17. vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
18. orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY

19. rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
20. zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
21. rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
22. orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.
23. určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
24. uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST

25. zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
26. aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
27. orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

5.10.5.5 Pro 2. Stupeň

Ročník 8.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

rozezná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) rozdělí fyzikální a chemický děj dodržuje zásady bezpečné práce názorně předvede a popíše poskytnutí 1. pomoci uveče tel. číslo záchr. služby, umí přivolat pomoc, pojmenuje a rozliší druhy směsí definuje pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok uveče vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění vyjmenuje příklady z praxe spočítá hmotnostní zlomek složek směsí a %koncentraci vysvětlí princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace provádí filtraci a destilaci ve školních podmínkách určí vhodný postup k oddělování složek směsí vyjmenuje druhy a význam vod podle užití a znečištění vyjmenuje hygienické požadavky na pitnou vodu a hlavní znečišťovatele pitné vody určí procentový obsah hlavních složek vzduchu vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny zdůvodní hlavní znečišťovatele vzduchu vysvětlí vznik a význam inverze a smogu vysvětlí pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní číslo uveče vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu nakreslí schéma atomu odvodí vznik kationtů a aniontů z atomu vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou vyjmenuje české názvy a značky prvků H, Li, Na, K, Mg, Ca, Ba, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar s pomocí PSP přiřadí protonové číslo prvku a naopak vysvětlí princip uspořádání prvků v PSP zařadí prvek do skupiny a periody PSP vyhledá prvek podle skupiny a periody PSP definuje znění a význam periodického zákona vysvětlí pojmy kovy, nekovy, polokovy, těžké kovy vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou určí počet atomů ve vzorci vysvětlí pojem elektronegativita vyhledá elektronegativitu prvku v PSP	látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech směsi různorodé a stejnorodé roztoky, složení roztoků oddělování složek směsí voda vzduch atom, molekula, ionty chemické prvky periodická soustava prvků (PSP) chemické sloučeniny chemická vazba
--	---

určí charakter chemické vazby podle elektronegativity vysvětlí význam symbolů v chemické rovnici zapiše slovně popsaný chemický děj chemickou rovnicí zapiše jednoduché rovnice (hoření C, S apod.) definuje zákon zachování hmotnosti opraví špatně vyčíslenou rovnici vyčíslí jednoduchou rovnici vysvětlí pojem halogenid vysvětlí názvosloví halogenidů, vytvoří vzorec z názvu a naopak shrne význam a užití NaCl vysvětlí pojem oxid uvede pravidla názvosloví oxidů vytvoří vzorec z názvu a naopak shrne význam a užití CO, CO₂, SO₂, SO₃, NO, NO₂, CaO vysvětlí pojmy kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid podle elektronegativity určí kyselinotvorný a zásadotvorný oxid vysvětlí stupnici pH uvede rozmezí pH kyselin a zásad vysvětlí pojem pH, indikátor odvodí barevné přechody lakmusu, fenolftaleinu a univ. indikátoru objasní podstatu vzniku kyselých dešťů a vliv v přírodě vysvětlí pojem kyselina uvede pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých vytvoří vzorec z názvu a naopak zná vzorec, vlastnosti, význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃ uvede a názorně předvede zásady bezpečné práce s kyselinami a postup ředění H₂SO₄ konc. uvede a názorně ukáže první pomoci při poleptání vysvětlí pojem hydroxid (zásada) uvede pravidla názvosloví hydroxidů vytvoří vzorec z názvu a naopak zná vzorec, vlastnosti, význam a užití NaOH, KOH, NH₄OH, Ca(OH)₂ uvede a vysvětlí zásady bezpečné práce s hydroxidy, názorně ukáže poskytnutí první pomoci při poleptání pojmenuje reaktanty a produkty neutralizace (obecně) ze zadání konkrétních reaktantů určí názvy a vzorce produktů vybere příklady užití neutralizace v praxi vysvětlí pojem sůl vyjmenuje pravidla názvosloví solí vytvoří vzorec z názvu a naopak rozliší vybrané metody přípravy solí vybere příklady použití solí z praxe - hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec	chemické reakce zákon zachování hmotnosti jednoduché anorganické sloučeniny: halogenidy oxidy kyselost a zásaditost roztoků, pH kyseliny hydroxidy neutralizace solí
--	---

uvede chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna vybaví si princip tvrdnutí malty	Závěrečné opakování
---	----------------------------

Ročník 9.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Objasní pojmy oxidace, redukce, redox reakce určí oxidační číslo prvku ve sloučenině vysvětlí redox reakci vysvětlí princip výroby surového železa a oceli určí princip koroze a způsob ochrany kovů před korozí vysvětlí děje na elektrodách při elektrolýze NaCl popíše princip galvanického článku vybere příklady užití elektrolýzy v praxi a příklady užití galv. článku v praxi vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí utřídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a doloží příklady z praxe vysvětlí rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie uvede pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny názorně předvede a vysvětlí poskytnutí první pomoci při popáleninách vyjmenuje způsoby hašení požáru, typy a užití hasících přístrojů popíše vliv produktů spalování na životní prostředí, analyzuje význam ropy, zemního plynu a uhlí, vyjmenuje hlavní produkty zpracování ropy a uhlí vysvětlí pojem uhlovodíky, čtyřřaznost uhlíku rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený	redox reakce energie uhlovodíky

určí obecné vlastnosti uhlovodíků vyjmenuje homologickou řadu uhlovodíků $C_1 - C_{10}$ vysvětlí pojmy alkan, alken, alkin, aren napíše molekulové, racionální a strukturní vzorce $C_1 - C_{10}$ sestaví model uhlovodíků $C_1 - C_{10}$ zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb napíše vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu uvede pravidla bezpečnosti práce s org. rozpouštědly definuje pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek odvodí obecný vzorec derivátů uhlovodíků zařadí derivát podle charakteristické skupiny určí zastupce halogenderivátů a jejich charakteristiku napíše vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu vysvětlí pojem vícesytný alkohol vysvětlí rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh objasní podstatu alkoholového kvašení vysvětlí princip výroby destilátů uvede důsledky působení metanolu a etanolu na člověka napíše vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu vysvětlí karcinogenní účinky formaldehydu a acetonu uvede pravidla bezpečné práce napíše vzorec, význam, užití kys. Mravenčí, kys. octové vysvětlí pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny zapíše obecné schéma neutralizace karb.kyseliny a obecné schéma esterifikace rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny definuje pojmy monomer, polymer, makromolekula zapiše rovnici a podmínky fotosyntézy vysvětlí rozdělení sacharidů (mono-, oligo-, poly-) určí obecné vlastnosti mono- a polysacharidů zařadí glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, zná jejich výskyt a význam vysvětlí podstatu diabetes popíše důkaz glukózy a škrobu rozliší tuky podle původu, vybere příklady z praxe rozliší tuky kapalné a pevné, vybere příklady z praxe vybaví si schéma rovnice vzniku tuků pojmenuje zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu vybaví si princip a význam ztužování tuků vybaví si princip zmýdelnění popíše vlastnosti mýdel a saponátů a jejich vliv na životní prostředí definuje bílkoviny vybere zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam	deriváty uhlovodíků halogenderiváty uhlovodíků alkoholy, fenoly karbonylové sloučeniny karboxylové kyseliny makromolekulární chemie přírodní sloučeniny sacharidy tuky bílkoviny
---	---

vysvětlí princip trávení bílkovin a princip jejich vzniku v organismu vysvětlí význam DNA, RNA odvodí faktory poškozující bílkoviny vysvětlí význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E popíše zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě uvede zásady zdravé výživy vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitných vlastností a vlivu na životní prostředí rozdělí plasty podle vlastností uvede běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PES, PVC), jejich vlastnosti a užití vysvětlí význam recyklace plastů vybere významné chemické závody v ČR uvede pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čistícími prostředky, ředidly atd. objasní pojem biotechnologie, bezodpadové technologie zná pojmy léčiva, analgetika, antipyretika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny vybere příklady návykových látek a chápe nebezpečí jejich požívání vybaví si schéma výroby cukru, papíru, piva, skla, porcelánu a keramiky odvodí význam hnojiv a jejich užití v přírodě popíše běžně užívané stavební materiály a pojiva.	plasty a umělá textilní vlákna chemie v životě člověka Závěrečná opakování
---	---

5.8.6 Vzdělávací předmět: Přírodopis

5.10.6.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu přírodopis je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** - oboru **přírodopis**.

Předmět přírodopis svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v běžném životě. Zaměřuje se na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti i vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznávání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

V předmětu přírodopis žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích

a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principu udržitelného rozvoje. Významnou součástí komplexního pohledu na vztah mezi člověkem a přírodou je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka.

5.10.6.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu: Přírodopis

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
- OSV 3 Seberegulace a sebe organizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.

Sociální rozvoj

- OSV 7 Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- OSV 9 Kooperace a kompetence: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, vedení a organizování práce skupiny

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování;

EV Environmentální výchova

- EV 1 Ekosystémy: les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční význam lesa)
- EV 1 Ekosystémy: pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí)
- EV 1 Ekosystémy: vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)
- EV 1 Ekosystémy: moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého)
- EV 1 Ekosystémy: tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožení, globální význam a význam pro nás)
- EV 1 Ekosystémy: lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)
- EV 1 Ekosystémy: kulturní krajina (pochození hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- EV 1 Základní podmínky života: voda (vztahy vlastnosti vody a života, význam vody, pitná voda ve světě a u nás)
- EV 1 Základní podmínky života: ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota vzduchu)
- EV 1 Základní podmínky života: půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, zemědělství v krajině)
- EV 1 Základní podmínky života: energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, možnosti šetření)

- EV 1 Základní podmínky života: přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, vlivy na prostředí, význam a způsoby využívání)
- EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
- EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)
- EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, průmysl a ŽP, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti)
- EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
- EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: ochrana přírody a kulturních památek (význam, právní zajištění)
- EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit)
- EV 3 Lidské aktivity a životní prostředí: dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti
- EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec (zajištění ochrany ŽP v obci)
- EV 4 Vztah člověka k prostředí: náš životní styl (spotřeba věcí, energie, způsoby jednání a vlivy na ŽP)
- EV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví

5.10.6.3 Učební plán předmětu přírodopis v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Přírodopis	2	2	2	1	7

5.10.6.4 Očekávané výstupy RVPZV:

OBEZNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

1. rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
2. popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
3. rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
4. třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
5. vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
6. uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
7. uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

8. rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
9. vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
10. objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

11. odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
12. porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku

13. vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
14. rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
15. odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

16. porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
17. rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
18. odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
19. zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

20. určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
21. orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
22. objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
23. rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
24. aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

25. objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
26. rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
27. rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
28. porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
29. rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
30. uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.

ZÁKLADY EKOLOGIE

31. uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
32. rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
33. vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
34. uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení

rovnováhy ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

35. aplikuje praktické metody poznávání přírody

36. dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

5.10.6.5 Vzdělávání obsah v předmětu přírodopis v 6. ročníku - okruhy:

Ročník: 6.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- vysvětlí princip vzniku jednot. Zemských sfér, rozlišuje živé a neživé přírodniny	Vznik Země
- objasní přechod od neživé přírody k živé	Vznik Života
- popíše rozdíly mezi živočišnou a rostlinou buňkou, objasní funkci základních organel	Buňka
- popíše části mikroskopu, pracuje s mikroskopem, zhotoví preparát a popíše ho	Mikroskop
- popíše význam virů v přírodě i pro člověka, vysvětlí rozdíl ve stavbě virů i složitějších organismů	Víry
- vysvětlí význam bakterií v přírodě i pro člověka, porovná stavbu virů, bakterií i složitějších organismů	Bakterie
- vysvětlí význam sinic v přírodě i pro člověka, popíše možné nebezpečí při přemnožení	Sinice
- popíše význam procesu pro ostatní organismy, pojmenuje reaktanty a produkty	Fotosyntéza
- popíše dokonalejší stavbu jednobuněčných řas oproti sinicím a bakteriím, vyjmenuje nejdůležitější zástupce a místa jejich výskytu	Jednobuněčné rostliny
- seznámí se s významem kvasinek v přírodě i pro člověka, popíše jejich způsob výživy a rozmnožování	Jednobuněčné houby
- vysvětlí rozdíl mezi vyššími a nižšími, význam některých hub pro člověka, bezpečně pozná jedovaté houby	Houby
- vysvětlí význam slova symbióza, je schopen vysvětlit význam lišejníků, pojmenuje nejvýznamnější druhy	Lišejníky
- objasní význam jednotlivých oddělení řas v přírodě, vysvětlí rozdíly mezi zelenými, červenými a hnědými řasami	Řasy
- popíše stavbu těla jednobuněčných živočichů, funkci organel, pojmenuje zástupce a původce známých nemocí	Prvoci

- rozpozná a pojmenuje zástupce, objasní dokonalejší stavbu těla, vysvětlí pojem regenerace	Žahavci
- pojmenuje zástupce, odvodí jejich adaptaci na parazitický způsob života, popíše způsoby možné nákazy a prevenci	Ploštěnci
- pojmenuje zástupce, vysvětlí možnosti, průběh nákazy i její prevenci	Hlísti
- vysvětlí dokonalejší stavbu těla ve srovnání s předchozími kmeny živočichů, pozná a pojmenuje zástupce, odvodí znaky plžů	Měkkýši-Plži
- popíše stavbu těla, pojmenuje sladkovodní a mořské zástupce, vyvodí rozdíly ve stavbě těla a způsobu života plžů a mlžů	Mlži
- pojmenuje zástupce, popíše životní projevy (pohyb, potrava, rozmnožování)	Hlavonožci
- vysvětlí význam žížaly v přírodě, popíše její tělo a objasní funkci jednotlivých částí, vyjmenuje některé z dalších zástupců	Kroužkovci
- popíše vnější stavbu těla, má základní představu o životních projevech (rozmnožování, stavba sítí.) pozná a pojmenuje základní zástupce čes. fauny	Pavoukovci
- objasní rozdíly mezi pavouky, sekáči, roztoči a štíry, pojmenuje zástupce čes. fauny	Štíři, Roztoči
- získá základní představu o stavbě těla a životních projevech, pojmenuje základní sladkovodní a mořské druhy- důraz na druhy významné pro člověka	Korýši
- objasní vnější stavbu těla a základní životní projevy, odvodí přizpůsobení končetin a ústního ústrojí v závislosti na způsobu obživy	Hmyz-Úvod
- vysvětlí význam včely v přírodě i pro člověka, rozumí pojmům trubec, dělnice, královna, dokáže vysvětlit životní cyklus a životní projevy	Včela medonosná
- pojmenuje zástupce této skupiny, vysvětlí jejich význam v přírodě, vysvětlí nepřímý vývin a proměnu nedokonalou	Hmyz s přeměnou nedokonalou
- rozpozná a pojmenuje nejdůležitější zástupce brouků, motýlů, dvoukřídlých a blanokřídlých, objasní jejich způsob života a význam v přírodě	Hmyz s přeměnou dokonalou
- pozná zástupce, popíše jejich způsob života a životní prostředí	Ostnokožci

5.10.6.6 Vzdělávání obsah v předmětu přírodopis v 7. ročníku - okruhy:

Ročník: 7	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- orientuje se v učivu předchozího ročníku	Opakování učiva z 6. ročníku

- vysvětlí význam a zásady třídění organismů zná jednotlivé taxonomické jednotky	Zoologie
- popíše společné znaky strunatců, odliší vývojově nižší a vyšší strunatce	Strunatci
- popíše jejich charakteristické znaky, prostředí, ve kterém žijí. Určí jejich zástupce, uvede, že jsou nejméně dokonalými živočichy.	Kruhoústí a paryby
- uvede, jak se ryby přizpůsobily životu ve vodě - popíše tělo kapra a na jeho příkladu – popíše ostatní ryby - určí rozdíly mezi sladkou a slanou vodou - uvede, čím a jak se ryby živí - rozlišuje ryby tekoucích a stojatých vod - rozlišuje jednotlivé druhy ryb - popíše rozmnožování ryb - vysvětlí významné mořské ryby, určí jejich využití pro člověka, zná místa jejich výskytu - seznámí se s postavením ryb v potravním řetězci	Ryby
- rozlišuje obojživelníky od ryb, chápe nezbytnost vody pro jejich život - rozlišuje ocasaté a bezocasé obojživelníky - určí naše nejznámější zástupce a uvede zvláštnosti jejich života	Obojživelníci
- určí hlavní znaky plazů a jejich přizpůsobení k životu na souši a ve vodě - chápe význam plazů pro další suchozemské obratlovce - zná hlavní znaky želv a krokodýlů, vyjmenuje jejich hlavní zástupce a způsob jejich života - vysvětlí společné a odlišné znaky ještěřů a hadů - rozezná užovku obojkovou od zmije obecné - seznámí se se zásadami první pomoci při uštknutí zmijí - vyjmenuje zástupce cizokrajných ještěřů a hadů, určí prostředí, ve kterém žijí - určí význam plazů v potravním řetězci	Plazi
- chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - popíše jednotlivé prvky v chování ptáků - rozlišuje ptáky podle způsobu obživy - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, vodní, mokřadní, mořští..... - rozlišuje zástupce tažných a přezimujících ptáků - chápe pojem „níka“ - porovná biotopní nároky a tělesné znaky kolibříků a běžců - uvědomuje si souvislost mezi plazy a ptáky, chápe shody a rozdíly mezi jejich znaky, - ví o nálezu archeopteryxe	Ptáci
- vysvětlí význam a zásady třídění rostlin - popíše odlišnosti ve stavbě těl nižších a vyšších rostlin	BOTANIKA
- popíše stavbu těla mechorostů a jejich životní cyklus - vysvětlí jejich význam v přírodě	Mechorosty

- určí nejběžnější zástupce vyskytující se u nás	
- popíše stavbu těla kaprad'orostů a jejich životní cyklus - vysvětlí jejich úlohu při vzniku černého uhlí - pozná vybrané zástupce	Kaprad'orosty – plavuně, přesličky, kapradiny
- vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, květenství, semena a plody) - popíše proces opylení a oplození a odlišuje je - uvede způsoby rozmnožování rostlin – vegetativní, pohlavní a nepohlavní - vysvětlí růst a vývin rostlin - vyjmenuje příklady jednoletých, dvouletých a vytrvalých rostlin a vysvětlí rozdíly v jejich vývinu	Stavba rostlinného těla
- vysvětlí pojem „nahosemenná rostlina“, dokáže popsat jejich stavbu a rozmnožování - pojmenuje jednotlivé zástupce - určí jejich hospodářský význam	Nahosemenné rostliny
- vysvětlí pojem „krytosemenná rostlina“, jednoděložná a dvouděložná rostlina - rozlišuje jednoděložné a dvouděložné rostliny - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozpozná a pojmenuje naše běžné listnaté dřeviny - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - určí významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je rozřadit, uvede jejich využití a význam pro člověka - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin - vyjmenuje příklady a využití kulturních plodin - rozpozná chráněné druhy rostlin a zná způsoby jejich ochrany - rozpozná některé cizokrajné rostliny, popíše jejich původ a význam pro člověka	Krytosemenné rostliny
- vysvětlí pojem společenstvo - u jednotlivých společenstev rozlišuje typické podmínky, jednotlivé zástupce z řad živočichů a rostlin	Společenstvo - lesa - vod a mokřadů - luk, pastvin a travnatých strání - polí a sídelní aglomerace

5.10.6.7 Vzdělávání obsah v předmětu přírodopis v 8. ročníku - okruhy:

Ročník: 8	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

- orientuje se v učivu předchozího ročníku	Opakování ze 7. ročníku
- uvede, že savci jsou nejvyvinutější skupinou živočichů - popíše základy vývoje savců a charakterizuje jednotlivá vývojová období v historii země - rozlišuje rozdíl mezi savci vejcorodými a živorodými - vysvětlí různé odlišnosti druhů v podmínkách životního prostředí a způsobu života - popíše vnější a vnitřní stavbu těla savců na příkladu kočky nebo psa - pojmenuje jednotlivé orgány a lokalizuje orgánové soustavy, u kterých vysvětlí jejich funkci - má přehled o hlavních skupinách savců a u každé skupiny uvede jednotlivé zástupce, u nichž uvede podmínky a zvláštnosti jejich způsobu života - jednotlivé zástupce zařadí do potravního řetězce - vyjmenuje hlavní biomy světa, ukáže je na mapě a uvede typické zástupce těchto oblastí	Savci
- popíše rozdíl mezi chováním vrozeným a získaným - vysvětlí pojem etologie - porozumí chování určitého savce	Etologie
- charakterizuje některé vědy o člověku - orientuje se ve schématu vývoje savců a zařadí člověka do systematických skupin - rozlišuje odlišné znaky lidoopa a člověka - seznámí se se vznikem, původem a vývojem člověka - seznámí se s pojmy hominizace a sapientace - rozlišuje lidská plemena, zná jejich vývoj a původ - charakterizuje nehumanistické tendence a nevědecké teorie a jejich dopad na společnost.	Biologie člověka
- vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - popíše stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	Buňky, tkáně, orgány
- popíše stavbu kostry a chápe její význam - rozpozná jednotlivé druhy kostí podle tvaru a spojení, ukáže je na modelu kostry - vysvětlí pojem osifikace - seznámí se s příčinami nemocí kosterní soustavy - demonstruje správné držení těla	Kostra lidského těla
- pojmenuje základní svaly v těle, rozliší je podle tvaru a funkce - zná příčiny některých nemocí svalové soustavy - poskytne první pomoc	Svalová soustava
- popíše složení krve a funkci jednotlivých částí krve - vyjmenuje krevní skupiny	Tělní tekutiny
- popíše stavbu a činnost srdce - objasní mechanismus krevního oběhu a rozpozná vnější projevy srdeční činnosti - vysvětlí příčiny srdečních onemocnění a jejich prevenci	Oběhová soustava
- popíše mízní soustavu těla - vysvětlí význam mízy, mízních uzlin a mízních orgánů	Mízní soustava

- popíše průběh obranných mechanismů v těle - vysvětlí pojmy imunita, imunitní reakce a epidemie	
- popíše části dýchací soustavy a vysvětlí její činnost - pozná příznaky onemocnění dýchací soustavy, popíše jejich příznaky a prevenci	Dýchací soustava
- pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a zná jejich funkci - rozlišuje mechanické a nemechanické zpracování potravy - určí příčiny některých onemocnění trávicí soustavy a jejich prevenci	Trávicí soustava
- vysvětlí pojem metabolismus - uvede nezbytné živiny pro člověka, jak je jeho tělo využívá a získává z nich potřebnou energii - orientuje se v energetických hodnotách potravin - vysvětlí princip potravinové pyramidy - popíše poruchy ve výživě a vysvětlí jejich prevenci	Živiny a energetická rovnováha
- popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - popíše mechanismus tvorby moči v těle - vysvětlí příčiny onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci	Vylučovací soustava
- seznámí se s významem a stavbou kůže - dokáže o kůži a kožní útvary pečovat - umí ošetřit drobná poranění kůže - popíše, jak předcházet některým onemocněním kůže	Kožní soustava
- popíše stavbu neuronu a vysvětlí činnosti nervové soustavy - rozlišuje podmíněný a nepodmíněný reflex - vysvětlí vyšší nervovou činnost	Nervová soustava
- popíše stavbu a činnosti vyšší nervové soustavy – mozku a míchy - popíše jednotlivé části mozku a jejich funkce - uvede nejčastější onemocnění a úrazy CNS - vysvětlí pojmy obvodové nervy míšní a mozkové, parasimpatikus a sympatikus	Řídící centrum a nositelé signálů
- vyjmenuje smyslové orgány a popíše jejich funkci - vysvětlí princip přenosu informací u jednotlivých soustav - popíše, jak si jednotlivé orgány chránit	Smyslové orgány
- vyjmenuje žlázy s vnitřní sekrecí, vyjmenuje nejdůležitější hormony, které produkují a vysvětlí jejich vliv na řízení organismu	Žlázy s vnitřní sekrecí
- popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - seznámí se s nebezpečím přenosu pohlavních chorob a různé metody antikoncepce	Pohlavní soustava
- popíše jednotlivá období nitroděložního vývoje jedince a popíše fáze porodu - charakterizuje jednotlivá období lidského života od narození do smrti	Rozmnožování a vývoj nového jedince
- vysvětlí význam dědičnosti a podstatu přenosu DNA - rozlišuje pojem gen a alela, zná příčiny některých dědičných chorob - uvědomuje si využití genetiky v běžném životě - vysvětlí pojmy klonování, genové inženýrství a geneticky upravené potraviny	Genetika

- objasní význam zdravého způsobu života - vysvětlí, jak předcházet civilizačním chorobám - popíše vliv vnějších prostředí a životního stylu na zdraví člověka - uvědomuje si vliv negativních návykových látek na člověka - dodržuje význam aktivního odpočinku	Člověk a zdraví
- vysvětlí postupy při poskytování umělého dýchání z úst do úst a při nepřímé masáži srdce - rozlišuje typy krvácení a typy zlomenin - aplikuje první pomoc při poranění nebo úrazu	První pomoc

5.10.6.8 Vzdělávání obsah v předmětu přírodopis v 9. ročníku - okruhy:

Ročník: 9	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- orientuje se v učivu předchozího ročníku	Opakování z 8. ročníku
- prezentuje jednotlivé geologické vědy, zná předmět jejich zkoumání - zná využití geologie v praktickém životě - uvede pracovní náplň geologa a pozná pomůcky, se kterými pracuje	Geologie – věda o Zemi
- žák rozlišuje způsoby vzniku minerálů a dokáže tyto procesy popsat - vysvětlí vztah mezi krystalovou strukturou a vlastnostmi krystalů - rozlišuje minerály podle jejich fyzikálních a chemických vlastností - určí jednoduché přírodniny s pomocí určovacích pomůcek - popíše kritéria dělení minerálů do skupin a tyto skupiny vyjmenuje - u jednotlivých skupin uvádí nejběžnější zástupce, popíše jejich vlastnosti a využití v životě člověka - charakterizuje horniny, vysvětlí horninový cyklus a rozlišuje základní typy hornin podle jejich vzniku	Horniny a nerosty
- uvede, že planeta země je složité těleso a charakterizuje její jednotlivé sféry - rozliší vnější a vnitřní geologické děje	Stavba Země
- vysvětlí příčiny a důsledky pohybu litosférických desek, popíše vznik a zánik zemské kůry, uvede útvary, které takto vznikají - vysvětlí příčiny vzniku zemětřesení, orientuje se v problematice - je obeznámen s ničivými účinky zemětřesení a doprovodnými jevy – tsunami, uvědomuje si následky	Vnitřní geologické děje

katastrofy - popíše vlastnosti magmatu a jeho chování, popíše vznik magmatických hornin, zná typy magmatických hornin - vysvětlí podstatu sopečné činnosti a její projevy - vysvětlí příčiny přeměny hornin, určí jejich znaky a zná nejběžnější zástupce	
- popíše proces zvětrávání a jeho důsledky, rozlišuje hlavní typy zvětrávání - uvede příklady tvořivé i ničivé činnosti tekoucí vody a moře, je si vědom nutnosti ochrany vodních toků pro člověka - popíše příklady tvořivé a ničivé činnosti ledovců, popíše útvary vznikající činností ledovce, chápe ledovce jako zásobárnu sladké vody - popíše příklady tvořivé a ničivé činnosti větru - vysvětlí pojem sedimentace – usazování hornin - rozlišuje usazené horniny podle vzniku, pozná některé zástupce - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy	Vnější geologické děje
- popíše význam vody na zemi, popíše koloběh vody, popíše vznik krasových oblastí - uvede význam atmosféry pro život na Zemi, rozlišuje její vrstvy - popíše princip vzniku skleníkového efektu - vysvětlí nutnost snížení produkce skleníkových plynů, popíše vliv znečištěného ovzduší na živé organismy a na člověka	Planeta Země
- vyjmenuje základní přírodní zdroje, chápe jejich ohrožení v souvislosti s lidskou činností, umí uvést příklady negativních i pozitivních důsledků lidské činnosti na životní prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje - seznámí se s pojmem alternativní zdroje, vyjmenuje některé způsoby jejich získávání	Přírodní zdroje
- rozlišuje jednotlivá geologická období, je schopen je charakterizovat pomocí typických geologických dějů, hornin, nerostů, rostlin a živočichů	Historie Země
- charakterizuje jednotlivé regiony ČR z hlediska jejich geologické stavby a geologických dějů, které na jejich území proběhly - pracuje z geologické mapy	Geologická stavba ČR
- uvede konkrétní mimořádné události způsobené přírodními vlivy ve světě i v ČR a ochranu před nimi	Přírodní katastrofy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

5.8.7 Vyučovací předmět Přírodovědné a fyzikální hrátky – povinně volitelný

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Povinně volitelný předmět Přírodovědné a fyzikální hrátky byl připraven a do výuky zaveden od školního

roku 2012/2013 v rámci projektu „Akademie v labyrintu přírody“ CZ.1.07/1.1.20/01.0033 financovaného z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost z oblasti podpory 1.1.

Po pilotním ověření výuky nového předmětu, byl ŠVP předmětu upraven.

Dodatek ŠVP upravený ke dni 31. 8. 2013

ZŠ Trivium Plus, o.p.s. se nachází v krásné krajině Orlických hor a byla by škoda tohoto faktu nevyužít. Z tohoto důvodu vznikl nový vyučovací předmět „Přírodovědné a fyzikální hrátky“. Předmět bude rozšiřovat a prohlubovat učivo ŠVP, zejména ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

5.10.7.1 Charakteristika předmětu

Předmět Přírodovědné a fyzikální hrátky vychází ze vzdělávací oblasti RVP Člověk a příroda, bude vyučován s časovou dotací předmětu 2 vyučovací hodiny týdně ve dvou zvolených ročnících II. stupně ZŠ. Výuka tohoto předmětu bude probíhat v 6. a 7. ročníku.

5.10.7.2 Vzdělávání v předmětu Přírodovědné a fyzikální hrátky:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání přírodních fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí,
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit přírodní jevy, fyzikální vlastnosti a procesy,
- vede k vytváření a ověřování hypotéz,
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi,
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie,
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

5.10.7.3 Učební plán předmětu Přírodovědné a fyzikální hrátky v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Přírodovědné a fyzikální hrátky	2	2	0	0	4

5.10.7.4 Přírodovědné hrátky

5.10.7.5 Hlavním obsahem tohoto předmětu bude:

- pozorování přírodních jevů a zákonů,
- pokusy a měření založené na přírodních jevech a meteorologii,
- monitorování fauny a flory v okolí školy (žáci budou pozorovat, fotografovat a natáčet na video)

- zvěř, hmyz, stromy, květiny apod.),
- zpracování a úprava vzniklých digitálních materiálů (Atlas přírody O. h.)
- setkávání s odborníky (CHKO), návštěva fyzikální laboratoře.

Specifickou aktivitou nepovinného předmětu ve školním roce 2102/2013 bude uspořádání diseminačního workshopu pro žáky a učitele Královéhradeckého kraje, kde žáci školy představí výstupy předmětu "Fyzikální hrátky" a "Atlas přírody Orlických hor". Pro tento workshop žáci připraví prezentaci v programu PowerPoint, která bude nadále sloužit jako představení myšlenky projektu. Kvalitu vzniklých materiálů posoudí odborník v oboru pedagogika a přírodní vědy.

5.10.7.6 Charakteristika předmětu

Předmět Přírodovědné hrátky vychází ze vzdělávací oblasti RVP Člověk a příroda s časovou dotací předmětu 2 vyučovací hodiny týdně ve dvou zvolených ročnících II. stupně ZŠ. Výuka tohoto předmětu bude probíhat v 6. a 7. ročníku v pěti měsících (září, říjen, duben, květen, červen). Z důvodu vegetačního klidu ve zbylých měsících bude probíhat výuka předmětu „Fyzikální hrátky“.

Hlavní obsahovou složkou tohoto předmětu bude tvořit monitorování flory a fauny v okolí školy. Žáci se blíže seznámí s tříděním rostlin a živočichů. Tyto hodiny budou koncipovány do forem skupinové práce, jejíž hlavní složkou budou vycházky do okolí. Žáci budou pozorovat, fotografovat a natáčet na video zvěř, hmyz, stromy a rostliny, které nalezneme v okolí školy.

Další složkou tohoto předmětu bude odborné zpracování a úprava vzniklých digitálních materiálů. Výstupem této práce bude vytvoření tzv. digitálního Atlasu přírody Orlických hor.

Tento předmět směřuje ke zkoumání přírody a s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování. Žáci jsou vedeni k potřebě klást si otázky, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi. Sami jsou schopni posuzovat důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat. Dále jsou vedeni k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům a k ochraně přírodního a životního prostředí.

Před zahájením výuky tohoto předmětu absolvuje 8 žáků kurz pro práci s videem a dalších 8 žáků kurz pro zpracování digitálních fotografií jako přípravu pro tvorbu a zpracování digitálních materiálů.

Specifickou aktivitou tohoto předmětu je uspořádání diseminačního workshopu pro žáky a učitele Královéhradeckého kraje, při němž žáci představí výstupní materiál vzniklý v rámci výuky nového předmětu „Atlas přírody Orlických hor“.

5.10.7.7 Výchovné a vzdělávací strategie v této vzdělávací oblasti směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (např. prezentace PowerPoint)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi (Prezentace žákům jiných škol)

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky (práce s digitální technikou)
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot (tvorba elektronického atlasu)

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (pozorování, experimenty)
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (spolupráce s CHKO)
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické,

matematické a empirické postupy

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

5.10.7.8 Očekávané výstupy z RVP ZV - Přírodovědné hrátky:

OBEZNÁ BIOLOGIE

- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek

BIOLOGIE HUB

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

BIOLOGIE ROSTLIN

- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

NEŽIVÁ PŘÍRODA

- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Ročník: 6. a 7.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák se seznámí s novým předmětem a jeho koncepcí. Objasní smysl předmětu a jeho výstupy.	Úvod předmětu
Žák rozliší a popíše zjednodušený systém třídění rostlin (oddělení, podříše, třída, čeleď).	Třídění rostlin
Žák rozliší a popíše zjednodušený systém třídění živočichů (kmen, podkmen, třída, řád).	Třídění živočichů
Ve vytyčené lokalitě nalezne zástupce hub, podle klíče a hlavních znaků je zařadí do systémů. Zvoleného zástupce vyfotí a zakreslí místo nálezu do mapky.	Houby
Ve vytyčené lokalitě nalezne zástupce mechů, podle klíče a hlavních znaků je zařadí do systémů. Zvoleného zástupce vyfotí a zakreslí místo nálezu do mapky. Odebere malý vzorek a z něho zhotoví mikroskopický preparát, který použije při tvorbě atlasu.	Mechy
Ve vytyčené lokalitě nalezne zástupce kapradin, podle klíče a hlavních znaků je zařadí do systémů. Zvoleného zástupce vyfotí a zakreslí místo nálezu do mapky.	Kapradiny
Žák určí hlavní znaky nahosemenných rostlin. Ve vytyčené lokalitě nalezne jejich zástupce, podle klíče a hlavních znaků je zařadí do systémů. Zvoleného zástupce vyfotí nejen jako celek, ale podrobně také jeho jehličí, kůru a šišky.	Nahosemenné rostliny
Žák určí hlavní znaky krytosemenných rostlin. Ve vytyčené lokalitě nalezne jejich zástupce (stromy, keře, byliny, traviny), podle klíče a hlavních znaků je zařadí do systémů. Zvoleného zástupce vyfotí nejen jako celek, ale podrobně také jeho listy, kůru, květy a plody.	Krytosemenné rostliny
Žák ve vytyčené lokalitě nalezne zástupce hmyzu, podle klíče a jednotlivých znaků je zařadí do systému. Zakreslí místo nálezu do mapky. Nalezené jedince vyfotí nebo natočí v jejich přirozeném prostředí.	hmyz
Žák ve vytyčené lokalitě nalezne zástupce obojživelníků, podle klíče a jednotlivých znaků je zařadí do systému. Zakreslí místo nálezu do mapky. Nalezené jedince vyfotí nebo natočí v jejich přirozeném prostředí.	Obojživelníci
Žáci v okolí školy rozmístí krmítka a ptačí budky, které budou zhotoveny při workshopech v rámci předmětu „Pracovní činnost“. Zde budou pozorovat ptáky, kteří sem zavítají. Ptáky budou fotit nebo natáčet, podle klíče a jednotlivých znaků je zařadí do systému. Ve vytyčeném přírodním terénu naleznou zástupce ptáků. Zakreslí místo nálezu do mapky. Nalezené jedince vyfotí nebo natočí v jejich přirozeném prostředí.	Ptáci
Žák ve vytyčené lokalitě nalezne zástupce savců, podle klíče a jednotlivých znaků je zařadí do systému. Zakreslí místo nálezu do mapky. Nalezené jedince vyfotí nebo natočí v jejich přirozeném prostředí.	Savci
Žák průběžně zaznamenává zjištěné informace a podílí se na tvorbě elektronického atlasu, ovládá zvolené programy a obratně manipuluje se svěřenými přístroji. Žák prezentuje výsledky své práce v diseminačním workshopu, který bude určen pro žáky a pedagogy z okolních škol.	Tvorba elektronického atlasu
Žák dodržuje pravidla chování a bezpečnosti. Ručí za svěřené pomůcky a přístroje. Svým chováním a jednáním neohrožuje sledované rostliny, živočichy a životní prostředí.	Bezpečnost práce

5.10.7.9 Fyzikální hrátky

5.10.7.10 Hlavním obsahem tohoto předmětu bude:

- pozorování fyzikálních jevů a zákonů,
- pokusy a měření založené na všeobecných fyzikálních zákonech a meteorologii,
- zpracování a úprava vzniklých digitálních materiálů,
- setkávání s odborníky, návštěva fyzikální laboratoře.
- Výstupem výuky předmětu bude - Elektronický atlas s vlastním materiálem "Fyzikální hrátky".

5.10.7.11 Charakteristika předmětu

Předmět Fyzikální hrátky vychází ze vzdělávací oblasti RVP Člověk a příroda s časovou dotací předmětu 2 vyučovací hodiny týdně ve dvou zvolených ročnících II. stupně ZŠ. Výuka tohoto předmětu bude probíhat v 7. a 8. ročníku v pěti měsících (listopad, prosinec, leden, únor, březen).

Hlavní obsahovou složku tohoto předmětu bude praktická interaktivní výuka zahrnující fyzikální pokusy a jevy. Žáci se blíže seznámí s měřením a pokusy založenými na fyzikálních zákonech a meteorologii. Tyto hodiny budou koncipovány do forem skupinové práce, jejíž hlavní složkou budou pokusy a měření. Žáci budou pozorovat, fotografovat a natáčet jednotlivá měření a pokusy i jejich výsledky.

Další složkou tohoto předmětu bude odborné zpracování a úprava vzniklých digitálních materiálů. Výstupem této práce bude vytvoření Elektronického atlasu s vlastním materiálem "Fyzikální hrátky".

Tento předmět směřuje ke zkoumání přírody a s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování. Žáci jsou vedeni k potřebě klást si otázky, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi. Sami jsou schopni posuzovat důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat. Dále jsou vedeni k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům a k ochraně přírodního a životního prostředí.

- žáci by se měli naučit experimentovat, stanovit cíle experimentu, pokusit se odhadnout výsledek, provést experiment, vysvětlit výsledek, zhodnotit rozdíly mezi naším odhadem a výsledkem, pokud to je možné potvrdit experiment výpočtem.
- žák by měl umět formulovat svůj názor, umět ho vysvětlit, obhájit, nebo naopak korigovat ve spolupráci s ostatními.
- žáci by měli umět hledat využití pozorovaných jevů v každodenním životě, v přírodě, v technice,...
- žáci by měli umět pokus zaznamenat tak aby ho mohl kdokoli zopakovat. Pokud se vyskytnou nejasnosti, je třeba je zaznamenat.

5.10.7.12 Výchovné a vzdělávací strategie v této vzdělávací oblasti směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

5.10.7.13 Očekávané výstupy z RVP ZV - Fyzikální hrátky:

LÁTKY A TĚLESA

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES, SÍLY

- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

ENERGIE

- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů

- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

VESMÍR

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Ročník: 6. a 7.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák se seznámí s novým předmětem a jeho koncepcí. Objasní smysl předmětu a jeho výstupy.	Úvod do předmětu
Uvede, že rozměry těles nazýváme šířka, výška a délka. Převádí základní jednotky délky. Popíše měření délky a definuje pojmy měření, měřidlo, měřicí přístroj a stupnice. Definuje pojem dráha a dokáže vyvodit vzorec pro výpočet rychlosti. Uvede základní fakta o vzájemném vztahu mezi dráhou, rychlostí a časem.	Fyzikální veličiny
Zná Archimédův zákon. Vysvětlí, že na předměty ponořené v kapalině působí svisle vzhůru vztlačová síla. Umí tuto sílu vypočítat.	Kapaliny
Porovnává pojmy vakuum, podtlak, přetlak. Vyjmenuje příklady činností, které jsou založeny na principu přetlaku nebo podtlaku.	Plyny
Žák popíše princip pevné kladky, volné kladky, kladkostroje a nakloněné roviny. Vysvětlí, kdy je vhodné kladku používat, přestože nesnižuje sílu. Je schopen vypočítat sílu, která je zapotřebí k pohybu po nakloněné rovině.	Práce a energie
Žák definuje magnetismus. U magnetu určí severní a jižní pól, netečné pásmo. Rozlišuje látky s feromagnetickými vlastnostmi a látky nemagnetické. Umí pracovat s kompasem. Vysvětlí příčinu otáčení střelky kompasu – magnetické pole Země.	Magnetismus
Popíše součásti elektrického obvodu. Uvede, jaké podmínky musí být splněny, aby elektrickým obvodem procházel proud. Nakreslí jednoduché schéma elektrického obvodu a používá při tom správné schématické značky. Sestaví složitější elektrický obvod. Charakterizuje pojem cívka, dioda a kondenzátor. Popíše jejich funkci a využití. Charakterizuje Ohmův zákon. Vysvětlí využití rezistoru a možnosti jeho zapojení. Uvede, že změny magnetického pole způsobuje elektrický proud. Vysvětlí elektromagnetickou indukci. Vysvětlí princip generátoru elektrického napětí: alternátoru a dynama a jejich využití v praxi. Vyjmenuje hlavní součásti generátoru.	Elektřina
Popíše zvláštnosti kmitavého pohybu. Uvede, že pružná tělesa mohou kmitat i bez trvalého působení periodické síly. Definuje pojmy tlumení kmitání a rezonance. Popíše vlnění a uvede, jak se šíří v látkách. Rozlišuje vlnění příčné a podélné. Popíše základní principy záznamu a reprodukce zvuku.	Zvukové jevy
Rozlišuje kulová a dutá zrcadla, zná jejich využití v praxi. Zná využití optické lavice.	Světelní jevy

Planety rozdělí na kamenné a plynné. Objasní, jak vzniká prachový a iontový ohon u komet. Vysvětlí procesy, které vedli k vzniku a vývoji hvězd. Popíše, co je to souhvězdí a některá z nich určí na obloze.	Vesmír
Žák průběžně zaznamenává zjištěné informace a podílí se na tvorbě elektronického atlasu, ovládá zvolené programy a obratně manipuluje se svěřenými přístroji. Žák prezentuje výsledky své práce v diseminačním workshopu, který bude určen pro žáky a pedagogy z okolních škol.	Tvorba elektronického atlasu s vlastním materiálem "Fyzikální hrátky".
Žák dodržuje pravidla chování a bezpečnosti. Ručí za svěřené pomůcky a přístroje. Svým chováním a jednáním neohrožuje sledované rostliny, živočichy a životní prostředí.	Bezpečnost práce

Hlavním výstupem nově zavedeného nepovinného předmětu Přírodovědné a fyzikální hrátky ve školním roce 2012/2013 byl Elektronický atlas, který obsahuje 2 samostatné části:

- Elektronický atlas s vlastním obrazovým materiálem "Atlas přírody Orlických hor".
- Elektronický atlas s vlastním materiálem "Fyzikální hrátky".

Výstupy budou v dalších letech doplňovány o nové materiály.

5.10.7.14 Elektronický atlas "Atlas přírody Orlických hor" – obsahová složka

- název a logo školy
- číslo listu
- název rostliny nebo živočicha
- Fotografie (u rostlin také detail listů, květů, kůry a plodů) nebo video
- latinský název
- vědecká klasifikace
 - u rostlin: říše, podříše, oddělení, třída, podtřída, řád, čeleď, podčeď, rod
 - u živočichů: říše, kmen, podkmen, třída, řád, čeleď, rod
- popis
- místo nálezu zakreslené na mapce okolí
- autor karty

5.10.7.15 Elektronický atlas "Fyzikální hrátky" – obsahová složka

- název a logo školy
- karty pokusů
- pracovní list
- pomůcky a materiální zabezpečení pokusu
- popis pokusu
- závěry pokusu a vysvětlení jevu
- fotografie a videonahrávky pokusu

5.10.7.16 Použití elektronického atlasu

- v elektronické podobě bude atlas zveřejněn na stránkách školy
- v papírové podobě, laminovaný bude přístupný žákům školy a podle možností umístěn v okolí školy pro širší veřejnost
- prezentace atlasu v diseminačním workshopu pro učitele a žáky okolních škol

5.8.8 Vzdělávací předmět: Zeměpis

5.10.8.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu **Zeměpis** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**

5.10.8.2 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Zeměpis

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity /pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak/

Sociální rozvoj

- OSV 8 Komunikace: informování, vedení dialogu
- OSV 9 Kooperace a kompetice: vedení a organizování práce skupiny

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: Občan jako odpovědný člen společnosti – vztah k domovu a k vlasti

VMEGS Výchova k myšlení v evropských souvislostech

- VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, tradice národů Evropy
- VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, státní a evropské symboly, život Evropanů
- VMEGS 3: Jsme Evropané: Evropská integrace, instituce Evropské unie

MKV Multikulturní výchova

- MKV 3: Etnický původ: odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české republice a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

MKV 4: Multikulturalita: multikulturalita současného světa jako prostředek vzájemného obohacování

EV Enviromentální výchova

- EV 1: Ekosystémy: les v našem prostředí, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidské sídlo
 EV 2: Základní podmínky života. – voda, ovzduší, půda, biodiverzita, energie a přírodní zdroje
 EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí : vliv zemědělství, dopravy, průmyslu a demografického vývoje na životní prostředí, ochrana přírody
 Ev 4: Vztah člověka k prostředí: nerovnoměrnost života na Zemi, rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj, naše obec /přírodní zdroje, kultura, ochrana ŽP, lidé/

5.10.8.3 Učební plán předmětu Zeměpis v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	2	2	2	1	7

5.10.8.4 Očekávané výstupy RVPZV:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
 - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
 - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenkové (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
 - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
 - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

žák

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům

- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

5.10.8.5 Pro 2. stupeň

Ročník: 6	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
• podá vlastními slovy důkazy o kulatosti Země • ovládá určení zeměpisné polohy a rozumí souvisejícím pojmům (poledníky, rovnoběžky, zem. šířka, délka...). Rozliší na mapě a globu jednotlivé polokoule • vysvětlí důsledky otáčení Země kolem osy a oběhu kolem Slunce, chápe existenci časových pásem a umí určit čas v různých zem. délkách • má základní znalosti o Měsíci, vysvětlí zatmění Měsíce a slapové jevy • vysvětlí, co znázorňuje mapa, jaké je její využití. Umí vytvořit jednoduchou mapu	• Proč se učím zeměpis, obsah učebnice, nad stránkami učebnice (jak budeme s učebnicí pracovat). • Naše planeta je součástí vesmíru • <i>Tvar a rozměry Země</i> • <i>Určování zeměpisné polohy</i> • Země v pohybu • Jediná přirozená družice Země • Opakování • Co je to mapa? • Jak mapa vzniká? • Práce s mapou • Výprava za poznáním naší planety

• ovládá základní dovednosti práce s mapou (orientuje mapy v terénu, vypočítá vzdálenosti, čte z mapy) • charakterizuje litosféru a její části, chápe souvislost s dalšími jevy (zemětřesení, sopečná činnost) • vysvětlí příčiny pohybu litosférických desek, vzniku a zániku zemské kůry, vzniku pohoří a sopečné činnosti • umí správně používat základní hydrologické pojmy, vlastními slovy vysvětlí oběh vody v přírodě, chápe význam vody pro život na Zemi, porovnává jednotlivé zásoby vody na Zemi • vyjmenuje složky atmosféry • rozumí základním pojmům z klimatologie a meteorologie, vysvětlí, co udávají meteorologické prvky • vysvětlí pojem podnebí a podnebný pás, vymezí je na mapě • vysvětlí, co je to půda a jak vzniká, uvede příklady půdních typů v ČR, chápe souvislost mezi vlastnostmi půdy a možnostmi jejího využití • vysvětlí závislost rozšíření přírodních krajín (vegetačních pásů) na přírodních podmínkách, vyjmenuje jednotlivé přírodní krajiny na Zemi, charakterizuje je, ukáže na mapě a zařadí do podnebného pásu. Je schopen uvést příklady hospodářského využití, chápe nutnost ochrany narušených oblastí	• <i>Po čem šlapeme</i> • <i>Putující kontinenty</i> • Jak se rodí hory • Jak vznikají ostrovy • Bez vody není život • Atmosféra – vzdušný obal naší planety • Deštník, sluneční brýle nebo rukavice? • Kdo nás živí? • Proč u nás nežijí lední medvědi? • Polární kraje • Tam, kde jsou stromy vysoké jako tráva • Vzhůru do lesů! • O krajině slavných indiánských časů • Krajina olivových hájů • Komu stačí kapka vody • Kde jsou jen dvě roční období? • Vlhký zelený ráj • Království hor • Lidé v ohrožení • Jak lidé využívají přírodu • Opakování • Domov, obec, stát, světadíl • Zeměpisná vycházka (exkurze) • Lidé na Zemi • Jak se lidé odlišují
--	---

Společenské a hospodářské prostředí • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa; • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel; • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje; • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit; • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu; • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny; • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	• Kde žijí lidé • Život ve městech • Lesy – přírodní bohatství Země • Voda – nezbytná podmínka života na Zemi • Kdo má na starost obživu lidí? • Pšenici, kukuřici nebo rýži? • <i>Od nerostných surovin k automobilu</i> • <i>Jsou zásoby přírodních zdrojů na Zemi omezené?</i> • <i>Co potřebujeme každý den?</i> • Od koňských povozů k superrychlým vlakům • Boeing nebo Hikari • K čemu potřebujeme služby? • Zeměpisná vycházka (exkurze) • Jak rozdělit země podle vyspělosti • Život v rozvojových zemích • Co jsme ještě o rozvojových zemích neřekli • Život ve velmi vyspělých zemích • Co jsme o rozvinutých zemích ještě neřekli • Opakování • Zeměpisná vycházka (exkurze) • <i>Svět se propojuje</i> • Mezinárodní spolupráce • Závěrečné opakování
--	--

Ročník: 7	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- rozlišuje pojmy kontinent a světadíl, dokáže je navzájem porovnávat podle rozlohy - zná typy hranic - rozlišuje státy podle územního uspořádání, státního zřízení a míry demokracie - popíše polohu Afriky na Zemi (polokoule, sousední oceány), porovná velikost Afriky s ostatními světadíly, zná významné ostrovy, moře atd., umí je ukázat na mapě - podle mapy popíše povrch a vodstvo světadílu, významné celky a řeky zvládne zakreslit do slepé mapy, vysvětlí rozmanitost podnebí na kontinentu – teplotní pásy, vliv nadmořské výšky - je schopen vyjmenovat vegetační pásy v Africe a popsat život v nich, vysvětlí závislost rozšíření přírodních krajín na podnebí a nadmořské výšce. Uvede příklady hospodářského využití přírodních krajín, dokáže uvést důvody pro ochranu vzácných ekosystémů - vyjmenuje rasy žijící v Africe, určí jejich rozmístění v oblastech Afriky, vysvětlí příčiny a důsledky migrace - zná významné africké státy, umí	Opakování 6. ročníku - Co už vím ze zeměpisu Jak je svět rozdělen - Pevniny a oceány - Státy a jejich hranice - Není stát jako stát Afrika - Poloha, rozloha a členitost Afriky Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo - Obyvatelé Afriky – rasy, národy, migrace a hlad jako globální problém, konflikty Africké regiony - Při pobřeží Středozemního moře - Sahel – nejchudší část Afriky - Země Guinejského zálivu - Východní Afrika

určit jejich polohu v rámci světadílu, vystihně znaky typické pro jednotlivé regiony • viz Afrika • vyjmenuje rasy žijící v Americe, určí jejich rozmístění v oblastech Ameriky, vysvětlí příčiny tohoto rozmístění a rasového složení • charakterizuje jednotlivé regiony USA, využívá tematických map, dokáže posoudit hospodářskou vyspělost země a její význam v celosvětové politice • zdůvodní nerovnoměrné rozmístění obyvatel, vysvětlí současné složení obyvatelstva Kanady (důsledek – úřední jazyky), posoudí hospodářskou úroveň a možnosti průmyslu (práce s tematickou mapou), vysvětlí vztah mezi Kanadou a Velkou Británií • vymezí středoamerické regiony, chápe jeho historický vývoj, porovná hosp. vyspělost států a možnosti jejich příjmů • vymezí jihoamerické regiony na základě přírodních a hospodářských poměrů, určí vyspělé státy, porovnává podmínky života v J. a S. Americe • určí polohu Antarktidy na Zemi (polokoule, sousední světadíly a oceány), porovná velikost	• Jižní Afrika Atlantský oceán • Oceánem nejznámějším Amerika • Poloha, rozloha a členitost Ameriky Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelstvo Ameriky Americké regiony • USA – světová velmoc • Druhou největší zemí světa • Středoamerické regiony • Jihoamerické regiony
--	---

světadílu s ostatními, popíše životní podmínky na Antarktidě, zdůvodní význam zákazu hosp. využití Antarktidy - vyhledá na glóbu a v mapách Indický a Tichý oceán a určí jejich geografickou polohu a posoudí význam a hospodářské využití, stav a problémy jejich životního prostředí - vymezení oblasti Oceánie na mapě, vysvětlí vznik a původ ostrovů. Rozdělí Oceánii na jednotlivé celky - viz Afrika - popíše rasové složení australského obyvatelstva, vysvětlí příčiny přítomnosti bělochů a postavení původních obyvatel - vysvětlí rozdíl mezi Austrálií a Australským svazem, dokáže posoudit hospodářskou vyspělost státu, zná významná města - viz Afrika - vyjmenuje rasy žijící v Asii a vymezení jimi obývané regiony, vysvětlí rozmístění obyvatel na kontinentu s vazbou na přírodní poměry a porovná s osídlením ve starověku, objasní příčiny přelidnění některých regionů, rozlišuje jednotlivá náboženství a chápe s tím související způsob chování obyvatel regionů, vnímá rozdílnou hosp. vyspělost jednotlivých zemí - je schopen vymežit na mapě asijské regiony na základě jejich	Antarktida - Kontinent ledu a chladu Indický oceán - Vodami Indického oceánu Tichý oceán - Nekonečným oceánem Oceánie - Svět ostrovů v oceánu Austrálie - Poloha, rozloha a členitost Austrálie Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Objevování a obyvatelstvo Austrálie Australský svaz Asie - Poloha, rozloha a členitost Asie Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelstvo Asie
---	---

polohy, orientuje se na politické mapě Asie a podle ní zařazuje do regionů jednotlivé státy vyhledá na glóbu a v mapách Severní ledový oceán a určí jeho geografickou polohu a posoudí význam a hospodářské využití, stav a problémy jeho životního prostředí	Asijské regiony - Rozdělení Asie - Blízký východ - Střední východ - Zakavkazsko - Střední Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Východní Asie - Sibiř a Dálný východ Severní ledový oceán - Arktida – v Severním ledovém oceánu
--	---

Ročník: 8	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
- popíše polohu Evropy na Zemi (polokoule, sousední oceány), porovná velikost Evropy s ostatními světadíly, zná významné ostrovy, moře atd., umí je ukázat na mapě - podle mapy popíše povrch a vodstvo světadílu, významné celky a řeky zvládne zakreslit do slepé mapy, vysvětlí rozmanitost podnebí na světadílu – teplotní pásy, vliv nadmořské výšky - je schopen vyjmenovat vegetační pásy v Evropě a popsat život v nich, vysvětlí závislost rozšíření přírodních krajín na podnebí a nadmořské výšce. Uvede příklady hospodářského využití přírodních krajín, dokáže uvést důvody pro ochranu vzácných ekosystémů	- Úvod; Opakování učiva 7. ročníku Evropa: - Evropa se představuje - Poloha, rozloha a členitost Evropy Povrch, podnebí a vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelstvo Evropy - Historický vývoj evropské civilizace - Co Evropany rozděluje a co spojuje

• rozdělí Evropu do oblastí na základě národnostní, jazykové, náboženské a historické. • seznámí se s hlavními demografickými znaky obyvatelstva Evropy a posoudí příčiny a důsledky vnější a vnitřní migrace • posoudí výhody a nevýhody života v evropských městech • s pomocí map lokalizuje hlavní surovinové a energetické zdroje v Evropě • dokáže posoudit hospodářskou vyspělost Evropy a charakterizuje jednotlivá odvětví evropského hospodářství • vymezí regiony na mapě, zařadí do něj příslušné státy • vymezí jejich společné znaky i jedinečnost každého z nich (např. významné památky, průmyslová odvětví...) • přiřadí názvy hlavních a dalších významných měst ke státu • posuzuje hospodářskou vyspělost regionů i jejich další potenciál (práce s tematickými mapami) • vypracuje prezentaci na vybraný stát a samostatně ho prezentuje • pomocí mapy vyjmenuje členské státy EU, určí dobu a důvody jejího vzniku, vysvětlí výhody a nevýhody členství v této nadnárodní organizace, vyjmenuje a pozná hlavní symboly EU	• Vývoj rozmístění evropského obyvatelstva • Přirozený pohyb obyvatelstva; • Struktura evropského obyvatelstva • Migrace v Evropě • Města – sídla s výhodami i problémy • Jak je to s přírodními zdroji v Evropě? • Proměny evropského hospodářství Evropské regiony • Evropa regionů – hledání řádu v různosti • Střední Evropa • Severní Evropa • Západní Evropa • Jižní Evropa • Jihovýchodní Evropa • Východní Evropa • Evropané hledají cestu k sobě
---	---

Ročník: 9	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
• charakterizuje polohu ČR v rámci Evropy, porovná její velikost a počet obyvatel se sousedními státy • vyjmenuje státní útvary, které se vystřídaly v průběhu staletí na našem území, srovná jejich územní rozlohu se současným stavem • popíše vývoj reliéfu v jednotlivých geologických etapách, významné geomorfologické celky zakreslí do slepé mapy • zařadí území ČR do příslušného podnebného pásu, objasní působení různých vlivů na podnebí v ČR, vymezí na mapě podnebné oblasti • správně používá pojmy povodí, úmoří, rozvodí, vymezí a pojmenuje na mapě 3 úmoří, ke kterým patří území ČR, do mapy zakreslí významné řeky, jezera, přehradní nádrže a místa výskytu podzemních vod, popíše příčiny budování vodních děl u nás a jejich přínosy, popř. negativa • vyjmenuje a na mapě lokalizuje nejrozšířenější půdní druhy a typy ČR, zhodnotí možnosti jejich využití v zemědělství	• Opakování 8. ročník Česko: • Česko v Evropě • Poloha ČR • Historický vývoj ČR a vývoj státního území • Povrch ČR, působení ledovce u nás • Podnebí ČR • .. • Vodstvo ČR • Půdy ČR

• zařadí území ČR do příslušného vegetačního pásu, vysvětlí vliv výškové stupňovitosti, určí přirozenou skladbu lesů a vysvětlí důvody, které vedly ke změně skladby lesů • vymezí hlavní chráněná území v ČR, lokalizuje je na mapě a určí způsob jejich ochrany • s pomocí map lokalizuje hlavní surovinové a energetické zdroje ČR • určí skladbu obyvatel podle demografických ukazatelů • uvede příklady národnostních menšin zde žijících a pokusí se na historickém základě objasnit jejich přítomnost • vyjmenuje nejrozšířenější církve u nás • lokalizuje významná sídla na mapách, • objasní rozmístění sídel v historické souvislosti • určí celkovou orientaci českého hospodářství, určí perspektivní obory a zhodnotí předpoklady, které pro ně ČR má • posoudí a porovná dopravní strukturu a úroveň komunikací s ostatní Evropou • zhodnotí možnosti rozvoje cestovního ruchu v ČR, určí a charakterizuje významné lokality pro cestovní ruch • lokalizuje na mapě kraje ČR, zná krajská města, vypracuje prezentaci na vybraný kraj a samostatně ho prezentuje	• Rostlinstvo ČR, ochrana přírody • Surovinové zdroje na našem území • Obyvatelstvo ČR • Sídla ČR • Hospodářství ČR • Administrativní členění ČR
---	---

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

5.9.1 Charakteristika oblasti: Člověk a společnost

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá

cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vzdělávací obor Finanční gramotnost: v dnešním světě by FG bezpochyby měla patřit k celkovému přehledu a informovanosti moderního člověka. Proto FG začleňujeme nejen do jednotlivých předmětů, ale i do běžného života školy a v deváté třídě jsme finanční gramotnost zavedli jako vzdělávací předmět. Žáci jsou vedeni k bezpečnému a racionálnímu nakládání s finančními prostředky, hospodárnosti, ohleduplnému a šetrnému zacházení s majetkem školy, vlastními i zapůjčenými věcmi a prostředky, získávají povědomí o cenách a hodnotě věcí i energií, učíme je postupům pro plánování materiálního zajištění budoucího života. Výuka FG má rovněž nezanedbatelný preventivní rozměr: snažíme se žákům přiblížit možná rizika, která souvisejí s problematikou financí a trhem – na modelových příkladech je „varujeme“ do praktického života před neuváženými investicemi, plýtváním, možnými nástrahami trhu, např. podvodnými a nevýhodnými nabídkami neseriózních finančních společností.

5.11.1.1 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních

- účtě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.9.2 Vzdělávací předmět: Výchova občanství

5.11.3.1 Charakteristika předmětu:

V předmětu Výchova k občanství je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, oboru Výchova k občanství.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Občanská výchova

OSV Osobnostní a sociální výchova

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů
OSV 4	Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
OSV 6	Poznávání lidí: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
OSV 7	Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, lidská práva jako regulativ vztahů
OSV 8	Komunikace: efektivní strategie: dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci
OSV 9	Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich

myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 1 Občanská společnost a škola: demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů), spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa; státní a evropské symboly

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní difference: respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
- MkV 2 Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- MkV 5 Princip sociálního smíru a solidarity: odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti

EV Enviromentální výchova

- EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek)
- EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec (příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce)

MV Mediální výchova

- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem
- MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování

5.11.3.2 Očekávané výstupy RVP ZV:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-1-01 *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
- VO-9-1-02 *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
- VO-9-1-03 *zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje*
- VO-9-1-04 *zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají*
- VO-9-1-05 *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*
- VO-9-1-06 *zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu*
- VO-9-1-07 *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*
- VO-9-1-08 *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
- VO-9-1-09 *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*

- VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
 - VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
 - VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
 - VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
 - VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
 - VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
 - VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
 - VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
 - VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva

a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu

- VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
- VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- VO-9-4-11 *diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání*

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
- VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
- VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
- VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

5.11.3.3 Učební plán předmětu *Výchova k občanství* v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	--	--	1	2

5.11.3.4 Pro 2. Stupeň

Ročník:	6.
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo

ČLOVĚK V RYTMU ČASU - vysvětlí rozdílnost prožívání času a chápe, co ji způsobuje - porozumí relativnímu a subjektivnímu prožívání času - vysvětlí vznik kalendáře - doloží příklady závislosti člověka na cyklu přírody DOMOV JE TAM, KDE.. - prohloubí si znalosti o základních památkách v obci a jejím okolí, o důležitých historických událostech a významných osobnostech - zajímá se o historii obce, významná místa a osobnosti - pojmenuje odlišnosti a jedinečnost obce - vysvětlí význam a obsah pojmu obec - rozliší a pochopí rozdíl mezi samosprávnou a státní správou - definuje fungování obecního úřadu - zná možnosti zapojení občanů do řízení obce - rozlišuje složky životního prostředí - popíše odpovědnost všech za životní prostředí RODINNÝ ŽIVOT - vyloží, čím a proč je rodina důležitá - popíše základní funkce rodiny - vysvětlí, jak se podílí na pozitivní rodinné atmosféře - rozliší různé modely rodin - pojmenuje role a vnímá osobně role v životě - vyloží pojem genealogie - vytvoří základní rodokmen - pojmenuje možnosti vstoupení do manželského svazku - popíše smysl zvyků spojených se svatbou - odpovědně přistupuje k manželství	Učivo potřeba měření času a vznik hodin, posouvání času ze zimního na letní a naopak cyklus přírody, kalendář, pranostika, významné dny a oslavy v průběhu roku Učivo naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, informace cizinců součásti obce, katastrální mapa, záležitosti obecní samospráva kdo a jak se může stát zastupitelem, obecní rozpočet, účast na schůzích obecního zastupitelstva pojem životní prostředí, přírodní prostředí, ekologie, ekosystém, ochrana přírody učivo rodina – různé typy rodin základní, neúplná, rozšířená pro a proti mít rodinu postavení ženy a muže – životní role příbuzenské vztahy – modelový rodokmen manželství je smlouva, slib a přísaha – polygamie, registrované partnerství, partnerství, církevní sňatek, civilní sňatek projevy citů – vzájemná pomoc, starost o druhé, soucit, účast, úcta... moje vlastní pomoc rodině pojmy plánované rodičovství, puberta, antikoncepce sexuální stránka lidského života jak dítě přichází na svět pravidla asertivního jednání, jeho klady a zápory nauč se říkat ne projevy nelidského a nepřijatelného zacházení nebezpečné situace v běžném životě kde najdu pomoc zápis rodinného rozpočtu – nutná, mimořádná vydání, příjmy dostávám kapesné – jak zacházím s penězi jak se získává majetek peníze jsou potřebné – proč a k čemu by měly sloužit projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem – jak se bránit, jak pomoci

- vysvětlí důležitost citů v rodině - vyjádří své city - vysvětlí reprodukční funkci rodiny - popíše psychické a fyzické změny ve vývoji člověka - definuje problematiku puberty - vysvětlí ochrannou funkci rodiny - rozezná nebezpečí v rodině a svém okolí - vysvětlí materiální funkci rodiny - orientuje se v rodinném rozpočtu - vysvětlí výchovnou funkci rodiny - uvědomuje si nutnost výchovy a vzoru - popíše možnosti náhradní výchovy - vysvětlí důvody, které vedou k náhradní výchově - zamýšlí se nad problémy dětí z rozvojových zemí a hledá možnosti pomoci - rozumí významu rodiny pro rozvoj osobnosti dítěte a jeho výchovu - umí jednat a vytvářet podmínky pro pochopení vztahu mezi rodiči a dětmi - popíše různé způsoby komunikace ve společnosti - osvojí si základy komunikace v rodině - učí se toleranci MÁ VLAST - seznámí se s některými zvláštnostmi lidové architektury a lidového oděvu - popíše smysl a význam jazyka - pozná státní symboly a chápe jejich význam - zdůvodní rozdělení státní moci Z HISTORIE - popíše nejstarší dějiny českého národa a zopakuje některé národní pověsti - uvědomuje si složitost chápání dějin - pozná některé osobnosti vědy, kultury a politiky - pozná významné památky MINI ÚVOD DO LIDSKÝCH PRÁV - vyjmenuje základní lidská práva - vyloží, jak rozumí pojmu rovnost všech lidí - vysvětlí rozdíl mezi svými právy a právy ostatních lidí - zdůvodní smysl, obsah a poslání lidských práv - posoudí smysl zákonů - vysvětlí spojitost práv a povinností - zkusí řešení konfliktů	pravidla slušného chování příklady náhradní rodiny jaký je význam pomoci na dálku rozdílné a různorodé rodinné prostředí – vliv na výchovu a vývoj dítěte vzájemná úcta, tolerance, láska, pochopení druhého projevy neverbální komunikace poruchy komunikace – sluchově a řečově postižený člověk Učivo zajímavá a památná místa naší vlasti významné osobnosti, které nás proslavily významné památky rozdíl mezi popularitou a slávou kulturní a historický význam Prahy Učivo postupné mizení dřívějších tradic a způsobu života svéráz vlastního regionu kultura projevu státní symboly pojmy demokracie, republika, moc zákonodárná, výkonná a soudní, parlament, poslanecká sněmovna, senát Učivo pojmy rasismus, xenofobie, diskriminace hodnota člověka porušování nebo ohrožování práv dětí příčiny sociální nerovnosti úmluva o právech dítěte práva a povinnosti šikana a zastrašování příčiny konfliktu předcházení neshodám se spolužáky
---	---

ŽIVOT VE ŠKOLE - vysvětlí správné postupy při přípravě na vyučování - zdůvodní důležitost pravidel - umí vytvářet pravidla chovat se podle nich - obhájí význam pohybových aktivit - analyzuje režim dne a nápravy případných chyb - rozvíjí sociální dovednosti - analyzuje problémy a navrhuje jejich řešení OSOBNÍ BEZPEČÍ - pojmenuje a popíše krizové situace - hledá řešení krizových situací - objasní nebezpečí spojená s krizovou situací - zhodnotí krizovou situaci a vybere vhodné zařízení k pomoci při řešení problému - použije zásady první pomoci - vysvětlí účelnost chování při krizové situaci	respekt Učivo význam základního vzdělání probudoucí život různé typy škol pravidla školního řádu dodržování učebního plánu – jak sestavit, používat přehlednost učební typ plán režimu dne – zdravý životní styl hodnoty – přátelství, kamarádství, láska pochopení problému – způsob řešení, předcházení konfliktům Učivo způsoby chování v krizových situacích možné případy šikany ve škole a okolí dětská krizová centra a linky důvěry zásady první pomoci
---	---

Ročník: 9.	
Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
OBČAN - vysvětlí obsah pojmu občanství a jak lze využívat občanská práva a respektovat občanské povinnosti - popíše, jak se mohou občané podílet na utváření veřejného života - hájí své zájmy a respektuje zájmy druhých - seznámí se s povinnostmi úředníků - umí se informovat o vyřízení vlastních záležitostí - umí přijatelně vyjádřit své stanovisko - vyjmenuje základní lidská práva a svobody - vyhledává informace o činnostech EU OBČAN A PRÁVO - posoudí význam právní úpravy některých oblastí společenského života - vysvětlí rozdíl mezi právy a povinnostmi	Občan obce – komunální volby, činnost obecního úřadu a obecního zastupitelstva, kvalita života občanů, možnosti nesouhlasu s rozhodnutím obecního zastupitelstva pojmy petice, referendum, samospráva, státní správa Občan státu – jak získat občanství, doklady občanství, prokazování totožnosti Občan Evropské unie Odvětví práva ČR Občanskoprávní vztahy – právnícká a fyzická osoba, způsobilost k právům a povinnostem, způsobilost k právním úkonům, sepetí práv a

PRÁVNÍ OCHRANA - doloží význam pravidel a zákonů pro fungování společnosti a bezpečný život občanů - naučí se zodpovědně přistupovat k vlastnímu jednání s ohledem na možné následky - vysvětlí, jak uplatnit své právo na právní ochranu V PRACOVNÍM POMĚRU - dokáže posoudit vlastní schopnosti a osobní vlastnosti při volbě budoucího povolání - orientuje se v pracovněprávních vztazích RODINA A ZÁKONY - zdůvodní zodpovědnost při zakládání vlastní rodiny - popíše, jak vlastním způsobem ovlivňují pozitivní atmosféru rodiny HOSPODAŘENÍ - uvede zdroje státního rozpočtu a jeho rozdělování - vysvětlí, proč je nutná sociální podpora některým občanům GLOBÁLNÍ SVĚT - popíše možné příčiny globálních problémů - navrhne způsoby jejich řešení ŽIVOTNÍ PERSPEKTIVY - přemýšlí a diskutuje o životě a štěstí - zamýšlí se nad sebou, čeho chce dosáhnout	povinností Vlastnictví zavazuje – možnosti získání majetku, dělení majetku Ochrana majetku – omezování vlastnického práva, nepřiměřená obrana Smlouvy Odpovědnost za škodu Orgány právní ochrany a sankce Přestupky a správní řízení Občanské soudní řízení Trestní právo – nezletilý, mladistvý Děti a paragrafy Správná volba Každé povolání si žádá své První brigáda, první zaměstnání v zaměstnání – zaměstnavatel, zaměstnanec, osoba samostatně výdělečně činná Rodina – z pohledu práva Rodiče a děti – kompromis, konstruktivní řešení problémů, náhradní rodinná péče Záchytná sociální síť – kdo potřebuje pomoc, jakým způsobem se pomáhá, druhy pojištění Problémy současného světa – příklady globálních problémů Ohrožené životní prostředí – způsob života Příliš mnoho lidí – příliš problémů Životní plány a cíle
--	--

5.9.3 Vyučovací předmět: Dějepis

5.11.3.5 Charakteristika předmětu

V předmětu Dějepis je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost, oboru dějepis.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci osvojili historické, sociální a kulturně-historické souvislosti o vývoji společnosti a důležitých společenských jevech. Hlavní poslání předmětu Dějepis spočívá v kultivaci historického vědomí kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Znalost různých historických etap napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života. K specifickým úkolům výuky dějepisu patří i vytváření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, smyslu pro pochopení a respektování odlišných kultur.

Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důraz je proto kladen především na hlubší poznání dějin našeho národa v kontextu s evropským a světovým vývojem.

Při výuce dějepisu v 6. – 9. ročníku základní školy je uplatňováno chronologické hledisko. Některé tematické celky (např. z dějin umění) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. hudební, výtvarnou a literární výchovou). Propojení s jinými předměty je přínosné především v tom, že tyto předměty nahlíží na daný historický jev, událost či osobnost pod svým specifickým úhlem.

Ve vzdělávacím předmětu dějepis směřujeme výuku k:

- pochopení významu historie pro orientaci v současném světě
- pochopení, že vývoj a stav společnosti závisí na řadě vnitřních a vnějších vlivů
- uvědomění si, že historie náleží k duchovnímu, kulturnímu i materiálnímu bohatství naší společnosti
- pochopení faktu, že vývoj společnosti není lineární, dá se zhruba předem odhadnout, ale ne naplánovat
- práci s informačními zdroji, orientací na časové ose a historické mapě

5.11.3.6 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.11.3.7 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka dějepisu společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence sociální a personální:

- Žák vymezuje ve skupině kritéria dobře odvedené práce.
- Žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce.
- Žák sleduje práci skupiny dle zadaných hledisek.
- Žák hodnotí práci podle připravovaných kritérií.
- Žák navrhne nejlepší postup práce.

- Žák neodmítá ani nekritizuje nápady druhých.
- Žák hledá vhodné řešení potíží a nezdaru v týmu.
- Žák napomáhá vzájemné komunikaci v příjemné atmosféře.
- Žák jedná ohleduplně a s úctou k názorům druhých, které respektuje.
- Žák volí cíl pro sebezlepšení.
- Žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku.
- Žák používá jednoduché postupy, jak zvládat své emoce.

Kompetence občanské:

- Žák umí ustoupit a přijmout názor druhých, pokud je lepší.
- Žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých.
- Žák posuzuje a hodnotí jevy, události a problémy ve svém okolí.
- Žák kultivovaně vyjadřuje své názory a pocity.
- Žák posuzuje a hodnotí jevy kolem sebe z různých úhlů pohledu.
- Žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy.
- Žák si je vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Žák respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého.
- Žák si všímá křivdy, neoplácí.
- Žák nepoužívá násilné řešení sporů.
- Žák se dokáže rozhodnout a je za své rozhodnutí zodpovědný.
- Žák zná a popíše záchranné postupy a zásady při krizových situacích (úraz, svědectví při zločinu, okradení).
- Žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech.
- Žák se řídí radami a doporučeními dospělých i bez dohledu.
- Žák sleduje a vybírá kulturní události v obci, zvažuje jejich kvalitu.
- Žák oceňuje hodnotu uměleckých děl.
- Žák se snaží aktivně zabránit poškozování životního prostředí, poukáže na jevy a činy poškozující životní prostředí.
- Žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události, zvažuje jejich kvalitu.

Kompetence pracovní:

- Žák navrhne postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu.
- Žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo.
- Žák si umí práci naplánovat - organizačně, časově.
- Žák zaznamená, vysvětlí svůj postup.
- Žák pracuje úsporně.
- Žák dílčí činnost porovná s předem stanovenými kritérii.
- Žák navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení práce.
- Žák získává potřebné informace o případné profesi.
- Žák zvažuje volbu své budoucí profese vzhledem ke svým předpokladům a možnostem.
- Žák získává informace o různých profesích, učí se v nich orientovat.
- Žák má základní znalost pracovních předpisů.
- Žák má orientaci v různých profesích.
- Žák na modelových příkladech zhodnotí dodržování etických norem podnikání.

Kompetence digitální:

- Žák používá běžná digitální zařízení.
- Žák je využívá ve svém životě i při vzdělávání.
- Žák se rozhodne, kterých technologií využije.
- Žák samostatně vyhledává data a informace.
- Žák dané situaci přizpůsobí postupy a prostředky.
- Žák využívá digitální technologie k usnadnění práce.
- Žák pomocí technologií dospěje k lepší kvalitě svých výsledků.
- Žák se aktivně seznamuje s novými technologiemi a jejich přínosem pro společnost.
- Žák při digitální komunikaci jedná eticky.
- Žák si uvědomuje, že některé situace mohou mít negativní vliv na jeho zdraví.

Kompetence k učení: Učí se vybírat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, vyhledávat a třídit informace, tím že vedeme žáky k orientaci „v důležitosti“ historických faktů pro další vývoj společnosti a podněcujeme v nich vnímání historických jevů a událostí v širších souvislostech, ne pouze samotného, izolovaného faktu. Umožníme jim samostudium, tzn. vlastní osvojování si práce se slovníky, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji.

Kompetence k řešení problémů: Směřuje ke kritickému myšlení a k schopnosti obhájit svá rozhodnutí, tím že žáky vedeme např. k porovnávání společenských jevů a procesů v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledání paralel mezi současnými a minulými událostmi, k vyjádření stanoviska k některým kontroverzním etapám dějin – např. únorový převrat 1948, listopadová revoluce 1989 apod.

5.11.3.8 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

6. ročník

VDO Výchova demokratického občana

VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: principy demokracie

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu

VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur

EV Environmentální výchova

- EV 1** Ekosystémy: kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- EV 3** Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek); změny krajiny (krajina dříve, vliv lidských aktivit)

7. ročník

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1** Evropa a svět nás zajímá: místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě
- VMEGS 2** Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa; Evropa a svět
- VMEGS 3** Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace

MkV Multikulturní výchova

- MkV 2** Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- MkV 3** Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur

EV Enviromentální výchova

- EV 3** Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek); změny v krajině (krajina dříve, vliv lidských aktivit)

8. ročník

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 2** Občan, občanská společnost a stát: základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost)
- VDO 4** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: principy demokracie

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1** Evropa a svět nás zajímá: místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- VMEGS 2** Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa; Evropa a svět

VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie

MkV Multikulturní výchova

MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur

MkV 4 Multikulturalita: multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

EV Enviromentální výchova

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek); změny v krajině (krajina dříve, vliv lidských aktivit); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí)

9. ročník

VDO Výchova demokratického občana

VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: občan jako odpovědný člen společnosti

VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiva diktatury a anarchie; principy demokracie

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa

VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie; co Evropu spojuje a co ji rozděluje

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

MkV 4 Multikulturalita: multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti

MkV 5 Princip sociálního smíru a solidarity: odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám

EV Enviromentální výchova

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)

- EV 4 Vztah člověka k prostředí: nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MV Mediální výchova

- MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

5.11.3.9 Učební plán předmětu Dějepis v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	2	2	2	2	8

5.11.3.10 Vzdělávací obsah předmětu v 6. ročníku

Dějepis	6. ročník
ŠVP výstupy	Učivo
pokusí se vysvětlit význam historie ve vztahu k dnešku, uvede příklad historických pramenů	ČLOVĚK V DĚJINÁCH prameny písemné a hmotné orientace v čase etapy vývoje lidské společnosti
orientuje se v časové přímce, porozumí pojmu tisíciletí, století. rok, zvládá zařazení časových údajů do časové přímky v době před a našeho letopočtu	ČLOVĚK V DĚJINÁCH prameny písemné a hmotné orientace v čase etapy vývoje lidské společnosti
zanese do časové přímky délku trvání jednotlivých epoch	ČLOVĚK V DĚJINÁCH prameny písemné a hmotné orientace v čase etapy vývoje lidské společnosti
orientuje se v hist. mapě a provede srovnání se zeměpisnou mapou	ČLOVĚK V DĚJINÁCH prameny písemné a hmotné orientace v čase etapy vývoje lidské společnosti NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními

Dějepis	6. ročník
	podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
zorientuje se na mapě a popíše přírodní podmínky	ČLOVĚK V DĚJINÁCH prameny písemné a hmotné orientace v čase etapy vývoje lidské společnosti
průběžně doplňuje své znalosti materiály z literatury (referáty), získává informace na internetu, postupně rozvíjí souvislý slovní projev, sešit doplňuje materiály získanými vlastní iniciativou	ČLOVĚK V DĚJINÁCH prameny písemné a hmotné orientace v čase etapy vývoje lidské společnosti
	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kultura počátky zemědělství vývoj nejstarších řemesel
	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
popíše vznik života na Zemi, objasní teorie vzniku člověka	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kultura počátky zemědělství vývoj nejstarších řemesel
popíše život jednotlivých vývojových stupňů člověka	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI život pravěkých sběračů a lovců,

Dějepis	6. ročník
	jejich materiální a duchovní kultura počátky zemědělství vývoj nejstarších řemesel
charakterizuje význam zemědělství, pastevectví a rozvoje prvních řemesel	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kultura počátky zemědělství vývoj nejstarších řemesel
popíše technologii zpracování prvních kovů, vysvětlí změny ve společnosti	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kultura počátky zemědělství vývoj nejstarších řemesel
zanese do časové přímky historické mezníky vývoje starověkých civilizací	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
porovná vývoj východních oblastí s vývojem u nás	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
srovná přírodní podmínky orientálních civilizací	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Dějepis	6. ročník
	počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
porozumí pojmu stát a pochopí jeho funkci	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
srovná přínos jednotlivých civilizací a pochopí jejich kulturu jako součást světového kulturního dědictví	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
vymezí jednotlivá období vývoje řecké civilizace	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt,

Dějepis	6. ročník
	Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
pochopí pojem demokracie a porovná život ve Spartě a Aténách	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
rozhodne o charakteru řecko- perských válek a války peloponéské	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
zhodnotí přínos řecké civilizace, uvede konkrétní oblasti kultury	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace -

Dějepis	6. ročník
	starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
orientuje se na mapě dané oblasti, popíše přírodní podmínky, vypráví pověst o založení Říma.	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
získá přehled o jednotlivých etapách římských dějin, porozumí pojům království, republika a císařství	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
popíše války s Kartágem a pokusí se popsat další územní vývoj římského impéria	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy

Dějepis	6. ročník
vypráví o Spartakově povstání	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
vyjmenuje některé římské císaře a vysvětlí příčiny krize římského císařství	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
seznámí se se vznikem křesťanství	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními podmínkami starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy
zhodnotí význam římské kultury a uvědomí si přínos antiky pro evropskou civilizaci	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY počátky civilizace v oblastech s příhodnými přírodními

Dějepis	6. ročník
	podmínkami starověké Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína památky světového kulturního dědictví kolébka evropské civilizace - starověké Řecko a Řím formy vlády v antických civilizacích přínos antické kultury pro kulturní vývoj Evropy

5.11.3.11 Vzdělávací obsah předmětu v 7. ročníku

Dějepis	7. ročník
ŠVP výstupy	Učivo
seznámí se s úlohou Hunů, shromáždí důkazy o vlivu antické tradice na vývoj raně středověké Evropy-východořímská říše	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
objasní úlohu lenního systému, odvodí od slova feudum podstatu feudalismu, popíše úlohu církve a charakterizuje její význam pro kulturní přínos a rozvoj vzdělanosti	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
seznámí se s osobností Karla Velikého a pochopí historické souvislosti společného vývoje raně středověké Francie a Německa	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve

Dějepis	7. ročník
	islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
zvládá souvislosti spojené se vznikem raně středověké Anglie a Francie, zkoumá úlohu Normanů, dokáže se orientovat v historické mapě, dokáže vyčíst údaje z vysvětlivek historické mapy	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
na mapě určí pravlast Slovanů, popíše jejich rozdělení po příchodu do Evropy, podá základní údaje o životě Slovanů na našem území, zkoumá úlohu kmenového svazu	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
podá důkazy o existenci prvního státního útvaru na našem území, zhodnotí přínos politický a kulturní, zařadí chronologicky knížata a vysvětlí příčiny zániku říše.	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
rozliší pověst a historickou skutečnost, pochopí dějinnou	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Dějepis	7. ročník
souvislost vývoje Velké Moravy a českého státu, získá poznatky o nejvýznamnějších osobnostech	utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
charakterizuje románskou kulturu, uvede příklady stavebních a výtvarných památek.	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
srovná s počátky českého státu, pochopí časovou souběžnost, vyvodí dějinný vývoj Slovenska	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
vyjmenuje v chronologickém pořadí vybrané osobnosti, seznámí se s událostmi s nimi spojenými.	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti

Dějepis	7. ročník
charakterizuje život na vesnici, dokáže objasnit vznik středověkých měst a jejich úlohu	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
vysvětlí pojem křesťanství, rozliší světskou a církevní moc, porozumí sporům v církvi	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
vyjmenuje chronologické pořadí panovníků, zhodnotí jejich vládu, vyzdvihne historickou důležitost vlády Karla IV. Vysvětlí narůstající rozpory ve společnosti.	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
popíše znaky gotické architektury, porovná s románským slohem, formuluje základní poznatky o gotické vzdělanosti.	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve

Dějepis	7. ročník
	utváření raně středověké společnosti
popíše poměry v církvi, charakterizuje reformaci a úlohu Husa v jeho sporu s církví	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
porozumí vztahům ve feudální společnosti, doloží na příkladech rozdělení husitů, seznámí se s jejich programem, orientuje se v husitských bojích a odůvodní podstatu vojenských úspěchů husitů, formuluje význam hnutí.	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
zhodnotí úlohu Jiřího z Poděbrad, porozumí pojmu „dvojí lid“, popíše spory s papežem a ocení myšlenku vytvoření svazku evr. panovníků	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
uvede jagellonské panovníky, vysvětlí pojem stavovská monarchie, uvede příklady kultury pozdní gotiky	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA utváření raně středověké Evropy šíření křesťanství a vliv církve islám a jeho vliv na raně středověké země počátky našich národních dějin - Velká Morava a český stát (vnitřní

Dějepis	7. ročník
	vývoj a postavení v Evropě) křesťanství a války ve jménu církve utváření raně středověké společnosti
pomocí mapy popíše objevné cesty, objasní příčiny a důsledky, zkoumá vztah mateřské země a kolonie z hlediska morálky.	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmnocnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
charakterizuje období a vysvětlí pojmy, popíše renesanční stavbu a srovná s gotikou,	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmnocnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
shromáždí důkazy o nových obchodních centrech v Evropě, úloze záp. Evropy pro rozvoj obchodu.	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmnocnější

Dějepis	7. ročník
	vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
popíše poměry ve Španělsku a jeho spory s Nizozemím	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmocnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
porozumí rostoucí moci Habsburků, uvědomí si narůstající turecké nebezpečí pro Evropu	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmocnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
vytvoří si představu o poměrech v církvi, porozumí pojmům reformace, protireformace.	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance

Dějepis	7. ročník
	postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmnocnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
pokusí se vysvětlit okolnosti jejich nástupu na český trůn, zkoumají podstatu jejich sporů s českými stavy, popíše stavovské povstání, seznámí se s Obnoveným zřízením zemským.	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmnocnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
odhalí příčiny, orientuje se ve vztazích mezi válčícími zeměmi, zhodnotí výsledek války i ve vztahu k českým zemím	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmnocnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos
vyvodí důsledky porážky českých stavů, formuluje pojem nevolnictví, získá poznatky o upevnění moci katol. církve, zhodnotí úlohu barokního umění a kultury, zkoumá život a dílo J. A.	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY počátky dobývání světa - zámořské objevy reformace - snaha o obnovu katolické církve

Dějepis	7. ročník
Komenského	víra v člověka - humanismus a renesance postavení českého státu v Evropě Habsburkové jako nejmočnější vládnoucí rod Evropy český stát jako součást habsburské monarchie utváření absolutistických velmocí v Evropě baroko a jeho kulturní přínos

5.11.3.12 Vzdělávací obsah předmětu v 8. ročníku

Dějepis	8.ročník
ŠVP výstupy	Učivo
porozumí pojmu, seznámí se s pokroky v oblasti přírodních věd, shromáždí poznatky o změnách ve společnosti. Zkoumá odraz těchto změn v kultuře	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
sleduje v mapě růst britského impéria, seznámí se vznikem USA – republika s ústavou jako vzor	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
chápe absolutismus s modernizujícími prvky	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
vysvětlí problém nástupu Marie-Terezie, uvádí příklady reforem a zhodnotí jejich přínos	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
uveďte a zhodnotí dvě základní reformy Josefa II	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
popíše franc. společnost před revolucí, uveďte příčiny revoluce, sestaví osnovu průběhu revolučních událostí a podle ní vypráví průběh revoluce	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
zhodnotí myšlenky Deklarace	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé

	společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
zkoumá výsledky revoluce a její mezinárodní ohlas	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
vypráví o Napoleonovi a jeho taženích	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
pozoruje v mapě uspořádání Evropy po válkách s Napoleonem	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
seznámí se s pojmem restaurace	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI doba osvícená Velká francouzská revoluce a její vliv na vytváření novodobé společnosti napoleonské války a změny na mapě Evropy
zjistí prům. centra v Čechách, vysvětlí pojem národní obrození, uvádí jména nár. buditelů a jejich konkrétní přínos	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
porovná příčiny a výsledky revoluce, vypráví o průběhu rev. událostí především v Praze, ověří, které problémy nadále přetrvávají.	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa

	revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
charakterizuje Anglii a její mocenský vzestup	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
porozumí procesu sjednocení Německa a Itálie, ověří postupný mocenský vzrůst Německa	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
uvede hlavní znaky bachovského absolutismu a vysvětlí, co se změnilo se vznikem Rakouska-Uherska	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření

	politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
popíše neúspěšný pokus o česko-německé vyrovnání.	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
popíše expanzivní politiku vyspělých zemí světa, zorientuje se ve vnitřních problémech USA, zaznamená jejich postavení jako nejvyspělejší země světa, porovná s postavením Ruského impéria	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
pozoruje upevnění kapitalist. společnosti ve vyspělých částech světa, uvede příklady technického pokroku, zaznamená vliv techniky na změnu životních podmínek a stylu, odraz v kultuře	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení

	národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
pochopí postavení českých zemí v rámci monarchie na konci 19. stol.	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
rozliší skutečné příčiny od záminky, popíše taktiku bojů, použití zbraní, vysvětlí charakter 1.svět. války	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
popíše události v Rusku a jejich vliv na ukončení války	MODERNÍ DOBA rozvoj národního hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. století - utváření politických proudů, řešení národnostních problémů, boj za

	lidská a občanská práva rozvoj světové koloniální soustavy první světová válka - řešení starých a soudobých politických a vojenských problémů rozpad monarchií, nové politické uspořádání Evropy růst vlivu USA ve světě vznik Československa
--	--

5.11.3.13 Vzdělávací obsah předmětu v 9. ročníku

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- pochopení důsledků první světové války pro poválečné uspořádání Evropy a světa
- porozumění historickému vývoji ČSR v jednotlivých etapách 20. století
- vnímání důležitosti světové hospodářské krize pro nárůst extrémistických hnutí (fašismu, nacismu a komunismu)
- uvědomění si zhoubného působení rasových teorií v soužití společnosti
- pochopení souvislostí vedoucích k vypuknutí druhé světové války a změn v rozdělení světa po jejím skončení
- uvědomění si negativního působení komunismu na společnost a změn spojených s jeho pádem po roce 1989
- vnímání globálních problémů současné společnosti

9. ročník	
ŠVP výstupy	Učivo
charakterizuje uspořádání světa po 1. svět. válce, pochopí okolnosti vzniku Československa	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize - nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
rozpozná rozdíly mezi demokracií a totalitními režimy komunismus, fašismus	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize - nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války

zhodnotí prosperitu 20. let	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize - nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
seznámí se s příčinami svět. hospodářské krize a jejími důsledky nástup fašismu a ohrožení demokracie uvědomí si nebezpečí nového válečného konfliktu	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize - nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
vyvodí příčiny vypuknutí 2. světové války, shromáždí poznatky o bojištích na jednotlivých frontách, formuluje příčiny napadení SSSR, pochopí úlohu sovět. armády na obratu ve vývoji války	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize - nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
pokusí se popsat život v okupovaném Československu a zkoumá formy odboje našeho lidu a zapojení našeho lidu do odboje zahraničního	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize -

	nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
shrne poznatky o čs. vojácích na frontách 2. svět. války popíše závěrečné etapy války, shrne její důsledky a charakter	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize - nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
shrne důsledky 2. svět. války	MODERNÍ DOBA důsledky první světové války - versailleský systém svět mezi dvěma válkami utváření československé demokracie světová hospodářská krize - nástup totalitních režimů druhá světová válka - snaha fašistických států o světovládu vznik protektorátu Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
pokusí se pochopit konflikt mezi socialismem a kapitalismem a důsledky začlenění Československa do sféry zájmů SSSR	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT supervelmoci USA a SSSR - politické rozdělení světa studená válka - konflikt mezi supervelmocemi ve všech oblastech včetně vojenské bez otevřeného válečného střetu Československo po druhé světové válce - nástup komunismu život v totalitní společnosti sametová revoluce 1989
orientuje se v okolnostech, které vedly k uchopení moci u nás do	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

rukou KSČ	supervelmoci USA a SSSR - politické rozdělení světa studená válka - konflikt mezi supervelmocemi ve všech oblastech včetně vojenské bez otevřeného válečného střetu Československo po druhé světové válce - nástup komunismu život v totalitní společnosti sametová revoluce 1989
zhodnotí životní úroveň a práva lidu po nástupu totalitního režimu v naší zemi	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT supervelmoci USA a SSSR - politické rozdělení světa studená válka - konflikt mezi supervelmocemi ve všech oblastech včetně vojenské bez otevřeného válečného střetu Československo po druhé světové válce - nástup komunismu život v totalitní společnosti sametová revoluce 1989
seznámí se s reformním úsilím v 60. letech a zhodnotí důsledky srpnového vpádu vojsk Varšavské smlouvy do naší země	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT supervelmoci USA a SSSR - politické rozdělení světa studená válka - konflikt mezi supervelmocemi ve všech oblastech včetně vojenské bez otevřeného válečného střetu Československo po druhé světové válce - nástup komunismu život v totalitní společnosti sametová revoluce 1989
orientuje se v problémech normalizace a porozumí okolnostem, které vedly k pádu železné opony.	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT supervelmoci USA a SSSR - politické rozdělení světa studená válka - konflikt mezi supervelmocemi ve všech oblastech včetně vojenské bez otevřeného válečného střetu Československo po druhé světové válce - nástup komunismu život v totalitní společnosti sametová revoluce 1989
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT supervelmoci USA a SSSR - politické rozdělení světa studená válka - konflikt mezi supervelmocemi ve všech

	oblastech včetně vojenské bez otevřeného válečného střetu Československo po druhé světové válce - nástup komunismu život v totalitní společnosti sametová revoluce 1989
--	--

5.11.3.14 Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

1. uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků
2. uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
3. orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

4. charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
5. objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost
6. uvede příklady archeologických kultur na našem území

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

7. rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
8. uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
9. demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
10. porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

11. popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
12. porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
13. objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
14. vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
15. ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

16. vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
17. vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
18. popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
19. objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
20. objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
21. na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus
22. rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

23. vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
24. objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
25. porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
26. charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
27. na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy
28. vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

29. na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
30. rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
31. charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
32. na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
33. zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

34. vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
35. vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
36. posoudí postavení rozvojových zemí
37. prokáže základní orientaci v problémech současného světa

5.9.4 Vyučovací předmět: Finanční gramotnost

5.11.4.1 Charakteristika předmětu

Předmět FINANČNÍ GRAMOTNOST je vyučován v devátém ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně. Vzdělávací obor Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních služeb a produktů. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen zodpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Finanční gramotnost se prolíná v mnoha oblastech s Výchovou k občanství a úzce spolupracuje s předmětem Matematika.

V předmětu Základy ekonomie je realizován obsah vzdělávací oblasti výchova k občanství - finanční a ekonomická gramotnost.

Cílem výuky předmětu Finanční gramotnost je uvedení do ekonomického způsobu myšlení. Získané znalosti jim pomohou pochopit každodenní ekonomickou realitu. Žáci budou schopni analyzovat ekonomické problémy a aplikovat ekonomické nástroje na praktické hospodářsko-politické otázky. Předmět dbá na vybavení žáků nejen teoretickými informacemi, ale také praktickými dovednostmi při odpovědném řízení vlastních financí. Výuka neopomíná ani odpovědnost při využívání možností sociálního státu.

Výklad je pojímán co nejvíce ilustrativní formou, aby žáci vybranému problému snáze porozuměli a osvojili si způsob ekonomického myšlení. Ve výuce je použito mnohých příkladů a ekonomických her, na kterých si studenti mohou ověřit základní tržní principy. Důraz je též kladen na samostatnou práci (vypracování referátů, krátkých esejí, četba doplňkových textů a celospolečenského přehledu). Prostor je samozřejmě věnován i diskusím o praktických ekonomických problémech, každou hodinu jsou probírány aktuální témata, která mají vliv na národní nebo celosvětovou ekonomiku.

Žáci se v jednotlivých činnostech setkají se širokým spektrem forem práce:

- individuální a skupinová práce
- hra a experimenty
- učitelem moderované celotřídní debaty
- křížovky, osmisměrky, spojovačky
- práce s médii
- práce na PC, vyhledávání informací na internetu, zpracování dat v MS Excel, vytváření prezentací v MS PowerPoint
- projekty, ankety, reportáže

- exkurze (ČNB, úřad práce, krajský nebo obecní úřad, Česká pošta, banky firmy, obchody)
- konzultace s rodiči

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy ekonomie a finanční gramotnosti, orientace v základních ekonomických pojmech
- porozumění klíčovému pojmu vlastnictví, uvědomění si toho, že všechny věci kolem nás mají své majitele a že vedle hmotného existuje také duševní vlastnictví, že vlastnictví některých věcí je centrálně evidováno a že má své výhody a nevýhody
- pochopení síly dělby práce – jevu, kterého lidé odnepaměti využívají v rodinách i v obchodu mezi různými částmi světa
- vědomí o hrubém domácím produktu jako veličině, která měří celkový výkon ekonomiky a o veličinách, které měří, kolik zboží a služeb se vyvezlo z ČR a dovezlo do ČR
- pochopení role obchodu a bank, propojenosti různých firem a domácností v ekonomice, koloběh zboží a služeb v ekonomice
- přesvědčení, že směna výsledků práce různých lidí související s dělbou práce je mnohem jednodušší, pokud připustíme použití peněz
- pochopení funkce peněz, prostředek směny, zúčtovací jednotka, uchovatel hodnoty, inflace, historický vývoj peněz
- poznání toku peněz, státní rozpočet, daňový systém
- k přípravě na dva typy potenciálně velmi závažných rozhodnutí, jak investovat volné prostředky a jak postupovat v opačném případě – tj. čerpání úvěru, kdy se naučíme uspíšit svou spotřebu nad rámec svých nynějších finančních možností
- seznámení s pojmy aktivum, pasivum, likvidita

5.11.4.2 Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka předmětu Základy ekonomie společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Výchova k občanství přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- v řadě činností žák vyhledává informace na internetu, třídí je, zpracovává je v tabulkách a grafech a vyvozuje z nich závěry
- každý tematický okruh je ukončen částí, kde si žáci zopakují klíčové poznatky a zhodnotí své znalosti a dovednosti

Kompetence k řešení problémů:

- ve vhodných případech jsou žáci vedeni k použití příslušného matematického postupu, na základě něhož je možné zvolit správné rozhodnutí

- žák se učí obhájit svůj způsob řešení daného problému v konfrontaci s názory ostatních žáků

Kompetence komunikativní:

- žáci jsou často vedeni k tomu, aby představili výsledky své práce nebo práce své skupiny formou prezentace pro zbytek třídy
- žáci jsou nuceni pracovat s různými druhy textů, ať už příběhů zachycených přímo v sešitech nebo textů zákonů a jiných dokumentů, analyzovat je a vyhledávat v nich podstatné informace

Kompetence sociální a personální:

- činnosti jsou v převážné většině vedeny formou debaty celé třídy, v některých případech také formou práce ve skupinách
- žák je takřka neustále motivován k tomu, aby se zapojoval do diskuze, nicméně aby jeho zápisy do sešitů odrážely názory nejen jeho vlastní, ale také ostatních žáků
- žák je opakovaně vyzýván ke spolupráci a diskuzi s rodiči

Kompetence občanské:

- text seznamuje žáka mimo jiné s principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému v ČR

Kompetence pracovní:

- mnohé činnosti přispívají k orientaci žáka v otázkách souvisejících s podnikáním (formy podnikání, typy živností, způsoby platebního styku aj.)

5.11.4.3 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

MV Mediální výchova

Práce v realizačním týmu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Komunikace

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů

MkV Multikulturní výchova

Multikulturalita

5.11.4.4 Učební plán předmětu Finanční gramotnost v souladu s učebním plánem školy

ročník	9.	celkem
Finanční gramotnost	1	1

5.11.4.5 Vyučovací okruhy – vzdělávací obsah

Vzdělávací témata		Vzdělávací témata
Racionální chování spotřebitele		Žák si uvědomuje racionální ekonomické chování, posuzuje reklamy, životní náklady, zbytečné či nezbytné produkty
Tržní systém Poptávka a nabídka Cena		Žák na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů Žák objasní vliv poptávky a nabídky na tvorbu ceny
Vznik a funkce peněz		Žák zná historická pozadí vzniku peněz
Kupní síla peněz		Žák popíše vliv inflace na hodnotu peněz
Měna		Žák získá přehled o měnách sousedních států, popíše významné měny včetně jejich přibližných kurzů
Výplatní páska		Žák popíše rozdělení peněz na výplatní pásce, získá ucelený přehled o výdělcích v různých oborech
Banky		Žák popíše funkci a služby bankovních institucí
Úroky		
Úvěr		
Zápůjční produkty		
Spoření a budoucnost		
Investování		Žák navrhne způsob investice volných finančních prostředků
Pojištění		Žák popíše finanční krytí rizika
Hotovostní styk		Žák popíše funkci bezhotovostního styku i jejich podmínky a výhody a nevýhody
Bezhotovostní styk		
Výdaje domácnosti		Žák dokáže sestavit reálný rodinný rozpočet
Příjmy domácnosti		
Domácí rozpočet		
Veřejný sektor příjmy a výdaje		Žák popíše zdroje státního rozpočtu a hospodaření a výdaje státu
Státní rozpočet		
Etika podnikání		Žák je schopen rozlišit a jmenovat etické či neetické podnikání
Globální ekonomika		Žák vysvětlí funkci globální ekonomiky
Demografie – výhledy		Žák dokáže plánovat finanční situaci v důsledku demografické křivky, dokáže získat a použít informace ze statistické ročenky
Statistická ročenka		
Ochrana spotřebitele		Žák posoudí racionální chování spotřebitele, má ucelený přehled práv i povinností spotřebitele, dokáže

	reklamovat zakoupené předměty
Nakupujeme a reklamace	
Životní etapy z pohledu financí	Žák je schopen vnímat různé životní etapy a navrhnout plánování financí
Mzda srovnání profesí a zemí	Žák se dokáže rozhodnout pro profesi na základě ekonomického výhledu
Gambling a rizikové investice	Žák získává informace o nebezpečném investování, dokáže popsat rizika investic.
Akcie a investiční portfolio	
Kupujeme automobil, kupujeme byt	Žák samostatně připraví životní situaci – koupí předmětu či nemovitosti, navrhne postup
Jak se bránit reklamám, pravda nebo lež?	Žák dokáže kriticky posoudit reklamy
Jak pracovat s informacemi	Žák má ucelený přehled, kde získávat finanční a ekonomické informace
Finanční matematika	Žák umí počítat procenta, úroky, atd.
Maslowova teorie potřeb	Žák si uvědomuje postavení finančních potřeb ve svém vlastním životě
Závěrečná samostatná práce	Projekt

5.11.4.6 Očekávané výstupy předmětu

- Žák vysvětlí na základě konkrétní reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky.
- Žák rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější.
- Žák posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním. Žák uvede jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění.
- Žák analyzuje skrytý obsah reklamy kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu.
- Žák uvede jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění.
- Žák na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů jako je inflace, úroveň HDP nebo míra nezaměstnanosti na změny v životní úrovni občanů.
- Žák objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadu práce a personálních agentur a vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií. Žák objasní funkci české národní banky a její vliv na činnost komerčních bank.
- Žák uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti bezpečných forem investic do cenných papírů.
- Žák využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií a ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku.

- Žák zvolí optimální způsob financování svých osobních potřeb například: spoření, úvěr, splátky, leasing. Žák využívá informační a komunikační služby v souladu se stávajícími etickými a legislativními požadavky.
- Žák sestaví rodinný rozpočet
- Žák má představu o finanční náročnosti života v různých modelových případech

6 Pravidla pro hodnocení a výsledků vzdělávání žáků a hodnocení školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

V souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon a na základě vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání v platném znění a některých náležitostech plnění povinné školní docházky jsou stanovena tato pravidla pro hodnocení žáků.

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy je hodnocení a klasifikace žáků. Jde o složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Cílem tohoto klasifikačního řádu je pomoci učitelům školy a stanovit všem jednoznačně platná kritéria pro hodnocení.

Hodnocení a klasifikace žáků je součástí jejich výchovy a vzdělání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s kritérii, věcné a všestranné. Vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných ve ŠVP, je zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

6.2 Etická a pedagogická východiska procesu hodnocení

- důvěra v žáka a jeho rozvoj,
- podpora, povzbuzování, budování sebedůvěry, vědomí vlastní hodnoty, uspokojování potřeby úspěchu,
- vytváření učebních situací, které dávají všem žákům reálnou šanci dosáhnout úspěchu,
- otevřenost vůči vývoji – chyba jako přirozený jev, průvodní znak učení: všichni žáci mohou dosáhnout učebních cílů, pokud jim bude poskytnut dostatečný čas na studium, opravování chyb a zvládnutí postupných kroků,
- přiměřeně obtížné úkoly vzhledem k individuálním možnostem jednotlivých žáků,
- hodnocení žáka vzhledem k jeho předchozím výkonům, individuálním předpokladům a míře vloženého úsilí,
- hodnotící přístupy napomáhající rozvoji osobnosti dítěte a jednoznačně podporující jeho vzdělávací aktivitu – hodnota známky nepřekrývá význam hodnoty vzdělání.

6.3 Stupně klasifikace

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech se hodnotí stupni prospěchu:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Na 1. stupni se pro zápis na vysvědčení použije zpravidla číslice, na II. stupni slovní označení.

6.4 Celkový prospěch žáka

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl s vyznamenáním

prospěl

neprospěl

nehodnocen

Žák je hodnocen stupněm

- a) "prospěl s vyznamenáním", není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horším než "chvalitebný", průměr z povinných předmětů není horší než 1,5 a jeho chování je velmi dobré;
- b) "prospěl", není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "nedostatečný";
- c) "neprospěl", je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "nedostatečný".
- d) „nehodnocen“, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

6.5 Postup do vyššího ročníku

Zákon č. 561/2004 Sb. § 52

Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň "prospěl" ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák, který již v rámci daného stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Metodický pokyn pro hodnocení a klasifikaci

6.6 Obecné zásady

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen "učitel") uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu

klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin - předměty s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou praktických činností a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

6.7 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

- Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- analýzou výsledků činnosti žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami,
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka,

Žák II. stupně základní školy musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň dvakrát za každé pololetí, z toho nejméně jednou ústně. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Termín kontrolní písemné práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.

6.8 Klasifikace žáka

Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

Ředitel školy určí způsob, jakým budou třídní učitelé a vedení školy informováni o stavu klasifikace ve třídě. Pro informace zákonným zástupcům se klasifikace zapisuje průběžně do žákovských knížek (deníčků), do žákovských knížek se z motivačního hlediska zapisují i mezistupně známek, jako jsou např. 1*, 1-, 1-2, 2+ atd. Toto se používá především k motivaci žáků a k zmírnění přísné pěti stupňové škály známkování.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu (BAKALÁŘI) a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování

- učitel jednotlivých předmětů dle pokynů ředitele školy (třídní schůzky)
- třídní učitel, nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají,
- třídní učitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

Přechází-li žák do jiné školy po 15. listopadu nebo 15. dubnu, dokumentace obsahuje návrh klasifikace chování, hodnocení a klasifikaci v jednotlivých předmětech jako podklad pro celkovou klasifikaci žáka na konci klasifikačního období. Přejde-li žák po dlouhotrvající nemoci, nebo pokud žák přijde z jiné školy, umožní mu vyučující jednotlivých předmětů postupné doplnění učiva a provedou klasifikaci žáka až po uplynutí určité doby. Její délka bude dostatečná na zvládnutí zameškaného učiva. Důležitá je spolupráce mezi vyučujícími, aby žák nebyl pověřen mnoha úkoly najednou z více předmětů.

6.9 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavku školního vzdělávacího programu a standardu základního vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost,
- aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
- kvalitu výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

6.10 Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.11 Klasifikace ve vyučujících předmětech s převahou praktického zaměření.

Při klasifikaci v těchto předmětech vychází učitel z požadavku školního vzdělávacího programu a standardu

základního vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivitu, samostatnost, tvořivost, iniciativu v praktických činnostech,
- kvalitu výsledků činností,
- organizaci vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluhu a údržbu laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel

6.12 Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životním prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

6.13 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

a) Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova, výchova ke zdraví, mediální výchova, rodinná výchova, občanská výchova.

b) Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

c) Při klasifikaci v předmětech uvedených v odst. a) se v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

6.14 Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti uplatňuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.15 Hodnocení v rámci distanční výuky

Pravidla hodnocení v průběhu distanční výuky jsou v zásadě stejná, jako v průběhu prezenční výuky. Primárně je využíváno formativním hodnocením doplněno sumativním hodnocením a zapojením aktivního sebehodnocení.

Formativní hodnocení je hodnocení průběžné, které přináší dítěti/žákovi užitečnou informaci o tom, co ví, čemu rozumí nebo co dokáže průběžně v rámci vzdělávacího procesu, a směřuje ho k naplnění stanového cíle.

Umožňuje mu sledovat vlastní pokrok, vede ho k řízení svého učení a pomáhá komplexně rozvíjet jeho osobnost. Účelem formativního hodnocení je tedy identifikovat vzdělávací potřeby účastníků a přizpůsobit těmto zjištěním vyučování a učení tak, aby každý dosáhl maxima ve svém rozvoji vzhledem ke svým individuálním možnostem.

Sumativní hodnocení je hodnocení souhrnné, které informuje o tom, co dotyčný žák zvládl na konci určitého

období. Jeho účelem je získat konečný přehled o dosahovaných výkonech či roztřídit žáky dle výsledků. Typickou formou sumativního hodnocení je známkování, ale i slovní hodnocení může být formou sumativního hodnocení, pokud je zaměřené pouze na výsledek.

Hodnocení žáka získané v době distanční výuky (bude zohledněno: snaha zapojit se pravidelně do distanční výuky, dodržování termínů odevzdání, výsledky on-line testování, zvládnutí práce s ICT technologiemi) a dále se hodnotí pokrok žáků v zadaných úkolech, samostatnost, preciznost a kvalita odevzdaných výstupů, aktivita při on-line setkáních, splnění pravidel zadaných pedagogem, apod.

6.16 Hodnocení a klasifikace chování žáků

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

6.17 Obecné zásady

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a s ostatními učiteli po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel Školního řádu během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Postihování chování žáka mimo školu. Rodiče je třeba vést k tomu, aby plně odpovídali za své děti v oblasti výchovné. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné a prokazatelné důvody lze ve vážných případech přihlídnout k chování i mimo školu, jedná-li o se případy, jejichž projednávání se škola přímo účastní, a které souvisejí s chováním ve škole.

6.18 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení Školního řádu. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními Školního řádu. Dopouští se závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu. Má menší počet neomluvených hodin. Žák je však přístupný výchovnému působení a

snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo Školního řádu; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování. Obvykle vykazuje větší počet neomluvených hodin.

6.19 Výchovná opatření

Vyhláška č. 48/2005 Sb. § 17

ŘŠ může na základě svého rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby po projednání v PR žákovi udělit pochvalu či jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících po projednání s ŘŠ žákovi udělit pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených Školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit.

a) **napomenutí třídního učitele** (příklady: opakované zapomínání pomůcek a úkolů, pozdní příchody do školy, první neomluvená absence do 6 hod., přepisování v ŽK, opakované vyrušování, slovní napadání spolužáků, ohrožování zdraví svého i spolužáků, vulgární chování, fyzické napadení spolužáka, projevy rasismu, nevhodné chování k učiteli, používání mobilního telefonu při vyučování, vyhazování předmětů z oken)

b) **důtku třídního učitele** (příklady: prohřešky uvedené v bodě a), pokud se opakují a stupňují, + úmyslné poškozování zařízení školy, kouření v prostorách školy, první projevy šikany, krádež v prostorách školy)

c) **důtku ředitele školy** (opakované problémy po důtce TU, + šikana, distribuce a užívání drog a jiných omamných látek včetně alkoholu)

Třídní učitel neprodleně oznámí ŘŠ uložení důtky třídního učitele. Důtku ŘŠ lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě. Udělení DTU a DŘŠ zpravidla znamená hodnocení chování žáka za klasifikační období sníženým stupněm (dle závažnosti přestupků)

Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly nebo uložení výchovného opatření a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamená toto do dokumentace školy. Udělení pochvaly se zaznamenává na vysvědčení za příslušné pololetí.

6.19.1 Klasifikace a hodnocení žáků se SVP

Pro hodnocení žáků se SVP se respektují pedagogicko – psychologická vyšetření žáků a volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro klasifikaci. Při zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a metody, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá SVP

negativní vliv.

Upřednostňováno je formativní hodnocení, kdy vyučující klade důraz na druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při hodnocení je především zohledňována vyhláška MŠMT č. 27/2016 Sb. O vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění.

Realizace podpůrných opatření představují úpravu metod, forem, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání a zapojení v kolektivu. Pedagog uplatňuje opatření u jednotlivých žáků diferencovaně, aby úpravy individuálně vyrovnávaly vzdělávací podmínky žáka, které mohou být ovlivněny různě závažnými obtížemi zdravotními (akutními či trvalými), nepřipraveností žáka na školu, odlišnými životními podmínkami a kulturním prostředím.

6.19.2 Klasifikace a hodnocení nadaných žáků

Nadaní žáci jsou dle V 27/2016 Sb. žáky se SVP a obecně pro jejich hodnocení platí stejné zásady jako pro ostatní žáky se SVP, uvedené v předešlých odstavcích. Pojmy „nadaný žák“ a „mimořádně nadaný žák“ definuje zákon. Podpůrná opatření 1. stupně zařazuje škola u nadaných žáků. Zahrnují zejména obohacování učiva nad rámec ŠVP podle charakteru jejich nadání.

Cílem postupu je učivo prohloubit, obohatit o další informace a stimulovat zájem o další objevování a vyhledávání souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí. Výstupy vzdělávání se ale neupravují. Hodnocení nadaného žáka více zohledňuje formativní složku a individuální práci učitele se žákem, ale nepřekračuje kritéria pro hodnocení ostatních žáků třídy skupiny. Žák tedy není klasifikován za složku učiva obohaceného nad rámec ŠVP.

6.19.3 Klasifikace žáka - obtíže

Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon, § 52

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do konce září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních, zejména zdravotních důvodů klasifikován ani v náhradním termínu, opakuje ročník.

6.19.4 Klasifikace žáka - pochybnosti o správnosti

Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon, § 52

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů po rozdělení vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o přezkoumání výsledků hodnocení žáka příslušný krajský úřad.

Ředitel školy resp. příslušný krajský úřad může po přezkoumání nařídit komisionální přezkoušení.

Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

6.19.5 Komisionální přezkoušení

Vyhláška č. 48/2005 Sb. § 22

Komisi jmenuje ředitel školy, v případě, že vyučujícím je ředitel, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ŘŠ nebo jím pověřený učitel, nebo krajským úřadem jmenovaný ped. pracovník školy.
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující stejného předmětu
- c) přísedící, kterým je učitel stejného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti podle RVP ZV.

Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním, vyjádří se stupněm prospěchu a výsledek již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.

ŘŠ sdělí výsledek prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace školy.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ŘŠ v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

6.19.6 Opravné zkoušky

Zákon č. 561/2004 Sb. § 53

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni ještě neopakovali ročník, kteří na konci 2. pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ŘŠ. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který se na zkoušku nedostavil, nebo nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, neprospěl. Ze závažných důvodů může ŘŠ stanovit náhradní termín nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku. V odůvodněných případech může KÚ rozhodnout o konání opravné zkoušky na jiné základní škole.

6.20 Zásady a kritéria pro používání slovního hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, kterou dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Slovní hodnocení vychází:

- z hodnocení výsledků ústního i písemného projevu,
- z pracovního tempa,
- ze schopnosti samostatně pracovat,
- ze schopnosti soustředit se.

Do slovního hodnocení jednotlivých předmětů se nesmí promítnout hodnocení chování žáka.

Ve slovním hodnocení se učitel vyjadřuje k těmto oblastem:

- osvojení znalostí základního učiva,
- míra dosažení očekávaných výstupů,
- úroveň dovedností a schopnost aplikovat získané poznatky
- přístup žáka k předmětu (zájem, snaha, úsilí)
- úroveň přípravy žáka (příprava žáka na vyučování, domácí úkoly).

Žák může být slovně hodnocen pouze na základě písemné žádosti zákonného zástupce. O použití slovního hodnocení rozhoduje ředitel školy, a to na návrh vyučujícího daného předmětu, popřípadě třídního učitele. Důvody pro použití slovního hodnocení jsou zpravidla doloženy vyjádřením PPP nebo SPC.

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky nevyjadřuje příliš přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

6.21 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí procesu hodnocení. Je to jedna z výchovných metod.

Žáci jsou navykáni na situaci, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno. Žák si tak porovná svůj pohled na sebe sama, na své výkony s pohledy pedagogů a ostatních spolužáků.

Zapojování žáků do procesu hodnocení zajišťují pedagogičtí pracovníci, kteří vedou žáky k tomu, aby se při sebehodnocení učili používat odpovídajících kritérií pro hodnocení, všímali si toho, co je významné a podstatné.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat např.:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde,

- jak bude pokračovat dál,
- proč tomu tak je.

Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka. Žák má právo na své sebehodnocení.

7 Vlastní hodnocení školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole.

7.1.1 Oblasti autoevaluace, které škola hodnotí, kritéria hodnocení:

- Podmínky vzdělávání
- Koncepční dokumenty školy
- Řízení školy, personální podmínky
- Materiální podmínky
- BOZP, prevence úrazů, počet, vyhodnocení úrazů
- Financování školy
- Školská rada, zřizovatel školy
- Průběh vzdělávání
- Rozvoj osobnosti žáka
- Hospitační činnost
- Organizace školy
- Podpora žáků, spolupráce s rodiči
- Spolupráce s rodiči a jejich podíl na vzdělávání
- Vliv různých osobností na vytváření pozitivního vztahu žáků k učení
- Podpora rovných příležitostí ke vzdělávání pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí
- Ukazatelé rozpočtu
- Výsledky vzdělávání žáků
- Výsledky přijímacího řízení na střední školy a víceletá gymnázia, úspěšnost v dalším studiu
- Výsledky ve srovnávacích testech
- Komisionální zkoušky, opakování ročníku, dodatečné odklady, spolupráce s PPP
- Úspěchy žáků v soutěžích
- Vývoj žáků
- Řízení školy
- Personalistika, organizační struktura, zastupitelnost, tradice školy
- Kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Úroveň výsledků práce školy
- Úroveň práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání
- Úroveň výsledků práce školy vzhledem k ekonomickým zdrojům

7.1.2 *Nástroje autoevaluace*

- SWOT analýza
- přidaná hodnota (srovnávací testy celostátní)
- srovnávací testy interní
- rozbor úspěšnosti přijímání na střední školy
- diskuse s pedagogickými pracovníky školy a se správními zaměstnanci
- rozhovory se žáky a jejich zákonnými zástupci
- analýza školní dokumentace
- hospitační a kontrolní činnost vedení školy
- závěry z pedagogických rad, metodických sdružení, komisí školy, třídních schůzek a třídnických hodin
- hodnocení plánů práce
- statistické vyhodnocení údajů o žácích (Bakaláři, údaje matriky)
- dotazníková šetření pro zaměstnance školy, žáky, zákonné zástupce
- hodnocení České školní inspekce a zřizovatele
- analýza žákovských prací a umístění žáků v soutěžích
- periodická kontrola prostor školy, úklid, vybavení, BOZP, možnosti realizace
- rozhovory se členy školské rady a závěry z jejich jednání
- rozhovory se zástupci zřizovatele školy
- plnění závazných ukazatelů rozpočtu
- rozbor nákladovosti školy (zejména energie)

7.1.3 *Cíle evaluace budou vybírány zejména z těchto oblastí:*

- výsledky vzdělávání,
- soulad výuky se školním vzdělávacím programem,
- vzájemná spolupráce pedagogů,
- spokojenost žáků, i jejich zákonných zástupců,
- efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků,
- spolupráce s rodiči,
- klima školy a spokojenost pedagogů,
- materiálně technické zabezpečení vzdělávacího procesu,
- vnímání školy okolím a prezentace školy.

7.1.4 *Časové rozvržení*

- hospitační činnost v průběhu celého školního roku
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října)
- dotazníky klima školy (1x za 2 roky)
- sebehodnocení učitelů, hodnocení ředitelkou školy za minulý školní rok
- hodnocení materiálních podmínek školy (předmětové komise 1x za rok)
- hodnocení výsledků vzdělávání žáků (průběžně)
- hodnocení školská rada (1 x za rok)

Obsah

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	2
1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY:.....	3
1.1 ZÁKLADNÍ ŠKOLA TRIVIVUM PLUS O.P.S.	3
1.2 KLIMA ŠKOLY	3
1.3 MATERIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ PODMÍNKY ŠKOLY	4
1.4 CHARAKTERISTIKA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT POD HLAVIČKOU DRUŽINY A ŠKOLNÍHO KLUBU.....	5
1.5 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	6
1.6 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ DLE TŘÍD.....	7
1.7 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, KRÁTKODOBÉ PROJEKTY A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	7
1.8 SERVISNÍ SLUŽBY	7
1.8.1 Školní družina	7
1.8.2 Školní informační centrum.....	8
1.8.3 Školní jídelna	8
1.9 SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY	8
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU - BEZPEČNOU CESTOU LABYRINTEM POZNÁNÍ!	9
2.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	9
2.1.1 V základním vzdělávání usilujeme o naplňování těchto cílů:.....	9
2.1.2 Obecné cíle školy:	9
2.1.3 Profilace školy	10
2.1.4 Priority školy.....	10
2.2 V RÁMCI STANOVENÝCH PRIORIT ŠKOLA ŽÁKŮM NABÍZÍ:	10
2.2.1 kvalitní výuka cizích jazyků.....	10
2.2.2 výuka informatiky a využívání informačních a komunikačních technologií.....	11
2.2.3 tělesná výchova a výchova ke zdravému životnímu stylu	11
2.2.4 komunikativní dovednosti, mediální výchova.....	11
2.2.5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
2.2.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	15
2.2.7 prevence sociálně patologických jevů, dobré klima školy.....	18
2.3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	18
2.3.1 Pojetí školního vzdělávacího programu.....	18
2.3.2 Pojetí klíčových kompetencí.....	20
2.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	24
2.4.1 Zásady komunikace učitele s rodičem:	24
2.4.2 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením	25
2.4.3 Zásady práce pro žáky se zdravotním postižením:	25
2.4.4 Vzdělávání žáků zdravotním znevýhodněním	25
2.4.5 Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:.....	25
2.4.6 Pravidla pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:	26
2.4.7 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním	26
2.4.8 Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:	26
2.5 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	27
2.6 ZÁVĚR.....	27
3 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	28
3.1 V ETAPĚ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ JSOU VYMEZENA TATO PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	28
3.1.1 Osobnostní a sociální výchova.....	30
3.1.2 Výchova demokratického občana.....	30
3.1.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	32

3.1.4	Multikulturní výchova	33
3.1.5	Environmentální výchova.....	35
3.1.6	Mediální výchova.....	36
3.2	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT DO ŠVP	37
3.2.1	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA.....	37
3.2.2	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	39
3.2.3	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH.....	40
3.2.4	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	40
3.2.5	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	41
3.2.6	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA.....	41
4	UČEBNÍ PLÁN	42
4.1	RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN I. STUPEŇ	42
4.1.1	Poznámky k učebnímu plánu pro 1. – 5. ročník	43
4.2	RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN II. STUPEŇ	44
4.2.1	Poznámky k učebnímu plánu pro 6. – 9. ročník	45
5	UČEBNÍ OSNOVY	46
5.1	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	46
5.1.1	Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura.....	46
5.1.2	SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY.....	100
5.1.3	Vzdělávací předmět: Anglický jazyk	101
5.1.4	Vzdělávací předmět: Německý jazyk.....	127
5.2	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	138
5.2.1	Charakteristika vzdělávací oblasti:	138
5.2.2	Cílové zaměření vzdělávací oblasti:	138
5.2.3	Vzdělávání v oblasti dále směřuje k:.....	139
5.2.4	Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí.....	140
5.2.5	Vzdělávací předmět: Matematika.....	141
5.2.6	Učební plán předmětu matematika v souladu s učebním plánem školy	142
5.2.7	Očekávané výstupy RVPZP:.....	142
5.2.8	Pro I. Stupeň.....	144
5.2.9	Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace II stupeň	154
5.2.10	Vzdělávání v oblasti dále směřuje k:	154
5.2.11	Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí.....	155
5.2.12	Vzdělávací předmět: Matematika II stupeň.....	156
5.2.13	Vzdělávací předmět: seminář z matematiky	165
	Očekávané výstupy RVPZV:	166
5.3	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	172
5.3.1	Charakteristika oblasti.....	172
5.3.2	Cílové zaměření vzdělávací oblasti.....	172
5.3.3	Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí.....	173
5.3.4	Vzdělávací předmět: informatika	174
5.3.5	Očekávané výstupy předmětu – tematické okruhy 5. – 8. ročník.....	175
5.3.6	Průřezové téma - předmět: Mediální výchova	182
5.3.7	Vzdělávací předmět: Mediální výchova	183
5.4	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	191
5.4.1	Charakteristika vzdělávací oblasti:	191
5.4.2	Vzdělávací předmět: Prvouka	193
5.4.3	Charakteristika předmětu:	193
5.4.4	Vzdělávací předmět: Přírodověda	201
5.4.5	Vzdělávací předmět: Vlastivěda.....	209
5.5	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA.....	216
5.5.1	Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí.....	216
5.5.2	Vzdělávací předmět: Hudební výchova.....	219
5.5.3	Vzdělávací předmět: Výtvarná výchova	233

5.6	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	246
5.6.1	Cílové zaměření vzdělávací oblasti.....	248
5.6.2	Vzdělávací předmět: Výchova ke zdraví	249
5.6.3	Vzdělávací předmět: Tělesná výchova	255
5.7	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	272
5.7.1	Charakteristika oblasti.....	272
5.7.2	Vzdělávací předmět: Pracovní činnosti	274
5.7.3	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce 2. stupeň	280
5.7.4	Vyučovací předmět: Šikovné ruce a pěstitelské práce	288
5.8	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA	291
5.8.1	Charakteristika vzdělávací oblasti.....	291
5.8.2	Cílové zaměření vzdělávací oblasti.....	292
5.8.3	Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí.....	292
5.8.4	Vzdělávací předmět: Fyzika.....	294
5.8.5	Vzdělávací předmět: CHEMIE.....	302
5.8.6	Vzdělávací předmět: Přírodopis	310
5.8.7	Vyučovací předmět Přírodovědné a fyzikální hrátky – povinně volitelný	321
5.8.8	Vzdělávací předmět: Zeměpis	331
	• Po čem šlapeme	335
	• Putující kontinenty.....	335
	• Od nerostných surovin k automobilu	336
	• Jsou zásoby přírodních zdrojů na Zemi omezené?	336
	• Co potřebujeme každý den?	336
	• SVĚT SE PROPOJUJE	336
5.9	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	344
5.9.1	Charakteristika oblasti: Člověk a společnost	344
5.9.2	Vzdělávací předmět: Výchova občanství.....	346
5.9.3	Vyučovací předmět: Dějepis	355
5.9.4	Vyučovací předmět: Finanční gramotnost.....	389
6	PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ A HODNOCENÍ ŠKOLY.....	394
6.1	PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	394
6.2	ETICKÁ A PEDAGOGICKÁ VÝCHODISKA PROCESU HODNOCENÍ	394
6.3	STUPNĚ KLASIFIKACE.....	395
6.4	CELKOVÝ PROSPĚCH ŽÁKA.....	395
6.5	POSTUP DO VYŠŠÍHO ROČNÍKU	395
	METODICKÝ POKYN PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI	395
6.6	OBECNÉ ZÁSADY	395
6.7	ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI	397
6.8	KLASIFIKACE ŽÁKA.....	397
6.9	KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU TEORETICKÉHO ZAMĚŘENÍ	398
6.10	VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDKY SE KLASIFIKUJÍ PODLE TĚCHTO KRITÉRIÍ:	398
6.11	KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU PRAKTICKÉHO ZAMĚŘENÍ.....	399
6.12	VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDKY SE KLASIFIKUJÍ PODLE TĚCHTO KRITÉRIÍ:	400
6.13	KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU VÝCHOVNÉHO ZAMĚŘENÍ	401
6.14	VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDKY SE KLASIFIKUJÍ PODLE TĚCHTO KRITÉRIÍ	401
6.15	HODNOCENÍ V RÁMCI DISTANČNÍ VÝUKY	402
6.16	HODNOCENÍ A KLASIFIKACE CHOVÁNÍ ŽÁKŮ	403
6.17	OBECNÉ ZÁSADY	403
6.18	KRITÉRIA PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ KLASIFIKACE CHOVÁNÍ:.....	403
6.19	VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ.....	404
6.19.1	Klasifikace a hodnocení žáků se SVP.....	404
6.19.2	Klasifikace a hodnocení nadaných žáků	405
6.19.3	Klasifikace žáka - obtíže.....	405
6.19.4	Klasifikace žáka - pochybnosti o správnosti	405
6.19.5	Komisionální přezkoušení	406

6.19.6	Opravné zkoušky	406
6.20	ZÁSADY A KRITÉRIA PRO POUŽÍVÁNÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ	407
6.21	ZÁSADY A PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ	408
7	VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	409
7.1.1	Oblasti autoevaluace, které škola hodnotí, kritéria hodnocení:	409
7.1.2	Nástroje autoevaluace	410
7.1.3	Cíle evaluace budou vybírány zejména z těchto oblastí:	410
7.1.4	Časové rozvržení	410

Přílohy:

1. Standardy pro základní vzdělávání
2. Nová témata začleněná do výuky (Dopravní výchova, Finanční gramotnost, Obrana vlasti, Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, Korupce, Rodinná a sexuální výchova)
3. Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření